

BIBLIOTECA LITTERARIA SERIA III.

CONTELE

DE

MONTE-CRISTO.

de

ALESANDRU DUMAS.

TRADUCERE

de

G. A. Baronzi.

VOL. IV.

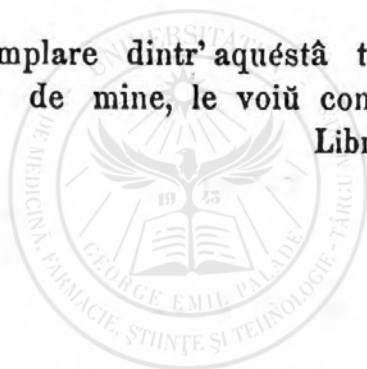

BUCURESCI.

Librariu-Editoru George Icanidü.

1857.

Or-quâte Esemplare dintr'aquéstâ traducere nu voru fi
subscrise de mine, le voiü contesta dupê legi
Librariu-Editoru.

CAPTULU XLV.

Plóia de sânge.

Intrândă, diamantarăiă arănkă o kărtărtă întrebă-toare împrejări, dar nimikă nă ilă făcea să kănoaskă čineva dak' avea să nă vre ună prepășă.

Caderousse činea mereă în măinele sale biletele și arăiă seă. Carconta sărđdea oasnelăi ei kărtă mai plăkăiă nătea.

— Ax! ax! zise diamantarăiă, par'kă v'era kăm-va teamă kă n'auă sokotiă bană bine, mi 'i mai nămărauă đne plekarea mea?

— Ba nă, zise Caderousse; dar întămplarea kare ni 'i a dată în măne à așă de neastentată, înkăiă nă ne vine s'o kredemă, mi, ne kăiă n'avemă săb okăi nostră o probă materială desne ei, ni se pare kă totă vizămă.

Diamantarăiă sărđse.

— Aveuă niskaă-va kărtoră în lokanda đămneavoastă? întrebă elă.

— Nă, resnăse Caderousse, nă priimămă ne nimin năntă kălkăiă; săntemă năea anroane de orășă, și nimină nă se onpresă ači.

— Atănuă, v'adăkă măiă săpăgare?

— Să ne aducă săpăgare, dămneata! skămpălă meă domnă! zise Carconta kă grațiositate, niči de kăm, ăi jără.

— Să vedemă, unde mă păneci?

— În kamera de săsă.

— Dar nă è kamera dămneavoastră akolo?

— Ce face asta! avemă ună ală doilea pată în în-kăperea d'alătre kă ayeasta.

Caderousse se zită kă mirare la nevastă-sa.

Diamantarălă kăntă închetă o ară mikkă înkălzindă-șă snatele la fokălă ce aprinsese Carconta în kămină kă să sșșce pe oasnele ei.

Într'ăcestă timnă ea adăcea pe ună kolyă ală mesei unde întinsese ună servetă remasările ună prinză păkătosă, măi adăpăindă vre o doză trei ore proasnete.

Caderousse înkăsesse din noă biletele sale în portfoliă, avrălă seă în sakă, ăi toate ayeasta în armariă. Se preimbla în săsă ăi în josă, tăkălă ăi kămetătoră, redikăndă kăte o dată kapălă asăpra diamantarălă, kare sta fămăndă lîngă vatră, ăi kare, dăne ce se sșka pe o parte, se întorcea pe alta.

— Eată! zise Carconta adăkăndă o stikă de vină la masă, kăndă veă voi a čina, è gata.

— Șăi dămneavoastră? întrebă Joannés.

— Eă, nă čineză, respănse Caderousse.

— Amă prinzită prea tărziă, se grăbi a zice Carconta.

— Voiă čina prin șmare singără? zise diamantarălă.

— Te vomă servi, respănse Carconta kă o grăbire neobičănită nentă dănsa, kiară ăi kăndă aveă a face kă oasneă de kari nătea.

— Askǎltǎ, zise ea diamantarǎlǎi; katǎ sǎ fii oste-
nitǎ, am nǎsǎ ȕearuafǎ kǎrate ne natǎ, ȕrkǎ-te sǎ te kǎlǎi,
mi dormi bine.

Joannés remase inkǎ ȕnǎ minǎtǎlǎ snre a se inkredingǎ
daka se alinase fǎrtǎna, mi, dǎne ȕe vǎzǎ kǎ tǎnetǎlǎ mi
ploaia kresȕea mereǎ, lǎtǎ seara bǎnǎ dela oasniǎ sei mi se
ȕrkǎ ne skargǎ.

Treȕea ne d'asǎnra kǎnǎlǎi meǎ, mi aszeam fǎ-kare
treantǎ trosnindǎ sǎb nǎmii lǎi.

Carconta ilǎ ȕrmǎ k'ȕnǎ okiǎ nesȕȕiosǎ, ne kǎndǎ
din kontra Caderousse i întorȕea snatele mi niȕi kǎ se ȕita
snre dǎnsǎlǎ.

Toate amȕnǎntele aȕestea, de kari mi am adǎsǎ a
minte in ȕrmǎ, nǎ mi fǎkǎrgǎ niȕi o întinȕrire in minǎtǎlǎ
kǎndǎ se netreȕea sǎb okii mei: or ȕe arǎ zȕȕe ȕineva, nǎ
era nimikǎ natǎralǎ in ȕeia ȕe se întimnǎ, mi aȕargǎ de is-
toria diamantǎlǎi, kare mi se pȕrea kam de nekrezǎtǎ, toate
ȕele alte merȕea firesȕe.

Astǎ-felǎ, fiindǎ-kǎ eram gǎntǎ de ostenealǎ, mi fiin-
dǎ-kǎ aveam a minte sǎ profitǎ mi eǎ de întliǎlǎ resnǎsǎ
alǎ fǎrtǎnei, otȕrii a dormi kǎte-va ore mi a mǎ denȕta
in mizlokǎlǎ nonȕii.

Aszeam in inkȕnerea de asǎnra ne diamantarǎlǎ
kare fǎȕea din partei toate dispoȕiȕionile sale ka sǎ netreakǎ
o noante kǎtǎ se poate mai bǎnǎ. Îndatǎ natǎlǎ sei trosni
sǎtǎ dǎnsǎlǎ; se kǎlkase.

Simȕeam okii mei inkizǎndǎ-mi-se fǎrgǎ voia mea, mi,
fiindǎ-kǎ n'avȕsesem niȕi ȕnǎ pȕenǎsǎ, nǎ mai ȕerkaǎ a mǎ
lǎnta in kontra somnǎlǎi; arȕnkaǎ ȕea din ȕrmǎ kǎȕȕȕȕrgǎ in
interiorǎlǎ bǎkȕȕȕieǎ.

Cadarousse medea lng'o masǎ lngǎ, ne ȕna din-
tr'ȕele banȕe de lemnǎ kare in lokandele din orȕshele ȕinǎ

lokălă skazneloră; sta kă spatele la mine, astă-felă inkălă nă năteam vedea fisionomia sa; apoi, mi d'ară fi fostă mi altminteră nășă, totă mi ară fi fostă kă nenătingă, fiindă-kă mi ăinea kanălă askănsă în măini.

Carconța se xită la dănsălă kălă-va timnă, dete din smeri mi veni să șează în fața lăi.

În minălălă ațela flakăra țea mărindă ajănsă rema-sălă xăni lemă șkată xitată de dănsă; o lățire țeva mai viă lămină interiorălă țelă întănekosă.

Carconța mi ăinea okiă ațintăți asănă bărbătlăi eă, mi sta ka dănsălă în ațeia-șă pozițione, o văzăi întinzindă kătră dănsălă măna sa șățită, mi flă atinse pe frunte.

Caderousse tresări.

Mi se năgă kă femeia miska băzele; dar, saă kă vorbea prea înțetă, or kă simăxile mele era amorțite de somnă, șgomotălă vorbeloră eă n' ajănsă nănă la mine.

Înțepeam să văză ka năin țeaț mi kă ațea îndoiălă înainte-mergătoare a somnălăi în kare krede țineva kă în-țepe a visa.

În țele din șrmă mi se inkiserg okiă, mi perdăi konsăiingă desnă sine-mi.

Dormeam somnălă țelă mai profăndă, kăndă făi des-tentată de xă poknetă de pistolă, șmată de xă strigălă șnăimăntătoră.

Kălă-va nășă șovăitoră resănăgă pe skăndările ka-mereă, mi o grămadă inertă kăză ne skăgă tokmai d'asănă kanălăi meă.

Nă mi venisem inkă bine în simăiri.

Ațzeam țemete; pe șrmă strigăte înekate ka ațelea kari însogeskă o lăntă.

Șă strigătă din șrmă, mai nrelănăită de kălă țele

alte, mi kare se ptefckx in memete, veni sz mь skoayь kь totxl'ь din letarua mea.

Mь skslaі ne znь brauyь, deskisei okil, kari nь vьzьrь nimikь in intьnerikь, mi nьsei mьna ne frante, ne kare mi se pьrea kь kьruea printre skindьrile skьrui o ploiazь kьldi-
chikь mi mьltь.

Чea mai mare tьcere xrmase dьn' aчestь sgomotь apьimintьtorь.

Azui nashii znьi omь kare imbla ne d'asьnra kapьlxi meь; nashii lxi fьkьrь sz trosneaskь skara.

Omьlь se dete josь in sala inferioarь, s'anroniь de kьminь mi anrinse o lьminare.

Asiь omь, era Caderousse; fьya lxi era palidь mi kьmama lxi sьnuegatь.

Dьue че s'anrinse lьminarea, se xkь renede ne ska-
rь, mi azui din noь nashii lxi renexi mi nlini de neastimьrь.

Znь minьtь dьn'acheia, se dete earь josь.

Цinea kьtia in mьnь; kьrtь sz vazь daka diamantьlь era in intrь, kьuetь znь minьtь in kare posьnarь sz ilь nxiь; ne xrmь, fьrь indoiazь, nenrivindь posьnarьlь ka o askьnzь-
toare prea sigьrь, ilь infьshьrь in batista sa чеa roshь ne kare o legь imnejsьrьlь gitьlxi seь.

Pe xrmь alergь la armariь, skoase biletele sale mi axьrьlь seь, nьse ne xnele in posьnьrelьlь pantalonьlxi seь, ne чelь altь in posьnarьlь vestei sale, lьь dozь saь trei kь-
mьsh, mi eshindь renede ne shь, se fьkь nevьzьtь in in-
tьnerikь.

Atьnчi totьlь se fьkь lьmьritь mi lьchedь pentrь mi-
ne; mь mьstram pentrь чеia че se intьmplase, par'k'ashь fi fostь adevьratь kьlnabilь.

Mi se pьrь kь axzeam memete: neferichьtьlь diamantь-
tarь nьtea sz nь fi fostь mortь; poate kь era in mьna mea,

Astü omü, era Caderousse ; fația lui era palidă și cămașa săngerată.

adskindxi ajstoare, sꝛ indrentezꝛ o parte a rexlai, nꝛ ne kare ilꝛ fꝛkꝛsem eꝛ, ꝓi ne kare ilꝛ lꝛsasem a se face.

Mi nꝛsei ꝛmerii in kontra ꝛnei skindꝛre reꝛ linile dintr'acele ꝓe desnrꝛgea sala de josꝛ de lokꝛilꝛ ꝛnde eram.

Skindꝛrele se sꝛnꝛserꝛ, mi m' aflai in kasꝛ.

Alergai la lꝛminare; mi mꝛ genezii la skarꝛ; mꝛ imnedikai de ꝛnꝛ kornꝛ, aꝓesta era kadavrꝛilꝛ Carcontei.

Pistolꝛilꝛ ne kare ilꝛ aꝛzisem fꝛsese trasꝛ asꝛnrꝛi: gi-tꝛilꝛ ei era nrꝛꝛnsꝛ pꝛnꝛ dinkolo, mi afarꝛ de indoita ei rꝛnꝛ din kare kꝛꝛgea miroiꝛ de sꝛnꝛe, mai vꝛrsa mi ne gꝛꝛꝛ.

Era moartꝛ de totꝛ.

Trekꝛi neste kornꝛilꝛ ei.

Kamera infꝛꝛiꝛa desordinsilꝛ ꝓelꝛ mai sꝛꝛimintꝛtorꝛ.

Doꝛꝛ saꝛ trꝛi mobile era restꝛnate; ꝓearwafele de kari se agꝛꝛase neferiꝛitilꝛ diamantarꝛ era arꝛnkate ne josꝛ: elꝛ era kꝛlkatꝛ ne skindꝛre kꝛ kanꝛilꝛ rezimatꝛ de perete inotꝛndꝛ intr' ꝛnꝛ marꝛ de sꝛnꝛe kare kꝛꝛgea din larꝛele sale rane ꝓe le priimise in pentꝛ.

In a patra remꝛsese ꝛnꝛ kꝛꝛitꝛ lꝛngꝛ de bꝛkꝛtꝛiꝛ, din kare se vedea nꝛmai nrꝛselele.

Imblam ne alꝛ doilea pistolꝛ, kare nꝛ se deskꝛkase, fiindꝛ-kꝛ, dꝛne kꝛm era de krezꝛtꝛ, i se ꝛdase nrꝛberea.

M'anroniai de diamantarꝛ; nꝛ nrꝛrise bine; la sgo-motꝛilꝛ ꝓe fꝛkꝛi, la sgꝛdsirea skindꝛrelorꝛ mai vꝛrtosꝛ, des-kise nisꝓe oki sneriagꝛi, abia nrꝛtꝛ sꝛ'i aꝛinte asꝛnra mea, miskꝛ din bꝛze nar'k'arꝛ fi vꝛstꝛ sꝛ vorbeaskꝛ, mi mi de-te sꝛfletilꝛ.

Astꝛ vedere sꝛꝛimintꝛtoare mꝛ fꝛkꝛse sꝛ mꝛ perzꝛ oa-re-kꝛm simꝛirile; din minꝛtꝛilꝛ kꝛndꝛ nꝛ-mai nrꝛteam adꝓe nimꝛilꝛi ajꝛtorꝛ, nꝛmai o trebꝛinꝛꝛ mai aveam, adikꝛ de a fꝛꝛi.

Mъ гeпeзиї пe cкaгъ, къ мъинеle вn пъгъ шї cкoуїндъ
знъ гaцeтъ de снаїмъ.

În sala de josъ se afla vгe o чїпчї mease oamenї
d'aї vameї шї vгe o doї treї ңїндaгmї, o тгъпъ ãntreagъ
aгmatъ.

Пъсeгъ мъна пe мїне; нїчї къ чeгkаї a мъ oпъне;
нъ маї sчїam че факъ.

Чeгkаї съ vorbesкъ, skoseї къте-va strїгъте neartїkъ-
late, шї нїмїкъ маї мsлтъ.

Vъзъї къ oamenїї vameї шї пe ңїндaгmїї къ m'агъта
къ deцїтsлъ; мї anlekаї okїї asънгъ-мї, eram neste totъ нъ-
maї sънцe.

Aчea ploaїъ kъldїчїкъ пe kare o simyїsem kъzлндъ
пe мїне dїn kгъпътsгele skїндsгeлoгъ skъгїї, era sънцeлe
Cагconteї.

Aгътаї къ deцїтsлъ lokълъ vnde eram askъnsъ.

— Че vгea съ zїкъ? ãntrebъ знъ ңїндaгmъ.

Ънъ omъ d'aї vameї se dъse съ vazъ.

— Va съ zїкъ къ п'akolo a trekътъ, resпъnse eлъ.

Шї aгътъ gаггa пгїn kare ãntр' adevъгъ trekъsem.

Atънчї ãнцeлeсeї къ мъ ãа drentъ omorїtorълъ.

Mї venї glasълъ, мї reafлaї пъterea; мъ smъlсeї d.n
мъїнеle чeлoгъ doї oamenї kагї мъ ңїnea, strїгъндъ:

— Nъ sъnt eъ! нъ sъnt eъ!

Doї ңїндaгmї мъ okїгъ къ karabїnele лoгъ.

— Sъ нъ fачї нїчї o mїskare, zїсeгъ eї, saъ veї fї
mortъ.

— Dar, strїгаї eъ, daka vъ snъїъ o datъ къ нъ sъnt eъ!

— Цї veї snъne jъdelъї dїn Nїmes or че aї de snъsъ,
resпъnсeгъ eї. De o kam datъ, згmeazъ-ne; шї daka vrel
съ цї dъmъ vгe o ãnvъцътsгъ, цї snъnemъ съ нъ te oпъї de
lokъ.

Niçi kъ mî era a minte зна ка asta, eram sfъrgmatъ de snaimъ шî de mirare.

Mî legarъ mъinele, apoi mъ legarъ de koadă znâi kalъ, шî mъ dъserъ la Nîmes.

Fъsesem зrmъritъ de znâiъ din oamenii vamei; mъ perdъse din vedere impregnatъ kasei, unde i trъsnise prin minte kъ eram sъ petrekъ noantea; se dъsese a însuиnъa pe konsocii lъi, шî ei ajъnserъ tokmaî ka s'axъ poknetiъ шî sъ mъ prinъ în mizlokъiъ znorъ asemene probe de kъл-pabilitate, inkъtъ ingelesi indatъ че grestate amî fi avъiъ de a mî arъta inochinъa.

Asi-felъ nъmaî znъ lъkrъ avъi de fъkъtъ: intia mea cherere kъtre jъdele de instrъkciune fъ de a ilъ rъga sъ trimi-уъ pretъindene ka sъ kate pe znъ oare-kare abate Busoni, kare venise neste zi la lokanda dela Puntea Garduluî.

Daka kъm-va Caderousse va fi inventatъ o istoriъ, dak' achestъ abate nъ se afla în fiinъ, era invederatъ kъ eram sъ nerъ, afarъ nъmaî daka prindea шî pe Caderousse шî ilъ fъchea sъ mъrtъriseaskъ totъ.

Doxъ lъni trekъrъ, шî, katъ s'o snъiъ în laxda jъdeli meъ, se fъkъserъ toate cheretъrile ka sъ reafle pe aчela че ilъ чeream eъ.

Perdъsem toatъ speranъa.

Nъ nъtъrъ prinde pe Caderousse.

Eram sъ fiъ jъdekatъ la intia sesiune kъndъ, la 8 septembrie, adikъ trei lъni шî чinчи zile dъne intimulare, abatele Busoni, în kare nъ maî speram, se infъuшъ la temniъ, zikîndъ kъ aflase kъ znъ prisonierъ dorea sъ i vorbeaskъ.

Snъnea kъ aflase aчeasta la Marsilia, шî se grъbea a mî implini doringa.

Îngelei kъ kъtъ ardoare ilъ priimi; i snъsei toate kъte le am vъzstъ kъ oki; deskisei vorba despre diamantъ

kă neastîmpări; pe neastentate, astă istorie era adevărată; mi totă pe neastentate, elă arăta o denlină kredință la totă ce i sîrisei.

Atunci fă kăndă, țirîță de karitatea sa cea dălye, re-kănoskîndă în elă o afăndă kănosință a moravurilor țerele mele, kămetăndă kă ertarea singurei crime ce am făkăță nă-tea emi poate din bazele sale ama de karitabile, i sîrisei, săb siqilăță kontesiunii, înlîmplarea dela Auteuil kă toate amă-nantele ei.

Ceia ce făkăsem din trațere de inimă avă acela-șî rezultată nar'kă auî si făkăță'o din kalkăță; mărțisirea astă înlîță omoră, pe kare niminî nă mă silea a ilă da pe față, i probă kă nă făkăsem ală doilea, mi mă părăsi ordonăndă-mi s'am speranță, mi dăndă-mi kăvîntăță kă va face totă ce i ară sta prin nătință ka să konvingă pe jădekătoriî meî desne inoțința mea.

Avăi proba kă într' adevări se okăpase de mine kăndă vărăi kă inkisoarea mea se îndălyea din ce în ce, mi kăndă aflăi kă era să mă astente ka să mă jădece la kărtea kriminală ce era să ărmceze dăp'aceia pentră kare se adăna.

Într' ațestă intervală, Provedința făkă ka să prinze pe Caderousse în streințlate mi să ilă adăkă în Francia.

Mărțisiri totă, arăkăndă prekățetarea mi măi virtosă îndemnăță asăna nevetei sale.

Fă kondemnată la galere pe viață, mi mie mi dete-ră drămăță.

— Și atunci venișî la mine, zise Monte-Cristo kă o skrisoare a abatelăi Busoni.

— Da, Eschelinqă, se interesase de mine ama de vărăță. — Starea de kontrabandieră în kare te allî te va perde, mi zise elă; kăndă veî emi d'aci, părăsesce-o.

— Dar, pãrinte, întrebaî eș, kãm vreî sã trãeskã mi eș mi biata mea sãrogã?

— Șnãlș din penitnãii meî, mî respånse elș, are o mare stimã pentrã mine, mi m'a însãrãinatș sã i kãrîș zñș omș de kredinã. Vreî sã fii omãlș ačesta? te voiș îndrepta la dînsãlș.

— Oș! tatã, strigaî eș, kãtã bãnãtate!

— Dar mi veî jãra kã nã mã veî face ničî o datã sã mã kãeskã.

Întinseî mãna ka sã fakã zñș jãrãmîntș.

— Nã è trebșinã, zise elș, kãnoskș pe Corsicanii mi îi izbeskș, eatã rekomandarea mea.

Și skrise ačele rîndșrî pe kari le am adãșș Eschelingeî Voastre mi asãnã kãroga aî avãlș bãnãtate a mã lãa în serviciãlș dãmitale. Akãm, întrebș kã mãndrîș pe Eschelina Voastrã, a avãlș vre o datã čelș maî mikș kãvîntș de a se plãnșe de mine?

— Nã, nã respånse kontele, mi o mãrtãriseskș kã plãnșere, estî zñș servitorș bãnș, Bertuccio, de mi nã aî kredinã.

— Eș, domnșle konte!

— Da. Kãm se poate s'aibî o sorã mi zñș fiiș adontivș, mi kã toate ačestea sã nã mi vorbesčî ničî o datã ničî de zña ničî de altã?

— Vaî! Eschelina, pentrã kã mî gãmãne de spãșș partea čea maî tristã a vieđeî mele. Plekaî în Corsica. Înceleuî bine kãtã mã grãbeam a revedea mi a mîngîia pe sãroga mea; dar, kãndș ajãnseî la Rogliano, allaî kasa în dolîș; se întîmplase o șčenã spãmîntãtoare de kare vėchîniî mi maî adãkș mi akãm a minte! Biata mea sãrogã, dãne kãm o învãgasem sã fakã, nã voia s'askãlte de gãra lãî Benedetto, kare, în fîr-če minștș, čerea sã i dea tođî banii če se afla în kasã. Înr'o dimineã, o ameninã mi se fãkã ne-

văzută toată ziua. Ea plânse, căci biata Assunta avea pentru a celă tiklosă o inimă de marmă. Veni seara, și îlă astentă făr' a se kálka. Căci la ză-zăre-zăre ore se întoarse kă doî din amicită lăi, însoțitoră ordinară ai tătoră nebănieloră lăi, atăncă i întinse brațele; dar ei păseră mărna pe ea, și zălă dintre dănișăi, mă kăremără să nă fi fostă a celă konilă îndrăcită, zălă dintre dănișăi strigă:

— S'ô nănemă pe fokă, și kată să pe mărtriseas-kă zăde și ține banăi.

Tokmă se întămlase kă vecinălă Wasilio să fiă la Bastia; nămă nevastă-să remăsesă singură a kasă.

Afară de ea, altă nimăi nă nătea vedea și azăieia țe se petrețea în kasa sărorei mele.

Doi ținură pe biata Assunta, kare, nănlăndă krede nătința zăi asemene krime, săridea a celora kari era să i fiă gizi; ală treilea se dăse să inkiză zăi și ferestre, pe zărmă se întoarse, și kăte trei adănațăi, ourindă strigătele țe i le skotea snăima înainte a celoră țe fățea a țeste pegr-tiri măi serioase, anroniargă nițioarele Assuntei de fokălă prin mizlokălă kărvăia imbla s'ô fakă a mărtrisi mika noastră avăță; dar, pe kăndă kă lăntă, se anrăseseră zăi-nele ei; atăncă o lăsară din mărna, kă să nă se ară și ei.

Konrănsă de flățre, alergă la zăș, dar zășă era în-kăiată.

Se renezi la fereastră, dar fereastra era inkisă.

Atăncă vecina azăi nițe strigăte snăimăntătoare: era Assunta kare kăzma într'ăjtoră.

Îndată nă i se măi azăi glasălă; strigătele se făkără țemete, și a doza zi dăp' o noante de snăimă și de smă-țință, kăndă femeia lăi Vasilio mă lăș inima în dănișăi și e-și din kasă kă să deskiză zășă kasei noastre prin jăde, af-

Aproplară piciorarele Assuntes de focu.

lară pe Assunta jsmătate arsă, dar înkă resăflândă, arma-
riele sparte, și baniî nikșeri.

Kăță pentră Benedetto, elă fășise din Rogliano ka
să nă se mai întoarckă; din zica așeia nă îlă mai vâzăi, și
ničî kă mai așziî de nămele lăi.

— Tokmai dăne țe aflai aste năvele triste, adasse
Bertuccio, veniî la Eschellinga Voastră. Nă mai aveam ni-
mikă de șnășă desne Benedetto, fiindă-kă se făkăse nevă-
zătă, ničî desne soră-mea, fiindă-kă mărise.

— Țe ideș ți ai făkătă desne așeastă întîmplare? în-
trebă Monte-Cristo.

— Kă era pedeansa crimei țe făkăsem, respăne
Bertuccio. Ah! astî Villeforti, șăntă blestemați de Dăm-
nezeș.

— O kreză, mărmară kontele k'ăntă glasă lășbră.

— Și akăm, nă è așă, zise Bertuccio, Eschellinga
Voastră înșeleșe kă astă kasă ne kare n'am mai vâzăt'o
d'atânci, kă astă grădină în kare m'am reallătă de odată, kă
astă lokă șnde am șcisă șnă omă, aș nătată să mî adăkă aste
țărșășeri, ne kari ai vrătă să kănosă de șnde mi se țrășea;
kăčî, în țeă dăne șrmă nă șăntă foarte sigără kă înaintea
mea, kolo, la ničioarele mele, D. de Villefort nă se află
kălkătă în groapa țe o șnăse pentră konilăș seș.

— Într'adevără, totăș è kă nălingă, zise Monte-
Cristo skălândă-se dăne banka șnde șezăse, kiară, adasse
elă înșelă, ka prokășorășă reșelăi să nă fiș mortă. Abate-
le Busoni a făkătă năea bine de te a trimișă la mine. Și
dămneata ai făkătă asemene bine kă mî ai șnășă istoria dă-
mitale, kăčî nă voiă avea kășetări rele în privinga dămita-
le. Kăță pentră așelă Benedetto, așă de reș nămită, nă te
ai ȇerkătă ničî o dată să i dai în șrmă, n'ai kăștată ničî o
dată să află țe se făkăse?

— Niçi odatъ. Dak' așî fi sviștă șnde era, în lokă de a mъ dșce la dînsălă, așî fi fșuită de elă ka de o fiară selbatikă. Nș, din ferivire, n'am așzită ne niminî în lșme vorbindă de elă; kreză k'a mșrită.

— Nș krede, Bertuccio, zise kontele: reiî nș moră așă-felă, kăçi Dșmnezeă nar'kă îi iea sșb naza lăi ka să îi fakă instrămente ale resbșnșriloră sale.

— Fiș, zise Bertuccio. Totă ce țeș de la Dșmnezeă è de a nș ilă mai vedea niçi o dată. Akșm, șrmășntendentălă lșșndă-șî kanălă în josă, sviî totă, domnșle konte; estî jșdele meă într'astă lșme, prekșm va fi Dșmnezeă kolo sșșă; n'ai să mî snăi vre o vorbă de mingiere?

— Aî drentate, într'adevără, șîi noă să ți snăiă țeia ce ți ară snăne abatele Busoni: ațela ne kare ilă aî lovită, ațelă Villefort, merita o pedeanșă nentș țeia ce ți a fșkășă mi poate mi nentș altă țeva. Benedetto, daka trșes-țe, va servi, kșm amă zisă, la vre o resbșnare divină, ne șrmă va fi șî elă nedensită. Kălă nentș dșmneata, adevărălă zikîndă, nșmai o mșstrare aî să ți façi; întreabă-te nentș ce n'ai înapoiată ațestă konilă mșmei sale, dșne ce ilă aî skșpată de la moarte? Açi è krîma, Bertuccio.

— Da, domnșle, açi è krîma șîi adevărata krîmă, kăçi într'ățeasta am fostă șnă tikșlosă. Îndată ce am rekîmată ne konilă la viaă, aveam nșmai șnă lșkră de fșkășă, kșm aî zisă, adjkă de a ilă trîmite înderăță mșmei sale. Dar, nentș ațeasta, trebăia să fakă țeșcetăgi, s'atrăgă lșarea a minte, să mă predaș poate; n'am vrășă să moră, țiineam la viaă prin șșroga mea, prin amorălă pronriă întșkășă noă țeștoră alçi de a țeșănea întreăi viktorioșî în resbșnarea noastră; șîi ne șrmă, poate kă țiineam la viaă

Bertuccio se înclină cu respect înaintea kontelăi, și se depărta skogîndă și sâsnînd.

Monte-Cristo remase singur, și făcu patru pași înainte, murgînd:

— Ачи, lîng'acestă platană,   groana în kare f ko-
nils  denșs : kolo, portu a pe kare intra în gr din ; în în-
g l  auela, skara sekret  kare kond ce la kamera de k l-
kare. N  krez  s'am treb n  de a înscrie toate auestea
pe tabletele mele, k ch  eat  înaintea okilor  mei,  mprejs-
r -m , s b ni ioarele-m , plan l  în relief , plan l  vietur .

 i kontele, d ne ce făcu  el  din  rm  okol  în
gr din , se d se s   i kaste tr s ra; Bertuccio, kare  l 
vedea vizitor , se  k  f r 'a zice nimik  pe kap  l ng 
k cher .

Tr s ra plek  spre Paris .

Kiar  în seara aueia, la sosirea sa în kasa din C m-
piele-Elisee, kontele de Monte-Cristo visit  toate lok ing a
k m ar  fi f kst  și om  familiarizată k  ea de m l i an ;
ni i o singură dată, de  i m r ea  el  d' nt i , n  deskise o
șm  în lok  de alta,  i n  l f o skar  pentr'  n  koridorș
kare s  n   l  fi kond s  d'a drents l   nde avea a minte să
se d k .

Ali  l   nsouea  nr'ast  revistă nont rn .

Kontele dete 'l  Bertuccio m i m lte ordine pentr 
 nfr m șegarea  i  mp rguirea cea no  a lok ing i,  i, skog-
 nd - i orlo il , zise Nubianul   el i plină de l are a
minte:

— S nt   n -spre-zech ore  i j m tate, Haydea n 
poate  nt rzia de a veni. A  nsu inat  cine-va pe femeie-
le francheze?

Ali întinse m na k tre apartament l  destinată pentr 
Gréca cea fr moas ,  i kare era așa de singuratik , în k t 

askanzîndă o xme dăp' o tanigeriă, pŕtea visita çineva toatŕ kasa fŕg' a i treçe prin minte kŕ sŕ fi fostŕ akolo xne salonŕ ŕi doxŕ kamere lokŕite; Ali, ziseremŕ, întinse mŕna kŕtre apartamentŕ, arŕtŕ nŕmŕrŕlŕ trei kŕ mŕna sa stŕngŕ, ŕi rezimŕndŕ-ŕi kanŕlŕ ne açeastŕ mŕnŕ nŕsŕ în latŕ, înkise okii snre semnŕ de somnŕ.

— Ah! zise Monte-Cristo, obiçînitŕ kŕ açeŕŕ limbaçiŕ, sŕntŕ trei kari asteantŕ în kamera de kŕlkare, nŕ è aŕa?

— Da, zise Ali klŕtîndŕ-ŕi kanŕlŕ de sŕsŕ în josŕ.

— Doamna va fi ostenitŕ astŕ seargŕ, xgmŕ Monte-Cristo, ŕi fŕgŕ îndoialŕ va voi sŕ doarmŕ; sŕ n'o fakŕ çineva sŕ vorbeaskŕ: femeile françese katŕ nŕmai sŕ salzte ne noxa lorŕ stŕnîntŕ ŕi sŕ se retragŕ; sŕ prevegiezŕ ka femeia de kasŕ çea greakŕ sŕ nŕ se amestîçe kŕ çele françese.

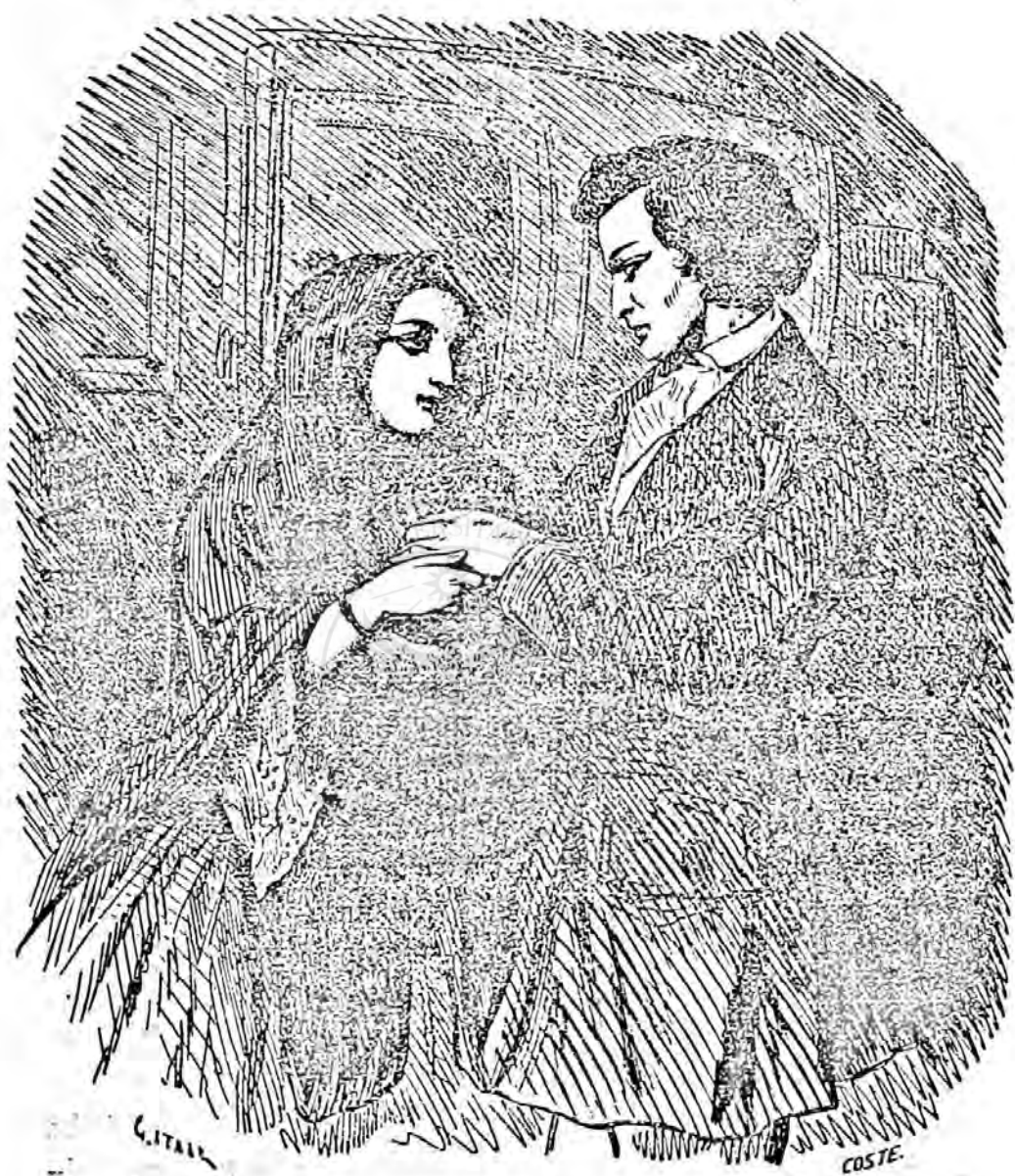
Ali se înklinŕ.

Îndatŕ se arzi portarŕlŕ strîgîndŕ; grila se deskise, o trŕsŕrŕ intrŕ în aleiŕ ŕi se onri la skarŕ.

Kontele se dete josŕ; xŕçioara era deskisŕ; întinse mŕna kŕtre o femeie jŕnŕ înfŕŕŕratŕ peste totŕ intr'o manta de mŕtase verde kŕsŕtŕ kŕ arŕŕ kare i akonerea kanŕlŕ.

Femeia çea jŕnŕ lŕŕ mŕna çe i se întinse, o sŕrŕtŕ k'xne oare-kare amorŕ amestekatŕ kŕ respektŕ, ŕi kŕte-va vorbe fŕgŕ skimbate kŕ tinereçe din partea femeiei çelei jŕne, ŕi k'o gravitate dŕlçe din partea kontelŕi, intr'açe limbŕ sŕnŕtoare ne kare bŕtrŕnŕlŕ Homere a nŕs'o în gŕra zeilorŕ sei.

Atŕnçi, pŕchedatŕ de Ali kare çinea o lsmînare de çearŕ roŕiŕ, femeia çea jŕnŕ, kare nŕ era alta de kŕtŕ

Femeia cea jună luă mână que i se întinse, și o sărută cu oare-quare amoru amestecatū
cu respectū.

Gréca cea frămoeasă, însoțitoarea ordinară a lui Monte-Cristo în Italia, s-a kondășă l'apartamentă să ei, pe zgmă kontele se retrase în pavilionă să ce ilă minăse pe seamă.

La o jsmăță dăne mezică nonșil toate lăminele era stinse în kasă, și ară si năstă krede čineva kă toată lămea dormea.

CAPITULU XLVI.

Creditulă nemărginită.

Adoăa zi, pe la doșă ore dăn' amează, o kaleaskă kă doī kai măręi din Anglia se onri înainte porții lui Monte-Cristo; ză omă kă o xaină albastră, kă nastări de mătase d'acheia-și kăloare, k'o jiletă albă d'asăpra kăria șerșia ză lanț foarte mare de ară și k'ză pantalonă de kăloarea alăne, înkoifată k'ză năgră negră ce i kădea așa de josă pe șnăncene, înkăț ară si stată čineva la îndoială ka să ilă krează natărală, ată de năgină semăna a fi în armonie kă acele sbirătre de josă pe kari nă le nătea askănde; ză omă în cele din zgmă de činčă-zęčă nănă la činčă-zęčă și činčă de ană, și kare kăsta a se arăta de nată-zęčă, și skoase kană și pe portă zăne trășăre pe tăbia kăria era penelată o koroană de baronă, și trimise fečioră să kă să întrebe pe portă dăka kontele de Monte-Cristo era a kasă.

De o kam-dată, omă și ačesta konsidera, kă o lăre a minte așa de minăcioasă înkăț ajăncea să fi nănă de sferăntărie, esteriore să kasei, partea grădinei kare se nătea

vedea, mi livreaoa znorș domesticiı ne kari ii nstea vedea vineva trekindș în sssș mi în josș.

Okislș avestai omș era viș, dar mai mslț vikleanș de krtș sniritșalș; bșzele sale era așua de sșbjiri, inkrtș în lokș d'a fi skoase afağț era intrate în gșrț; în cele din șrmtș, lșjimca mi proemininșa grșmazilorș lși, semnș sigșrș alș viklenieı, anșsarea frșnșii, inflarea pșrșii d'inderștș a kauș-lși kare întreșea kș mslț nisșe șrekı late din cele mai pșșinș aristokratice, kontribșia întrș a da, drentș or șe fisi-onomiș, zňș karakterș mai resningștorș figșrei avestai per-sonariș, foarte rekomandabilș, în okii vșlgșlși, prin kaii șei șei minșnșii, marele diamantș ne kare ilș pșrta la kșmashș mi pandlika roșiiș kare se întindea dela o kiotoare a xainei sale niňș la șea altș.

Fecișrșlș bștș la fereastră portarșlși, mi întrebș :

— Ași șeade D. kontele de Monte-Cristo?

— Ași șeade Eșșelinșa Sa, resșnșse portarșlș; dar...

Întrebș kș okislș ne Ali.

Ali fșkș zňș semnș negativș.

— Dar? întrebș fecișrșlș.

— Dar Eșșelinșa Sa nș poate priimi, resșnșse por-tarșlș.

— Atșnși eatș karta ștșnșnșlși meș: D. baron Dan-glars. S'o dai D. konte de Monte-Cristo, mi șș i sșși kș đșkındș-se la Cameră ștșnșnșlș meș ș'a întorsș ka șș aibș onșarea de a ilș vedea.

— Eș nș vorbeskș kș Eșșelinșș Sa, zise portarșlș; așta privesșe ne valetșlș de kamerș.

Fecișrșlș se întoarse la trșșșrș.

— Ei bine? întrebș Danglars.

Bșiatșlș, rșșinosș de lekșișnea ne kare o priimise, adșse ștșnșnșlși resșnșsșlș șș priimi dela portarș.

— Oх! zise ačesta, è darъ ѕnѣ prinčine ačestѣ domnѣ ne kare ilѣ nѣmeskѣ Esčelinguъ, kѣ kare nѣmaї vale-
tѣlѣ seѣ de kamerъ are drentsѣlѣ a vorbi? Nѣ mї pasъ, fiin-
dѣ-kъ are ѕnѣ kreditѣ asņra mea, katъ ѕъ ilѣ vѣzѣ kъndѣ
va voi banї.

Și Danglars se arņkrѣ earъ in fъndѣlѣ trъsșreї sale
strigъndѣ kѣčerșlї, astѣ-felѣ inkъtѣ se ilѣ poatъ ačzi de nes-
te drșmș:

— La Camera denștașilorș!

Printr'o ѣelosїъ a navilionșlї seș, Monte-Cristo, in-
șciinșatș la timnș, vѣzșse ne baronșlѣ Ńi ilѣ stđdiase, prin
aștorșlѣ ѕneї lornete minșnate, nѣ kѣ maї nșșinъ lșare a
minte de kъtѣ ačeia kѣ kare analisase Danglars kasa, grъ-
dina Ńi livrelele.

— De sigșrș, zise elș k'ѕnș ѣestș de desgșstș Ńi
vїrъndș lșneta sa in tokșlѣ de ivoriș, de sigșrș è o fiinș
șrїtș omșlѣ ačesta; ѣe felș, din ѣea d'їntїlї oarъ ѣe ilѣ vede
čineva nѣ rekșnoasče șearnele kѣ frъntea lъtșreayъ, vѣltșrșlѣ
kѣ kranșlѣ bombatș Ńi bșsa(*) kѣ čiokșlѣ askșșitș!

— Ali! strigъ elș. Pe șrmъ dote o lovїtșrъ in tim-
brșlѣ de aramъ. Ali veni. Kiamъ ne Bertuccio, zise elș.

Įnr'achela-șї minștș Bertuccio intrъ...

— Esčelingu Voastrъ mъ kiamъ? zise intendentșlѣ.

— Da, domnșle, zise kontele. Aї vѣzștѣ kaї kari
s'aș onrїtș adineaorї inaintea norșїї mele?

— Negreșitș, Esčelingu, Ńi șntș foarte frșmowї.

— Kșm se ĩntimnlъ asta, ĩntrebъ Monte-Cristo ĩn-
krъntъndъ-șї ѕnrșņčeana, kъndș Ńї am zisș ѕъ mї kășșї čei
maї frșmowї kaї din Parisŭ, ѕъ fiъ ĩn Parisŭ alșї doї kaї
tolș ama de frșmowї k'aї meї, Ńi ačestї kaї ѕъ nѣ fiъ ĩn
grajđșrile mele?

*) Šnș felș de moimș

La înkrântarea sngnchenei și la întonarea cea aspră a acestăi glasă, Ali și lăsb kanzlă în josă și se pili.

— Nă è greshala ta, bxnale Ali, zise în limba arabă kontele kx o dălcăuă ce n'ară fi pătătă čineva krede kx s'ară fi aflată niči în glasslă seă niči ne fađa sa, n'ai kxnos-čingă despre kaī angli, tă.

Senintatea nărx eară ne trăsărele lăi Ali.

— Domnăle konte, zise Bertuccio, kaī de kari mī vorbesči nă era de vīnzare.

— Află, domnăle intendentă, zise elă, kx toate lăkrările sntă de vīnzare nentră čine sčie să dea pređuă.

— D. Dangles 'i a plătătă șeaf-sngre-zeye mīi franči, domnăle konte.

— Eī bine! trebăia să i dăi trei-zeyi și doză de mī; elă è bankeră, și bankerii nă lasă niči o dată să le skane okasixnea kăndă și notă îndoi kapitală.

— Domnălă konte vorbesče seriosă? întrebă Bertuccio.

— Monte-Cristo se șită la intendentă ka șnă omă kare se miră kxm kștează čineva a i face o întrebare.

— Astă seargă, zise elă, am o vizită de făkătă; voiă ka aței doī kaī să fīz năși la trăsăra mea kx nisče xamă-rī noxe.

Bertuccio se retrase salătăndă; apoī se ongi lingă șnă:

— La ce oră, zise elă, Eschelinga Voastră va să și fakă visita?

— La činči ore, zise Monte-Cristo.

— Voiă observa Eschelingei Voastre kx sntă doză ore akxm, zise intendentă.

— O sčič, se mălyșmi să respănză Monte-Cristo.

Pe șgmtă, întorkăndă-se kătre Ali:

— Zi s'ă treacă țoii kaii pe dinaintea doamnei, zise el, ka s'ă mi aleagă nerekia ce i va plăcea, mi s'ă mi trimiță vorbă daka vrea s'ă m'ănche kă mine: de va voi, atunçi s'ă fiț masa n'ăst'ă la d'nsa. Dă-te; k'ndă ve'i eșii d'a-kolo, s'ă mi trimiță pe valetulă de kameră.

Abia eșii Ali, mi valetulă de kameră intră.

— Domnșle Baptistin, zise kontele, est'i de un'ă an'ă în servičiulă meș; ačesta è timnșlă de ȕerkare pe kare ilă imnșilă običnșită oameniloră mei; mi placi.

Baptistin se inklină.

— Rem'ne s'ă s'ăiș mi eș daka ȕi placi s'ă stai la mine.

— Ox! domnșle konte! zise Baptistin kă grăbire.

— Askăltă n'ne în kap'ulă, zise kontele. Ai o miș ȕinči s'ăte de franči pe an'ă, adikă leafa un'ă oficeră b'nă mi bravă kare mi risikă în toate zilele viața, ai o masă astă-felă nrekam m'șlă kan' de masă, n'feričiulă servitor' kă m'ștă mai oknaulă de k'ță d'șmneata, ară dori șna asemene. De mi est'i domestikă, dar ai insă-ȕi domestiči kari ingrijeskă de r'șele mi de lăkrșrile d'șmitale. Afară de leafa de o miș mi ȕinči s'ăte franči ȕe ai, mai mi f'ri inkă o miș ȕinči s'ăte din k'șmp'rtorile lăkrșriloră de grăeala mea.

— Ox! Eșelinulă.

— Nă m'ă n'ngă pentru ačesta, domnșle Baptistin, o află kă kale; kă toate ačesta doreskă s'ă stea lăkrșrile ači. N'ai n'ștea dară afla nikșer' un'ă asemene postă k'ăcela ȕe ȕi ilă a dată b'nă d'șmitale soarte. Eș nă mi bată niči o dată oameni, nă injră niči o dată, nă l' ȕertă niči o dată, ertă totă d'ășna o greșală, dar niči o dată o n'ingrijire saș o șitare. Običnșită ordinele mele s'ăntă šk'rtă, dar lă-m'șrite mi n'ȕișe; mai bine mi placi a le reneti de doză mi de trei ori dekălă s'ă v'ză kă nă le ingelete ȕineva.

Sunt destul de învâșit ca să știu tot ce voi să știu, mi sânt foarte karios, să ai de știre. De voi afla dară kă ai vorbit de mine saș bine or reș, kă mi ai komentatș fantele, kă mi ai prevegiatș partarea, vei emi kiarș îndatș dela mine. Niçi o datș nș însușingezș mai multș de kăș o datș ne domesticii mei; eatș-te însușingatș, dș-te!

Baptistin se înclinș mi flks trei saș patrș nash kă să se retragș.

— Ce vream să zikș, șrmș kontele, șitam să și șniș kș, ne fiș-kare anș, piș la o parte oare-kare șmș ne seama oamenilorș mei. Cei ce esș dela mine perdș ne-pșratș banii așestia, kari remșnș in folosșlș așelora ce staș mi kari aș drentș așșnra lorș dșne moartea mea. Eatș șnș anș de kșndș estș la mine; soartea dșmitale a înșenștș, șrmeaz'o.

Aste vorbe, zise înainte lși Ali, kare sta nemiskatș, fiindș-kș nș înșeleșea niçi o vorbș din limba francesș, prodșse așșnra D. Baptistin șnș efektș ne kare ilș vorș înșeleșe toui cei ce aș studiatș nșșinș fizioloșia domestic-kșlș francesș.

— Mș voiș sili a mș konforma întrș toate kș dorinșele Esșelingei Voastre, zise elș; kștre așestea mș voiș modela dșne D. Ali.

— Ox! niçi de kșm, zise kontele kș o reșealș de marmșrș. Ali are multș defekte amestekate kș kalitșșile sale; nș lșa darș esemnlș dela dșnsșlș, kșçi Ali è o esșenșșne; elș n'are leafș, elș nș è șnș domestikș; è sklavșlș meș, kșșinele meș; de arș linsi din datoria sa, nș ilș așș alșnga, nș dșnsșlș, ilș așș omorș.

Baptistin deskise okii mari.

— Te îndoiesçi? zise Monte-Cristo.

Și zise lui Ali așelea-și vorbe pe kari le zisese în limba francez lui Baptistin.

Ali askaltă, sârșise, s'apropiă de stăpînăle seș, năse ună denăkie la pămîntă, și i sârștă mîna kă respektă.

Astă mikă korolariă ală lekăiană făkă pe Baptistin a inkremeni.

Kontele făkă semnă lui Baptistin să easă și lui Ali să îl șmeze.

Amîndoi trekă în kabineta seș, mi akolo stătură mai mătă de vorbă.

La çinçi ore, kontele bătă de trei ori pe timbrăle seș.

O lovitură kîma pe Ali, doză lovitură pe Baptistin, trei lovituri pe Bertuccio.

Intendentăle intră.

— Kaii mei! zise Monte-Cristo.

— Șantă la trăsăre, Eschelină, resnănde Bertuccio.

Însuși-voiș pe domnăle kontele?

— Nă, kăçerăle, Baptistin și Ali, mai mătă nă.

Kontele se dete și vătă kaii nășii la trăsăre pe kari îi admirase de dimineașă la trăsăra lui Danglars.

Kăndă trekă pe lingă ei, le arănkă o kăștătură.

— Șantă frămoșii, intr' adevărtă, zise elă, și ai făkăle năea bine de'i ai kămpărată; de kătă era kam tărziă.

— Eschelină, zise Bertuccio, am avărtă mătă greștate nîntă kăndă să 'i ieăș, și aș kostăle năea skămpă.

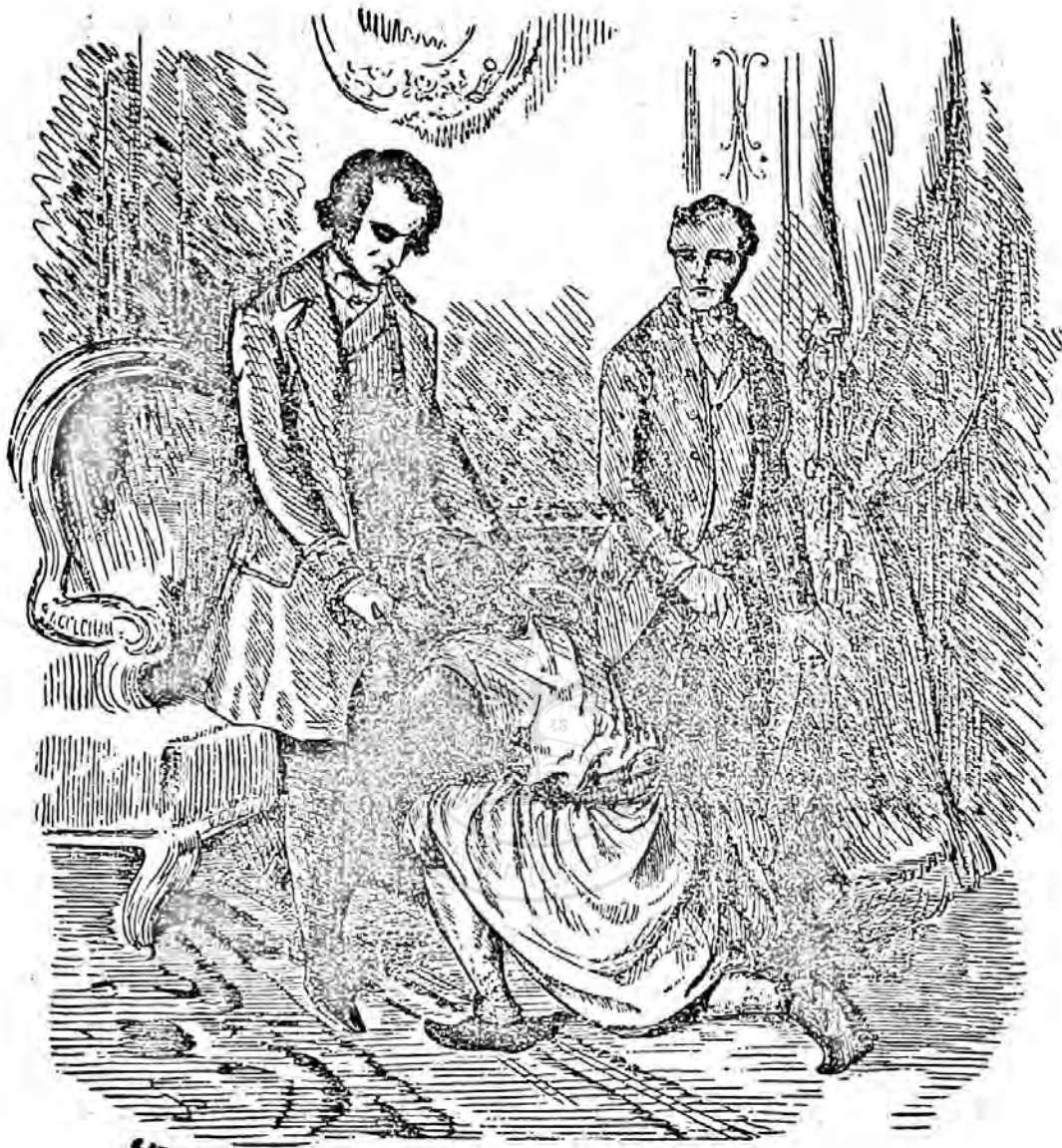
— Asta îi face oare a fi mai nășină frămoșii? întrebă kontele dăndă din șmeri.

— Daka Eschelină Voastră è mătășmită, zise Bertuccio, atșnă è bine. Șnde merșe Eschelină Voastră?

— Strada Chaussée d'Antin, la D. baronăle Danglars.

Astă konvorbire se petreșea în kanăle skării.

Bertuccio făkă ună pasă ka să desçinză întia treantă.

de Cardin

Astă mică corolariu ală lecțiunii făcu pe Baptistin a se incremeni.

— Asteantz, domnule, zise Monte-Cristo oprindz-lă; am trebziņz de o moșiz pe marginea mării, în Normandia, bznioarz, între Havra și Bulonia. Ți daș sragiș, kəm vezī. Așī vrea ka astz moșiz s'aibz zñ portz mikz, zñ sīnișorz, znde sz poatz intra și sta korveta mea; i trebzeskz nșmaī ȇinȇi-snre-zeye niȇioare de auz. Korabia va fi tolz d'așna gata de plekare, or în ȇe orz a zilei saș a nopȇii mī arz plȇcea sz i daș semnalzł. Afłz dela toȇi notariī desnre o proprietate kx kondiȇișnile ȇe ȇi am sursz: kȇndz veī afla vre zna, sz te dzȇi s'o vezī, și, de veī fi mșlȇzmitz de ea s'o kșmperi pe nșmele dzmitale. Korveta katz sz fiș pe dz-mșlz Fecampulū, nș ȇ așa?

— Kiarz în seara kȇndz am pȇrșitz Marsilia, am vȇzșt'o plekȇndz.

— Și yachtul?

— Yachtul are ordinz sz stea la Martigues.

— Bine! te veī korespȇnde din kȇndz în kȇndz kx amīndoī patroniī ȇe le komandz, ka sz n'adoarmz.

— Și desnre vanorzł?

— Kare ȇ la Châlons?

— Da.

— Aȇelea-șī ordine ka și pentrz ȇele doz vaze kx ninze.

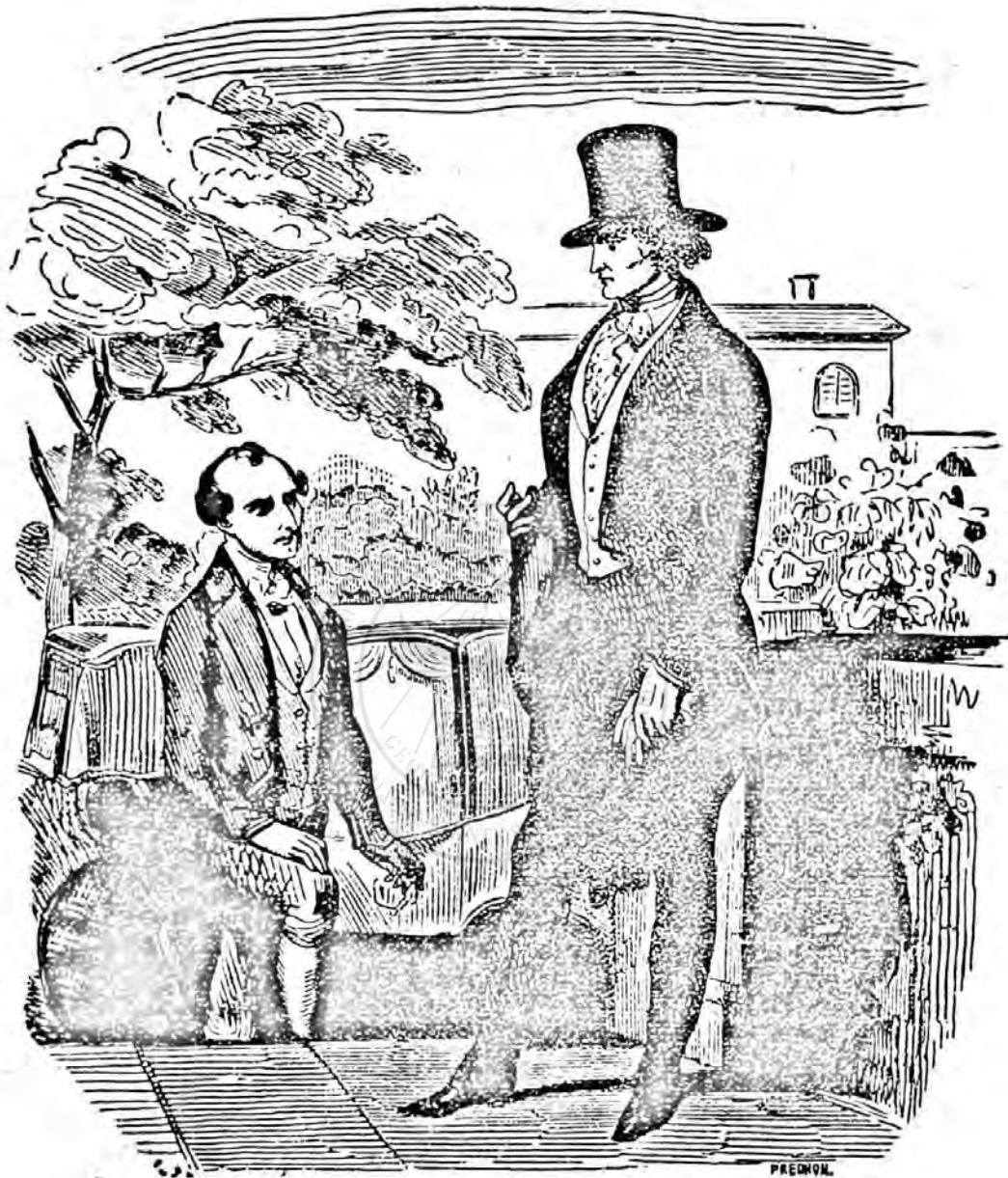
— Bine!

— İndatz ȇe va fi kșmpȇratz moșia, voiș avea sta-ȇișni de kaī din zeye în zeye lege pe kalea nordzł și pe kalea mezei zile.

— Esȇelina Voastrz se poate inkrede în mine.

Kontele fłkz zñ semnz de mșlȇzmișre, se dete joșș pe skarz, szri în trșșra sa, kare, trasz de mȇreȇii seī kaī, se onri înaintea otelzł și bankerzł.

Danglars presida o komisișne nșmitz pentrz o kale

Bertuccio făcu unū pasū qua să descindă înția treaptă.

ferat^(*) kîndă îlă însuîngară despre visita kontelăi de Monte-Cristo.

Pe lîng' ačestea, sedința era p'angoane de finită.

Kîndă azî de nămele kontelăi, se skâlă.

— Domniloră; zise elă, îndrentîndă-se kătre kolegii sei, din kari čei mai măljî era nisče membri onorabili dintr'o Cameră saă dintr' alta, ertagi-mă daka vă părăseskă astă-felă; dar păneci-vă în minte kă kasa Thomson și French, din Roma, mi adresă pe ză oare-kare konte de Monte-Cristo deskizîndăi la mine ză kredită nemărginită. Asta è o glă-mă din čele mai estravagante če a trăsniță prin mintea korespondințiloră mei din streințate ka să fakă în privința mea. Pre lețea mea, îndelegi, m'a koprinsă kăriositatea și mă simță inkă koprinsă de ea; m'am dăssă azî dimineță l'ăčestă pretinsă konte. Daka era ză konte adevrărată, îndelegi kă n'ară fi așa de înavățită. Domnăiă nă vrea să fi vărătă. Kăm vi se pare? astea nă sântă nisče fărăi de prinčipe saă de femeiz frămoasă če vrea să ne tragă ne-neia Monte-Cristo? Pe lîngă asta, kasa în kare meade și kare è a lăi, dăpe kăm am aflată, ne strada Cămpielor-Elisee, mi s'a părăiă kărgădikă. Dar ză kredită nemărginită, adasse Danglars rîzîndă kă sărisăiă seă čelă prostă, faye kam pretențiosă ne bankerăiă la kare è deskisă kredităiă. N'astentă dară mințăiă să vără ne omăiă nostră. Mă kreză mistifikată^(**) — Dar ei nă sčiiă kă čine aă a faye; zăma va alețe.

Dăpe če zise aste vorbe, și kă o emfasă kare înfiă păvile D. baronă, și părăsi oaspeții și trekă într' ză salonă albă și acriă kare făčea mare sgomotă la Chaussée d'Antin.

(*) Dămă de feră.

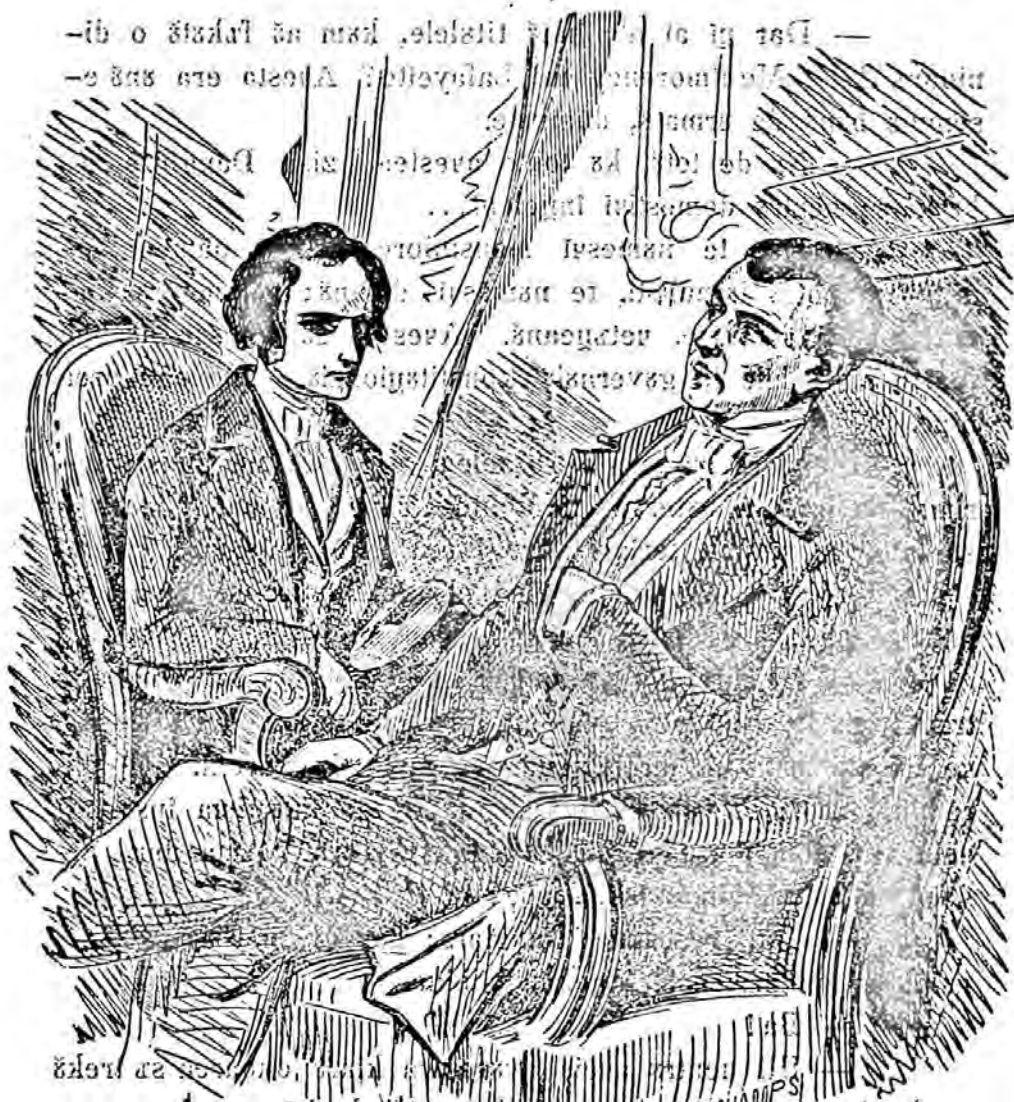
(**) Se zice astă-felă de ză omă kare krede lesne o mințăiă če i s'a spusă ka să rîză de elă.

-noim ob Akolo zisese elš sꝛ introdskꝛ ne visitatoršlš kar sꝛ
ilš simeaskꝛ de o datꝛ.

Kontele era sꝛ în niçioare, nrivindš kꝛte-ya konie din
Albane mi Fattore, ne kari le treksserꝛ bankerslš drentš
oriçinale, mi kari or kꝛtš de konie era, se lovea prea
miltš kꝛ niçioarele de arš de totš felslš de kloare ce im-
nodobea tavanele.
La sgomotslš ce fꝛkꝛ Danglars intrandš, kontele se
intoarse.
Danglars salstš sꝛworš din kanš, mi fꝛkꝛ sꝛomš
kontelš sꝛ meazš ne sꝛnš fotoliš de lemnš dazritš imbrkātš
kꝛ atlasš albš kꝛsštš kꝛ arš.
Kontele mezs.
Kš domnšlš de Monte-Cristo am onoarea sꝛ vor-
beskš?
Mi eš, respnse kontelš kꝛ domnšlš baronš Dan-
glars, kavalerš alš Legiunš d'onoare, membrš alš Camerš
denstajilorš?
Monte-Cristo inwira toate aueste title ne kari le
aflase ne karta baronšlš.
Danglars simçi atinçerea mi mi mskš bzzele.
Eartš-mꝛ, domnšle, zise elš, daka nš çu am datš
indatš titlš sꝛb kare mi ai fostš anșnatš, dar, sꝛii bine,
tršimš sꝛb sꝛnš guvernš ponslarš, mi eš sꝛnt sꝛnš renresin-
tantš alš intereselorš ponslarš.
Astš felš inkꝛtš, respnse Monte-Cristo, nꝛs-
trandš obiçeislš de a te nemi baronš, ai nerdtš ne avela
de nemi ne alçi konte.

— Ax! nš çu l'aveasta niçi nentꝛ mine, domnšle,
respnse kꝛ neingrijire Danglars; m'aš fꝛkšlš baronš mi ka-
valerš alš Legiunš d'onoare nentꝛ kꝛte-ya seryiçie ce am
fꝛkšlš, dar...

— Sare, domnule, era-mă, askaliș mi sari gata
 pe la dămnea...

— A-leo-buzăniș și atîngerea și ai muscă-buzole...
 mi se mare (îarță în noșnariș săc) Ța, cal-o : astă

(*) Așie ve f inscrieaza ainea ka inghina intercedor șale noșnariș șă
 unște.

— Dar ți ai abdikatș tıtselele, kșm aș fșkștș o dinioarș DD, Montmorency și Lafayette? Ačesta era șnș esemnlș bșnș de șrmatș, domnșle.

— Nș de totș, kș toate ačestea, zise Danglars inkșrkatș; nentș domesticı inșeleıı...

— Da, te nșmesçı monsiore nentș oamenı dșmitale; nentș jșrnalistı, te nșmesçı domnș; și nentș komitingıı(*) dșmitale, ıetșșeanș. Ačestea șntș nıșce nșanșe foarte anlikabile la gșvernșlș konstıșıionalș. Inșelegș prea bine.

Danglars și mșskı bșzele; vșzș kș, pe ačestș terımș, nș era de nșterea lșı Monte-Cristo; se ıerıkı darș a se intoarșe pe șnș terımș kare i era maı familiarș.

— Domnșle konte, zise elș inklinșndș-se, am priimitș o skrișoare dela kasa Thomson și French.

— Mı pare bine, domnșle baronș. Dș-mı voia a te trakta kșm te trakteazș oamenı dșmitale; ę șnș obiıeıș șrıtș ıe ilș am lșatș in șerele șnde se maı aflș baronı. Mı pare bine, zıkș; nș voiș avea trebșıngș a mș infıșıșa inșș-mı, ıeia ıe ę totș d'ășna destșlș de inkșrıkıtorș. Așa darș zı-ıeaı kș ai priimitș o skrișoare?

— Da, respșnșe Danglars; dar ți mșrtșriseskș kș nș prea am nııenștș inșelesłș bine.

— Ba!

— Și nentș aıeia avșsesem kiarș onoarea șș trekș pe la dșmneata ka șș ıı ıerș ıeva desłıııı.

— Șșșne, domnșle, eatș-mș, askșltș și șnt gata a te așzi.

— Astș skrișoare, zise Danglars, o am așșıgș-mı, mi se pare. (Kșrtș in posșnarșlș seș:) Da, eatș-o: astș

(*) Aıeia ıe ıi inșșıııneazș ııneva kș inșrııırea intereselorș șale politııe șaș private.

skrisoare deskide domnului konte de Monte-Cristo ună kredită nemărginită asupra casei mele.

— Ei bine! domnule baroane, ce lucru neinghesă vezi aici?

— Nimikă, domnule, de călă, vorba *nemărginită*...

— Ei bine! astă vorbă nă è radikală? Îngeleni, sântă nisce Anglo-Germani apei ce skriă.

— Oxl așă è, domnule, mi, călă pentră sintasă, n'am nimikă de zisă, dar nă è totă așăia mi în privința kontabilității.

— Nă kăm-va kasa Thomson mi French, întrebă Monte-Cristo kă aerălă celă mai naivă, nă è destălă de sigră, dăne părărea dămitafe, domnule baronă? Drage! astă m'ară kontraria, căci am nășă kăte-va fondări la ea.

— Ax! foarte sigră, respănse Danglars k'ună sărisă kam baljokorită; dar îngelesălă vorbeî *nemărginită*, în materiă de finanță, è așă de demertă...

— Înkălă è nemărginită, nă è așă? zise Monte-Cristo.

— E tokmai așă, domnule, astă vream să zikă. Așă dară demertă, è o îndoială, mi îngelentălă zice, abgine-te în îndoială.

— Ceia ce însemnează, respănse Monte-Cristo, kă, daka kăm-va kasa Thomson mi French è dispășă a face vre o nebăniă, kasa Danglars nă se simte mi ea dispășă a șma așășăi esemniă.

— Kăm așă, domnule konte?

— Da, fără îndoială, DD. Thomson mi French fakă lăkrărișe fără cifre; dar domnălă Danglars are o margine l'ale sale; è ună omă îngelentă, kăm sășnea adineari.

— Domnule! respănse kă mândriă bankerălă, nimine nă mi a nămărată inkă bani.

-era și — Aitșă, reșpnsse revé Monte-Cristo, se vede că
eș voiș invene. —

— Cineți și zice asta? —

— Esplikrile ne kari mi le veri, domnsle, mi kari
seamă în prea multă a. —

Pentru a doua oară era bătăie de omșlă, asta, mi
astă dată ne șnș terimș karera elș seș. —

Politejea șa abajokoritoare lera nșmăi infektatș mi
ș'anronia de șnș estremș aua de vecinș kș sfrnteria dinoz
Monte-Cristo, u dină kontrașș ridea kș zica — mai fr-
moasș graiș dinc șmeș mi, kș kndș voiaș avea șnș oare karē
șerș naiș kare dș ștrea a fi șnșiorș. —

— În fine, domnsle, zice Dangler, dșnș mișlș
dștverē, miș voiș verkarēș mș fakș ingelesș, ragnđs-te
și otari șingsrș șma veabla minte a kș dela mine. —

— Dar, domșle, reșpnsse Monte-Cristo kș otrișe
de șnș nșerfemniș șnș kioanș de terimș, in diskusie,
dă'am verșlș șnș kreditș nemșrșinitș asșna dșmitale, kș
vintșlș kș kș nș șiam ștokmăi bine de dșe șme aveam
treșingē. —

Bankerșlș kreșș kș sosise in-fine mișlș, de a fi lē
d'asșnra. —

Se zice șnș fotolilș seș, mi zice k'șnș șrșlș
greș mi mndrș. —

— Ox! domșle, nș te teme de la dori, te voi nștea
konvinde atșnș kș vifra kasei Dangler, or kș de mșr-
șnș șnș, moate mșlș mi șerē rile șele, mai mari, mi kiarē
de ai șere șnș milionș. —

— Ce atozisș? — întrebe Monte-Cristo. —
Zikș șnș milionș, renetiș Dangler kș anombșlș
nerozieș. —

— Ei! miine s' fak' sk' sn' million' zise kontele, D' mnezesl' meš! domnle, daka mi ajn' ce ad' n' ma' sn' milion' an' am' f' n' er' sl' sn' kredit' n' n' tr' a' n' t' a' l' k' r' s' n' n' n' million' dar' tot' d' a' s' n' a' m' sn' million' in' n' o' r' t' f' o' l' i' s' l' e' meš saš in' n' e' c' e' s' a' r' i' s' l' e' meš de' k' r' i' s' o' r' i' z' . z' a' n' i' s' n' o' i' k' i' s' t' o' r' a' z' e' a' t' a' l' o' i' n' t' e' z' a' t' i' i' Monte-Cristo' s' k' o' a' s' e' i' d' i' n' t' r' a' n' s' n' o' r' t' f' o' l' i' s' m' i' k' š' in' k' a' r' e' k' e' r' a' k' a' r' t' e' l' e' s' a' l' e' d' e' v' i' s' i' t' e' z' a' d' o' z' o' b' i' l' e' t' e' d' e' k' t' e' l' e' c' i' n' c' i' s' t' e' m' i' f' r' a' n' c' i' i' z' k' a' r' e' z' i' d' e' n' t' i' t' e' z' a' d' k' r' i' s' o' r' i' s' l' e' d' i' n' T' e' s' a' u' r' i' z' o' n' s' e' s' t' e' t' r' e' b' s' i' a' l' s' y' n' o' m' o' a' r' e' d' i' a' r' i' n' s' a' s' i' n' g' e' d' n' e' z' n' o' m' š' k' a' D' a' n' g' l' a' r' s' .

— Lovitra de' m' z' i' k' k' a' m' i' f' a' k' e' f' e' k' t' s' l' e' , b' a' n' k' e' r' s' l' e' m' o' v' i' m' i' i' v' e' n' i' a' m' e' g' e' a' l' e' : š' z' a' z' a' n' o' p' o' l' o' g' i' i' e' t' e' t' e' r' a' z' i' m' e' g' e' a' l' e' . S' e' m' i' t' e' l' a' Monte-Cristo' z' a' n' i' s' c' e' d' o' k' i' i' s' g' l' i' g' i' a' k' r' o' r' a' t' o' n' s' n' e' l' e' s' e' m' z' i' g' i' r' z' a' d' e' s' n' a' i' m' z' i' s' i' s' t' e' m' z' a' i' i' i' —

— S' z' v' e' d' e' m' š' , m' a' r' t' a' r' i' s' e' s' c' e' - m' i' , z' i' s' e' Monte-Cristo' , k' r' i' s' t' e' s' t' i' s' i' g' e' r' š' i' n' e' k' a' s' a' Thomson' m' i' i' F' r' e' n' c' h' i' D' a' m' n' e' z' e' s' l' e' meš , a' s' t' a' e' p' r' e' a' s' i' m' n' i' s' ! a' m' p' r' e' v' z' z' s' l' e' k' a' s' a' l' š' , m' i' , k' e' t' o' a' t' e' k' r' i' s' t' e' s' t' i' f' o' a' r' t' e' s' t' r' e' i' n' š' i' d' e' s' n' r' e' a' s' e' m' e' n' e' i' k' r' i' s' t' e' s' t' i' m' i' a' m' i' s' a' t' š' m' a' s' r' e' l' e' : d' e' a' t' z' d' a' r' z' a' d' o' z' z' a' l' t' e' k' r' i' s' o' r' i' n' a' s' e' m' e' n' e' i' k' a' l' a' z' e' i' a' c' e' n' g' i' i' e' s' t' e' a' d' r' e' s' a' t' z' z' a' n' a' i' d' e' l' a' k' a' s' a' s' A' r' e' s' t' e' i' n' , m' i' E' s' k' o' l' e' s' d' i' n' V' i' e' n' a' : a' s' s' n' r' a' D' e' b' a' r' o' n' š' d' e' R' o' t' t' s' c' h' i' l' d' , z' e' a' a' l' t' z' e' d' e' l' a' k' a' s' a' B' a' r' i' n' g' , a' d' i' n' L' o' n' d' r' a' , a' s' s' n' r' a' D' e' L' a' f' i' t' t' e' . Z' i' - o' v' o' r' b' z' , d' o' m' n' l' e' , m' i' s' t' e' v' o' i' š' s' k' a' t' i' d' e' o' r' i' c' e' g' r' i' j' e' i' n' d' r' e' n' t' z' u' d' s' - m' z' l' a' z' n' a' d' i' n' a' s' t' a' d' o' z' z' k' a' s' e' a' i' s' t' e' m' i' i' i' z' a' n' a' z' i' m' o' v' z' e' l' z' i' n' - o' i' n' o' i' š' z' i' z' o' v' a' . N' a' m' a' i' e' r' a' d' e' v' o' r' b' i' t' š' , D' a' n' g' l' a' r' s' e' r' a' i' n' v' i' n' s' š' ; d' e' s' k' i' s' e' k' a' o' n' t' r' e' m' a' z' i' t' e' z' v' z' z' s' l' e' s' k' r' i' s' o' a' r' e' a' d' i' n' G' e' r' m' a' n' i' a' m' i' s' k' r' i' s' o' a' r' e' a' d' i' n' L' o' n' d' r' a' n' e' k' a' r' i' i' d' e' d' a' k' a' v' i' r' s' l' e' d' e' ū' i' t' e' l' o' r' š' k' o' n' t' e' l' e' , s' e' i' n' k' r' e' d' i' n' g' i' i' d' e' s' n' r' e' a' s' t' e' n' t' i' n' i' t' e' a' s' e' m' n' z' s' r' e' l' o' r' š' v' k' s' o' r' i' n' g' r' i' j' e' m' a' s' a' z' d' e' i' d' a' m' z' s' a' t' z' i' n' k' z' t' š' o' a' r' š' d' i' s' f' o' s' t' š' i' n' s' l' t' z' o' a' r' e' n' t' r' a' Monte-Cristo' , d' a' k' a' n' š' p' r' e' v' e' d' e' a' r' e' t' z' v' i' r' e' a' i' n' k' a' r' o' s' e' a' f' l' a' c' b' a' n' k' e' r' s' l' e' s' i' s' t' e' m' i' i' z' a' n' a' z' i' s' t' e' m' i' i' z' a' n' o' v' i' n' s' l' e' —

— Ox! domnle, eatz trei semnzstre kari fak' milioane,

zise Danglars skâlânds-se ka snre a salsta pãterea așrãlã personifikatã într'avelã omã ce îlã avea dinaintei. Trei kredite nemãșinite așnr'a trei kase!.. Earã-mã, domnșle konte; dar, de mi inçetezã de a mai fi neinkrezãtorã, totã katã sã remãiã koprinsã de mirare.

— Ox! o kasã k'a dãmitale nã se kade sã se mire astã-felã! zise Monte-Cristo kã toatã politegea sa; astã-felã poji darã a mi trimite ceva banã, nã è așã?

— Vorbesçe, domnșle konte; sșnt la ordinele dãmitale.

— Ei bine! respũse Monte-Cristo, akșm ne inçe-
leșemã, kãã ne inçeșemã, nã è așã?

Danglars fãkã șnã semnã afirmativã din kanã.

— Și nã mai ai niã o neinkredere? șrmã Monte-Cristo.

— Ox! domnșle konte, strigã bankerãlã, niã o datã n'am avãtã.

— Nã; de kãã nãmai kã doreai o probã. Ei bine! zise kontele, akșm kãndã ne inçeșemã, akșm kãndã nã mai ai niã o neinkredere, sã otãrãmã, daka vreã, o șãmã ãeneralã pentrã anã d'intãiã, bșnioarã mease milioane.

— Șease milioane, fiã! zise Danglars inekalã.

— De mi va trebsi mai mãltã, zise kã neingrijire Monte-Cristo, vomã nșne mi mai mãltã; dar nã kreșã sã mezã mai mãltã dekãã șnã anã în Francia, mi, într' avestã anã, nã kreșã sã trekã neste șșma asta . . . în-fine vomã vedea . . . Ka sã inçenemã darã, aibi bșnãtate a mi trimite mãine çinã ște miã franã, voiã fi a kasã niã l'ameazã; mi kiarã kãndã n'awi fi eã, voiã lãsa șnã biletã de priimire intendentșlã meã.

— Banã vorã fi la dãmneata mãine la zeçe ore de

dimineauz, domnșle konte, respnșse Danglars. Vreī așrș, saș bilete de bankz, or arșintș.

— Pe jșmștate așrș Ńi ne jșmștate bilete, te amī rșga.

Și kontele se skșlș.

— Katz sș Ńi mșrtșriseskș Ńnș lșkrș, domnșle konte, zise Danglars; kredeam kz am kșnosșinșe desnre toate averile țele frșmoase din Europa, Ńi kș toate ațestea a dșmitale, kare mi se pare insemnatz, mī era nekșnoskștz, Ńi o mșrtșriseskș, ̀ de kșrindș fșkștz?

— Nș, domnșle, respnșse Monte-Cristo, din kontra, ̀ foarte vekīz; era Ńnș felș de tesarș de familız ne kare era onritș de a ilș atinșe țineva, Ńi ale kșrșia interese grșmșdite aș intreitș kapitalșlș; epoka otșrītș de testatorș a trekștș nșmaī de kșŃi-va anī, așa darș nșmaī de vr' o kșŃi-va anī mș bkșrș de ea, Ńi nesșinșa dșmitale in pri-vinga asta ̀ foarte natșralz; kștre ațestea o veī kșnoasșe maī bine neste kșlș-va timnș.

Și kontele inșoș așe vorbe k'Ńnșlș dintr' ațele sșrīșrī palide kari sșșimīnta așa de mșltș ne Franz d'Epınay.

— Kș gșștșrīle Ńi kș kșțetele dșmitale, domnșle, șrmș Danglars, veī desfșșșra in kanitalz Ńnș lșșș kare ne va sfșrșma ne toși, noī bieșŃi milionșreī, kș toate ațestea fiindș-kș mī narī amatorș, kșțī kșndș am intratș te șitaī la tabloșrīle mele, Ńi țerș voia de a Ńi arșta galeria mea; nșmaī tabloșrī antīe, nșmaī tabloșrī de maestri, garantite ka așș-felș; nș mī plakș modernele.

— Aī drentate, domnșle, kșțī in țenere aș Ńnș defektș mare, Ńi kare ̀ kz n'aș avștș inkș timnș de a de-veni antīe.

— Pștea-voīș sș Ńi arșlș kște-va statșe de Thorwaldsen, de Bartholoni, de Canova, toși artistī streinī.

„Ştiţi că în Aizdrentate de-aici înuissă! katei, domnule, sunt komatriogii dămitale. kă... ob oblid kăz

„Dar toate aștea vor să remănă mentră mai tărziș, kândă vom să face mai bun kănosungă; nentră astă-zilă am voi să mărgămi, daka kă-m-va mi velderta ayeasta, is te presintă la doamna baroana Danglars, eară-mi grăbirea, domnule konte, dar is nă klientă kă dămnata face oare-kă m par-tă din familă. eșel ad im... oșezonă dăy oșezon

„Monte-Cristo se inklină s nre-semnă kă priimeă! o noarea ce voia să i fakte finănciară! ad ob... oșezonă dăy oșezon

„Danglars s nă is nă lakeș, într'o livră streșvilt, intră. ob... oșezonă dăy oșezon

„Doamna baroana kăz, e? întrebă Danglars o kă... oșezonă dăy oșezon

„Da, domnule baronș, resnăse lakeș! oșezonă dăy oșezon

„Singur! ob... oșezonă dăy oșezon

„Nu, bare dăme în kăz. ob... oșezonă dăy oșezon

„Nu va fi indiskretă a te-nrosinta înaintea kăi-vă; nă e așa, domnule konte? nă... oșezonă dăy oșezon

„Nă, domnule baronș, ezise s rîzindă. Monte-Cristo, nă... oșezonă dăy oșezon

„Și kă... oșezonă dăy oșezon

„Monte-Cristo, da, domnule baronș, resnăse lakeș! ob... oșezonă dăy oșezon

„Dă Debray, dă, domnule baronș, resnăse lakeș! ob... oșezonă dăy oșezon

„Pe șrmă, întorkind-se kătre Monte-Cristo... oșezonă dăy oșezon

„Dr. Luciani Debray, ezise belă, oșezonă dăy oșezon

— 7. am ogoras sa kanoška ne domna Danglars

STAL

—mash loz gesit mitz in bedoniz dom-

Dómna baróna Danglars.

nel Danglars. o mika infamere oblogene impravkata ka atlas
tous deskis abonemiz ka usselins de Indis; lototiele ere
de lemaž vekis baziliz mi de stote vekiz; d'assura smeloz

— N'am onoarea sã kãnoskã pe doamna Danglars , dar am mai întilnitã pe D. Lucian Debray.

— Ba ! zise Danglars, mi unde ?

— La D. de Morcerf.

— Ax ! kãnosçi pe mikslã viche-conte ? zise Danglars.

— Ne amã aflatã impresã la Roma în epoca karnavalslã.

— Ax ! da, zise Danglars, n' am azitã oare vorbindã despre ceva bãnioarã ka o aventurã singlarã ka nisce bandiçi, nisce fãri în rãine ? A fostã skosã d'akolo ka printr' o minãne. Krezã kã a spãsã ceva asemene nevestei mele mi fiei mele la întoarçerea sa din Italia.

— Doamna baroana asteantã pe domniã, veni sã zikã lakeslã.

— Trekã înaintea dãmitale ka sã te kondãkã, zise Danglars salãtãndã.

— Shi eã te zrmeczã, zise Monte-Cristo.

CAPITULŪ XLVII.

Juganiã vineçi-rotãçi.

Baronslã, zrmatã de kontele, trekã printr' unã mirã lãngã de apartamente însemnate prin groasa lorã avãriã mi fastãosslã lorã gãstã zritã, mi ajãuse ninã la bãdorislã doamnei Danglars, o mikã inkãpere oktogonã îmbrãkatã ka atlasã rouã deskisã akoperitã ka mãselinã de India ; fotoliele era de lemnã vekiã dasritã mi de stofe veki ; d'assãra zmelorã

se vedea desernne nastorale ala Boucher; în-fine doxъ frъmoase pastele în formъ de medalioarъ, în armoniъ kъ restlъ mobilъrii, fъcea astъ mikъ inkъpere a fi singъra kamerъ din otelъ kare s'aibъ oare-kare karakterъ; este adevъratъ kъ ea skъpase din planslъ peneralъ otъritъ între D. Danglars și arxitektslъ seș, xna din cele mai înalte celebrîtți și din cele mai însemnate ale imperiulâi, și kъ nъmai baroana și D. Debray se însъrçinaserъ kъ dekorarea ei.

Astъ-felđ, D. Danglars, mare admiratorъ alđ anti-celorъ, dъne felđlъ kъ kare o înçeleçea Directoriul, desnpredxia foarte açea lokxinçъ mikъ și koketъ, xnde, kъtre açe-tea, era priimitâ în çenere kъ kondiçisne ka sъ și skъse în-fççișarea adskindș pe çineva.

În realitate darъ nъ ptesinta Danglars, çi elđ era ptesintatâ din kontra, și kare era priimitâ bine saș reș dъne kxm era obrazlâ visitorulâi plъkâtâ saș nenlъkâtâ baroanei.

Doamna Danglars, a kçria frъmșeçe pçtea fi çitatъ inkъ, de și era de trei-zeci și șease ani, ședea la piano, xñș kanș d'opera mikș de marketъriъ(*), pe kândș Lucian Debray, ședea înaintea xnei mese de lșkrъ și resfoia xñș albșmș.

Lucian avșsesse timnș, înaintea venirii kontelâi, a spșne mșlte lșkrșri baroanei desnpre açeștâ visitorș.

Se șçie kçtъ întinçgire fçkșse Monte-Cristo asxna komesenilorъ lși pe kândș kъ dejxnlâ dela Alberti.

Astъ întinçgire nș se stersese inkъ din mintea lși Debray, or kçtâ de pççinș impresionabilș sș fi fostâ, și în-formçrile çe le detese baroanei desnpre kontele era o probъ desnpre açeasta.

Kçriositatea doamnei Danglars, întçritatъ de amș-nantele çe i veniserъ mai dinainte din partea lși Morcerf

(*) Lșkrș de lemnș îmbrșkatâ kç tçblide de lemnș de diferite feçe.

mi de noșele amănunte ce și veniseră din partea lui Lucian, ajunseseră dar în kâlmea sa, căci el nu se așteptase să vină la Astă-felă castru nănere la kalea nianslă, mi a albaș mslă năhera altă cheva, de kăță zna dintr'ayele yiklenie ale kmii nrine ajstorășă kăroră akonere vineva preokănrile chele măt marlă gârindolev oțcaț imi slov năb nax șoa kătkelkăzra imi nax Baroana nrini nrin șrmare ne. D. Dangler k'nă șș risă, cheia ce nă era șnă lskră obișnăită din partei. D. Dangler k'ăță pentră konte, nrini în skimbășă salstării sale o reverență ceremonioasă, dar totă de o dată mi grăioasă șș Lucian, din partei, skimbă kă kontele o salstare de semiknosvință, mi kă Dangler șnă uestă de intimitate.

— Doamnă baroană, zise Dangler, dă-mi voia a mi prezinta ne D. kontele de Monte-Cristo, kare mi este adresată de korespondinții mei din Roma kă rekomandările chele măt mătășă nămăt o vorbă șș zikă de dănsul mi astă vorbă, ilă va face îndată, șș năb mare trezere la damele noastre chele frumoase, vine la Pasiu kă skonă d'a remănea șnă mătășă mi a keltă moase milioane intr'ayestă, ană, asta promite o seriz de balsă, de nrinză, de mezinontade (*) în kari șperă kă domnăș konte nă ne va șita nreksm mi nă nășă yomă șita în mișele noastre șerbătoră.

De mi prezintarea fă făkăț kă nișe larde kam grosolane, kă konte ayestea ă în uenere șnă lskră prea rară șș vază cheva d'ayele omăș yenindă la Pasiu, kă șș keltăskă intr'ayestă ană o ayere de nrinșine, inkăș doamna Dangler arănkă asăra kontelă o kătkăță nrinș de oare-kare interesă.

— Și kăndă ai sosită, domnăle? .. întrebă baroana.

(*) Mănkare ce se face în mezișă nomă în cea din șrmă și de noșă șș dăre.

(*) Lskră de tonăș nrinșă kă lăpăș de tonăș de dăreșă lăpăș.

— **Erī diminiagŭ, doamnŭ.** ? *Amosob. 109* —

— **III vii, dsne obiŭeialŭ dsmitale, kŕm mi s'akzisŭ,**
din marŭinea lsmii? *Amosob. 110* —

— **Dela Cadice astŭ datŭ, doamnŭob III** —

Ox! aŭvenitŭ in tr'nsŭlimnŭ foarte tŕritŭ; Parisul
e vnesŭferitŭ avara; nŭse mai sakŭniŭi balŕi; niŭi adnŕi;
niŭi serbŕi. Opera italianŭ e la Londra; Opera francesŭ e
pretstindene afarŭ de Parisŭ; ni, i kŕtŭ nentrŭ Teatrul-Fran-
cesŭ, sŭii kŭ nŭse mai afŕnikŕeri. **Nesremŭnŭ** darŭ drentŭ
orŭe petreŭero kŭte-vŭ neferivite kŕse la Cŕmpul-lui-Mara-
ŭiŭi la Satory. **Uveŭ** dac kaiŭ la kŕsŭ domnŭle kŭnte?

Eŭ, doamnŭ, izise Montŕ-Cristo, voiŭ faŭe totŭ
ŭese faŭe la Parisŭ, daka voiŭ aveŭ ferivirea d'a aflŭne
ŭinevŭ kare sŭ niŭ inveŭe binŭ obiŭeiele francesŭ. **Isŭ** avain
ŭi lŭid — **Estŭ** amatorŭ de kai, domnŭle kŭnte? *Amosob. 111*

Amŭ petre kŭtŭ so parte a vieŭei mele in Orientŭ,
doamnŭ, niŭ Orientaliŭ sŭii bine pens mai domnŭls kŕeri ŭimŭ ne
lsme: nobleŭea kailorŭ niŭ frŭnsŭgeea femeilorŭ. *Amosob. 112*

Ax! domnŭle kŭnte s'arŭ niŭ kŭvenitŭ s'aibi galan-
teria de a nŭneŭ iŭtiŭ ne femeŭ. **Veŭi,** doamnŭ, kŭ
aveam niŭ drentate kŭndŭ
doream adine abriŭ s'am ŭndŭ in vŭiŭtorŭ kare sŭ niŭ poatŭ
kŭlŭzi in obiŭeiele francesŭ. *Amosob. 113*

In ministŭlŭ aŭesta kamariera favoritŭ la doamnei ba-
rdane Danglars iŭtrŭ, ŭiŭ, anroniŭndŭ se vde ŭinŭnŭ-sŭŭi
sŭnsŭe kŭte-vŭ vorbeŭa ŭrekiŭ. *Amosob. 114*

Doamna Danglars tresŕi. *Amosob. 115*

Kŭ nenstingŭ la zise oŭa. **Esŭ** tok mai adŭvŕŭlŭ, kŭ toate laŭestŭi doamnŭ,
resnŭse kamerista. **Doamna Danglars** se intoarse i kŭtrŭ barbatsŭ seŭ

— Че! doamnъ? întrebъ Danglars ne vъzste tъr-bratъ.

— Чеia че мi sнъне astъ fatъ...

— Ши че џi sнъне?

— Mi a zisъ kъ in minъstlъ kъndъ era kъчerъlъ sъ nъiъ kaii la tъrsъra mea, nъ 'i a maî aflatъ in grajdъ; че insemneazъ asta, te întrebъ?

— Doamnъ, zise Danglars, askъltъ-mъ.

— Oх! te askъltъ, domnъle, kъчi sъnt kъrioasъ sъ sчiъ че aî sъ mî zicî; voiъ nъne ne domnii jъdekъtorî întro noi, ши voiъ inчene a le sнъne desnre че è vorba. Domnilorъ, жrmъ baroana, D. baronъ Danglars are zече kai la grajdъ; nrintre aчesî zече kaî, sъntъ doi kari sъntъ aî meî, nisче kai minъnaџi, чеi maî frъmowî kai din Parisû; îi kъnosчi, domnъle Debray, kaii meî vineџi-rotajî! Eî bine! in minъstlъ kъndъ doamna Villefort se imъrъmъtъ tъrsъra mea, kъndъ i o nromitъ ka sъ se dъkъ mъine la nъdsre, eatъ kъ nъ maî sъntъ kaii nikъerî. D. Danglars va fi aflatъ vre жnъ folosъ de kъte-va miî de franчi ne eî, ши îi va fi vîndъtъ. Oх! че oamenî nesъferiџi sъntъ snekъlatorii, Dъmnezъlъ meъ!

— Doamnъ, respъnse Danglars, kaii era nrea iжџi, abia era de natrъ anî, ши da nisче temerî de snaimъ nentръ dъmneata.

— Ex! domnъle, zise baroana, sчiî bine kъ de o iжnъ am in servichilъ meъ ne чelъ maî бхnъ kъчerъ din Parisû, aфarъ nъmaî de îlъ veî fi vîndъtъ din nreжnъ kъ kaii.

— Skъmpъ amikъ, voiъ kъxta aџi asemene, ши maî frъmowî inkъ, daka se vorъ afa, dar nisче kai blъnzî; moi, ши kari sъ nъ mî insъfle vre o temere.

Baroana dete din жmerî k'жnъ aerъ de desnреџ mare.

Danglars nu s'arătă că vâză acesă semnă mai multă de călă konjugală, și întorkîndu-se către Monte-Cristo:

— Într' adevăr, mi pare rău că nu te am cănos-
kășă mai 'nainte, domnule konte, zise el; și gîtesci kasa?

— Dar, așă mi se pare, zise kontele.

— Și 'i așă fi propășă. Păne-și în minte că 'i am dată ne nimikă; dar, kăm am spusă, vream a mă desfăce de ei; sântă nișce kă buni nentr'ănu omă june.

— Domnule, zise kontele, și mălumeskă; am kăm-
părată așă dimineauă nișce kă destăă de buni și nu prea skămni. Eată, veză, domnule Debray, estă amatoră mi se pare?

Pe kăndă Debray s'anponia de fereastră, Danglars s'anponiă de nevastă-sa.

— Păne-și în minte, doamnă i zise elă închetă, că aș venită să mi dea nuă preșă foartă mare nentr' acesă kăi. Nu știă kare è nebrăăă ce è ne kare d'a se răina kare mi a trimișă așă dimineauă ne intendentsă seă, dar adevărlă è că am kăstigată șeai-spre-zeye miă franči mai multă; nu mai mi skoate șșletăă, și și voiă da pătră miă dămitale și doză miă Eugeniă.

Doamna Danglars arănkă așăgra bərbătsă ei o kăș-
tăăă sfărămătoare.

— Ox! Dămnezăăă meă! strigă Debray.

— Dară ce ai? întrebă baroana.

— Dar nu mă închelă, acesă sântă kăi dămitale, kiară kăi dămitale păși la trăsăra kontelsă.

— Vineși mei rotași! strigă doamna Danglars.

Și se renezi la fereastră.

— Într' adevăr, ei sântă, zise ea.

Danglars era inkrementă.

— Să fiș kă pătîngu! zise Monte-Cristo făkîndă-se kă se miră.

— E de nekreztă! mărmară bankerslă.

Baroana zise doxă vorbe la zrekia lăi Debray, kare s'auroniș și elș de Monte-Cristo.

— Baroana te întreabă kătă cî a vîndăș kăi băr-bată-seș.

— Dar nă prea sūiș bine, zise kontele, asta è o sșnrîndere ce mî a făkșt'o intendentăslă meș și... kare m'a kostată trei-zeci mîi franșă, mî se pare.

Debray se dăse s'adăkă resnșnsăslă baroanei.

Danglars era ama de naldă și ama de deskșmpș-niș, înkăș kontele se pșră k'avea îndărare de elș.

— Vedeșă, zise elș kăș de nereksnoskătoare sșntă femeile! astă pșvenînguș din parte-cî n'a atînsă nîcî o klîpă pe baroana; nereksnoskătoare nă è vorba ce okăștam, nebșne vream să zikă. Dar ce să făkă çineva? totă d'ax-na îșbesce zăș omă çeia ce vatămă; astă-felă dară, è măi bine, krede-mă, skșmpșslă meș baronă, să le lase çineva să făkă or ce le ară trece prin kapă; daka și îlă voră sparçe, çelă pșgîiș, pre leçe mea! n'aș de çine să se leçe fără nșmăi de sine-le.

Danglars nă resnșnse nimikă, elș pșvedea azî mșî-ne vre o sçenă sșzîmîntătoare.

Doamna baroana încenăse a și înkășta sșpșșçeană, kare, asemene kă a lăi Joie Olympianul, pșreçîîngu o fărțană.

Debray, kare simșî kă se îngroșa astă fărțană, kăștă zăș pștestă și nlekă.

Monte-Cristo, kare nă voia să strîce noșîgîșnea ce avea a minte se kăçereaskă remăîndă măi măltă timnă, salăș pe doamna Danglars și se retrase, lășîndă pe baronăslă în minia nevestei sale.

— Bine! zise Monte-Cristo în sine retrăgîndu-se am ajunsă unde vream să viș; eatz kă puș în mîinele mele pachea kăștoreaskă și sînt aproape de a kăstiga totă de o dată inima domnășii și inima doamnei; ce fericiire! Dar, adasse elă, kă toate astea, n'am fostă presintată la damicela Eugenia Danglars, pe care amî și prea băkărosă s'o kănoskă.

Dar, șmă elă kă sșrîșlă seă celă obișînită, eatz-ne la Parisu, și avemă destălă timpă înaintea noastră... să lășămă mai tărziă aचेasta!...

Dșn' aचेastă kșuetare, kontele se șkă în tșksș și se întoarse a kasă.

Doș ore dșn' aचेia, doamna Danglars priimi o skri-soare minșnată dela kontele de Monte-Cristo în care i deklara kă, nevîndă să și înचेапă intrăgile în lșmea parisiană prin desperarea unei femei frșmoase, o răga să și iea kaii înderăș.

Kaii avea totă aचेlea-și хамăi kșm îi vșzșse baroana de diminiapă.

De kășă, în чentrăș fiș-kăria rosete ce o pșrta la șrekiz, kontele pșsesse kăte șnă diamantă.

Danglars priimi asemene o skri-soare.

Kontele i чerea voia de a erta baroanei astă kanșiciș de milionară, răgăndu-lă a skșsa felșă celă orientălă kă care era făkștă trimiterea kailoră.

În seara aчеia, Monte-Cristo nlekă la Auteuil, însoșită de Ali.

Adoșă-zi, pe la trei ore, Ali, kișmată print'o lovităș de timbră, intră în kabinetăș kontelăi.

— Ali, i zise kontele, mî ai vorbită adese despre îndemșnarea ce aveai de a prinde kă lașăș?

Ali făkș semnă kă da și se îndrentă kă mândriș.

— Bine!... Аша dară пощî onșî șn boș kă lașăș?

Ali fãkã semnã din kanã kã da.

— Ûnã tigrã?

Ali fãkã auela-ur semnã.

— Ûnã leã?

Ali fãkã nestãlã xurã omã kare dã kã laurãlã ur imitã o rãpire inekatrã.

— Bine! inuelegã, zise Monte-Cristo! ur lãatrã la goanã leãlã?

Ali fãkã xurã semnã din kanã mãndrã.

— Dar ur nrtea onri din fãga lorã doi kã sneriaur?

Ali sãrise.

— Eã bine! askãltã, zise Monte-Cristo. Peste nrurãã va trece o trãsurã kã doi kã vineurã-rotaurã, auela-ur ne kari ur aveam erã. Kiarã de te arã sfãrgãma, katã sã onresurã astã trãsurã dinaintea porurã mele.

Ali se dete josã in stradã ur trase dinaintea porurã o linã.

Pe xurã se intoarse ur arãtã linia kontelsã, kare o xurãse kã okã.

Kontele ilã lovi inurãtã ne xmere: acesta era felãlã kã kare mãlurãmea lã Ali.

Pe xurã Nubianul se dãse a fãma urãbskãlã seã d'asurã birneã kare forma xurãlã kaseã ur alã stradeã, ne kãndã Monte-Cristo reintra fãr'a se mã inurãji de ceva.

Kã toate acestea, ne la ururã ore, adãkã la ora in kare kontete astenta trãsurã, arã ur nrãtã vedea urãneva nrãskãndã inur'insãlã semnele abia urãzãte ale urãneã nerãbdãrã xurãre.

Se nrãmbã inur' o kamerã kare da in stradã, agãntãndã xurãkia din kãndã in kãndã ur anurãnrãndã-se de fereastrã ne kare vedea ne Ali skurãndã norã de fãmã kã o reglaritate kare arãta kã Nubianul era kã totãlã okãnrãtã de fãmatãlã seã.

De o dată s'azî o zărire depărtată, dar care s'apropia kă renezimea fâclerăslî.

Pe zărmă o kaleaskă se arătă ală kăria kăcheră se ăerka da sărda a mî ġine kaiî, kari înainta înfăriaġi, kă koama spărlită mî sărindă ka nisce nebăni.

În kaleaskă, se afla o femeie zărmă mî zărmă koniă de vre o șeante ontă anî, ăe se ġinea îmbrăġișauă, mî kari perdăseră de mărta loră suaimă nîrmă mî kiară năterea de a skoate zărmă ġinetă.

Ară fi fostă de ajănsă o singură neatră săă roată săă vre zărmă arbăre plekată ka să sărăame de totă trăsăra care trosnea.

Trăsăra merăea în mizlokăslă stradei, mî s'azăea pre-tstindene strigătele de spaimă ale avelora ăe o vedea venindă :

Înr'o klină Ali mî lasă la o parte ăișăksăslă, skoate laġslă din posănară, ilă arănkă, ilă face să se întoarkă de trei ori împrejărsăslă niăioareloră de din ainte ale kalăslă din stănga, care mai merse trei patră namî tîrită de izăeala îmăslășăniî; dar' dărm' aăestă trei patră namî, kalăslă înkatenată kade pe drăġă pe care ilă sărăamă, mî paralisă silinġele ăe face kalăslă remasă în niăioare ka să mî zărmăze aler-ġășăra.

Kăcherăslă ăe folosi de aăestă minăslă de respasă ka să sară josă de pe kapărmă; dar Ali a anăkată pe ală doilea kală de botă kă deġitele sale de feră, mî animalăslă, nenke-zindă de dărmere, s'a lănmăită konvălsivă lîngă soġăslă seă.

Toate aăestea se făkărmă în timăslă care trebăe zărmă ġlonġă ka să loveaskă la ġintă.

Kă toate aăestea timăslă a fostă de ajănsă ka să easă din kasa în faġa kăria se întimălase aăeasta zărmă omă zărmă de mai mărăi inămă.

În minţţalş k ndş k  erşlş deskide    ioara, iew din kaleaskă ne dama, kare k  o mână se aga   de perină ne k ndş n   ea alt  strin e la pentş ne fiisl  e  leminat .

Monte-Cristo   iew ne amindo  în salonş, mi den -n nd i ne o kananea :

— N  te teme de nimikş, doamn , i zise ; est  sk pat .

Femeia mi veni în sim iri, mi, drentş resn nsş, i  nf i   ne fiisl  e  k  o k      r  mai elok int  de k    toate r  ele.

— Da, doamn ,  n elegş, zise kontele  er et ndş konil lş ; dar fi în isivit , n  i s'a  nt mplat  ni i  nş reş, n mai frika ilş a ad sş în starea a east .

— Ox! domn le, strig  m ma, n  mi sn i asta ka s  mă reasigr i? Vezi-lş k m i a neritş fa a! Fiisl  meş! konil lş meş! Eduardul meş! resnănde m mei tale! Ax! domn le! trimite la vre  nş med kş. Mi daş starea k i mi ilş arş sk na!

Monte-Cristo f k  din mână  nş  estş ka s'aline ne m ma  ea pl ns , mi, deskiz ndş  nş k  relş, skoase o stik   de Boemia,  nkrestat  k  arş, în kare se konrindea o likoare ro i  ka s n ele mi lăsă o sing r  nik  r  ne b zele konil l i.

Konil lş, de mi  nk  nolidş, deskise  ndat  ok i.

L' east  vedere, b k ria m mei f  ka o neb ni .

—  nde s nt? strig  ea, mi k i s nt datoare at ta ferivire d n' at ta  erk re k rd ?

— Est , doamn , resn nse Monte-Cristo, la om lş  elş mai ferivitş k  a n  t  a te k  a de d rere,

— Ox! blestemată k riositate! zise dama. Totş Parisul vorbea de min na i k i ai doamnei Danglars, mi am av i  neb nia de a voi să'i  erk ,

— Ce felă! strigă kontele kă o mirare minănată jăkată asti kai sântă ai baroanei?

-- Da, domnule: o kănoschi?

— Pe doamna Danglars?... am aचेastă onoare, ши băkăria mea è indoită kă te vără skăpată din perikăslă în kare te aş păsă asti kai; kăchi astă perikăslă, mie s'ară fi kăvenită să mi ilă atribăi: kămpărasem erī kaii aचेstia dela baronăslă; dar baroana a arătată atăta părere de reş, inkăţă îi am trimisă înderăţă erī răgăndă o a 'i priimi din măna mea.

— Dar atăuchi estī dară kontele de Monte-Cristo desnre kare Hermina mi a vorbită ama de mătă erī?

— Da, doamnă, zise kontele.

— Eş, domnule, sânt Heloisa de Villefort.

Kontele salăti ka şă omă înaintea kărsia sune chi-neva şă năme kă totăslă nekănoskăslă.

— Ox! kăţă de ferichă va fi domnăslă de Villefort! zise Heloisa; kăchi şi va fi datoră nentă amindoxă viegele noastre: i ai skăpată nevasta şi fiăslă. De sigără, daka n'ară fi fostă umerosăslă dămitale servitoră, amă fi perită şi eş şi skămpăslă meş konită.

— Vai! doamnă, şi akăm mă înfioră de perikăslă în kare te ai aflată.

— Ox! şperă kă mi vei erta să respăteskă dăne / kăviingă devotamentăslă aचेstăi omă.

— Doamnă, respănsă: Monte-Cristo, nă mi strika ne Ali, te rogă, niči nrin laşde niči nrin respătirī: astea sântă nisचे obicheie ne kari n'ami vrea să le iea. Ali è sklavăslă meş; skăpăndă viađa dămitale mă servă ne mine, şi é datoră sa a mă servi.

— Dar şi a perikălată viađa! zise doamna de Villefort, kăria i imănea foarte tare astă tonă de stănină.

— Am skъnatъ astъ viagъ, doamnъ, respъnse Monte-Cristo; prin зrmare è a mea.

Doamna de Villefort тъкъ.

Поате къ къцета l'аchestъ omъ kare, îndatъ че s'а-пропіа чинева де елъ, фъчаа о întinъгире аша де mare асъ-пра sniritъlxi сеѣ.

Пе кълъ минъ astъ тъчере де знъ minstъ, kontele пѣтъ приви în voiъ konilъlъ ne kare мѣмъ-са îlъ împlea де съ-рѣтѣrî.

Era mikъ, xskъцivъ, albъ la pele kъm sъntъ konii kъ пѣрълъ roшъ, шî kъ toate ачестеа о пѣдѣре де пѣрѣ negrъ, kare нѣ се sъпънеа la niчî o frissrъ, î akonerea kapъlъ чelъ bombatъ, шî, kъzîndъ ne змерîî lxi шî înkadrъndъi obrazъlъ, îndoia vioiчisnea okilorъ lxi plinî de restъчisne prefъkъtъ шî de restate jъneaskъ; гъра са, abia rъmenitъ, avea niचे бъзе-сѣбъгиреle шî era kam mare; trъsъrele ачестъi konilъ de ontъ anî îlъ аръта чelъ пъгинъ де doi-снre-зече.

Întîia са miskare fъ de а се desbъра printr' o sgъ-дsire reneде din brayele мѣmei sale, шî а че дъче съ des-кizъ kъfъrelъlъ de знде kontele skosese stikliшоара къ e-lisirъ.

Пе зrmъ îndatъ, fъr' а чере voia dela чинева шî ka знъ konilъ obичînsitъ a мълъгми toate kapъчиеle sale, îчепъ съ destъne stiklele.

— Nъ пъне мъна akolo, amikъlъ meъ, zise kъ vioi-чisne kontele, знеle dintr'aste likori sъntъ perikъloase, нъ нъmaî bindъ-le чинева, чî kiarъ resъlъndъ-le.

Doamna de Villefort îngъlbenî шî onri брагълъ fiisъi ei ne kare îlъ readъse îngъ dînsa; dar, îndatъ че î se a-linъ temerea, аръnkъ asъnra kъfъrelъlъi o skъrtъ, dar espre-sivъ kъstъtъrъ ne kare kontele o prinse îн treakъtъ.

Îн minstъlъ ачеста intrъ Ali :

Doamna de Villefort făcă o miskare de băkăriă, și, readskîndă konilsă și mai aproape de ea:

— Eduardă, zise ea, vezi ne avestă servitoră bənă: a fostă prea kșraçiosă, kăçi și a nășă viaça ka să onreaskă kaii țe ne lăaseră și trăsăra țe era țe se sfărâme. Mă-l-șmesče i dară, kăçi de sigără; fără elă, în minstăă ačestă, amă si morgi amîndoi.

Konilsă și lănu i bazele și și întoarse kănsă kă desnreșă.

— E prea xrită, zise elă.

Konteale sșrise ka kșm ară si imnlinită konilsă șna din șperanțele lăi.

Kăță nentă doamna de Villefort, șinș de reș ne fiisă ei kă o kșmpătare kare, de sigără, n'ară si fostă de gșstăă lăi Jean-Jacques Rousseau daka mikăă Eduardă s'ară si nămită Émile.

— Vezi, zise în limba arabă konteale lăi Ali, astă damă roagă ne fiisă ei ka să și mășșmeaskă nentă viaça țe le ai skăpat'o l'amîndoi, și konilsă respănde kă estă prea xrită.

Ali și întoarse șnă minstă kănsă ișșelegătoră și se xită la konilă fără niči o ășpresisne de fașă, dar o șimnlă înșiorare a nării sale arăă lăi Monte-Cristo kă Arabul era atinsă la inimă.

— Domșle, întrebă doamna de Villefort skălănds-se șnre a se retrașe, kasa asta è lokșingă dășmitale obiçinșită?

— Nă, doamnă, respănșe konteale, viș nămaș în trea-kăă să șeză açi; eș lokșeskă în aleia Cămpielor-Elisee, no 30. Dar vășă kă akșm și è foarte bine, și kă doresçi a te retrașe. Am zisă să năiș ačeia—și kai la trăsăra mea, și Ali, astă bșiată așa de xrită, zise elă sșrizindă konilsăi, va aveă onoarea de a vă rekondșče a kasă, de oare-če

kucerșlă dămitale va gemynea achi pînă se va drege kaleaska. Îndată ce se va face ayeasta, o voiș trimate kă kaii mei drentă la doamna Danglars.

— Dar, zise doamna de Villefort. totă kă ayeia-șii kai, n'awi ksteza să mă dăkă.

— Ox! ai să vezî, doamnă, zise Monte-Cristo; săb mîna lăi Ali, se voră face blănzi ka nisce melșuei.

Într'adevără, Ali s'angoniase de kai dăne ce îi sklară ne niçioare kă miltă greștate.

Elă ginea în mînză xă bÿrete mikă mșiată în ouetă aromatikă; frekă botșrile mi timulele kailoră, kari era plini de sșdoare și de sșxmă, și măi îndată înçenșră a sșlla kă sgomotă și a se înșiora neste totă trănșlă kște-va sekunde.

Pe șrmă, în mizlokălă xnei mșlçimî nșmeroase ce o atrșese înaintea kasei sfșrgmarea trșșreii și sgomotălă întimnșrii, Ali zise să nșiz kaii la trșșra kontelăi, strînse frșșrile, se șrkă ne kapră, și, șnre marea mirare a çeloră de façă kari vłzșseră ayei kai fșçindă înșriaçi ka într'xă vîrtejă, fș nevoită a întrebșingă biçișlă kă nștere șnre a 'i face să meargă, ba înkă abia nștx să fakă ne vîneçii-rotaçi, kari akșm era ameçii, înlemnii, amorçii, să meargă într'xă treanșlă nș așă sigșră și astă-felă de înçetă, înkălă a trebșită doamnei de Villefort anșoane doșă ore ka s'ajșngă la sșșrbixălă Saint-Honoré, xnde șmedea.

Îndată ce ajșnse a kasă, și se stîmpșrăș întiiele trșșșrșri ale familiei, ea skrîse șrmștorălă biletă doamnei Danglars:

„Skșmă Hermina,

„Am skșnată ka printr'ô minșne din prexă kă fi-iză meș prin açela-șii konte de Monte-Cristo de kare vor-

birzmeș așaa de mǎltă a seară, și pe kare niçi kă mi tre-
cea prin minte kă eram să ilă vâză astă-zî.

„Eri mi ai vorbită de dînsulă k'ăni entăsiasmă de ka-
re nă m'am pătătă onri d'a rîde kă toată păterea bietslăi meș
snirită, dar astă-zî mi se pare auestă entăsiasmă kă mǎltă
mai prejosă de omălă kare ilă insălla.

„Kaii dămitale m'aș lătată la Ranelagh par'k'ară fi
nebănită, și eramă fără indoială a ne sfărma, bietslă meș
Eduardă și eș, de celă dintiș arbore din kalea noastră saș
de celă dintiș stîlnă ală satlăi, kăndă ună Arabă, ună ne-
gră, ună Nubian, ună omă negră k'ăni kăvintă, servitoră ală
kontelăi, asăura unăi semnă din partei, mi se pare, a onrită
avîntălă kailoră, perikălăndă a se sfărma insă-și elă, și
intr'adevără o minăne ilă a ajtată.

„Atăniçi kontele a alergată, ne a lătată la dînsulă, pe
Eduardă și pe mine, și akolo a rekămată viața siisălă
meș.

„Kă trăsăra sa m'am întorsă a kasă; a dămitale ți
se va trimite măine.

„Ți vei așla kaii foarte slăbii dăni aueastă întim-
plare, sântă ka amegii; ară zice čineva kă nă și potă erta
insi-și pentră kă aș lăsată pe ună omă a'i îndăneleka.

„Kontele m'a insăgăinată să ți sūișă kă doxă zile de
repăssă și de orză drentă or če nătreuș îi va întrema și
îi va readăre intr'o stare așaa de bănă, adikă așaa de snăi-
mîntătoare kăm era eri.

„Adio! Nă ți mălymeskă pentră preimblarea mea;
și, kăndă mi adăkă a minte, kă kă toate auestea è o nere-
kănosčingă ka să mă sșpără pe dămneata pentră kapričislă
kailoră dămitale, kăči auestăi kapričisă sânt datoare kă am
vâzătă pe kontele de Monte-Cristo, și streinsă celă stre-
lăčită mi se pare, afară de milioanele pe kari le are, o pro-

blemъ аша de кѣrioасъ ши аша de interesantѣ, инкѣтѣ ам а minte a ilѣ stѣdia кѣ or че преѣдѣ, кiarѣ de ашѣ маѣ fa-
че o преѣмblare la пѣдѣre кѣ каѣ dѣmitale.

„Eduardŭ s'a пѣrtatѣ k'знѣ кѣраѣѣ minѣnatѣ вn тоатѣ
intѣmnlarea ачeastѣ.

„A leminatѣ, dar нѣ i a еmitѣ niчѣ знѣ strigѣтѣ in-
ainte, ши n'a vѣrsatѣ niчѣ o lakremъ вn жrмъ.

„Earѣ mѣ veѣ zичe кѣ amorslѣ меѣ mѣmeskѣ mѣ
orbесчe; dar ѣ знѣ sѣsletѣ de ferѣ вn биetslѣ trѣnпorslѣ ачes-
та аша de fraѣetѣ ши аша de delikatѣ.

„Skѣmпа noastrѣ Valentina snѣne mѣlte skѣmneѣ dѣm-
neavoastrѣ Eugenie; еѣ, te вmbrѣѣшеzѣ din тоатѣ inima.

„Heloisa de Villefort.“

„P. S. Fѣ-mѣ darѣ sѣ m'allѣ la dѣmneata, or кѣm
veѣ sчѣ, вmpreжнѣ кѣ astѣ konte de Monte-Cristo, voiѣ ne-
grewitѣ sѣ влѣ маѣ vѣzѣ. Am fѣkѣtѣ ши ne D. de Villefort
sѣ voiaskѣ a i da o visitѣ; snerѣ кѣ i o va вnаnoia.“

Вn seara ачeia, вntѣmnlarea dela Auteuil era sѣbiek-
tѣslѣ tѣtѣlorѣ konvorbirilorѣ,

Albertŭ o snѣnea mѣmeѣ sale, Chateau-Renaud la Jo-
ckey-club; Debray вn salonslѣ ministrѣslѣ; вnsѣ-шѣ Beau-
champ fѣkѣ o galanterѣ konteislѣ, вn gazeta sa, de знѣ *fante
diverse* de doжѣ-zечѣ de rѣndsѣrѣ, kare fѣks ne nobilslѣ stre-
вnѣ знѣ eroѣ ne вngъ toate femeile aristokraѣeѣ.

Mѣлѣ вnшѣ se dѣserѣ a se вnskrѣe la doamna de Ville-
fort ka s'aвѣ drentslѣ de a шѣ renoi visita la вmнѣ ши a
азzi din гѣrѣѣ toate аnѣnѣntele asteѣ вntѣmnlѣrѣ kare era
аша de nitoresкѣ.

Кѣтѣ pentрѣ D. de Villefort, dѣne кѣm snѣsese Heloi-
sa, вѣѣ знѣ frakѣ negрѣ, mѣnѣше albe, чеa маѣ frѣmoасѣ

livrea, și se arătă în trăsura sa, kare veni, kiară în seara așeia, a se onri la poartă kă nămărlă 30 a kasei din Cămpiele-Elisee.

CAPITULU XLVIII.

Ideologia.

Daka kontele de Monte-Cristo ară fi trăit de mătă în lămea parisiană, ară fi anreșită kă toată valoarea sa năslă țe ilă făca pe lăngă dănsă D. de Villefort.

Bine la karte, să fi fostă reșele kare domnea din partea întăiloră năskăpă săă a țeloră d'ăi doilea; să fi fostă ministră kare găverna doktrinară, liberală săă konservatoră; renșmită ka îndemnată de toți, kăin se renșmeskă în țere kă sântă îndemnată oamenă kări n'ăă țerkată niți o dată vre o kădere în țele politice; șrită de toți, dar kă kăldă protektată de șni, făr' a fi kă toate aștea isbită de țineva, D. de Villefort avea șna din noșășnișle țele înalte ale maștrășreă, și se ținea l'ășeăștă în țăgime ka șnă Harlay săă ka șnă Molè.

Salonă seă, reșenerată de o femeă țăpă și de o fiă din întăia sa kăștoră, kare era abia de ontă-șure-țere ană, era kă toate aștea șnă din așele saloane așure din Parisă șnde se observă kăltăș tradițășniloră și relițășnea etiketeă.

Politeșea reșe, kredinșa absolță la prințănele găvernamentale, șnă despreșă mare nentă teorie și teoricăni, șra profăndă nentă idealouă, aștea era elementele vieșei interioare și năblășe așimate de D. de Villefort.

D. de Villefort nu era numai magistrat, era mai un diplomat.

Daraverile lui cu cartea cea veche, desigur care vorbea tot d'arna cu demnitate și respect, făcea pe cea nouă să îl respecte, și știa așa de multe lucruri, înkât, nu numai că era tot d'arna menașcă, dar înkă și konsultată câte o dată.

Poate că n'ar fi fost astă-fel dacă s'ar fi năstărit ceva din D. de Villefort; dar el lokia, k'acei domni feudali rebeli la șzeranșl lor, într'o forterece anevoi de lăt.

Astă forterece, era sarcina sa de prokrog al reșei, din care trăcea minșnată foloasele, și pe care ar fi pșrsit'o numai spre a se face denștată, și, astă-fel, a îmbrășa opozișnea în lokșl nștralitșii.

În șener, D. de Villefort făcea să înanoia șșșine visite.

Femeia lui visita nștrș dșnsșl: asta era un șkrș priimitș în lșme, șnde se nșnea în sokoteala gravelor și nșmeroaselor okșșrș ale maștratslșl șeia șe, în realitate, era numai un kalkșl de trșfș, miezșl aristokrașiei, k'unș kvintș, aplikarea așetei așime: *Fș-te kș te știm șingsrș și lșmea te va știma*, așiom de o șșl de orș mai foloștoare în șocietatea noastrș de kșl a Grecilor: *Kșnoașue-te șingsrș*, în lokșl kșria s'a nșș în zilele noastre arta care ę mai șșșinș grea și mai multș foloștoare de a kșnoașue pe șei alș.

Pștrș amișii șei, D. de Villefort era unș protektorș pștinte; pștrș inemișii șei, era unș adversarș șșrdș, dar înverșșnatș: pștrș șei indiferringș, era ștatsa leșii fșkștș omș: anșoniere mșndrș, fișonomiș nșpșștoare, kșștștșrș fșrș ștrășșire și fșrș lșștrș să kș nșrșșinare pștrșnșștoare,

astă-felă era omăă ală kăria nedestală matră revolăgiăni kă indemănare grămădite șna neste alta mai întiiă ilă konstrăiserg, și ne șrmă ilă çimentaseră.

D. de Villefort avea nămele kă era omăă çelă mai năgină kăriosă și çelă mai năgină banală din Francia; în togi anii da kăte șnă bală la kare sta nămai șnă patrară de orgă, adikă patră-zeră și çinçi de minste mai năgină de kăte stă reșele l'ale sale; niçi o dată nă se vedea niçi la teatre, niçi în vre șnă lokă năblikă; șne-oră, dar rară, făcea o partidă de whist, și atșnçi se îngrijea çineva a i kăta jăkțori demă de dînsăă: vre șnă ambasadoră, vre șnă arșieniskonă vre șnă prinçine, vre șnă nresidentă, saă, în-fine, vre o dă-çesă dotariă(*).

Eată kare era omăă a kăria trășă se oprise în-aintea porçii kontelă de Monte-Cristo.

Valetăă de kameră anșnçi ne D. de Villefort în minșăă kăndă kontele, anlekată asșnra șnei mese mară, șrma ne o çartă șnă itinerariă dela San-Petersburg la China.

Prokșrorăă reșelă intră kă ațela-șii nasă gravă și mășrată kă kare intra în tribșnală; era totă ațela-mi omă, saă mai bine șrmarea ațelă-șii omă ne kare ilă amă vă-zăte o dinioară șșbităte la Marsilia.

Natșra, în șnire kă prinçiniere sale, nă skimbare nimikă nentș dînsăă dela kornăă ne kare kăta să ilă șr-meze:

Din șșçire, se făkșe slabă, din nalidă, se făkșe galbenă; okii lăi era înșndăçi, și okelariă lăi legaçi kă a-șră, nosăndă ne orbite, nar' kă făcea parte din figșra sa; afară de kravata sa albă, restăă kostămăăi seă era neste

(*) Vădșvă kare se bukșă ne viadă de șșșrșktăă șnei năççi din ațerea bșr-hatăăi ei.

totă negră; și astă kăloare fnebră era împestrigată numai d'o pandlikăuă romiă sșbăire kare abia se vedea kă era netrekată prin kiotoarea sa și kare semăna ka o dăngă de sșnăe trasă kă penelăă.

Or kăță s'ară fi nătată stăpini Monte-Cristo, nă se năta onri d'a țerțeta kă o văzătă kăriositate pe maștră-tăă, kare, neinkrețtoră din obițeiă și năuiniă kredăă mai vîrtosă despre minăile soțiale, era mai dispășă a vedea în streinăă țelă nobilă, astă-felă zicea n'atșnăiă Monte-Cristo, șiă kavaleră de indăstriă kare venea să tragă la sșekăle șiă teatră noă, saă șiă făkătoră de rele kare a skănată de proskriere, de kăă șiă prinține ală sșntăăi-skașă saă șiă sșltană dintr'o *Miș șiă sna de Nomăi*.

— Domnăle, zise Villefort kă ațelă tonă kăgeleskă ne kare ilă afektă maștrăuă în perioadele loră oratorie, și de kare nă notă saă nă voră a se desfăce în konvorbire; domnăle, serviciăă țelă însemnată ne kare ilă ai făkăă eră nevestei mele și fiăăiă meă mi făce o datorită de a ăi măăămi. Viă dară a mă năăi de astă datorită și a ăi esșrăma toată rekănosăința mea.

Și, zikăndă aste vorbe, okăăă țelă asnră ală maștrăăăi nă perdăse nimikă din aroganța sa obiăăită.

Aste vorbe țe le zisese, le artikălase kă glasăă lă de prokăroră đenerală, kă ațea înțepenire nemăădioasă de ăită și de șmeri kare făcea pe lingăăitorii lă să zikă, kăm amă mai zisă, kă era statăă vîă a leăii.

— Domnăle, resăăse kantele kă o rețeală de ăiaăă, sșnt foarte fericită kăăi am nătată konserva șiă fiăă mămei sale, kăăi se zice kă simțimentăă mămesăă ă țelă mai sșntăă din toate, și astă fericită kare mi se întămăă, te kăăă, domnăle, de a îmulini o datorită a kăăia îmulinire mă onorăă făăă îndoiăă, kăăi sșăă kă D. de Villefort nă dă măăă

toga favoarea ce mi face, dar kare, or kãtã de preçioasã sã fã kã toate aqeste, nã preçuesce pentru mine ka mãlãmirea ce o simþã in sine-mã.

Villefort, minãnatã de aqeastã mãstrare, la kare nã s'astenta de lokã, tresãri ka unã soldatã kare simte lovãtra ce i se dã sãb armatãra de kare este akoperitã, mi o in-doitrã a bãzei sale despreçuitoare arãtã kã, kiarã dela in-çenãtã, nã çinea pe kontele de Monte-Cristo ka unã çintilomã prea çivilã.

Þi arãnkã okiã imprejãri ka sã reatãrne de çeva konvorbirea kãzãtã, mi kare semãna kã se sfãrmase kãzãndã.

Vãzã karta pe kare o întreba Monte-Cristo in minãtã kãndã intrase elã, mi zise:

— Te okãni kã çeografia, domnãle? E unã stãdiã avãtã pentru dãmneata mãi vãrtosã, kare, dãne kãm se inkredinqeazã, ai vãzãtã atãtea çere pe kãte nã sãniã insemnate pe aqestã atlasã.

— Da, domnãle, resnãse kontele, am vrãtã sã fakã asãpra speçiei omenesçi kãtã neste totã çeia ce façi dãmneata pe fã-kare zi asãpra esçençionilorã, adikã unã stãdiã fizioloçikã. Am kãmetãtã kã mi arã fi mãi lesne a desçinde pe çrmã din totã in parte dekãtã din parte in totã. Asta è o asiomã alqebrikã kare voiesce sã proçeadã çineva dela kãnoskãtã la nekãnoskãtã mi nã dela nekãnoskãtã la kãnoskãtã... Dar, mezi, domnãle, te rogã.

Þi Monte-Cristo arãtã kã mãna prokãrorãlã reçelã unã fotoliã pe kare aqesta fã nevoitã a mi da osteneala sã mi ilã tragã singãrã, pe kãndã elã n'avã altã ostenealã dekãtã a se lãsa sã kazã pe aqela pe kare era inçenãkiatã kãndã prokãrorãlã reçelã intrasc: astã-felã inkãtã kontele se affã pe jãmãtate întorsã kãtre visitatorãlã seã, avãndã snatele la fereastrã mi kotãlã rezimatã pe karta çeografikã

kare era pentr' unŃ minŃtŃ obiectŃlŃ konvorbiriŃ, konvorbire kare lŃa, kŃm se intimnase la Morcerf Ńi la Danglars, o fauŃt kŃ totŃlŃ analogŃ, daka nŃ kŃ sitŃaŃiŃnea, celŃ nŃŃinŃ kŃ personaele.

— Ah! filosofesi, zise Villefort dŃn' unŃ minŃtŃ de tŃcere Ńn kare, ka unŃ lŃutŃtorŃ Ńe intimnŃnt unŃ adversarŃ tare, fŃkŃse provisŃne de nŃteri. Ei bine! domnŃle, ne kŃ-vŃntŃlŃ meŃ de onoare daka n'auŃ avea Ńi eŃ Ńe face, ka dŃmneata, auŃ kŃsta o okŃnare mai nŃŃinŃ tristŃ.

— Este adevŃratŃ, domnŃle, resnŃnse Monte-Cristo, Ńi omŃlŃ   o omidŃ grŃtŃ nentŃrŃ celŃ Ńe ŃlŃ stŃdiŃ kŃ mi-kroskonŃlŃ solarŃ; dar ai zisŃ, mi se pare, kŃ n'aveam ni-mikŃ de fŃkŃtŃ. SŃ vedemŃ, din intimulare, krezi oare kŃ ai a face Ńeva, dŃmneata, domnŃle? saŃ, ka sŃ vorbeskŃ mai kŃratŃ, krezi kŃ Ńeia Ńe faci meritŃ sŃ se nŃmeaskŃ Ńeva?

Mirarea lŃi Villefort se Ńndoi l'aceastŃ lovitŃrŃ d'a doxa kare i o detese kŃ atŃta kŃrŃzime aŃestŃ straniŃ adversarŃ; era de mŃlŃtŃ de kŃndŃ maŃistratŃlŃ n'aszise ne nimine zikŃndŃi unŃ astŃ-felŃ de paradosŃ, saŃ mai bine, ka sŃ vorbimŃ mai drentŃ, nentŃrŃ ŃntŃia oarŃ aszea elŃ Ńna ka asta.

ProkŃrorŃlŃ reuelŃi se nŃse la lŃkrŃ ka sŃ resnŃnzŃ.

— DomnŃle, zise elŃ, estŃ streinŃ, Ńi, singŃrŃ ai zis'o, mi se pare, o parte din viaŃa dŃmitale ai petrekŃt'o Ńn Ńerele orientale; nŃ sŃii darŃ kŃtŃ drentatea omencaskŃ, kare ŃntŃrŃŃele lokŃri barbare este espeditoare, merŃe la noi ne kŃi ŃnŃelente Ńi mŃssrate kŃ komnasŃlŃ?

— Ba da, domnŃle, ba da; asta   *pede claudo* din vekime. SŃii toate aŃestea, kŃŃi mai vŃrtosŃ de drentatea tŃtŃslorŃ ŃerelorŃ m'am okŃnatŃ, Ńi tokmai proŃedŃra kriminalŃ a tŃtŃslorŃ naŃiŃnilorŃ am komuarat'o kŃ drentatea naturalŃ; Ńi, katŃ sŃ o zikŃ, domnŃle, kiarŃ astŃ leuŃe a po-

noareloră primitive, adică legea talionului, am aflat'o dăne înima lui Dămnazeș.

— Dak'această lege era primitivă, domnule, zise procurorul reședș, ară simnlika foarte multă kondițele noastre, mi atânci magistratuî nostri n'ară avea, kăm ziceai singură adineaorî, mare lăkră de făkătă.

— Asta va veni poate, zise Monte-Cristo; s'ii kă inventurile oameniloră mergă dela komnșă la simnă, mi kă simnășă è totă d'arna perfekționea.

— De o kam dată, domnule, zise magistratulă, kondițele noastre se allă kă artikălii loră kontraziktorî, trase din obițele gale, din leșile romane, din învâșurile franșe; așă dară, kănosșingă țâșloră leșiloră aștora, te vei zni kă părgerea mea, se kapăță kă mănăkă multă, mi trebăc zăș stădiș prea mare șpre a kăpăta șineva așă kănosșingă, mi o mare pătere de kapăș, ka, îndată ce va kăpăta șineva așă kănosșingă, șă n'o mai șite.

— Șânt de așeășă părgere, domnule; dar totă ce ș'ii dămnata în privingă așeășă kondițe franșese, eș o ș'iiș, nă nășă în privingă așeășă kondițe, dar mi în privingă kondiței țâșloră nașioniloră, leșile angle, țarșe, ianoneșe, indșșe, mi șântă totă așă de familiare ka mi leșile franșese; mi aveam prin șrmare drentate șă zikă kă, relativă (ș'ii kă totășă è relativă, domnule), kă, relativă la totă șeia ce am făkătă, ai prea nășină lăkră de făkătă, mi kă, relativă la totă șeia ce am învâșată, mai ai înkă multe de învâșată.

— Dar kă ce șkonă ai învâșată toate așeășă? întrebă Villefort kă mirare.

Monte-Cristo șrșșe.

— Bine, domnule, zise elă; vâză kă, kă toată reșșmirea ce ūi s'a făkătă de omă șșnerioră, veză toate lăkrășile din nășkășă de vedere materială mi vâlgară ală șocie-

țării, învenindă dela omă mi terminândă eară prin omă, adică din pînă de vedere celă mai restrînsă mi celă mai strîmtă ce a fostă ertată inteliğingei omenesăi ka sã ilă îmbrășeze.

— Esnikă-te, domnăle, zise Villefort mirîndă-se din ce în ce mai mîltă; nă te îngelegă... prea bine...

— Zică, domnăle, kă, kă okii așntașii asșnta organizașii sociale a nașionloră, vezi nămaș resortările mașineș, mi nă ne lăkrătorăș celă sșblimă kare o face a se mișka; zică kă nă rekșnosăi înaintea dămitale saș împreșrăș dămitale de kășă ne titlarăi lokșriloră ale kășora brevete aș fostă semnate de ministri saș de vre șnă reșe, mi kă oamenăi ne kari Dămnezeș 'i a nășă ne d'asșnta titlarăiloră, ministriloră mi reșiloră, dăndă-le o mișione de împlinăș în lokășă șnăi postă de okșpată, zică kă aveia șkană din șkărta dămitale vedere. Astă è însșwirea slăbăișniă kă organe debile mi nekomplekte. Tobia lăa ne anșelăș kare kăta sã i dea eară vederea drentă șnă jșne ordinară. Nașionile lăa ne Atila, kare treșia sã le nimăeaskă, drentă șnă kășeritoră ka toșăi kășeritorăi, mi a treșită ka toșăi sã mi deskonertă mișionile loră șeresăi șntre a 'i rekșnoasăe șineva, a treșită ka șnăș sã zică: — Șnt anșelăș Domnășăi, — mi celă altă: — Șnt șokanășă lăi Dămnezeș, — ka sã fiă dată ne fașă esinșa divină a amăndșora.

— Atșnăi, zise Villefort kă o mirare ce kresăea din ce în ce mai mîltă mi kreșindă kă vorba k'șnă nebănă saș k'șnă lăminată de Dămnezeș, te nřivesăi ka șna din așeste fiinșe eștraordinare de kari vorbesăi?

— Pentă ce nă? zise kă reșeală Monte-Cristo.

— Eartă-mă, domnăle, zise Villefort, dar mă veș șkșsa daka, înșășwăndă-mă la dămneata, nă șșiam kă mă înșășwesză la șnă omă ale kășăia kășnosăinșe mi ală kășăia

spirită întreacă așa de multă cunoștințele ordinare și spirită obișnuită ală oamenilor. Nu este obiceiș la noi, kari sântemș nisce biete fiindc korante ale civilizaciunii, ka nisce mintilomi posesori ka dămneata de o avere nemărginită, celș puțin dăne kăm se încredinșează, vezī bine kș nș întrebș, de kștș nșmai renetș, nș este obiceiș, zikș, ka acesți privilegiați ai avșgielorș sș și nearzș timpșlș în spektșlșri sociale, în vizșri filosofice fșkște celș multș spre a konsola ne așeia ne kari soartea 'i a desmostenitș de bșnrile pșmintșlși.

— Ei! domșle, zise kontele, ajșns'aī darș în starea ășea înaltș ne kare o okșnī fșr'a priimi, și kiarș fșr'a intilni esșenșianī, și nș și deprinși nișī o datș kștștșra, kare arș avea kș toate așestea atșta trebșingș de fineșe și de sekșritate, întrș a gișī dintr'o arșnkștșrș de okiș asșpra kșrșī omș și a kșzștș privileșea? Șnș mașistratș nș s'arș kșveni sș fiș, nș celș mai bșnș aplikatorș alș leuii, nș celș mai vikleanș interpretș alș intșnerikșlși șikalei, dar o sondș de ogelș ka sș ășerșe inimele, dar o neatrș de probș ka sș ășerșe arșlș din kare ăș fșkștș totș sșfletșlș kș mai multș saș mai puținș amestekștșrș?

— Domșle, zise Villefort, mș zimesșī, ne kșvintșlș meș de onoare, și n'am asșitș nișī o datș ne nimine vorbindș ka dămneata.

— Pentrș kș aī statș totș d'ășna inkisș în ășerkșlș kondișionilorș ĝenerale, și n'aī kștezatș nișī o datș sș te înalșī dintr'o dștștșrș de arinș în sferelē sșperioare ne kari Dșmnezeș le a ponslatș kș fiindc nevșzște saș esșenșionale.

— Și kreșī, domșle, kș aste sferē esistș, kș fiindc esșenșionale și nevșzște s'amestekș kș noi?

— Pentrș ăș nș? nș kșm-va vezī arșlș ne kare niș resșfi și fșrș kare n'aī pștea trși?

— Атачы нэ ведемэ сінгле ачестеа де карі вор-
бесчы?

— Ва да, ле веzi кэндэ Дэмнезеэ ле пермите
а се materialisa; ле піпэ, ле атинці кэ котслэ, ле vorbesчы
ші аэ сэ ці respnzь.

— Ах! zise Villefort сэрізіндэ, мэртрисескэ кэ аші
vrea преа мэлтэ сэ сіэ інсчінгатэ кэндэ vre сна дін ачесте
сінгле се ва афла ін контактэ кэ міне.

— Аі fostэ servitэ дэне nлакэлэ дэмітале, domnse,
кэчы аі fostэ інсчінгатэ адінеаорі, ші акэм те інсчінגעзэ.

— Аслэ-фелэ дарэ, дэмнеата...

— Sэnt сна дінтрачеле сінгле есчепціонале, да,
domnse, ші крезэ кэ, піпэ інтр' ачестэ зі, нічі знэ омэ
нэ s'а афлатэ інтр'о позіціоне асемене кэ а mea. Rega-
tele рецілорэ сэнтэ мэрцініте, саэ де мэнці, саэ де рісрі,
саэ де о skimbare де моравці, саэ де о діферінце де
limbэ. Regatsлэ меэ, э mare кэлэ лэмеа, кэчы нэ сэнт нічі
Italian, нічі Francesу, нічі Indusу, нічі American, нічі Spa-
niol; сэнт kosmonolitэ. Нічі о царэ нэ poate спэне кэ
m'а vэзэтэ нэскіндэ, ші нэмаі Дэмнезеэ сэіе ін че цінстэрі
воіэ мэрі. Пріімескэ toate обічєіеле, vorbesкэ toate limbele.
Мэ веzi Francesу, дэмнеата, нэ э аша, кэчы vorbesкэ limba
franчесэ кэ ачєіа-ші інлесніре ші кэ ачєіа-ші кэргціт ка ші
дэмнеата; єі bine! Алі, Nubіамул меэ, мэ креде Arabу;
Bertuccio, інтєндєнтлэ меэ, мэ креде Roman; Haydea, sklava
mea, мэ креде Grecу. Ама дарэ інчєлені, несіндэ дін
нічі о царэ, нечєріндэ протекціэнеа нічі знэі гэvernэ, nere-
кэnosкіндэ нічі знэ омэ де frate алэ меэ; нічі знэ сінгэрэ
скрэслэ дін карі опрескэ не чєі нстєрнічі саэ дін недічєле карі
paralізэ не чєі slabі нэ мэ paralізэ нічі мэ опресче.
Ам нэмаі доі adversарі; нэ воіэ zіве доі vіngтorі, кэчы,
кэ стэргцінце, іі воіэ спэне: э distanца ші timpэлэ. Алэ

— Ali mē crede Arabū, Bertuccio mē crede Roman, Haydea mē crede Grecū.

treila, mi челѣ маї спѣимѣнѣторѣ,   kondigisnea mea de omѣ mѣritorѣ. Nѣmaї asta mѣ poate omri în kalea în kare mergѣ, mi înainte d'a ajn ne la  nta la kare priveskѣ: totѣ rest lѣ,  lѣ am kalk latѣ.  eia  e n meskѣ oamenii sorgi, adik  r ina, skimbarea,  timnlarea, le am prev zst  ne toate; mi, daka vre snele potѣ da neste mine, ni i  na n  mѣ poate rest rna. Nѣmaї s  n  morѣ, voiѣ fi totѣ d' na  eia  e s nt; eat  pentr   e  i s siѣ nis e l kr ri ne kari n  le ai  zitiѣ ni i o dată, ni i kiarѣ din  ra re ilorѣ, k i re ii aѣ treb n  de d mneata, mi  ei al i oameni aѣ team .  ine n  zice,  nr'o societate a a de ridic l  organizată ka a noastră:

„Poate k  voiѣ avea  nr'o zi treb n  de prok ror l  re el !“

— Dar kiarѣ d mneata, domn le, po i zice asta? k i, din min tl   e lok es i în Fran ia, est  fires e s ns  le ilor  fran ese.

— O s iѣ, domn le, resn se Monte-Cristo; dar, k ndѣ trebe să mѣ dskѣ în vre o  ar ,  nen  a st dia, prin mizlo cele  e mi s ntѣ proprie, to i oamenii dela kari potѣ avea  eva de snerat  saѣ de tem t , mi ajn gѣ s   i k noskѣ a a de bine, mi poate mi maї bine  nk  de k t  se k noskѣ ei  nsi- i. Asta ad ce a est  resltat  k  prok ror l  re el , or kare arѣ fi, k  kare a i avea a fa e, arѣ fi de sigr  foarte  nk rkat  el   ns - i.

—  eia  e va să zik , resn se k   ndoiat  Villefort, k ,  indѣ natr  omeneask  slabă, totѣ om l , d ne zisa d mitale, a f k t ... greșele...

— Gre ele... saѣ krime, resn se k  neingrijire Monte-Cristo.

—  i k  n maї d mneata singr , printre to i oamenii ne kari n   i rek nos i de fra i ai d mitale, singr 

aî zis'o, xrmî Villefort k'znî glasî pximî skimbatî, mi kx nşmaî dşmneata singrî estî perfektî!

— Nx perfektî, resnşse kontele, çi nşmaî nenş-trşnsî, nimikî mai mşltî. Dar sî lşzmî aşeasta, domnşle, daka konvorbirea şî desnlaşe; niçi eî nx sşnt ameninşatî de drentatea dşmitale niçi dşmneata de indoita mea vedere.

— Nx, nx! domnşle, zise kx vicişine Villefort, kare, fşrz indoialş, se temea sî nş semene kx pşrzşea terimşlî; nx! Prin strelşvita mi mai şşblima dşmitale konvorbire, m'ai inşlşatî neste nivelele ordinare; nx mai şşzmî de vorbş, çi diskştmî. Aşa darş şii bine kşlî teoloşianî pe katedrele lorî la Sorbonna, saî filosofî in dşnştele lorî, mi zikî şne-orî chele mai krşde adevşrzî: sî presşnşnemî kş faşemî o teoloşiz şocialş mi o filosofîz teoloşikş, şî voiî şnşne darş asta, or kşlî de krşdî fiş mşkarî: Fratele meî, sakrifî trşfieî; estî pe d'aşşnra şelorî alşî, dar pe d'aşşnra dşmitale è Dşmnezeî.

— Pe d'aşşnra tştlorî, domnşle, resnşse Monte-Cristo k'znî acentî aşa de profşndî, inkşlî Villefort se inşiorî fşrz voişî. Am trşfia mea nentrş oameni, şernî totî d'aşşna gata a se arşnka aşşur'aşelşia kare treşe neste frşntea lorî fşr'a 'i strivi kx nişiorşlî. Dar densî aşş trşfia inaintea lşî Dşmnezeî, kare m'a skosî din nimika şnre a mş faşe şeia şe sşnt.

— Atşnşî, domnşle konte, te admirî, zise Villefort, kare, nentrş inştia oarş intr'aşestî dialogî ştraniş, întrebşinşase aşş formşlz aristokratikş in nřivinşa streinşlşî pe kare ilş nşmise nin'aşî domnşle. Da, şî o zikî, daka estî intr'adevşrz tare, intr'adevşrz şşneriorî, intr'adevşrz sşntî saî nenştrşnsî, kare aî drentate, è mai totî şna, fi şşnerbî, domnşle; asta è leşea dominşrilorî. Dar kx toaşe aşştea katş s'aibî oare—kare ambijşne?

— Am avușă, domnule.

— Kare?

— Și eă, kəm s'a înlimplată asta fiș-kęrgi omă o dată în viaga sa, am fostă redikată de Satan pe cheș mai înaltă męnte din lęme; kęndă ajņsei akolo, eă mi arăte lęmea întreagă, și, dăne kəm mai fękăse o dinioarę Chris-tului, mi a zisă și mie: „Să vedemă, fiș ală omășă, ka să mite înkină mie, ce vreă?” Atșuă am kęmetată măltă, kęu de măltă o ambigisne mi sfșșia kę adevęrată inima; pe șrmă i resņņsei; „Askăltă, am așzită totă d'asna vorbindă despre Provedinęă, și kę toate ačestea n'am vęzăt'o niă o dată, niă vre șnă lșkrș kare să i semene, čeia če mă face a krede kę nș esistă; eă voiș să fiș Provedinęa, kęu čeia če șuiș mai frșmosă, mai mare și mai șăblimă în lęme, este de a resņăti și a nedensi. Dar Satan și lșș kășlă în joș și șkăse șnă șșșniș. Te înčeli, zise eă, Provedinęa esistă: dekăłă tș nș o veză, nętrș kę, fiindă fiia lși Dșmņezeș, ę nevęzătă ka și tată-seș. N'ai vęzătă nimikă kare să i semene, nętrș kę ea lșkrează prin mizloače askņse și imblș prin kęi întșnekoase; totă če potă face nętrș tine, este de a te face șnă ačentă ală ačestei Provedinęe.“ Tokmeala șș fękăte, mi voiș perde poate șșfletăłă; dar če mi pasă, șrmă Monte-Cristo, și kęndă ară mai fi să fakă vre o altă tokmeală, așși face-o eară.

Villefort se șita la Monte-Cristo kę o înaltă mirare.

— Domnule, konte, zise eă, ai konsņņeni?

— Nș, dșmnule, șșnt șingsăș în lęme.

— Atăłă mai reș!

— Nętrș če? întrebă Monte-Cristo.

— Nętrș kę ai fi nștată să veză șnă șnektakăłă kare ę propriă ka să uă sfșrame trșșia. Nșmai de moarte uă ę teamă, kəm zici?

— Nş zikş kş mī è teamş de ea, zikş kş nşmaī ea poate a mş opri.

— Mī bştrşneşea?

— Misiznea mea va fi implinitş nīn' a nş imbştrşni.

— Mī nebşnia?

— Eram anroane şş nebşneskş, mī kşnosşī asioma *non bis in idem*; è o asiomş kriminalş, mī kare, prin şrmare, se atinşe de meseria dşmitale.

— Domnşle, rşpnşse Villefort, este şnş lşkrş de temşşş māī mşlşş de kşlş moartea, de kşlş bştrşneşea saşş de kşlş nebşnia; è bşnioarş anoulesia, astş trşsnetş kare te lovesşe fşr' a te strika, mī dşpe kare kş toate aşestea nş māī remşne nimikş. Totş dşmneata estī, mī kş toate aşestea nş māī estī dşmneata: dşmneata kare te anroniaī, ka Ariel, de anşelş, nş māī estī de kşlş o grşmadş nemiskatş, kare, prekşm Caliban, s'anroniş de vitş; asta se kiamş nş māī mī nşmaī, kşm sşpnşeam, īn limba omeneaskş, anplesiş. Vīno, te rogş, şş şgnşmş astş konvorbire la mine, domnşle konte, īntr'o zi kşndş vei avea doringa a īntilni şnş adversarş kapabilş de a te īnşeleşe mī īnsetatş d'a te kombate, mī ūi voiş arşta pe tatş-meş, D. Noirtier de Villefort, şnşlş din şei māī īnflakşraşī iakobini aī revolşşşniī franşese, adikş şea māī ştrşşvitş kşşetare pşşş īn servicişlş organizşriī şeleī māī vigşroase, şnş omş kare n'a vşzşlş, poate, ka dşmneata, toate regatele de ne nşmīntş, dar kare ajştase restşrnarea şnşia din şele māī nşternişe, k'şnş kşvīniş, şnş omş kare kredea ka dşmneata, kş era şnşlş din trimişii, nş aī lşī Dşmnezeş, şi aī Fiīnşei sşpnşeme, nş aī Provedīnşei, şi aī fataliţşşī; ei bine! domnşle, rşpnşea şnşī vasselş(*) sşpnşerosş

(*) Vine, kanale mişī kari konrīndş zomşri īn trşnşlş omşlş mī alş animalşlş.

zně lobě(*) alě červelěslěi(**) a sčěrmatě totěslě ačesta, ně intr'o zě, ně intr'o orě, čě intr'o sekěndě. In ajsně, D. Noirtier, vekěš iakoběš, vekěš senatěř, vekěš karbornař, řizěndě de gilotině, řizěndě de těně, řizěndě de němnalě, D. Noirtier, jskěndě-se kě revolucijněle, D. Noirtier, nentř kare Franciā era němaě zně ešekiarě intěnsě aě kčřziā pioně, tčřnčř, kavalerě šě rečine kčta sč nęarě, destěslě němaě ka rečele sč řě matě, D. Noirtier, aša de sněiměntčtorě, era a dozā zě *astě bietě domně Noirtier*, bčtrčněš neměskatě, lčsatě in voia řingčě čeleě maě slabe din kasč, adikč a nepoateě sale Valentina; zně kadavř nčslě šě ingečatě k'zně kčvčntě, kare tčřesče in sčferingč ka sč dea timně materieě s'ajngčř řčř sčřđčřire la intreaga sa deskomnčnere.

— Vā! domněle, zise Monte-Cristo, ačestě snek-ktakěslě ně è streině ničě okilorě meě ničě kčřetčřě mele; sčnt nčřině kam medikč, šě, ka šě konfrāčě meě, am kčřtatě de maě mčlte orě sčřletěslě in materia čea včř sač in materia moartč; intokmaě ka Provedingč, elč a remasč nevčzčslě in okie meě, de šě de řagč in inima mea. O sčř de ačtorě, dela Socrate, dela Seneca, dela sčntěslě Augustin, dela Gall, ač řčktě in prosč sač in versčř reāpnčiereā ne kare aě řčkt'ō đšmneata; dar kč toate ačestea ingelegč kč sčferingčele zně nčřinte notč řače marě skimbčřě in mintea řiisłě seč. Voič veni, domněle, řiěndč-kč bine-voiesčě a mč in-vita, sč nřivesčě in folosčslě řmilingčě mele astě snektakěslě sněiměntčtorě, kare trebče sč intristeze foarte mčltě kasa đšmitale.

— Aša ačř řě řčř inđoialč, daka nč mě ačř řě datč Đšmnezeč o komnensare largč. In řača bčtrčněslě kare desčinde řřimě in morměntč sčntě doě konie kari intrč in via-

(*) ĩmņęřđireā zně nčřđi a tčřněslě deosebite nřin kate sač krestčtčre ārkčite,
(**) Kreeri.

uez: Valentina, o fată june din întâia mea căsătorie că da-
 michela Renea de San-Mèran, mi Eduardū, astă fiă ce i ai
 skăpată viaga.

— Mi ce konkiză dintr'astă kompensare, domnșle?
 întrebă Monte-Cristo.

— Konkiză, domnșle, respunsă Villefort, că tatăl
 meș, getăcută de patime, a făctă căte-va greșele dintr'acelea
 ce skapă de drentatea omenească, dar kari atîră de
 drentatea lui Dămnezeș!... mi că Dămnezeș, vrîndă să
 lovească nămaî o singură persoană, ilă a lovită nămaî pe elă
 singură.

Monte-Cristo, că sșrisălă pe baze, skoase ună de-
 metă din fșndălă inimeî sale kare ară fi făctă pe Villefort
 să fșgă, daka ilă ară fi nătătă azzi.

— Adio, domnșle, zise maștratsălă, kare, de kătă-
 va timă se mi skălase să plece mi vorbea în nișoare; te
 lasă, lăndă că mine o adăcere a minte de stimă nentă dăm-
 neata, kare șperă că ăi va fi plăctă kăndă mă veî kănoa-
 șce mă bine, kăci nă sșnt ună omă banală, asta mi linșea.
 Kătre acestea ai făctă pe doamna de Villefort o amikă e-
 ternă.

Kontele salătă mi se mășșmi să petreacă nînz la
 șua kabinetă seș nămaî pe Villefort, kare se dăse șne
 trășă, că doî lakeî înainte, kari, așșnra ună șemă ală
 ștăpnășkă loră, se grăbiră a i deskide.

Pe șmă, dăne ce se dăse prokărorălă reșelă:

— Aidă, zise Monte-Cristo skouîndă că sila ună
 sșșnină din nentălă seș apăsată; aidă, destălă venină nîn'aci,
 mi akăm kăndă inima mea ă nlină, aidă să kășțămăș antido-
 tălă.

Mi dăndă o lovitură în timbrălă celă respătoră:

— Mă şrkă la doamna, zise elă lăi Ali; într'o jsmă-tă de oră să mī fī trăsăra gata!

CAPITULU XLIX.

Haydea.

Şi adăce čineva a minte kari era kănosčingele cele noxe saş, ka să zicemă mai bine, cele vekī ale kontelăi de Monte-Cristo, kari lokşia în strada Meslay: era Masimilan, Iulia şi Emanuel.

Sneranča astei băne visite ce era să fakă elă, a a-cestoră kăte-va minste fericite ce era să le netreakă, a a-čestei lăçiri a paradislăi kare se strekăra în infernălă unde intrase de voiă, respăndise, înčenindă dela minătlă în kare perdăse din vedere pe Villefort, čea mai plăkăte seninătate pe fađa kontelăi, şi Ali, kare alergase la sgomotălă timbră-lăi, vřzindă astă fađă radioasă de o băkăriă aša de rară, se retrăsese în virălă deşiteloră şi činindă-şi resşflarea, nar' k'ară fi vrălă să nă şnerie bănele kăpetări ce kredea kă le vedea învrtindă-se împrejurălă stăninălă seş.

Era pe la amează.

Kontele şi rezervase o oră ka să se şre la Haydea; ară fi zisă čineva kă băkăria nă pătea să reintro îndată în tr'ăcestă sşfletă sşrămată de şă aša de mălă timpă, şi kă avea trebăingă a se pregăti pentru miskările cele dăçi, prekăm aş trebăingă cele alte sşflete a se pregăti pentru miskările cele işçi.

Juna greacă era, ksm amă zisă, într' ună apartamentă kă totălă desprăgită de apartamentălă kontălă.

Astă apartamentă era mobilată neste totă în felălă orientălă: adikă parketele era akonerite kă tanete groase de Turcia, pereții era îmbrăcați kă stofe de brocartă, și, în fî-kare înkăpere, ună divană lată era de jără împrejărlă kamerăi kă perine țe se skotea din lokălă loră dăne voingă avelora țe le întrebăingă.

Haydea avea trei femeī frančese și o femeīz greacă.

Cele trei femeī frančese ședea în înkăperea d'întiă, gata kă s'alerče la sgomotălă unăi klonogelă de așră și a se sșșne la ordinele sklaveī romaiče, kare șvia destărlă frančoseaskă kă s' arate voingele stăpînei sale ȳeloră trei kameriste ale ei, kăroră Monte-Cristo le rekomandase s'aibă pentră Haydea prîvingele țe le are ȳineva pentr'o reșînz.

Fata era în înkăperea ȳea măi depărtată a apartamentălăi; adikă într'o înkăpere kare era ună felă de bșdoriș rotăndă, lăminată nșmăi de sșșă, și în kare pătrăndea lămina prin nisče ferestre de stikă rosă.

Era kălkată pe josă pe nisče perine de mlăse albastre kășște kă argintă, pe jșmătate restărnată pe snate d'așșora unăi divană, înkadrăndă-șî kanălă kă brașălă drentă șșmoră rotănzită, pe kăndă, kă ȳelă stăngă, ȳinea la gșră ȳeava de korală în kare se afla pșșă mașălă ȳelă mlădiosă ală șnei nargilele, din kare așșnșea la gșra ei fșmălă profșmată de ana de benzoe(*), prin kare o silea să treacă dăȳea ei resșflare.

Posa ei, kă totălă natărală pentr'o femeīz din Orientă, ară fi fostă pentr'o Francesă poate plînz de o koketărlă kam afektată.

Kălă pentră gșteala ei, era kă a femeiloră enirote,

(*) Ună felă de balsamă.

adikъ знѣ pantalonѣ de mѣtase albѣ kѣsѣtѣ kѣ florї rose, шї kare lѣsa deskonerite doзѣ piчїoare de kѣnilѣ pe kari le arѣ њї kreзѣtѣ чїneva kѣ era fѣkѣste de marmѣrѣ de Paros, daka nѣ le arѣ њї vѣzѣtѣ jѣkѣndѣ њї doзѣ miчї sandale kѣ vїrѣslѣ њїtorsѣ, kѣsѣte kѣ arѣ шї kѣ mѣrgѣritarї; o vestѣ vѣrgatѣ kѣ albastrѣ шї albѣ, kѣ mѣniчe large snintekate la braye, kѣ kiotoare de arчїntѣ шї kѣ nastѣrї de mѣrgѣritarї; њїn—њїne знѣ felѣ de korsetѣ, kare, prin kroiala sa deskїsѣ ka o њїnimѣ, lѣsa sѣ se vazѣ gїtslѣ шї toatѣ partea de sѣsѣ a nentslѣї, шї se њїnkeїa sѣb sїnѣ kѣ treї nastѣrї de diamantѣ.

Kѣtѣлѣ pentrѣ partea de josѣ a korsetѣlѣї шї pentrѣ partea de sѣsѣ a pantalonѣlѣї, se perdea њїnr'о чїngѣtoare kѣ feye deskїse шї kѣ чїskѣrї lѣnчїї de mѣtase kari fakѣ mѣndria elegantelorѣ noastre Parisiane.

Kanѣlѣ era њїnkoїfatѣ k'ѣnѣ fesѣ mikѣ de arѣ kѣsѣtѣ kѣ mѣrgѣritarї, nѣsѣ la o parte, шї sѣb fesѣ, њїn partea ѣnde era mai lѣsatѣ, o rosѣ frѣmoasѣ naiгralѣ de o kѣloare rѣmenѣ eшеa amestekatѣ kѣ nѣrѣlѣї eї kare era aша de negrѣ, њїnkѣtѣ s'arѣta albastrѣ.

Kѣtѣлѣ pentrѣ frѣmѣsegea aчestѣї obrazѣ, era o frѣmѣsege greakѣ њїn toatѣ perfekчїїznea tїnѣlѣї eї, kѣ niсhe okї marї шї negrї katifelauї, k'ѣnѣ nasѣ drentѣ, kѣ bѣze de korallѣ шї kѣ dїnчїї de mѣrgѣritarї.

He згнѣ, њїn mїzlokѣlѣї aчestѣї armonїe frѣmoase, floarea jѣneчїї era respѣndїtѣ kѣ toatѣ strelѣчїrea eї шї kѣ totѣ profѣmѣlѣї eї.

Haydea nѣtea sѣ њїz de noзѣ—snre—zeчe nїnѣ la doзѣ—zeчї de anї.

Monte-Cristo kїrѣmѣ pe femeїa greakѣ, шї o trimise sѣ чearѣ voia dela Haydea ka sѣ њїntre la dїnsa.

Drentѣ or че respѣnsѣ, Haydea fѣkѣ semnѣ femeїї a redika tanїgeria kare atїrna њїnaintea ѣшеї, alѣ kѣrїa nrevazѣ

natratǎ inkadrǎ ne fata cea kǎlkatǎ ka zndǎ tabloǎ frumosǎ.

Monte-Cristo inaintǎ.

Haydea se skǎlǎ ne kotsǎǎ kare ȕinea nargileaoa, mi intinzǎndǎ kontelsǎ mǎna ei ne kǎndǎ ilǎ priimea totǎ intr'zndǎ timuǎ k'zndǎ sǎrisǎ:

— Pentru ce, zise ea în limba cea sonorǎ a fiilorǎ Spartei mi Athenei, pentru ce ai trimisǎ sǎ mi cheargǎ voia ka sǎ intri la mine? Nu mai estǎ stǎpǎnǎlǎ meǎ, nu maisnt sklava ta?

Monte-Cristo sǎrise mi elǎ.

— Haydea, zise elǎ, sǎii dǎmneata...

— Pentru ce nu mi zici ts ka altǎ datǎ, intrerǎnse jǎna Grǎcǎ; am fǎkǎtǎ oare vre o gresealǎ? Atǎnci s'arǎ kǎveni sǎ mǎ pedensesci, dar nu sǎ mi zici *dǎmneata*.

— Haydea, zise earǎ kontele, sǎii ts kǎ sǎntemǎ în Francia, mi, prin zǎmare, kǎ estǎ liberǎ.

— Liberǎ ka sǎ fakǎ ce? întrebǎ jǎna fatǎ.

— Liberǎ d'a mǎ lǎsa.

— A te lǎsa!... mi pentru ce sǎ te lasǎ?

— De zndǎ sǎii eǎ! merȕemǎ sǎ vedemǎ lǎmea.

— Nu voiǎ sǎ vzǎǎ ne nimine.

— Mi daka printre jǎniȕi cei frǎmoniȕi ne kari ii vei întilni, ai vedea ne cineva kare sǎ ȕi plakǎ, n'ami pǎtea fi ama de nedrentǎ...

— N'am vzǎstǎ niȕi o datǎ bǎrbȕii mai frǎmoniȕi de kǎtǎ tine mi n'am isbitǎ niȕi o datǎ ne nimine afarǎ de tatǎ-meǎ mi de tine.

— Biatǎ koniȕ! zise Monte-Cristo, pentru kǎ nu mai kǎ tatǎlǎ teǎ mi kǎ mine ai vorbitǎ nin'akǎm.

— Ei bine! ce trebǎnȕ am sǎ vorbeskǎ kǎ alȕi?

— Nu mai ești stăpinul meu, nu mai sunt sclava ta?

Tatălș meș m̄ n̄mea *baksria sa*, l̄ m̄ zic̄i *amorslș meș*,
 și am̄ndoi m̄ zic̄eți *konila voastr̄*.

— Ți ad̄c̄i a minte de tat̄-teș, Haydea?

J̄na fat̄ s̄rise.

— E kolo, zise ea, n̄n̄ndș m̄na la oki și la i-
 nim̄.

— Ți eș, unde s̄nt? întreb̄ s̄rizindș Monte-
 Cristo.

— Tș, zise ea, est̄i pret̄indene.

Monte-Cristo l̄ș m̄na Haydeei ka s'o s̄rḡte, dar
 naīva konilș m̄i retrase m̄na și inf̄ușr̄ș fr̄ntea ei.

— Akșm, Haydea, i zise elș, s̄c̄i k̄ est̄i liberș, k̄
 est̄i st̄pn̄nș, k̄ est̄i reșinș, poți s̄ș Ți Ții kost̄m̄lș saș s̄ș
 ilș lași d̄ne voiș; veī rem̄nea achi k̄ndș veī voi s̄ș re-
 m̄ș, veī eși k̄ndș veī voi s̄ș eși: va fi totș d'azna o
 tr̄șșr̄ș gata pentr̄ tine; Ali și Myrto te vorș insoți pre-
 t̄indene și vorș fi la ordinele tale; de k̄tș, șnș singr̄ș
 l̄skr̄ș, te rogș.

— Șnșne.

— Ține sekrets̄lș așn̄ra nascher̄i tale, n̄ șnșne niči
 o vorb̄ desnre trek̄t̄lș teș; n̄ pronșșș niči o dat̄ș n̄-
 mele strel̄c̄it̄lș teș n̄rinte niči alș bietei tale m̄me.

— Ți am mai șnșșș, st̄șșine, n̄ voiș vedea pe ni-
 mine.

— Ask̄ltș, Haydea: poate k̄ ast̄ inkisoare k̄ to-
 t̄lș orient̄lș va fi k̄ n̄n̄șșșș la Parisũ; șrmeazș d'a in-
 v̄șșa viaga șerelorș noastre dela Nordș k̄m ai f̄k̄tș la
 Roma, la Florenza, la Milan și la Madrid; asta Ți va șer-
 vi totș d'azna, de veī șrma s̄ș tr̄șes̄i achi saș te veī intoar-
 ńe in Orientũ.

J̄na fat̄ redikș așn̄ra kontel̄și okii ei Ței mar̄i și
 șmez̄i, și resp̄nșe:

— Saș kȃ ne vomș intoarce în Orientũ, veĩ sȃ zicĩ, nȃ este așã?

— Da, kopila mea, zise Montc-Cristo; sȃii bine kȃ nȃ te voiș pȃrȃsi eș. Nȃ pȃrȃsesce arbȃrele floarea, ĩi floarea pȃrȃsesce arbȃrele.

— Nȃ te voiș pȃrȃsi nicĩ o datȃ, zise Haydea, kȃĳĩ sȃnt sigȃrȃ kȃ nȃ voiș pȃtea trȃi fȃrȃ tine.

— Biatȃ kopilȃ! neste zecȃ anĩ voiș fi bȃtrȃnș ĩi neste zecȃ anĩ, veĩ fi ĩnkȃ prea jȃnȃ.

— Tatȃ-meș avea o barbȃ lȃngȃ ĩi albȃ: asta nȃ mȃ onrea d'a ĩlș ĩbĩ; tatȃ-meș era de meai-zecĩ de anĩ, ĩi mi se pȃrea mai frȃmosș de kȃlș toȳĩ jȃnĩi ce ĩi vedeam.

— Dar, sȃ vedemș, sȃsne-mĩ, krezi kȃ te veĩ obĩĳĩni aci?

— Te voiș vedea?

— În toate zilele.

— Eĩ bine! de ce mȃ ĩntrebĩ darȃ?

— Mĩ ȃ teamȃ sȃ nȃ ĳi se șraskȃ.

— Nȃ, șȃnĩne, kȃĳĩ dimineaȃa voiș kȃșeta kȃ veĩ veni, ĩi seara mĩ voiș adȃce a minte kȃ aĩ venitș; peling' aȃeasta, kȃndș sȃnt singȃrȃ, am nisȃe sȃvenirĩ marĩ, revȃzș nisȃe tabloșrĩ nemȃrȃnĩte, nisȃe orizonte marĩ kȃ Pindul ĩi kȃ Olympul ĩn depȃrtare; pe șrmȃ am ĩn ĩnimȃ trei simtĩmente kȃ kari nȃ mi se șrasȃe nicĩ o datȃ: ĩntristarea, amorslș ĩi rekȃnosȃnȃ.

— Estĩ o fatȃ kȃm se kade a Epirului, Haydea, graȃioasȃ ĩi poetikȃ, ĩi se vede kȃ estĩ dĩnr'aȃea familȃ de zeĩȃe kare ȃ nȃskȃtȃ ĩn ȃara ta. Fĩi linisȃitȃ, kopila mea, voiș faȃe așlș-felș ka jȃneȃea ta sȃ nȃ fĩ perdȃtȃ, kȃĳĩ, daka mȃ ĩșbesȃĩ ka ne tatȃ-teș, eș te ĩșbeskș ka ne o kopilȃ a mea.

— Te ĩncelĩ, nȃ ĩșbeam de lokș ne tatȃ-meș kȃm.

te izbeskš ne tine, amoršlš meš nentrš tine è xñš altš-felš de amorš: tatš-meš a mšritš ũi èš n'am mšritš nentrš ačasta, de oare-če tš, dak'ai mšri, ašũi mšri ũi èš.

Kontele întinse mšua kštre konilš k'xñš sšrisš nlinš d'o intristare profšndš; ea i o sšrstš dšne obiçeisłš eš.

ũi kontele, astš-felš nentrš întrevederea çe era sš aibš kš Morrel ũi kš familia lšũi, plekš mšrmšršndš ačeste versšri din Pindar:

„Jšneçea è o floare alš kšria fršktš è amoršlš....
Feriçitš kšlegštoršlš kare ilš kšleçe dšne çe ilš a vžzstš
kokindš-se kš inçetšlš.“

Dšne ordinele sale, tršsšra era gata.

Se šrkš intr'insa, ũi tršsšra, ka totš d'azna, plekš in galonš.

CAPITULU L.

Familia Morrel.

Kontele ajšnse in kšte-va minšte in strada Meslay, no. 7.

Kasa era albš, voioasš, ũi avea dinainte o kšrte in kare dožš miçũi masive konrindca niçe florũi destšlš de fršmoase.

Kontele rekšnoskš ne portaršlš kare i deskise poarta kš era bštršnšlš Coclès.

Dar fiindš-kš ačesta, kšm ũi adçe çineva a minte,

avea nșmaī zņš okiř , Ńi kș de noșș anī așeșř okiř maī sľzbise ĩnkș foarte mșlř , Coclșs nș rekșnoskș ne kontele.

Trșșurele, ka sș onreaskș ĩnaintea ĩntrșrii, kșta sș ĩntoarkș snre a se feri de zņř jokș de anș kare eșeadi-
tr'zņř basinř de skoikșrie, mșreșriș kare fșkșse sș se nas-
kș mșltș Ńelosiș ĩn partea lokșsi, Ńi kare fșkșse a șe nș-
mi astș kasș *Mica Versalia*.

E de prisosș a snșne kș ĩntr'așeșř basinř se jșka o mșlgime de pesși roșii Ńi galbeni.

Kasa, avĩndș sșb dĩnsa o bșkștriș Ńi beșriș, maī aveș, așarș de plansř de josș, doșș plansriș pline Ńi podșri.

Jșni o kșmpșraserș dĩnpreșș kș denendĩșele, ka-
ri era zņř lșkștoriř ĩntinsș, doșș pavilioane ĩn fșndșř zņei
grșdine Ńi kiarș astș grșdinș.

Emanuel, dĩn ĩntĩia sa arșnkștrș de okiř, vľzșse ĩntr'așeastș dĩșnșnere o mikș snekșľ de fșkșľ; Ńi reser-
vase kasa, jșmľtatea grșdinei Ńi trșșese o liniș, adikș zi-
dise zņř zidș ĩntre elș Ńi lșkștoriele ne kari le detese kș
arendș dĩnpreșș kș pavilioanele Ńi kș partea grșdinei ka-
re se șinea de ele; așř-felș ĩnkșľ aveș o lokșingș kare
ilș kosta nrea nșginș, Ńi se afla așa de bine ĩnkisș ka șelș
maī minșgiosș pronrietarș alș zņř otelș dĩn sșbșrbisľ Saint-
Germain.

Sala de mșnkare era mobilatș kș mobile de stejarș;
salonșľ kș akajș Ńi kș kalifeș albastrș, kamera de kșlkare
kș lemnș de ľmĩiș Ńi kș damaskș verde.

Maī era Ńi zņř kabinetș de lșkrș nentș Emanuel,
kare nș lșkra, Ńi zņř salonș de mșsikș nentș Iulia, kare
nș era mșsikantș.

Alș doilea planș era totș ne seama ľř Masimilian.
Așř anartamentș era ĩntokmaī ka alș șșrorei salo:

numai sala de muncare era schimbata in sala de biliard si unde mi aducea amicii.

Preveceea singura meslarea kalsi se, fismend-mi uigara la intrarea gradinei kund trsra kontelsi se ouri la poarta.

Cocles deskise poarta, kam am zis, mi Baptistin, srind de ne skasni se, intrebi deka D. mi doamna Herbault mi Masimilian Morrel era visibili pentru kontele de Monte-Cristo.

— Pentru kontele de Monte-Cristo! strigi Morrel arunkend-mi uigara mi venind iste inaintea visitoris se: krez prea bine k sntem visibili uentru dinsti. Ax! mslgmesk, de o srt de ori u mslgmesk, domnule konte, k n u ai sitali promiterca.

Si jsnele ofiseri strinse ama de kordial mna kontelsi inkli avesta n se nli inela despre frankeea manifestarii, mi vza prea bine k fsese astentat k ne-pace mi k era priimit k mlt plcere.

— Vino, vino, zise Masimilian, voi s m fak introdktoris dmitale; un om ka dmnata n se k-vine s fit anuata de un domestik; sor-mea e in gradina, mi krtut rosco cele vestezite; fratele me mi citeste gazetele, *Presa* mi *Desbaterile*, ucase nami anroane de dinsa, kvi, or ne unde se vede doamna Herbault, n'are cinc-va dekli s se sile la o distanua de patru metre, mi va vedea mi ne D. Emanuel, mi, in revinrocitate, kam se zice in skoola politekni.

Sgomotsi nami lor li fks s mi redico kansi ne o femeie jnt dela doz-zeci min la doz-zeci mi cinci de ani, imbrkat in r'o roki de kas de mbase, mi krtind k o ingrijire k totli partiklar un rosari mreg.

Astă femeie, era mika noastră Iulia, care devenise, kəm i prezisese mandatară kasei Thomson și French, doamna Emanuel Herbault.

Văzîndă ne streinsă, skoase și strigă.

Masimilian înčen să rîz.

— Nu te sșnzra, sșrioară, i zise elă; domnă konte ă nșmaî de vr'o doză trei zile la Parisă, dar șvie ăe va să zikă o rentiară din Marais, și, daka n'o șvie, i vei șșne tă.

— Ah! domnșle, zise Iulia, asta ă o trădare din partea fratelș meș ka să te adăkă aș, făr'a avea ăea maî mikă koketărie pentru biata soră-sa... Penelon!... Penelon!...

Șnă bștărnă care șșna kă arșesă și rșzoră plină de rosarie din Bengal și înșșse arșesă în nșmintă și s'anroniă, kă kășisla în mănă, askenzîndă kătă maî bine ătea o resșăea de tătănă ăe o șinea pentru și minștă în înșndzșrele grșmaziloră lăi.

Kăte-va fire albe i arșinta nșrăș kare era înkă desă, de oare-ăe șaga lăi bronzată și okisă lăi viș arșta pe vekisă marinară arșă de soarele ekșatorășlă și nșrlită de șșlară fșrtșneloră.

— Mi se pare kă m'aî strigă, damișelă Iulia? zise elă; eată-mă.

Penelon nă și lșsase obișisă de a nșmi pe șia patronășlă seș damișelă Iulia, și nă nășșse nișă o dată a se obișinș să i zikă doamna Herbault.

— Penelon, zise Iulia, dă-te să însșinșeză pe D. Emanuel despre șita ăea bșnă kare ne a șosită, pe kăndă Masimilian va kondăăe ne domnăș în salonă.

Pe șrșmă, întorkîndă-se kătre Monte-Cristo.

-- Domnule mi va permite să mă dădă și minț, nu e așa? zise ea.

Și, fără a astenta konsimimentelor contelui, se repezi în dosul și masiv și ajunse a căsă printr'o alei laterală.

— A! domnule Morrel, zise Monte-Cristo, vază că dăgere că fakă o revoluționare în familia dămitale.

— Eată, eată, zise Masimilian rizindă, vezi kolo ne bărbatilor kare mi skoate vesta ka să nu o redingotă? Ox! vorba é că te kănoskă oamenii din strada Meslay; erai anșinată, te rogă s'o kreză.

— Mi nare că ai o familie fericită, domnule, zise kontele respnzindă pronieie sale kăpetri.

— Ox! da, și respnză nentă ačeastă, domnule konte; țe să și sușă, nu le linsesče nimikă ka să fi fericită: sântă jani, mi, că venitilor loră de doză-zeci mi cinți mi livre, mi nuș în minte, ei kari că toate ačestea aș kotită atătea averi nemăgănite, mi nuș în minte că aș avăgia la Roth-schild.

— E nușă, că toate ačestea, și venitilor de doză-zeci mi cinți mi livre, zise Monte-Cristo că o dăleagă atăle de șavă, în kăle bătrăne inima la Masimilian kăm ară fi năstă face glassilor și tinăre tată; dar nu se voră onri ați jani nostri, voră deveni mi ei milionari. Domnule kămnatilor dămitale este avokată... medikă...

— Era negătoră, domnule konte, mi kase kasa biatilor meș tată. D. Morrel a mărită lăzindă o avere de o șată cinți-zeci mi franți; eș aveam o jămătate mi țe altă jămătate soră-mea, kăci eramă nu mai doi koni. Bărbatilor ei, kare o kase fără avea altă stare de kăle probitatea sa țe nobilă, inteliğința sa țe mare mi nămele seș țele kărată, a voită s'aibă kăle mi femeia sa. A lăkrată nișă kăndă

a strînsă doză-sste chină-zeci mii franți; mease anî aș a-jensă. Era ună suktaklă atingătoră, și o joră, domnule konte, acela ce îl înfrumă astî doi konii ama de mənșitorî, ama de zniđi, zrsiđi prin kapacitatea loră nentru cea mai înaltă stare, și kari, nevrîndă să skimbe nimikă din obiceiiele kasei p̄rintesă, întrebîngară mease anî ka să fakă ceia ce noitorî ară fi nstăță face în doi saș trei anî; astă-felă Marsilia resnă inkă de lasdele ce nimine nă nștea refșsa l'atyla abnegare krașioasă. În cele din zrmă, într'o zi Emanuel veni să și întilneaskă nevasta, kare nștise skadînga.

— Iulio, i zise elă, eată celă din zrmă rolă de o sstă franți ne kari mî 'i a dată Coclès, mi kari kompleteskă cele doză-sste chină-zeci mii franți ce 'i am otărită ka margine a kșligăriloră noastre. Fi-vei mășumită kă astă nșmă kă kare va trebăi să ne mășumimă d'aci înainte? Askăltă, kasa face ne fș-kare ană ună deveră de ună milionă, și poate adăce ună benefișă de patru-zeci mii franți. Vomă vinde, de vomă voi, klientela trei sste mii franți într'o oră, kăci eată o skrisoare a D-lăi Delaunay kare ne dă astă sșmă în skimbășă fondășă nostră, ne kare voiesce a îlă im-preșna kă ală scă. Veză ce zici și tă kă ară fi bine de fșkășă.

— Amikășă meă, zise soră-meă, kasa Morrel nă poate fi ținăță dekășă eară de ună Morrel. Nă è mai bine de kășă trei sste mii franți să skăpășă nșmele tatășă nostră de restrietele soartei?

— Și eă jșdekam ama, resnăse Emanuel; kă toate aștea voiam să și află p̄rerea.

— Eă bine! amikășă meă, eată-o. Ne amă strînsă tođi bani, ne amă nștită toate biletele; nștemă trașe o liniă desăbtășă sokotelei astoră chină-spre-zeci zile și să ne inkidemă kantorsășă: să trașemă astă liniă și să ne inkidemă kantorsășă...

Ceia ce se făcuse îndată chiară. Era trei ore: la trei ore și un sfert patruzece, un sfert cinci se înfrumusețea ca să și asigure trecerea a două corăbii; era un sfert șase beneficiș kșrată de cincisprezece mii franci numărăți.

— Domnule, zise Emanuel, bine-voiesce a te îngere, pentru astă asiguranță, că konfratele noastre, D. De launay. Căci pentru noi, ne amă lăsată de negocă.

— Și de cândă? întrebă klientul că mirare.

— De un sfert patruzece de ore.

— Și eată, domnule, șrmă Masimilian, ce felă soră-mea și kșmnată-meă aș numără douăzeci și cinci mii livre venită.

Masimilian abia zise aceste vorbe kari întinerea din ce în ce mai multă inima kontelă, cândă Emanuel s'arătă, k'o redingotă pe dănsul și k'o plătă în mătă; salată că un sfert omă kare kșnoasce kalitatea vizitatoră, pe șrmă, dăne ce făcuse pe kontele să dea okolulă grădinișe înflorite, ilă adăse spre kasă.

Salonulă era îmbelșugă de florile ce abia le konprindea un sfert mare vasă de Japonia.

Iulia avea un sfert portă kșviinșiosă și o konșisă ko-keș (astă grăeală o făcuse în zece minute!), și se înfrumusețea ca să priimească pe kontele la intrarea sa.

Dintr'o kolivă vecină se așzea șirinirea paseriloră.

Ramșrele ebeniloră falsi și ai salkimiloră roși mătășinea că șiorchinele loră kortinșle de katifea verde.

Astă mikă și plătă lokșinșă era plină de linisce, dela kșntikșlă paseriloră nină la șrisșlă ștăpăniloră.

Kontele, dela intrarea sa în kasă, se plătășe de astă fericișe; astă-felă sta mătă și vizitoră, șitândă că ilă

astenta ka sꝛ reîncheapꝛ konvorbirca întregentꝛ dꝛne cele d'întîiș komulimente.

Și adꝛse a minte de astꝛ tꝛcere kare ajꝛnsese kam nekꝛviinçioasꝛ, Ńi smꝛlgîndꝛ-se abia din visarea sa :

— Doamꝛꝛ, zise elș în cea dꝛne zꝛmꝛ, eartꝛ-mî o emoçie kare katꝛ sꝛ te pꝛîz în mirare, pe dꝛmneata, kare estî obiçînitꝛ kꝛ astꝛ paçe Ńi kꝛ astꝛ ferîçire çe le vꝛzș açi, dar, pentꝛ mine, è zꝛș lꝛkꝛ așa de noș mꝛl-çꝛmîrea pe o façꝛ omeneasꝛ, înkꝛtș nꝛ mꝛ satꝛș d'a te vedea, atꝛtș pe dꝛmneata kꝛtș Ńi pe bꝛbatꝛș dꝛmitale.

— Sꝛntemș urea ferîçîçî, înr' adevꝛș. domꝛle, respꝛnse Iulia ; dar amș fostș mꝛltș timpș în sꝛferinçe, Ńi pꝛçîni oamenî aș kꝛmpꝛatș ferîçirea lorș așa de skꝛmpș ka noi.

Kꝛriositatea se desemnꝛ pe trꝛsꝛrele kontelșî.

— Ox ! asta è o istorîz de familîz, kꝛm çî sꝛneea de-zꝛz-zi Château-Renaud, zise Masimilian ; pentꝛ dꝛmneata, domꝛle konte, kare estî obiçînitꝛ a vedea neferîçîrî strelçvite Ńi bꝛkꝛie splendide, arș Ńi pꝛçîni interesș înr' acestș tabloș din înrꝛ. Or Ńi kꝛm însꝛ, amș sꝛferitș, kꝛm çî a sꝛsș Iulia, dꝛrerî prea marî, de Ńi era înkise înr' astș kadrꝛ mikș . . . .

— Și Dꝛmnezeș a vꝛsatș, kꝛm face pentꝛ toçî, mîngîierea așnra sꝛferinçeî voastre ? întrebș Monte-Cristo.

— Da, domꝛle konte, zise Iulia : nꝛtemș s'o mꝛtꝛisimș, kꝛçî a fꝛkꝛtș pentꝛ noi çeia çe nꝛ face pentꝛ aleșî seî ; ne a trimisș ne zꝛnș din ançelî lđî.

Façꝛ kontelșî se roșî, Ńi tꝛșî ka s'aibꝛ zꝛș mizlokș de a mî askꝛnde emoçiea adꝛkindꝛ-șî balista la gꝛꝛ.

— Çeî çe sꝛntș nꝛskꝛçî înr' zꝛș leagꝛnș de pꝛnꝛꝛꝛ Ńi n'aș doritș niçî o datꝛ nimikș, zise Emanuel, nꝛ sꝛiș çe va sꝛ zikꝛ ferîçirea de a trî ; asemene nꝛ kꝛnoskș pꝛ-

ușlă și săi cerșă kărată și că ne șii aș predată nișii o dată
viagă în voia a natră skindăre arșnkate pe o mare înșriată.

Monte-Cristo se skslă, și, făr'a respănde nimikă,
kăci dăpe tremăștră glasăși seș arș fi năstă rekănoasce
șineva emoșionea de kare era țărșrată, înșenș sș strebată
nasă la nasă salonăș.

— Magnificinga(*) noastră te face sș șrizi, domnșle
konte? zise Masimilian, kare șrma kă okii pe Monte-Cristo.

— Nă, nă, respănse Monte-Cristo foarte palidă, și
șinîndă kă măna bătăile inimeș sale, pe kăndă, kă șea altă,
arșta șnelă și globă de kristală sșb kare zășea o năngă
de mătase kălkată kă îngrijire pe o perină de katifea neagră.
Mă întrebam nămaș nentră kare trebășingă ă astă năngă, kă
re, pe o parte, koprinde o șrtiș, și pe alta șiă diamantă
destăș de frămosă.

Masimilian lă și aeră gravă și respănse:

— Asta, domnșle konte, ă șelă mai preșiosă țesășă
ală familieș noastre.

— Într'adevără, astă diamantă ă destăș de frămosă,
respănse Monte-Cristo.

— Oș! fratele meș nă și vorbesce de preșlă ne-
treș, de și ă preșită o sștă miș frașii, domnșle konte; va
nămaș sș zikă kăm kă obiektele șe se koprindeș într' astă
năngă sșniă relikșele(**) anșelăș de kare vorbeamă adineaoră.

— Eată șe n'ășii nștea înșeleșe, și kă toate așe-
șea șeia șe nă se kăvine sș întrebă, doamnă, respănse Monte-
Cristo înklinăndă-se; eartă-mă, n'am vrătă sș fiș indiskretă.

— Indiskretă, zici, oș! kăș de fericișii ne frașii, dom-
nșle konte, din kontra, dăndă-ne okasișnea de a ne întinde
așnr'așestă șubiekă! dak'amă askănde kă șiă sekretă fră-

(*) Мъргизъ.

(**) Моавто.

moasa fantă pe care ne o adăche a minte astă pângă, n'amă fi esnăso' o astă-felă la vedere. Ox! amă vrea să pstemă a o năblika în totă univărsă, nentă ka o tresărire a binefăcătoră-lă nostră nekănoskătă să ne poată deskoperi înfășurarea sa.

— Ax! într'adevăr! zise Monte-Cristo k'ănă glasă înecată.

— Domnăle, zise Masimilian redikăndă globăă de kristală mi sărătăndă kă religiozitate nănga de mțase, asta a atinsă mțna ună omă prin care tatălă meă a fostă skăpată de moarte, noă de răină mi nămele nostră de rămine; a ună omă prin care noă, nisăe bieșă koniă șisigă pentă miseră(*) mi pentă lakreme, nătemă aszi astă-ză oamenă kari se miră de ferăirea noastră. Astă skrisoare, mi Masimilian skogindă ună biletă din nosănară ilă înfășură konțelă, astă skrisoare fă skrisă de elă într'o zi kăndă tatămeă olărise să faktă o fantă foarte desnerată, mi ačestă diamantă fă dată ka o dotă(**) sșoreă mele de ačestă nekănoskătă ăenerosă.

Monte-Cristo deskise skrisoarea mi o ăiti kă o nesnăso' esnăsișne de ferăire; era biletăă ne care ilă kănoskă ăititoră nostră, adresată Iuliei mi semnată Simbad Marinarăă.

— Nekănoskătă, zăceșă? Astă-felă, omăă kare v'a făkătă ačestă servăiă a remasă nekănoskătă pentă voi?

— Da, domnăle; nișă o dată n'amă avăă ferăirea de a i strănce mțna, kă toate ačestea destăă ne amă răgată de Dămnezeă să ne dea ačeastă favoare, zise Masimilian; dar în toată întimnlarea ačeastă a fostă ună ăe misteriosă ne care nă ilă nătemă înăeleăe inkă; o mțnă nevăzătă mi nătinte ka a ună inkăntătoră a kondășă totă lăkrăă ačesta.

— Ox! zise Iulia, n'am nerdată inkă toată șperanăă

(*) Sășăă, tikăloșă.

(**) Zestre

de a sârsta într'o zi astă mînz kəm sîrătă pînga țe a atîns'o. Sîntă patră anî, Penelon era la Triestî: Penelon, domnle konte,   avestă bravă marinară ne kare îlă aî vîzătă k' zăă arweă în mînz, mi kare din kontra-maestră(*) s'a făktă gră-dinară. Penelon era dară la Triestî, vîză ne keă zăă An-glu kare era să se îmbarče într'zăă yacht, mi reknoșkă ne avela țe veni la tată-meă la 5 iunîă 1829, mi kare mî skrise avestă biletă la 5 sentembre. Era totă avela-mî, dăne kəm se asigără, dar nă kăleză să i vorbeaskă.

— Zăă Anglu! zise Monte-Cristo kăpetăndă, mi kare se neastîmptă de sî-kare kăzătără a Iulieî; zăă Anglu, zicî?

— Da, respăse Masimilian, zăă Anglu kare se în-făură le noi ka mandatară ală kaseî Thomson mi French din Roma. Eată pentră țe, kăndă aî zisă de-zăă-zî la D. de Morcerf kă DD. Thomson mi French era bankerî dămi-tale, m'aî vîzătă tresrîndă. În nsmele țeșă, domnle, a-țeasta se petreče, kəm am zisă, le 1829, aî kănoșkătă ne Anglul ațesta?

— Dar nă mî aî zisă asemene kă astă kasă Thom-son mi French a respănsă totă d'ășna kă nă v'a făktă nič o dată avestă serviciă?

— Da.

— Atăncî avestă Anglu n'ară fi zăă omă, kare, fiîndă reknoșkătoră kătre pîrintele vostră pentră vre o binefăcere țe va fi șilat'o însă-mî, ară fi lătată astă nretestă sîre a i făce zăă serviciă?

— Într'o asemene împrejărare, toate săntă de kreztă, domnle, kiară mi o mîșne.

— Kəm îlă kîzma? întrebă Monte-Cristo.

*) Zăă ofițeră săă fănkționară de marină, kare   însășinată kă îngrijirea lăkră-torilor în manșfaktsrele țeale marî.

— N'a lăsată altă nume, resurse Julia zăbândă-se la konte kă o lăare a minte profăndă, de kăţă numele ăe ilă a semnată în joslă biletălă: Simbad Marinărlă.

— Țeia ăe nă ăe zăţă nume, prekăm se vede, ăi zăţă nsexdonimă. (*)

Pe zămă fiindă-kă Julia se zita la dănsălă din ăe în ăe kă măi măltă lăare a minte, űi se ăerka inkă a prinde din sboră űi a asemăna kăte-ăa note ale glasălă seă, elă zise:

— Să vedemă, nă ăe zăţă omă kam de talia mea, poate ăeva măi înaltă, măi săbăire, kă gătălă strănsă într'o kravăţă înaltă, înkeiată, înkingată, bine legată űi totă d'ăna kă kraionălă în mănz?

— Ox! dar ilă kănosăi atănzăi? strigă Julia kă oki skinteitoră de băkăriă.

— Nă, zise Monte-Cristo, nresănsăiă nămăi. Am kănoskăţă zăţă lordă Wilmore kare făăea űi elă astă-felă de trăsăre de ăenerosităe.

— Făă'a se face kănoskăţă?

— Era zăţă omă kăriosă űi kare nă kredea în rekănosăingă.

— Ox! Dămnezălă meă! strigă Julia k'ăză tonă săblimă űi împăreăndă-űi mănele, în ăe krede dară, nefe-răitălă.

— Țelă năăină, nă kredea în epoka în kare ilă am kănoskăţă, zise Monte-Cristo, kăăăia ăestă glasă euită din făndălă săfletălă i miskăse nănză la ăea din zămă fibră; dar, del' ăestă timă, poate kă a ăvătă vre o probă kă rekănosăingă esistă.

— űi kănosăi ne omălă ăesta, domăle? zise Emanuel.

— Ox! dăka ilă kănosăi, domăle, zise Julia, săăne,

(*) Năme minăinosă.

snașne, poșii sã ne dăci la elș, sã nã ilș arșii, sã ne snaș
ende este? Ia snașne, Emanuel, kãndș ilș amș kãnoasce, kãndș
amș da vre o datã neste elș, katã neanșratș sã ilș fașemș
sã kreazã în memoria inimeș!

Monte-Cristo simșii dozã lakreme kãrgîndși din oki.

Maș fãkã kãșii-va nãșii în salonș.

— În nãmele ășerșii, domșle, zise Masimilian, daka
șcii șeva desșre omșlș așesta, snașne-ne totș ășe șcii!

— Vaș! zise Monte-Cristo silîndș-se sã înșrșne
țãrșãrea glassșii seș, daka è lordșlș Vilmore bineșkã-
torșlș voșrș, mî è teamș nrea mșlș kã nã ilș veșii afla ni-
șii o datã. Șnșlș doș saș trei ași de kãndș ilș am lșsatș
la Palermo, șii atșșii nleka nentș șerele șele maș fabșloase;
așș-felș în kãlș mș îndoeskș foarte mșlș kã se va maș
întoarș vre o datã.

— Ax! domșle, eșii kãdșlș strigã Iulia kã înșiorare.

Șii okiș jșneș femeș se înnkãrș de lakreme.

— Doamș, zise kã gravitate Monte-Cristo sorbindș
kã okiș șei doș mșrgșșitãrș likiși kãrș kãșșea ne obrãșii Iu-
lieș, daka lordșlș Vilmore arș vedea șeia ășe vșzș eș așii,
arș maș îșbi viașã, kãșii lakremele ășe le veșșii ilș arș î-
nșka kã omenireã.

Șii întinșe mșna Iulieș, kare i dete ne a sa, șșoșș
șindș de kãșțãrã șii do așentșlș kontelșii.

— Dar așeșlș lordș Vilmore, zise ășe agșșndș-se
de ășe din șrșmș șperãșș, aveã o șarș, o familiș, nșrîșșii,
era kãnoșkșlș în-șine? n'amș nștea oare?..

— Oș! nã maș kãșta, doamș, zise kontele, nã zidi
șimere dșlșii ne așeãștș vorșș ășe am lșsat'o sã mî șkãne.
Nã, lordșlș Vilmore nã è tokmaș omșlș ne kare ilș kãștașii,
era amikșlș meș; kãnoșșeam toate sekretele șale, mî arș fi
șnșșș mî așesta.

— Ши нѣ ѿ а спѣсѣ нимикѣ? întrebă Iulia.

— Nimikă.

— Ниѣ о датѣ вре о vorbѣ kare съ te fi nstăţă face съ прѣспѣні?...

— Ниѣ о датѣ.

— Кѣ toate ачестеа илѣ аї нѣмитѣ індатѣ.

— Ах! сѣи... іn асемени іmpрејсѣгѣі прѣспѣне чінева.

— Sărioară, sărioară, zise Masimilian venindă іn ајstorălă kontelăi, domnălă are drentate. Adă-ѿ а minte че ne а спѣсѣ адесе бѣнăлă nostră прѣrinte: нѣ poate fi вре нăł Anglă ачела kare ne а фѣктѣ астѣ ferіqіre.

Monte-Cristo tresări.

— Прѣrintele dămitale вѣ спѣнеа, domnăle Morrel?... zise elă kă vіoіqіsne.

— Прѣrintele меѣ, domnăle, vedea іntr'ачеастѣ fantă о minăne. Прѣrintele меѣ kredea іntr'нăł binefѣкторă е-митѣ nentră noі din mormîntă. Ох! че сѣнерstiqіsne atingă-toare, domnăle, era аsla, ші kăm, de ші нѣ kredeam еł іnsă-мї, нѣ мї venea niѣ de kăm съ strikă астѣ kredinqă іn nobila sa іnimă! Astă-felă, de kăte orі visa elă l'ачеа-sta, pronăqăndă іnchetă нăł năme de amikă преа skămpă, нăł năme de amikă perđăţă; ші, kăndă fă anroane de moarte kăndă anronierea eternіţqіi dete snіritălăi seł іlăminarea mormîntălăi, астѣ kăpetare, kare nīn'ачі făsesе nămaі о іndoială, deveni о konvinqere, ші chele din xrmă vorbe ne kari le zise mărindă făгă ачестеа: „Masimilian, ачеста era Edmond Dantés.“

Paloarea kontelăi, kare, de kăte-va sekănde, merqea din че іn че kreskîndă, deveni snăimîntătoare l'ачeste vorbe.

Totă sănqele năvălise la іnimă ші elă нѣ маі nătea vorbi:

Astă cugetare, quare plu' aqui fusese numai o îndoială, deveni o convingere, și
celele din urmă vorbe pe quari le dîse murindă fură aqwestea : „Masimilian, aqwesta
era Edmond Dantès !“

— IIIi skoase orlojislă, ka ksm ară fi zitală ora, mi lăi pŕŕia, fŕks doamnei Herbault zăă komplimentă rene de mi inkŕkată, mi stringindă mŕinele lăi Emanuel mi lăi Masimilian:

— Doamnŕ, zise elă, đŕ-mi voiŕ sŕ viă kŕte o datŕ spre a mi imnini datoria kŕtre dsmneata. Isbeskă kasa voastrŕ, mi vŕ sŕnt rekŕnoskŕtoră nentŕ priimirea ŕe mi aŕi fŕkăstă, kŕŕi eatŕ intia oarŕ in kare n'am zitală de mai mslŕi anŕ.

— IIIi cmi kŕ nauŕ renezŕ.

— E zăă omă kŕriosă astă konte de Monto-Cristo, zise Emanuel.

— Da, resŕonse Masimilian, dar kreză kŕ are o inimŕ minŕnatŕ, mi sŕnt sigŕră kŕ ne isbesŕe.

— IIIi eă! zise Iulia, glaslă lăi mi a intrată in inimŕ, mi de dozŕ saă trei ori mi s'a pŕŕiă kŕ nŕ era intia oarŕ in kare ilă aszeam.

CAPITULŪ LI.

Pyramă și Thisbe.

Kam ne la jsmŕtatea sŕbŕbislăi Saint-Honoré, in dozlă zăă frŕmosă otelă insemnată intŕ ŕele insemnate lokŕinge dintr' aŕestă kartieră avŕlă, se întinde o grădinŕ mare aŕ kŕria kastanŕ stŕfouŕ întrekă zidŕrile ŕele înalte ka de ŕetate, mi lasŕ, kŕndă vine primŕvara, sŕ le kazŕ florile

lorș rose și albe în două vase de neatră . de fața skorpi-
șoarei năse paralele în două niștre patrungislate legate kă
o grilă de ferș din timnșlă lăi Ludovică XIII.

Astă intrare grandioasă ă kondemnată, kă toate mă-
rețele indrimaime kari kreskă în vase și kari și leagănlă
în vintă foile lorș mărmărite și florile lorș de nărnăre, de
kăndă prourietariă otelșlăi, și asta datează de mătă, s'ăă re-
strinsă la posesisnea otelșlăi, a kșruiă plătate kă arbări
kare dă în săbrbiș, și a grădinei inkise de astă grilă, ka-
re da o dinioară pe o legămeriă măreață de zăă slinjiă, a-
lătrată de prourietate.

Dar demonșlă de snekslă trăgindă o liniă, adikă o
stradă la marginea legămeriei, și strada, înainte d'a esista,
pruimindă zăă năme skrisă pe o plakă de ferș, krezărlă kă
notă vintă astă legămeriă ka să zideaskă pe stradă, și să
fakă konkăringă astăi artere mari a Parisului kare se nă-
mesăe săbrbișlă Saint-Honoré.

Dar, kăndă ă vorba de snekslă, omăă proune și
banșlă dispăne.

Strada botezată mări în leagănlă.

Kșmpărtătorșlă legămeriei, dăne ăe a plăt'ă prea bi-
ne; nă năă afla săma ăe o ăerea vrindă s'ă revinză, și as-
lentăndă o șrkare de preuă kare nă nălea linsi, dintr'ă zi
năă într'ă alta, ka să se despăgăbeaskă de nerderile sa-
le trăkste și de kanitalșlă seă kare sta amorăită, se mătă-
dămi a inkiria astă ogradă la nișăe grădinariă, drentă săma
de ăinči săte franči ne ană.

Avestia era nișăe bană daăi kă o jșmătate la sătă,
ăeia ăe nă ă mătă în timnșlă în kare ne aflămă, kăndă
săntă atăăia kari imărsămă kă ăinči-zău la sătă și totă
li se nare kă bană nă prodăkă mare lăkă.

Kă toate avestea, kăm amă zisă, grila grădinei, ka-

re o dinioarǎ da d'asǎpra legǎmeriei,   kondemnatǎ,  i rǎ-
pina i' mǎninkǎ  i inele.

Afarǎ de acesa: nentrǎ ka nisce grădinari nenobili sǎ nǎ întineze kǎ priverile lor  v lgare interior l  gr dinei aristokratice, o despr gitorǎ de sk ndere fǎ nǎsǎ înaintea barelor  n nǎ la  n l imea de mease ni ioare.

E adevr t  kǎ sk nderele nǎ s nt  ama de bine linate  nk l  sǎ nǎ po tǎ strekera  ineva o k st t rǎ f riua-
tǎ  ntre intervale.

Dar ast  kas    o kas  severă,  i kare nǎ se teme de indiskre ion .

Într' ast  legămeriă, în lok  de varză, de morgovi, de ridiki, de mazere  i de nepeni, kresce visde  mare, s ngera k lt rǎ kare arat  kǎ mai k pet   ineva l'aves  lok  părăsită.

O portiu  jossroas , kare se deskide în strada proiectată, d  intrare în aces  terim   nkis   ntre ziduri, pe kare il  părăsiră lokatarii sei nentrǎ sterilitatea sa,  i kare, de ont  zile, în lok  d'a raporta o j m tate la s t , ka în trek l , nǎ mai raporta nimik .

Despre partea otel si, kastanii de kari vorbir m  k n n  zid l ,  eia  e nǎ  mpedika al i arbori în mare n mer   i plini de flori de a  i strekera nrintre intervale kr cile lor  seloase de aer .

Într'  n   ngi   nde fr nzet l    ama de st fos   nk t  abia poate p tr nde lămina, o bank  lată de neatr   i sk rne de gr din  arat   n  lok  de ad nare sa  o retragere favorit  a vre  n i lok itor  al  otel si kare se afla la o s t  pa i de akolo,  i kare se vede abia nrintre verdea-
 a  e il  akopere.

 n  ele din  rm , ale erea aces i asil  misterios   e tot  de o dată j stifikat  de linsa soareli, de rekoarea

cea eternă, kiară în zilele cele mai arzătoare de vară, de chirinirile naserilor și de depărtarea casei și a strădei, adică a grijilor și a sgomotsăi.

Kătre seara șneia din cele mai călduroase zile ce i le dete primăvara lokșitorilor din Parisă, se afla pe ayeastă bankă de neatră o karte, o șmbrelă, șnă kowșleuă de lăkră și o batistă a kăria kăștăre era închenștă, și, nă departe de ayeastă bankă, lîngă grilă, în nișoare înaintea skîndșrelor, kă okișă agîntată pe ele, o femeie jșnă a kăria kăștăre pătrăndea prin depărtarea skîndșrelor în tărîmășă celă dășertă ne kare îă kănoaschemă.

Măi într' avela-și minștă, portiga del'ayestă terimă se reinkidea fără sgomotă, și șnă jșne, înaltă, tare, pătrăndă o blășă de nișă nenșlbită, o kasketă de katifea, dar ale kăria măștășă, barbă și păre negre foarte mășă îngrijite, se lovea oare-kăm kă ayestă kostămă nonșlară, dăș' o repede arănkăre de okășă împurejășă kă șă se asigăre kă nă îă păndea nimine, trefkîndă pe ayeastă portigă, nă kare o reinkise dăne dîșșășă, se îndrenta k'ășă nasă iste kătre grilă.

La vederea, avelșia ne kare îă astenta, dar fără îndoiată nă într' ayestă kostămă, jșna fată șimă o temere și se trase înapoi.

Și kă toate ayestea, printre krepășrele porășă, jșnele, kă ayea kăștăre kare è nămă a amanșiloră, văzșe fășășăndă rokia cea albă și ăingătoarea cea lăngă și albaștră.

Se repoză kătre dășpășășă de skîndșre, și năni-dă-și găra la o kăpășăre:

— Nă te teme, Valentino, zise elă, eă șant.

Jșna fată ș'anroniă.

-- Ox! domășle, zise ea, dar nentă ce ai venită

— Nu te teme, Valentină, sunt eu.

ama tîrziî astî-zî? Suii kî o sî se pîzî indatî la masî, şî kî mî a trebîiî mîltî diplomatikî şî mîltî aŕerime ka sî mî desbîrî de mîmî-meâ vitrigî kare mî pîndesce, de femeia mea din kasî kare mî snioneazî şî de frate-meî kare mî skoate sîlletîlî, ka sî viî aŕî sî lîkreziî l'aveastî kîsîtîrî, kare, mî è teamî kî are sî maiî ūîî mîltî? Pe grîmî, dîne ce te veî skîsa pentrî întîrzierea dîmitale, mî veî sîne ce ūî a venitî sî pî astî kostîmî noî kare era aproape a mî face sî nî te maiî kînoskî.

— Skîmî Valentînz, zise jînele, estî mîltî maiî presîsî de amoriî meî ka sî maiî kîtezî a ūî vorbi de elî, şî kî toate aŕestea, or de kîte orî te vîzî, am trebîiî sî ūî sîiî kî te adorî, pentrî ka ekoriî vorbelorî mele sî mî mîngîie binîmorî inîma kîndî nî te maiî vîzî. Akîm ūî mîlîmeskî pentrî kî mî ūî de reî: mî plaiî prea mîltî ama, kîŕî arîî urînrî aveasta, nî kîtezî sî zîkî kî m'astentî, dar kî kîetaî la mine. Vreî sî suiî kîvîntîlî întîrziîrî şî alî strevestîrî mele; ūî îlî voiî sîne, şî sîerî kî îlî veî skîsa; mî am alîsî o meseriî.

— O meseriî!... ce vreî sî zîŕî, Masimilian? Şî sîntemî oare destîlî de ferîŕîî înkîlî sî vorbesî despre ceia ce ne pîvesce glîmindî?

— Ox! Dîmnezeî sî mî fereaskî, zise jînele, de a glîmi kî ceia ce è viaŕa mea; dar, nemaî pîtîndî alerga pe kîmpîrî şî a grîka mereî zîdîrile, sîpîmîntatî seriôsî de idea ce mî însîllauî cea altî searî kî tatî-teî m'arî da înjîdekate ka ne sîî fîrî, ceia ce arî komîromite onoarea armateî franŕeze întreagrî, nî maiî pîŕîiî sîpîmîntatî de pîtînga kî se mirî ŕîneva vîzîndî ne încetatî învîrtîndî-se împre-jîrîlî astî terîmî şînde nî è cea maiî mikî ŕîtadelî de înkînjîratî saî cea maiî mikî întîrîre de apîratî, şî kîpîtanî de sîaxî, m'am fîkîlî grîdînarî, şî am lîatî kostîmîlî profesîonî mele.

Valentina.

— Ce nebăniț!

— Din kontra, é lăkrălă țelă măi îngelentă, mi se pare, din toate kăte le am făkălă în viața mea, kăci ne dă toată siguranța.

— Să vedemă, esnlikă-te.

— Ei bine! m'am dășă să kastă ne proprietărlă astei grădine, terminălă țeloră d'intăi lokatară se înclinise, mi i am arendăit'o din noș. Totă visdeislă ačesta ne kare ilă veză é ală meă, Valentino; nimikă nă mă onresce de a mă face o kolibă într'ăceastă fineață mi a trăi d'aci înainte dokă-zeci de nămi anroane de tine. Oș! băkăria mi fericirea mea, nă le uoță konține. Îngeleșă, Valentino, kă ară nătea țineva ajănuce să năteaskă toate lăkrările ačestea? E kă nenșingă, nă é așă? Ei bine! toată astă fericiere, toată astă băkăriă, nătră kare așă fi dată zecă așă din viața mea, mă kostă, găcesce kălă?... Činči sate franči ne așă, nățigi ne trimestră. Astă-felă, kăm veză, d'aci înainte nă măi am nimikă de temălă. Ači m'ălă a kasă la mine, poță năne o skară ne zidălă meă mi a mă zita năste elă, mi, făr'a mă teme de vr'o patrălă kare ară veni să mă fakă vr'ănă neajănsă, am drentălă a či săne kă te izbeskă, ne kălă mândria ta nă se va atințe kăndă veă așă ewindă din găra nălă bietă lăkrătoră kă zăa îmbrăkată într'o blășă mi înkoifată kă o kasketă.

Valentina skoase nă mikă strigălă de săprisă voi-oasă; ne șrmă zise kă întristare mi ka kăm nă poră țelosă ară fi venită ne ne astentate să vălăiaskă raza de soare kare i lămina inima.

— Văi! Masimilian, akăm vomă fi prea liberă; fericirea noastră ne va face să țerkămă ne Dămnezeă; vomă abăsa de sekăritatea noastră, mi sekăritatea noastră ne va perde.

— Поцї съ мї спсї asta, amika mea, mie kare, de kьndь te kьnoskь, цї probezь ne toatь zїxa кь мї am spьsь viaga мї кьцетьrїle vieцї мї кьцетьrїlorь tale? Чїне цї a datь inkrederea їn mine? onoarca mea, нх є aша? кьndь мї аї spьsь кь спь instїnkь demerїь te inkredїnця кь te аllaї їнtr'ьнь perїkьlь mare, m'am пьsь devotamentьlь la servi-чїль теь, фьr'a цї cere altь resultatь de кьль ferїчїrea d'a te servi. De атьцї, datь-цї am oare, прїn vre o vorбь, прїn vre спь semnь, motїvьlь d'a te кьї кь m'аї alesь їn mїzlokьlь ажелора че арь fi fostь ferїчїцї de a мьrї nentrь tine? Мї аї zїsь, бїать копїль, кь eraї fїdanцать кь D. d' Epїnay, кь tatь-теь a пьsь la kale astь алїанцл, адїкь кь era їгьrь; кьчї totь че voїesче D. de Villefort se face negreшїль. Eї bine! am statь їn ямбрь, astentьndь totь, нх dela voїнця mea, нх del'a ta, dar dela їntїmїnлare, dela Пpovедїнцл, dela Дьmнезєь, мї кь toate ачестea мь їз-бесцї, аї авьль їндьrare de mine, Valentino, мї мї аї спьs'о; цї мьлцьmesкь nentrь astь vorбь дьлче, не kare нх цї черь алта de кьль a мї o renetї din кьndь їn кьndь мї kare мь va face съ шїль totь.

— Шїeatь че te їмбьrьbьть, Masimilian, eatь че мї face totь de o datь o viacь nrea дьлче мї nrea neferїчїть, їn кьль de мьlте orї мь їнтрєбь singьrь kare є маї бьнь nentrь mine, спьrьrarea че мї фьча o dїnїoарь аснїmца мь-meї mele vitрече мї oарба sa nrealeчere nentrь копїльlь eї, саь ferїчїrea чеa пїлнь de perїkьlї ne kare o гьsьль вь-zїndь-te.

— Perїkьlь! strїgь Masimilian; поцї zїche o vorбь аша de кьrdь мї аша de nedrcantь! Аї вьzьstь vr'o datь спь sklavь маї спьsь de кьль mine? Мї аї permisь a цї vorби кьте o datь, Valentino, dar m'аї ourїть d'a te ярма; am аskьltать. De кьndь am аflatь mїzlokьlь de a мь stre-

kara într' aचेastъ grădinъ, de a sta de vorbъ kъ line prin-
tre poarta aचेastъ, de a fi în 4ea dъne xrmъ ama de aproa-
ne de tine fьr'a te vedea, 4erxl'am vr'o datъ, snъne, s'atingъ
poala dela rokia ta printe grilele aचेstea? fьkxl'am vre o
datъ snъ nasъ ka sъ trekъ neste zidxlъ aचेsta, kare è o
pedikъ de risъ pentrъ jъne4ea mi pentrъ nsterea mea? Ni4i
o datъ nъ 4i am arxlalъ vre o mъstrare pentrъ asnrimea ta,
ni4i o datъ nъ 4i am datъ ne fagъ vre sna din doringele
mele; eram 4intsitъ de ksvintxlъ meъ ka snъ kavalerъ din
timni trekъ4i. Mъrtxrises4e aचेasta 4elъ nъ4inъ, ka sъ nъ
te krezъ nedreantъ.

— Este adevratl, zise Valentina skouindъ între do-
xъ skindъre vrfxlъ snzia din de4itile ei sъ44iri ne kare Ma-
similian mi nъse bъzele; este adevratl kъ estî snъ amikъ
onestъ. Dar, în 4ele din xrmъ, ai xrmalъ dъne simlimentxlъ
interessxlî teъ, skъmoxlъ meъ Masimilian; sviaî bine kъ, din
zixa în kare sklavlxlъ arъ în4ene sъ liъ preten4iosъ, arъ
perde tolx. Mi ai 4romisъ o amixiъ de frate, mie kare n'am
ni4i snъ amikъ, mie ne kare tatlxlъ meъ mъ xitъ, mie ne ka-
re mъmъ-mea vitregъ mъ persekxlъ, mi kare n'am altъ
mîngiere de kxlъ ne bxlrxnxlъ 4e nъ se poate miska din
loksî, kare è mxlъ, îngeyatl, a kxlzia mъnъ nъ poate strî4e
mъna mea, alъ kxlzia okiъ nъmaî elъ singxlrъ mi poate vor-
bi, mi a kxlzia inimъ fьrъ îndoialъ bate pentrъ mine k'snъ
remasъ de kldxlrъ. Deridere amarъ a soartei kare mъ face
inemi4i mi viktimъ a txlxlorъ a4elora kari sxlntxl mai tari
de kxlъ mine, mi kare mi dъ snъ kadavrъ drentxl sъ44inere mi
amikъ! Ox! într' adevrxl, Masimilian, 4i o repetxl, sxlnt prea
neferixitъ, mi ai drentate sъ mъ isbes4i pentrъ mine mi nъ
pentrъ tine.

-- Valentino, zise jъnele kъ o txlbrxlrare profxlndxl, nъ
zikxl kъ nъmaî ne tine te isbeskxl în toatl lъmea, kxl4i is-

beskë wi ne sãrora mea wi ne kãmnatãlë meë, dar ne eĩ II izbeskë k'zãñ amorë dãlce wi linë kare nã seamãnã întrã nimikë kã simtimentslë ne kare ilë çerkë nentrã tine: kãndë kãuetë la tine, sãnuele mĩ ferbe, nentlë mi se inãtã, inima mi se revarsã; dar astã foruã, astã ardoare, astã nãtere sãnraomeneaskã, le voië întrebãinã nãmaĩ ka sã te izbeskë nĩnã în zica în kare mĩ veĩ zice sã le întrebãinãezã snre a te servi. D. Franz d'Epınay va linsi inãkã zãñ anë, se zice; într' zãñ anë, kãte sorgũ favorable ne notã servi, kãte evenimente ne notã ajãta sã snerãmë darã totã d'ãrna, çe bine wi çe dãlce è sã snere çineva. Dar de o kam datã, tã, Valentino, tã kare mã çũĩ de reë nentrã egoismãlë çe zicĩ kã ilë am, çe aĩ fostã nentrã mine? frãmooasa wi rechea statã a Vineriĩ nãdĩce. În skimbãlë auestãĩ devotamentë, alë auesteĩ sãnãnerĩ, alë auesteĩ reginerĩ, çe mĩ aĩ promisë, tã? Nimikë: çe mĩ aĩ akordatã? Iprea nãçinë lãkã. Mĩ vorbesũ de D. d'Epınay, fidãnãtãlë dãmitalã, wi sãsninĩ l'açeastã ideã kã veĩ fi într'o zi a lãĩ. Sã vedemë, Valentino çe aĩ în sãfletãlë teë! çũ daë viããã mea, çũ daë sãfletãlë meë, çũ konsakã uinã la çea maĩ neinsemnãtoare bãtãitã a inimeĩ mele, wi, kãndë sãnt kã totãlë alë teë, kãndë mĩ zikë inçetë kã voië mãri de te voië nerde, tã nã te snãmĩnũ la singãã ideã de a fi a altãia! Ox! Valentino! Valentino! dak'awĩ fi eë çeia çe estĩ tã, daka m'awĩ simũ izbilë dãne kãm estĩ sigãrã kã te izbeskë, nĩn'akãm mĩ awĩ fi netrekstë de o sãtã de orĩ mãinele nrintre fearele auesteĩ grille, wi awĩ fi strĩnsë mãna biãtãlãĩ Masimilian zikĩndã: „A ta, nãmaĩ a ta, Masimilian, într'astã lãme wi în çeã altã.“

Valentina nã resnãnse nimikë, dar jãnele o azzi sãsninãndë wi nãngĩndë.

Reakũisnea fã iste asãnra lãĩ Masimilian.

— Ox! strigã elë, Valentino! Valentino! zĩtã vorbe-

le mele daka kəm-va se află în ele ceva care să te poartă atînce!

— Nu! zise ea, ai drentatē; nu vezi că sînt o viață fiinduț, pîrșisit într'o kasă măi streină, și a căria voința a fostă sfîrșimată de sîntă zecă ani akəm, în toate zilele, în toate orele, în toate minștele, de voința de feră a stăniloră kari m'anasă? Nimine nu vede ceia ce sferă eș, n'am spus'o nimălxă afară de tine. De fapt, și în o-kii lămii întreu, tuși sîntă bșni pentră mine, tuși pară că mă isbeskă, în realitate tuși mi sîntă ostili. Lămea zice: D. de Villefort ă foarte gravă și foarte serioasă ka să fîz prea tînră către fiș-sa; dar ea are celă pșuină fericirea d'a afla în doamna de Villefort o a doză mămă. Eî bine! lămea se încheală, tată-meș mă pîrșesce ka indiferință, și mămă-meă vitregă mă șrasce k'o înverșnare atăță măi spîmintătoare, ka căță ă vîlsită k'șnă eternă șșrisă.

— Să te șraskă! ne tine, Valentino! și kəm poartă să te șraskă ține-va?

— Vai! amikșă meș, zise Valentina, sînt nevoită a mîrtășisi că ačeastă șră pentră mine vine dintr'șnă simțimentă măi natșrală! Ea adoară pe fișlă eî, pe frate-meș Eduardă.

— Eî bine!

— Eî bine! mi se pare ștraniă că se amestekă în ceia ce ziceam o kestășne de banî; eî bine! amikșă meș, kreză că șra sa vine d'akolo, celă pșuină. Fiindă-kă ea n'are avere, fiindă-kă eș sînt înavșită despre mămă-meă, și fiindă-kă astă avere va fi și măi mătă de căță indoită înkă prin averea ce mi va remănea într'o zi dela D. mi doamna de San-Méran, eî bine! kreză că ă invidioasă. Oxl Dămnezeșă meș! dak'auș nștea să i daș jșmătate dintr'astă

avere mi s'z m'z reafis în kasa D-lsî de Villefort ka o fatz în kasa ei p'rinteusk'z, negremit'z amî face asta îndatz kiar'z.

— Biatz Valentină!

— Da, m'z simu'z înkatenat'z, mi într'acela-mî timn'z m'z simu'z ama de slab'z, înk'z'z mi se pare k'z aceste leg'z-minte m'z s'zsin'z, mi k'z mî è team'z s'z le r'zmn'z. K'ztre acestea, tat'z-me'z n'z è un'z om'z pe ale k'z'zia ordine s'z le poatz înfr'znce çineva ama lesne: è n'zint'z în kontra mea, ar'z fi mi în kontra ta, ar'z fi mi kiar'z în kontra reuel'sî în-s'z-mî, fiind'z-k'z è protektat'z de un'z trekst'z k'zrat'z mi de o poziçione neatakabil'z. Oх! Masimilian! çî o j'zr'z, n'z m'z l'znt'z, nent'z k'z m'z tem'z s'z n'z s'zfram'z într'ast'z l'znt'z sa'z pe tine, or pe mine.

— Dar în çea d'zne çr'm'z, Valentino, zise Masimilian, de çe s'z te desçerî ast'z-fel'z mi s'z veçî viitor'z'z to'z d'azna înt'znekos'z?

— Ax! amik'z'z me'z, nent'z k'z îl'z j'zdek'z d'zne trekst'z.

— S'z vedem'z, k'z toate acestea, daka n'z s'znt o partid'z strel'zçit'z, din n'znk'z'z de vedere aristokratik'z, çî'z k'z toate acestea, nrin m'zlte n'znkte, de l'zmea în kare tr'z'esçî; timn'z'z în kare se afla doz'z Francie în Francia n'z mai è ak'z'm, çele mai înalte familie ale monarçiei s'a'z kontonit'z în familiile immer'z'z'z: aristokragia l'z'nçîi s'a'z m'zritat'z k'z aristokragia t'z'n'z'z. Eî bine! e'z, s'znt dintr'ast'z din çr'm'z: am un'z viitor'z fr'zmos'z în armat'z, m'z b'zker'z de o avere m'zr'zçinit'z, dar neatirnat'z; memoria tat'z'z'z me'z, în fine, è respektat'z în çara noastr'z ka acela dintre çei mai onest'z neg'zç'ztor'z din k'zçî a'z stat'z nîn'ak'z'm. Zik'z çara noastr'z, Valentino, nent'z k'z estî m'zî din Marsilia.

— N'z mî vorbi de Marsilia, Masimilian, ast'z sing'z-r'z vorb'z mî ad'zçe a minte pe biata m'z'm'z-me'a, ast'z ançel'z

kare a lăsată o pîrere de reș la toată lumea că moartea ei, mi kare dăne ce a vegiată asupra fiicei sale pe călă dintră skarta ei medere pe pîmintă, mai vegiază încă mi akam asupră, celă pîgînă așă speră, în eterna ei medere în ceră. Oxl daka trăia biata mămă-mea, Masimilian, n'ami mai aveă să mă temă de nimikă, i ami fi spusă că te izbescă, mi te ară fi protektată.

— Va! Valentino, zise Masimilian, daka trăia ea, eș nă eram să te kănoskă fără îndoială; kăci, singură ai zisă, ai fi fostă fericită daka trăia ea, mi Valentina fericită nă s'ară fi înjosită să mi arănce okii asupra mea din înlătimea măririi sale.

— Ax! amikălă meș, strigă Valentina, akam tă estă nedrentă kătre mine... Dar spusă-mi...

— Ce vreă să mi spăiș? zise Masimilian vărîndă pe Valentina că se îndoia.

— Spusă-mi, șmă jăna konilă, a fostă o dinioară, la Marsilia, vre o neîncelețere între tată-teș mi ală meș?

— Nă sčii să mi spăiș, respănse Masimilian, fără nămai că tată-teș era ună partisană peste mășură de zelosă ală Burbonilor, mi ală meș ună omă înkinată imperatorescă. Asta è, mi se pare, totă ce aveă să împăruț ei între dînșii. Dar pentră ce mi faci astă întrebare, Valentino?

— Să mi spăiș akam, respănse jăna konilă, kăci trebbe să sčii totă. Ei bine! în zisa kăndă s'a păblikată în jărnală că te ai făktă ofițeră ală Legiunii de onoare, ne aflamă că toți la moșă-meș, D. Noirtier, mi mai era încă mi D. Danglars, sčii, bankersălă ai kărsia kai era să omoare, cea altă eră, pe mămă-mea mi pe frate-meș? Eș citeam jărnalălă în gura mare moșălă meș pe kăndă domniă vorbea despre măritatălă damicelei Danglars. Kăndă veniă la paragrafsălă kare te pivea mi pe kare ilă mai čitiseam, kăci,

kiarǎ in dimineaga din ajunǎ, mǎ însuciingaseamǎ despre astǎ bunǎ nǎvelǎ; kǎndǎ venii, zikǎ, la paragrafulǎ kare te privea, eram prea fericitǎ... dar mi tremǎram kǎndǎ mǎ vedeam nevoitǎ a pǎsune tare nǎmele, mi, fǎrǎ îndoialǎ, ilǎ amǎ fi lǎsatǎ daka nǎ mǎ temeam sǎ nǎ daǎ vre zǎnǎ pǎrensǎ kǎ tǎcherea mea; prin zǎmare, mi adǎnaǎ totǎ kǎrauislǎ mi citii.

— Skǎmpǎ Valentinǎ!

— Ei bine! îndatǎ ce pǎ se azzi nǎmele, tatǎ-meǎ mi întoarse kǎnsǎlǎ. Eram inkredingatǎ (vezǎ ce nebunǎ sǎnt!) kǎ toatǎ lǎmea era sǎ fitǎ fǎlǎgeratǎ de acestǎ nǎme ka de zǎnǎ trǎsnetǎ, kǎ mi se pǎrǎ kǎ vǎzǎi ne tatǎ-meǎ tresǎrindǎ mi kiarǎ (pentru acela era o pǎlǎcire, sǎnt singǎrǎ), mi kiarǎ ne D. Danglars.

— Morrel! zise tatǎ-meǎ, ia asentagǎi! (mi inkǎrǎntǎ sǎrǎnǎceana.) Sǎ nǎ fitǎ zǎnǎ Morrel din cei dela Marsilia, zǎnǎlǎ din aceǎ bonanartistǎ tǎrbagǎi kari ne aǎ fǎkǎtǎ atǎtǎ de reǎ la 1815?

— Da, respǎnse D. Danglars, mi se pare kiarǎ kǎ   fiislǎ fostǎlǎi armatorǎ.

— Adevǎratǎ! zise Masimilian. Mi ce respǎnse tatǎ-teǎ, sǎnse, Valentino?

— Oxi! zǎnǎ lǎkrǎ de suaimǎ mi ne kare nǎ pǎ ilǎ potǎ sǎnse.

— Sǎnse ori ce arǎ fi, zise Masimilian sǎrǎzindǎ.

— Imperatorǎlǎ lorǎ, zǎmǎ elǎ inkǎrǎntǎndǎ-mǎ sǎrǎnǎceana, sǎia sǎ pǎsǎ la lokǎlǎ lorǎ ne toǎi fanatǎcii acestǎia;   nǎmea kare de tǎnǎ, mi asta era singǎrǎlǎ nǎme ce ilǎ merita ei. Vǎzǎ kǎ bǎkǎrǎ kǎ gǎvernǎlǎ celǎ noǎ nǎne earǎ in vigoare astǎ pǎrǎnciniǎ mǎntǎitorǎ. Kǎndǎ arǎ pǎine Algeria nǎmaǎ pentru acesa, amǎ felicitǎ gǎvernǎlǎ, de mi ne kostǎ kam skǎmpǎ.

— Într'adevǎrǎ, asta   o politikǎ destǎlǎ de brǎtalǎ,

zise Masimilian. Dar nă roși, skəmnpъ amikъ, pentră ceia ce a zisă D. de Villefort; bravălă meș părinte nă i lăsa nimikă asăna nănktslăi ačestăia, și zicea neînchetată: Pentră ce imperatorălă, kare face atătea lăkrăgri frămoase, nă face și ună reșimentă de jădekători și de avokăuți, și nă 'i trimite totă d'asna la întiăslă fokă? „Vezi, skəmnpъ amikъ, partidele aș totă ačela—și preșă desne partea nitoreskă a espresăniă și desne dăleaga kăpetrăii sale. Dar D. Danglars, ce zise l'ăceastă vorbă a prokărorălăi reșelăi?

— Oș! elă înčepă să rize kăm ride elă, de și se pare kă selbatikă; ne șrmă se skălară neste ună mină și plekară; de kălă văzăi atănci kă moșă—meș era foarte țrbărată. Kată să uț snăiș, Masimilian, kă nămaț eș înțeleș pentră ce se țrbăre, bietălă paralitikă, și apoț mī veni în minte kă vorbele ce le așzise din găra țeloră alăi (kăci nămaț kăștă nimine la dănsălă, bietălă hătrănă!) i făkăseră mare întiășire, fiindă—kă ilă atănseseră pentră imperatorălă seș, și fiindă—kă, dăne kăm se vede, a fostă fanatikă pentră imperatorălă.

— Ceia ce este adevărată, zise Masimilian, ă kă ačestă năme ă unălă din țele maț kănoskăte ale Imperiălăi: a fostă senatoră, și, kăm săi săș kăm nă săi, Valentino, elă fă maț în toate konspirările bonapartiste ce se făkăre săb Restaurare.

— Da, așză kăte o dată zikăndă—se înčetă astă-felă de lăkrăgri, kari mi se pară kărioase: moșă—meș bonapartistă, tată—meș regalistă; în—fine, ce să uț snăiș?... Mă întorsei dară kătre dănsălă.

Mi aretă jărnălălă kă okiălă.

— Ce ai, tată hănă? i zisei; estă mălgămită?

Făkă semăă din kapă kă da.

— De ceia ce a zisă tată—meș? întrebaț eș.

*

Făkx semnă kă nă.

— De ceia ce a zisă D. Danglars?

Făkx eară semnă kă nă.

— Așa dară estî mălyzmită kă D. Morrel, nă ke-
tezaî să zikă Masimilian, s'a făkăstă oficeră ală Legiunii de
onoare?

Făkx semnă kă da.

— Ai fi năstăstă s'o nrevezî, Masimilian? era mălyz-
mită kă te făkăsemî oficeră ală Legiunii de onoare, elă ka-
re nă te kănoasce. Poate kă asta è o nebăniă din parteî,
kăvî se zice kă se întoarce la konilăriă; dar ilă izbeskă
nrea măltă nentră avelă da.

— E kăriosă, kămetă Masimilian. Tată-teă să mă
zgraskă, de oare ce din kontra mosh-teă... Stranie lăkrări
săntă ačeste amorări mi ačeste zre de partide!

— St! strigă de o dată Valentina. Askănde-te,
pleakă; vine čineva!

Masimilian năvli la zăă arșeă mi înčenă să skor-
moneaskă visdeislă fără îndărare.

— Damichelă! damichelă, strigă oare-čine în doslă
arbăriloră, doamna de Villefort te kăstă nretăndene mi te
kiamă; è o visită în salonă.

— O visită! zise Valentina țərbărată; mi čine ne
făce astă visită?

— Zăă domnă mare, zăă prinčine, dăne kăm săzăă,
D. kontele de Monte-Cristo.

— Viă akăm, zise tare Valentina.

Ačestă năme făkă să tresară, de čea altă parte a
grileî, ne ačela kărvăia viă akăm ală Valentineî însemna zăă
adio la finele fiă-kăriî întrevederî.

— Eată! mi zise Masimilian rezimăndă-se kămetă-

Masimillan năvăli pe ună arșoă și începu să scormonască visdeială fără indurare.

torș pe arșezlă sâș, 4e felș kănoas4e kontele de Monte-Cristo pe D. de Villefort?

CAPITULU LI.

Toxicologiã. (*)

Kă adevăratș, kontele de Monte-Cristo era 4elș 4e intrase la doamna de Villefort, kă skonș d'a întoar4e D-lăi prokșrorș alș reuelăi visita 4e i făkșse, mi l'ăcestș nșme, toatș kasa, kșm se înele4e foarte bine, se nșsese în mis-kare.

Doamna de Villefort, kare era singurș în salonș kșndș anșnșarș pe kontele, zise sș i adșkș îndatș pe fiș-seș ka sș renoiaskș mi konilșlș mșlșmitele sale kontelși, mi Eduardș, kare nș încelase d'a așzi vorbindș-se de vr'o doșz zile despre personăilș 4elș mare, se grăbi a alerga, nș din askșltare pentrș mșmș-sa, nș ka sș mșlșmteaskș kontelși, dar din kșriositate mi ka sș fakș vre o însemnare kă ajștorșlș kșgia sș poatș întrebșnșa vre șna din a4ele bș-fonerie kari fș4ea pe mșmș-sa sș zikș:

„Oș! 4e konilș restșciosș; dar katș sș îlș ertș, are așna de mșlș șpiritș!“

Dșne 4ele d'întilș politeșii obi4șnșite, kontele întrebș de D. de Villefort.

— Bșrbatș-meș prșnșes4e la D. kan4elarș, resnșnșe

(*) Șaișga kare trakteazș despre venine.

jşna femeie; adineaorş plekş, şi i va pşrea pşea mşltş reş, şunt sigşrş, kş n'a avşţş ferivirea de a te vedea.

Doi visitori kari veniserş inaintea kontelsi, şi kari ilş sorbea kş oki, se retraserş dşne ce a trekşţş timşşlş kşviinşiosş cherşţş totş de o datş de politege şi de kşriositate.

— Dar ce face sorş-ta Valentina? întrebş doamna de Villefort pe Eduardş; şş i zikş şineva şş viş, ka s'am onoarea a o presinta D-lş konte.

— Ai o fiş, doamnş? întrebş kontele; dar katş şş fiş o kopilş.

— E fia D-lş de Villefort, respnşse jşna femeie; o fiş din intia kşşştoriş, o persoanş înaltş şi frşmoaşş.

— Dar melankolikş, intrerşşse jşnele Eduardş smşlgindş nenele din koadă şniş panagalş mşreşş, kare striga de dşgere de ne kşlmea sa dşgritş.

Doamna de Villefort se mşşşmi aziçe:

— Тъчере, Eduardş!

Пе şrmş adaşse:

— Mikşlş neşşnatikş kam are drentate, şi şşne cheia ce m'a aşşitş de mşlte ori zikindş kş dşgere; kşvi damicela de Villefort, kş toate kşte i le nştemş face ka şş petreakş, are şniş karakterş tristş şi o natşrş tkşţş kare vatşmş adese efekşlş frşmşşeiş ei. Dar nş mai vine; Eduardş, ia vezş nentrş ce nş mai vine.

— Pentş kş o kaşţş şnde nş este.

— Şnde o kaşţş?

— La moshşlş Noirtier.

— Şi krezş kş nş è akolo?

— Nş, nş, nş, nş, nş, nş è akolo, respnşse Eduardş kşntşndş.

— Dar şnde este? Daka şii, şşne.

— E sãb kastaniãlã çelã mare, ærmã restãçiosãlã konilã dãndã, kã toate strigãtele mãmei sale, mãsçe vie pãpãgalãlãi, kare se areta foarte mãlgãmitã de acestã felã de vinatã:

Doamna de Villefort întindea mãna ka sã sãne mi ka s'arate femeei din kasã lokãlã unde sã alle pe Valentina, kãndã ea intrã.

Æemãna tristã intr' adevãrã, mi, privindã-o çineva kã lzare a minte, arã fi pãtatã sã vazã în okii ei ærme de lakreme.

Valentina, pe kare, din renezicãnea istoriei noastre, amã infãçiat'õ çititorilorã fãr'a le o fache kãnoskãtã, era o fatã jãnt de noã-spre-zече anã, înaltã mi sveltã, kã pãrãlã kastaniã deskisã, kã okii albastru inkimã, kã mersãlã lãpçedã mi întinãritã de aça distinkçione aleasã çe karakterisa pe mãmã-sa; mãbinele ei albe mi sãhgiri, gãtãlã ei nakratã, faça ei mãrmãritã de kãlori fãçitive, i da la întia vedere aerãlã æneia dintr' açeale frãmoase Angle ne kari le a komparatã çineva în mersãrile lorã destãlã de poetikã kã nisçe lebede çe se çitã în apã ka sã se vazã.

Intrã darã, mi, vãzãndã lingã mãmã-sa pe streinãlã de kare azise vorbindã-se ama de mãltã, salãtã fãrã niçi o koketãriã de fatã jãnt mi fãr'a mi lãsa okii în jos, çi kã o grãçie kare îdoi lzarea a minte a kontelãi.

Açeasta se skãlã.

— Damiçela de Villefort, fiã-mea vitregã, zise doamna de Villefort lãi Monte-Cristo anlekãndã-se pe sofao sa mi aretãndã kã mãna pe Valentina.

— Mi D. kontele de Monte-Cristo, reçeale Chinei, imperatorãlã Cochinchinei, zise jãnele nebãnatikã arãnkãndã o kãtãtãrã pãfãkãtã kãtre sorã-sa.

Pentã astã datã, doamna de Villefort se pãli mi fã

aproape sã se întãrite în kontra astei flãcele(*) domestice care respãndea la nãmelo de Eduardũ; dar din kontra kontele sãrise și pãrã kã pãrvea pe konilã kã plãcere, ceia ce fãkã sã kreaskã pĩnã în kãlme bãkãria și entssiasmãlã mãmãi sale.

— Dar, doamnã, zise kontele învenĩndã earã konvorbirea și zĩtãndã-se de jãrã împrejãrãlã doamnei de Villefort și Valentinei, n'am avãtã oare onoarea de a te vedea pe znde-va, atãtã pe dãmneata kãtã și pe damicela? Adineaorã kãpetam Țãceasta; și, kãndã a intratã damicela, vederea sa a fostã o lãuire mai mãltã arãnkãtã pe o sãvenire inkãrkãtã, earã-mi ayeastã vorbã.

— Nã mi vine sã krezã, domnãle; damicelã de Villefort nã prea i plãce sã easã în lãme, și rarã esimã din kasã, zise jãna femeie.

— Nici eã nã zikã kã am vãzãtã în lãme pe damicela, ka și pe dãmneata, doamnã, ka și pe ayeãtã minãnatã mikã. Lãmea parisianã mi è kã totãlã nekãnoskãtã, kãci krezã kã am avãtã onoarea a cĩ sãrãne kã sãnt la Parisũ nãmai de vr'o kãte-va zile. Nã, daka mi daĩ voia sã mi adãkã a minte... asteantã...

Kontele și pãse mãna pe frãnte ka sã și adãne toate sãvenirile:

— Nã, afãrã a fostã asta... a fostã... nã sãiã... dar mi se pare kã astã adãcere a minte è nedespãrgitã de zã soare frãmosã și de zã felã de serbãtoare religiãoasã.. Damicela pĩnea nisãe flori în mãnã; konilãlã alerga dũ' zã. pãzãlã frãmosã intr'o grãdinã, și dãmneata, doamnã, eraĩ sãb o boltã de viãz Ajãtã-mã, doamnã; nã cĩ adãci nimikã a minte din kãte lãkrãri cĩ sãziã?

(*) Bizãlã.

— Nə, într'adevăr, respunse doamna de Villefort. Mi kə toate ačestea, mi se pare, domnșle, kə, daka te așfi fi intilniț ne ɣnde-va, adɣcherea a minte desnre dɣmneata arđ remșnea fađđ în memoria mea.

— Domnșlđ konte ne a vɣzɣtđ poate în Italia, zise kə temere Valentina.

— Într'adevăr, în Italia... e kə ɣstingɣ, zise Monte-Cristo. Ađi kɣłtoritđ în Italia, damiçelɣ?

— Șɣntđ doi ani de kɣndđ am fostđ kə doamna. Medicił se temea pentrɣ pentșlđ meș mi mi rekomandasery aeryłđ din Neapole. Trekɣgɣmđ prin Bologna, prin Perugia mi prin Roma.

— Ax! este adevărătđ, damiçelɣ, strigł Monte-Cristo, ka kɣm așt șimulɣ aretare era destɣtɣ ka șɣ i ađinteaskɣ toate șɣvenirile. La Perugia, mi adșkđ a minte kə am avștđ onoarea a vł vedea, în zisa serbɣrił șɣntșlđ misterł, în grđdina otelɣrieł Posteł, ɣnde intimplarea ne a adșnatđ, ne dɣmneata, ne damiçela, ne fișlđ dɣmitale mi ne mine.

— Mi adșkđ prea bine a minte de Perugia, domnșle, mi de otelɣria Posteł, mi de zisa serbɣtoarei de kare mi vorbesçı, zise doamna de Villefort; dar kə toate kə mi în-trebđ șɣvenirile, mi mi ɣrșine de ɣșgina mea memoriɣ, nș mi adșkđ a minte șɣ fi avștđ onoarea de a te vedea.

— E de mirare, niçı eș, zise Valentina înșlđndđ frșmonił ei okı așnra kontelșł de Monte-Cristo.

— Ax! eș mi adșkđ a minte, zise Eduardł.

— Șɣ đı ajștđ memoria, doamnɣ, zise kontele: zisa era arztoare; astentađı kał kari nș venea din kassasolemnitșđđ. Damiçela se denșrtł în fșndșlđ grđdinei, mi fișlđ dɣmitale desnɣɣ, đndđ fșga đn'o nasere.

— O prinsesem, mamă, sții, zise Eduardă, mi i am smâlsă trei nene din koadă.

— Dămneata, doamnă; stai sâb bolta de vișă; năuî mai adăci a minte, pe kândă ședeai pe o bankă de neatră mi pe kândă, kăm am zisă, damicela de Villefort mi D. fișlă dămitale linsea, kă stai de vorbă kă čineva șnă timnă des-tălă de mătă?

— Da, într'adevără, da, zise jăna femeieș roșindă, mi adăkă a minte, k'șnă omă infășărată într'o mantelă lăngă de lăpă... k'șnă medikă, mi se pare.

— Tokmaî, doamnă; astă omă, eram eă; de činčispre-zече-zile lokšiam într'ăcea otelăriș, vindekasem pe valetălă meă de kameră de nișe frigări mi pe oasnele meă de gălbinare, inkăș eram priviș kă șnă doktoră mare. Ștă-tărtămă mătă de vorbă, doamnă, desne mătă lăkrări, desne kaî, desne Perusin, desne Raphael, desne moravări, desne obi-čeie, desne așea faimoasă *aqua-tosana*, ală kăria sekretă, aflaserămi mi se pare, kă șnele persoane ilă konserva inkă la Perugia,

-- Ah! este adevărătă, zise kă vioičisne doamna de Villefort mi k'șnă oare-kare neastămărtă, mi adăkă a minte.

— Nă mai sții čeia če mi zisemi kă de amănsătălă, doamnă, zise kontele k'o linisče denlină, dar mi adăkă a minte prea bine kă, avindă mi dămneata părgerea če o așea toată lămea desne mine, mă konsultămi așșna șălășămi damicelă de Villefort.

— Dar, kă toate așteșea, domnșle, eșă într'adevără medikă, zise doamna de Villefort, fiindă-kă aî vindekată bolnavă?

— Molière saă Beaumarchais ũ ară respănde, doamnă, kă tokmaî nentă kă nă eram medikă n'am vindekată nă bolnavă meă, či bolnavă meă s'ăș vindekată; eă, mă voiă

mărgami sã zikã kã am stãdiatã destãlã de a fãndã ximia
 mĩ sviingele natãrale, dar nãmaĩ ka amatorã... ingeleãĩ.

În minãtlã aãesta bãtãrã wease ore.

— Eatã wease ore, zise doamna de Villefort inve-
 deratã tãrbãratã; nã te dããĩ sã vezi, Valentino, daka mo-
 șã-teã vrea sã mãpĩnãe?

Valentina se skãlã, mĩ, salãtãndã pe kontele, emĩ din
 kamerã fãr'a zice o vorbã.

— Ox! Dãmnezãlã meã, doamnã, din kãssa mea
 ai fãkãtlã oare pe damicela de Villefort sã easã? zise kon-
 tele dãpe ãe a emiã Valentina.

— Niãĩ de kãm, respãnse kã viciãizne jãna femeicã;
 dar asta ã ora în kare dãmã D-lãĩ de Noirtier trista mãp-
 kare ãe sãssũine trista sa viaãã. Sããĩ, domnãle, în ãe de-
 pãnãsã stare ã pãrintele bãrbãtlãĩ meã?

— Da, doamnã, D. de Villefort mĩ a sãnãã, o para-
 lisicã, mĩ se pare.

— Vaĩ! da, bietãtlã bãtrãnã mĩ a perdãtlã miskarea,
 nãmaĩ sãfletãlã vegeazã intr'ãceastã makinã omeneaskã, mĩ
 ãnkã palidã mĩ tremãrãtorã, mĩ ka o lamã kare ã aproape
 d'a se stĩnãe. Dar mã eartã, domnãle, daka ãĩ sããĩã nefe-
 ricãrile noastre din kasã, te am ãnterãntã în minãtlã kãndã
 sããneãĩ kã eraĩ ãnã ximistã ãndemãnatikã.

— Ox! nã ziceam asta, doamnã, respãnse kontele
 k'ãnã sãrisã; kã totãlã din kontra, am stãdiatã ximia, pentã kã,
 fiindã otãritã a trãĩ maĩ mãltã în Orientũ, am vrãtlã sã ãr-
 mezã eãemãlãlã lãĩ Mithridate.

— *Mithridates, rex Ponticus*, zise koniãlã resfããatã
 tãĩndã gravãrele dintr'ãnã albãmã mãreãã; aãela-mĩ kare de-
 jãna în toate ãimĩneãele o tasã de veninã kã kremã.

— Eduardũ! koniã rexããiosã! strigã doamna de
 Villefort smãlgĩndã kãrtea sfããiatã din mãĩnele fiãlãĩ ei,

estî nesusferitş, ne amegesçi. Lasz-ne, mi dz-te dzne sorz-ta Valentina la momz-teş Noirtier.

— Albzmslş... zise Eduardŭ.

— Ce felş, albzmslş?

— Aşa, voiş albzmslş...

— Pentrz ce ai tziatş desemnele?

— Pentrz kz aşaa mi plache.

— Dz-te d'aci! aide!

— Nz mz dskş daka nz mi dai albzmslş, zise aşezndz-se ne znş fotoliş mare, konilş kredinciosş la invz-şlş seş d'a nz se szşzne niçi o datz.

— Eatz-lş, mi lasz-ne în pache, zise doamna de Villefort.

Şi dete albzmslş lşi Eduardŭ, kare plekş insogitş de mzmz-sa.

— Kontele şrmş kz okii ne doamna de Villefort.

— Sz vedemş daka va inkide şaa dzne dînsşlş, mzmş elş.

Doamna de Villefort inkise şaa kz cea mai mare îngrijire dzne konilş.

Kontele pşrz kz nz o vzşz.

Pe şrmş, arşnkşndş o şlitmş kzştzşrzş împrejşşî, jşna femeiz se întoarse sz şeazş ne fotolizş eî.

— Dz-mi voia sz şî şniş, doamnş, zise kontele kz aşea bznomiz ce i o kznoaşcemş, kz estî prea aşpşz pentr' znş konilş aşaa de plşkşş.

— Aşaa se kvine, domşle, rezşnzş doamna de Villefort k'znş adeşzratş taktş de mzmş.

— Revita ne Cornelius Nepos D. Eduardŭ kşndş vorba de reşele Mithridate, zise kontele, mi şlş ai întrezşntş într'o şitare kare probeazş kz invzşştzorzş seş nz şî

— Să vedem dacă va închide ușa după dînsul, murmură el.

a perdut timnul k̄ d̄insul̄, mi k̄ fiul̄ d̄amitale ̄ prea inaintat̄ pentr̄ anii kari ū are.

— Adev̄rat̄ este, domn̄le konte, resp̄nse m̄ma biniwor̄ linḡshit̄, k̄ are o inlesnire mare, mi k̄ invaḡ tot̄ ce vrea. N̄maī un̄ defekt̄ are, k̄ ̄ vol̄ntor̄; dar, pentr̄ ceia ce zicea cl̄, krezi oare, domn̄le konte, k̄ Mithridate a întreb̄inḡat̄ ast̄ fereal̄, mi k̄ ast̄ fereal̄ a n̄st̄t̄ s̄ i fī folositoare?

— Krez̄ prea bine, doamn̄, k̄, eș̄ kare ū vorbesk̄, am întreb̄inḡat̄ aueasta ka s̄ n̄ fī inveninat̄ la Neapole, la Palermo, la Smirna, adik̄ in trei imprej̄ur̄i in kari mi auī fi l̄sat̄ viața, daka n̄ întreb̄inḡam ast̄ m̄s̄r̄ de fereal̄.

— Și mizlokul̄ ū a rez̄uit̄?

— Foarte bine.

— Da, este adev̄rat̄; mi ad̄k̄ a minte k̄ mi ai mai sn̄s̄ ceva asemene la Perusa.

— Adev̄rat̄! zise kontele k'o mirare foarte bine j̄skal̄; eș̄, n̄ mi ad̄k̄ a minte.

— Te întrebam daka veninele Iskra de-asecene mi k'o aueia-și enerȳī as̄n̄ra oamenilor̄ din Nord̄u ka mi as̄n̄ra oamenilor̄ din Meaz̄zi, mi mi ai resp̄ns̄ kiar̄ k̄ temperamentele rev̄i mi limfatice ale Septentrionalilor n̄ inf̄ȳiș̄a aueia-și antit̄dine ka nat̄ra cea av̄gioas̄ a oamenilor̄ din Meaz̄zi.

— Este adev̄rat̄, resp̄nse Monte-Cristo; am v̄z̄it̄ pe Ruși m̄nk̄nd̄, f̄r'a s̄feri nimik̄, s̄bstanȳe vegetale kari ar̄ fi omorit̄ negrewit̄ pe un̄ Neapolitan saș̄ pe un̄ Arab̄.

— Ast̄-fel̄ dar̄, krezi k̄ rez̄ultatul̄ ar̄ fi ink̄ mi mai siḡr̄ la noi de k̄t̄ in Orient̄, mi k̄, in mizlokul̄ ceȳelor̄ mi ploilor̄ noastre, un̄ om̄ s'ar̄ obiȳni

mai lesne de kŕtŕ sŕb o latitudine mai kaldŕ kŕ astŕ ingi-
dire progresivŕ a veninŕlŕi?

— Negreŕitŕ; se ingeleŕe prea bine kŕ nŕmai kŕndŕ
ŕi iea mŕzŕrele ŕineva inkontra veninŕlŕi kŕ kare va fi o-
biŕŕnŕitŕ.

— Da, ingelegŕ! ŕi kŕm te ai obiŕŕnŕi, bŕnioarŕ,
saŕ mai bine kŕm te ai obiŕŕnŕitŕ?

— E foarte lesne. Presŕpŕne kŕ sŕii mai dinainte
ŕe felŕ de veninŕ era sŕ intrebŕingeze ŕineva in kontra
dŕmitale... presŕpŕne kŕ aŕeŕŕ veninŕ   brŕŕinŕ¹, bŕni-
oarŕ.

— Brŕŕina se skoate din angŕŕŕŕŕ falsŕ², mi se
pare? zise doamna de Villefort.

— Tokmai, doamnŕ, resnŕnse Monte-Cristo; dar
vŕzŕ kŕ nŕ mi remŕne mare lŕkrŕ de zisŕ pentrŕ sŕiingŕ
dŕmitale, priimesŕe komplimentele mele; asemeni kŕnosŕinge
sŕnŕŕ rare la femei.

— Ox! o mŕrtŕriseskŕ, zise doamna de Villefort,
am o palimŕ mare pentrŕ sŕiincele okŕlte³ kari vorbeskŕ
iŕmaŕŕnŕii ka o poesii, ŕi se deslegŕ in ŕifre ka o ekŕa-
ŕisne⁴ alŕebrikŕ; dar ŕrmeazŕ, te rogŕ, ŕeia ŕe mi sŕii
mŕ intereseazŕ nŕnŕ in nŕnktŕlŕ ŕelŕ mai inaltŕ.

— Ei bine! zise Monte-Cristo, presŕpŕne kŕ aŕeŕŕ
veninŕ este brŕŕinŕ, bŕnioarŕ, ŕi kŕ ieŕ in zisa dintŕiiŕ o mi-
ligramŕ⁵, dozŕ miligrame in zisa a dozŕ; ei bine! neste
zece zile, veŕ avea o ŕentigramŕ⁶; neste dozŕ-zeŕi de

¹ Unŕ felŕ de veninŕ.

² Asemene unŕ veninŕ nŕmitŕ *Brucena ferruginea* in limba latinŕ.

³ Sŕiingele askŕnse.

⁴ Potrivire intre dozŕ saŕ mai multe kŕtimŕ alŕebriŕe.

⁵ A mila parte dintr'o gramŕ.

⁶ A sŕta parte dintr'o gramŕ. Gramŕ, ŕnime de greŕate, 13 grame fakŕ a-
proape 4 dramŕri.

zile, kreskîndă înkă kă o miligramă, veî avea trei centigrame; adîkă o doză pe kară o veî sşferi fîră vr'o nekşviîngă, şîi kară ară şî foarte perikşloaşă pentră or ce altă persoană kară n'ară şî lătată aţeia-şîi mîşşră de fereală ka dşmneata; în-fîne, neste o lăntă, bîndă apă dintr'o aţeia-şîi karafă, veî omorî persoana kară ară şî beşă aţeastă apă într'acela-şîi timpă kă dşmneata, fîr' a şîmşîi altă ţeva dekşă oare-kară şşpîrare şîmşîi kă a fostă vre o şşbstanşă venînoaşă amestekată într'acēastă apă.

— Nă kşnosăi altă kontravenîşă?

— Nă kşnosăş.

— Ūitîsem şîi recîitîsem adese astă istorîă a lăi Mithridate, zîse doamna de Villefort kşmetşndă, şîi kreşşsem kă ē o fablă.

— Nă, doamnă, în kontra obîţeîşîi istorîei, ē şăă adevîrăş; dar, ţeia ţe mî şşşî dşmneata, doamnă, ţeia ţe mă întrebî nă ē rezşltatşlă şşei întrebşrîi kamşîoase, şîndă-kă şşntă doî anî de kşndă mî ai făkşlă nîşce asemenî întrebşrîi, şîi şîndă-kă mî zîvî kă ē de mşlă de kşndă te prekşpă astă istorîă a lăi Mithridate.

— Este adevîrată, domşle, ţele doză şşdie favorite ale jşneşîi mele aş fostă botanika şîi mineraloşia; şîi pe şşmă, kşndă am aflată mai ţşrziş kă întrebşîngarea şîmşleloră(*) eşşlika adese toată istorîa ponoareloră şîi toată viaşă indivîzîloră din Orientă, prekşm florîlore toată kşşetarea loră amoroaşă, mîa pşrşlă reş kă nă eram şăă bşrbată, ka şă devîş şăă Flamel, şăă Fontana saş şăă Cabanis.

— Kă atălă mai mşlăş, doamnă, zîse Monte-Cristo, kă Orientalîi nă se mşrşînesăş, ka Mithridate, întră a şîi faţe ō apşrare din venîne, ţî şîi fakă şîi şăă pşmnală; şşîî-

(*) Doktorîă şîmşîi; se întrebşîngēază la şşşîţîş şîi îuşşnează rădşşîne, bşşîne ţe se îea de doktorîă.

ua devine între mchinele lorŃ nŃ numai o armŃ defensivŃ⁽¹⁾ dar inkŃ prea adese Ńi ofensivŃ;⁽²⁾ znsŃ se întrebŃin-
geazŃ în kontra sŃferinŃelorŃ lorŃ fizice, celŃ altŃ în kontra
inemicilorŃ lorŃ; kŃ onizmŃsŃ, kŃ beladona,⁽³⁾ kŃ angŃstŃra
falsŃ, kŃ lemnŃsŃ-ŃiernŃi, kŃ lasŃra-galbenŃ, adormŃ ne çei
çe arŃ vrea sŃ 'i destente. NŃ   niŃi zna din aŃeste femei,
eŃintlianŃ, tŃrkŃ, saŃ greakŃ, kŃrora le zicemŃ noi babe,
kare sŃ nŃ sŃiŃ, în  eia  e s'atinŃe de ximiŃ, kŃ  e sŃ
inkremeneaskŃ znsŃ medikŃ, Ńi, în  eia  e s'atinŃe de psi-
koloŃiŃ,⁽⁴⁾ sŃ  e sŃ sŃimŃnte znsŃ konfesorŃ⁽⁵⁾.

— AdevrŃatŃ! zise doamna de Villefort ai kŃria
okŃ strelŃea k'znsŃ fokŃ straniŃ l' easŃ konvorbire.

— Ei! DŃmnezŃsŃ meŃ da, doamnŃ, zrmŃ Monte-
Cristo, dramele sekrete ale OrientuluŃ se noadzŃ Ńi se des-
noadzŃ astŃ-felŃ dela planta kare fa e de izbitŃ nŃnŃ la
planta kare fa e de mŃritŃ; de la bestŃra kare deskide  e-
rŃsŃ, nŃnŃ l' eia kare Ńi skŃfŃndŃ znsŃ omŃ în infernŃ⁽⁶⁾.
SŃntŃ atŃtea nŃanŃe de toate felŃrile kŃto kapri ie Ńi es-
travagante sŃntŃ în natŃra omeneaskŃ, fizikŃ Ńi moralŃ, Ńi,
ka sŃ zikŃ Ńi mai mlŃtŃ, arta a estorŃ ximi i s ie sŃ  -
neaskŃ de mins e doktorŃ Ńi resŃ kŃ trebŃinŃele sale de
amorŃ saŃ kŃ doringele sale de resbŃnare.

— Dar, domnŃle, resp nse jŃna femeiŃ, aste societ-
  i orientale în mizlokŃlŃ kŃrora ai petrekŃtŃ o parte din
viața dŃmitale sŃntŃ darŃ fantastice ka basnele kari ne vinŃ
din frŃmoasa lorŃ  arŃ; znsŃ omŃ poate fi darŃ sŃprimatŃ
fŃrŃ temere;   darŃ în realitate Bagdadul saŃ Bassora

(1) ArmŃ kŃ kare se apŃrŃ  ineva.

(2) ArmŃ kŃ kare atakŃ.

(3) MŃdrŃgŃnŃ.

(4) Parte a filosofiei kare trakteazŃ desșre sŃfietŃ, desșre nŃsterile Ńi lŃkrŃrile lŃi.

(5) DŃhovnikŃ.

(6) IadŃ.

D-lăi Galland? sultaniî mi visiriî kari reşeskă aste societăţii, mi kari konstitueskă čeia če se nămesče în Frančia gavernă, sântă dară seriosă nisče Harun-al-Raschid mi nisče Giaffar, kari nă nămaî kă ertă xă înveninătoră, dar înkă îlă maî fakă mi întiîş ministră daka krima a fostă inuenioasă, mi kari în kassă ačesta pănă să le sane astă istoriă kă litere de ară ka să mi netreakă în orele loră de xrită?

— Nă, doamnă, fantastikă nă maî esistă ničî kiară în Orientă; mi akolo sântă komisari de poliğiă, jădekători de instrăkğiăne, prokserori ai reşelă mi serşină, strevestiği kă alte năme mi kă alte kostăme. Akolo se snăzără, se taiă kanăş mi se năne în ăeană kă mătă plăcere kriminală; dar ačestia, ka înčelători îndemnatăi, aă sčistă să fakă pe drentatea omeneasă să le neară xma mi s'asigre sčesăşă întrenrinderiloră loră prin kombinăi îndemnatăe. La noi, xă nerodă avindă într'insăşă pe demonăş xrei saă ală kănidităği(1), kare are xă înemikă de strikată, saă xă konsăpăăană mare de nimăiăş, se dăče la xă băkană, i arată xă năme falsă kare îlă fače să fiă maî bine deskoperită de kăţă săb čelă adevărată, mi kămpăăă, săb kăvintă kă şoagăči nă îlă lasă să doarmă, činči şease grame de arsenikă; daka è îndemnatăkă, se dăče la činči şease băkană, mi kă asta se fače de činči şease ori maî bine rekănoskăţă; pe xma, dăne če năne măna pe şpečifikăşă seă, dă inemikăşă seă, konsăpăăăanăşă seă čelă mare, o doză de arsenikă kare ară fače să krape xă mamăţă(2) saă xă mastodontă,(3) mi kare, fă-

(1) Iăbire nemăssrată de arşintă.

(2) Xă felă de animală ka elefantăşă, a kărsia şpečăă a nerită mi din kare se găsesă nămaî oasele în nămăntă.

(3) Altă animală fosilă kă diugiă bămikagi.

re niçi zne kxvintă și face viktima sã skoazã nisce xrete kari puzã totã kartiersã în țarbare. Atunci sosese zne norș de ațenți ai poliției și de ținarmii; se trimită sã kaste zne medikă, kare deskide pe mortă, și rekolteazã din stomakã și din magale lși arsenikã kã lingșra. A doăa zi o sãtã de gazete vorbeskă despre astã fantã și despre nãmele viktimei și alã omorãtorã. Kiară din seara aceia bșkanã să bșkanii vine să vină sã zikã: „Eș am vîndã arsenikă domnã;” și, dekã sã nã reknoaskã pe kãmptãtoră, vorș reknoasce dozã-zeci; atunci perodã kriminală ẽ nrinsă, iukisă, întreată, konfrantată, inkarkatã, kondemnată și gilotinată; să, de va fi vr'o femeie de vre o valoare, o inkidă pentrã toatã viața. Eatã kãm sententrionalii dãmneavoatrã ingeleg șimia, doamur. Desrues kã toate acestea era mai tare dekã așã, katã s'o mърtăriseskă.

— Ce vrei? domnșle, zise rîzîndă jșna femeie, face vine-va ce poate. Toatã lșmea n'are sekretã Medicisilor și alã Borgielor.

— Akãm, zise kontele dândă din zmeri, vrei sã ți sșisă ceia ce face toate neîndemțurile acestea! Pentrã kã în teatrele dãmneavoatrã, pe kãtã am nãtãș jșdeka, celș nșgină ținîndă operele ce se joakã, se vrdă totă d'asna oamenii ingișindă konrinsã znei stikșye și mșkândă skasã și zne inelș, și kãzîndă morșii, neste ținci minște, kortina kade; sșektatori ș respndeskă. Nș se kãnoskă zrmșrile omorãș; nș se vede niçi o datã niçi komisariã poliției kã skarna sa, niçi kauorãș kã cei patrã oamenii ai lși, asta face pe mai mșlte biete kanete sã krea-zã kã lșkrșrile se netrekă astă-felș. Dar emi nșgină din Franția, dș-te să la Alep, să la Cair, or nșmai la Neapole și la Roma, și vei vedea trẽkindă pe stradã oamenii

drenguī, frauceuī mi romiī, pentru kari n̄maī draksl̄sk skion̄š, daka te a atins̄ k̄ mantela sa, uī poate s̄ne: „Ast̄ domn̄ è inveninat̄ de trei sent̄m̄ne, mi va fi de tot̄ mort̄ neste o l̄n̄.”

— Dar at̄n̄vī, zise doamna de Villefort, aș reaflat̄ dar̄ sekret̄sl̄ ačestei fr̄moase *aqua-tofana* kare mi s̄neea k̄ era perd̄t̄ la Perusa?

— Ei! D̄mnezeisl̄ meș! doamn̄, è vre un̄ l̄kr̄ kare s̄ se nearz̄ la oameni? Artele mi skimb̄ loksl̄: l̄kr̄rile mi iea alt̄ n̄me, nimik̄ mai m̄lt̄, mi v̄l̄gl̄ se incheal̄; dar è tot̄ ačela-mi ressl̄tat̄, venin̄sl̄ l̄kreaz̄ mai v̄rtos̄ as̄pra k̄t̄r̄via organ̄: un̄sl̄ as̄pra stomak̄sl̄, alt̄sl̄ as̄pra kreerilor̄, alt̄sl̄ as̄pra magelor̄. Ei bine! venin̄sl̄ face o l̄se, ast̄ l̄se ad̄ve o inflamare în p̄esmin̄i saș vr̄o alt̄ boal̄ înuirat̄ în kartea s̄vingei, čeia če n̄o opres̄e d'a fi foarte mortal̄, mi kare, kiar̄ de n'ar̄ fi ama, ar̄ a-žen̄e s̄ fi, m̄l̄psmit̄ doktorielor̄ administrate de medic̄ii naiv̄i, kari în ȳenere s̄nt̄ foarte prost̄i ximist̄i, mi kari se vor̄ș întoar̄e pentru saș în kontra boalei, k̄m veī voi, mi eat̄ un̄ om̄ omor̄it̄ k̄ art̄ mi d̄ne toate reḡlele, pentru kare drentatea n'are če s̄ zik̄, k̄m s̄neea un̄ oribil̄ ximist̄ dintre amičii mei, min̄snat̄sl̄ abate Adelmonte de Taormina, în Sicilia, kare s̄diase prea m̄lt̄ ačeste fenomene naționale.

— E de snaim̄, dar è de min̄snat̄, zise j̄na femeiz̄, k̄ o l̄zare a minte neklint̄t̄; kredeam, o m̄rt̄risesk̄, k̄ toate istoriele ačestea s̄nt̄ nis̄e invent̄ri din mezisl̄-ev̄(*).

— Da, f̄r̄z̄ indoial̄, dar kari s'aș mai perfekționat̄ în zilele noastre. La če l̄kr̄ vreī dar̄ s̄ serveask̄

(* Veak̄sl̄ de mixlok̄.

timpiș, încredințările, medaliile, crucile, premiele Monthyon, dăca nu ka s'aducă societatea în perfecțiunea ei cea mai mare? Așa dar, omul nu mai atârni va fi perfectul kundă va și să kreeze și să strice ka Dumnezeu! să strice, suie, kalea è pe jsmătate fâkă.

— Astă-felă dar, respunse doamna de Villefort întorându-se la skopul ei, veninele pe kari le întrebă Borgia, Medicis, René, Ruggieri, și, mai târziu, baronul de Trenk, de kari a abșată așa de multă drama modernă și romanșă...

— Era nice obiecte de artă, doamnă, nu altă ceva, respunse kontele. Krezi kă adevăratul învâțat s'adresă la însă-și individul? Ba nu. Științei i plakă rekșurile(*) îndemnatările psterii, fantasia dăca se poate zice asta. Astă-felă, de esemplu, astă minșnată abate Adelmonte, de kare și vorbeam adineaor, fâkăse, în privința ayeastă, esperinșe de mirati.

— Adevărat!

— Da, și voiș șune zna șingșă. Avea o grădină prea frănoasă și plină de legume, de flori și de frukte; printre legumele ayeaste, aledea pe cea mai onestă din toate, bșnioară, o varză. Trei zile d'a rîndulă șda ayeastă varză kă o disolușne de arsenikă; în a treia zi, varza kădea bolnăv și se îngălbenea, era momentul să fî tziat; pentru toți s'areta koantă și și konserva aparinșă cea onestă: nu mai pentru abatele Adelmonte era inveninată. Atârni, a-dăcea varza în kast, și ienșre albă, abatele Adelmonte avea o kolekșne de ienșri, de pisice și de pșchei de India kare nu era mai prejos de kolekșnea sa de legume, de flori

(*) Vorbă rom: Șritșrele șnei netre ce se arșkă nezimi pe fața apei; or ce lăkre kare se miskă, lăkrează în felul ayeasta.

mi de frskte: abatele Adelmonte lsa darz znš ienre albš mi i da sz mznnye o foait de varz; ienrele mreca. Kare è jxdele de instrskynne ce arš ksteza sz zikz ceva l'aceasta, mi kare è proksroršlš reuelš krsia sz i fi trekstš vre o datz prin minte sz faktz inkontra D-lš de Magendie saš a D-lš Flourens znš rekisitoriš pentrz ienrii çei albš, nisivele mi pšrçeii de India ne kari 'i a omoritš! Niçi znšlš. Eatz darz ienrele mortš fšrz ka drentatea sz se tšrbre pentrz aceasta. Dšne ce moare astš ienre, abatele Adelmonte pšne ne bškštreasa sz ilš sninteye mi i aršnkz magele ne gšnoiš; ne ačestš gšnoiš, è o gšinz, ea čigšlesce magele, kade mi ea bolnavz, mi a doza-zi moare. În minstlš kšndš se bate în konvlsionile agoniei, znš vltšrš trece (sšntš mlšii vltšri în gara lš Adelmonte), ačesta se lasz asšpra kadavršlš, ilš iea ne o stšnkz mi ilš mzninkz. Trei zile în šrtz, bietslš vltšrš, kare dšp'aceastz mšnkare s'a aflatš mereš indisšnšš, se simte konrinsš de o amegealtz în cea mai mare înšlyime a norilorš, se prevšlesce în mizlokšlš demeršlš mi vine sz kazz greš în lakšlš dšmitale de pesči; stška, xelšlš mi mreana mzninkz kš lškomiz, sçi astz, mšskz din vltšrš. Eš bine! presšnne kš a doza-zi ši s'adšce la masz xelšlš ačesta, stška ačesta saš mreana ačesta, inveninate l'a natra ęenerašne, komeseanšlš dšmitale va fi inveninatš l'a činčea, mi va mšri dšne optš saš zeye zile de dšrerš în hšrtz, de dšrerš de inimz, de anostemz la pilorz(*). Se va face aštonšia, mi medicii vorš zice :

„Omšlš a mšritš dintr'o înflštrz la fikatš saš din frigrš tifoide.“

— Dar, zise doamna de Villefort, toate împrejšrile ačestea, ne kari le înširi šnele dšne altele, notš fi intreršnte

(*) G. ra de jos a stomakšlš ne šnde trece mistširea în mages.

de întîmplarea cea mai mică; se poate prea bine ca vîlts-rîlș sî nî treacă la timpŃ saș sî kazŃ o sîtŃ de pașî de parte de laklș de pesŃi.

— Ax! eatŃ tokmai Ńnde   arta: spre a fi Ńnș ximistŃ în OrientŃ, katŃ sî  ndrenteze  nt mplarea, asta se poate la ei.

Doamna de Villefort era vizitoare mi askalta.

— Dar, zise ea, arseniklș este nedesfinŃiosŃ or ce felș ilș arș absorbi  ineva, se va afla în kornlș omeneskŃ, din minxlș în kare va fi intratŃ în k tŃgime destxlŃ ka sî dea moartea.

— Bine! strig  Monte-Cristo, bine! EatŃ ce zisei mi eș acresti bŃnș Adelmonte.

KșpetŃ, sŃrise, mi mi respŃnse printr'Ńnș proverbŃ sicilianŃ, kare, mi se pare,   mi proverbŃ franŃesŃ:

„KonilstŃ meș, l mea n'a fostŃ f k tŃ într'o zi, dar în weante; întoarce-te d minikŃ.“

— D minika Ńrm toare, m  întorsei; în lokŃ de a xda varza k  arsenikŃ o xdase k  o disolŃg ne de sare amestekatŃ k  strikninŃ *strychnos colubrina*, k m zikŃ  nv gagii. AstŃ datŃ varza n'avea niŃi Ńnș semnŃ de boalŃ; astŃ-felș iep rașlș n  se temŃ sî m n ne din ea, mi d pe  inŃi minste m ri; găina m nkŃ iep rașlș, mi, a doza-z , a m ritŃ mi ea. At nŃi f k g mŃ ne v lt rii, l ag mŃ găina mi o s ntekar mŃ. AstŃ datŃ toate simptomele partik lare des r serŃ, mi rem nea n mai simptomele  enerale. NiŃi o aretare partik lar  în niŃi Ńnș organŃ; esasnerare(*) a sistem i nervoase, eatŃ totŃ, mi Ńrma Ńnei kon estizni  erebrale(**), nimikŃ mai m lș: găina n  f sese  veninatŃ,

(*)  nt rtare,  urindere mare.

(**) G m dire de Ńmezell în kanŃ.

era moartă de anonlesiz. Asta è ună kasă rară la grinz, o sviș bine, dar foarte komxnă la oameni.

Doamna de Villefort s'areta din ce în ce mai viztoare.

— E o mare fericire, zise ea, kă nisce asemeni sxbstanțe nă notă fi pnegătite de alți de kătă nămai de ximisti, kăci, într'adevăr, o jxmătate lăme ară invenina pe cea altă.

— De ximisti saă de persoane ce se okxnpă kă ximia, respnse kă ncngrijire Monte-Cristo.

— Și ne șrmă, zise doamna de Villefort smălgându-se singură și kă silinț din kămetrile ei, or kătă de bine să fi pnegătite, krima è totă krimă; și, kiară de ară skăpa din cheretarea omenească, nă skapă de kăxtătră lăi Dămnezeș. Orientalii sântă mai tari de kătă noi asăpra kasărilor konsuingei, și aă avăte atăta minte să skoapă infernală(1); eată totă.

— E! doamnă, acesta è ună skrănelă kare kată firesce să se naskă într'ună sșfletă onestă ka ală dămitale, dar ne kare drentăle kăvintă ilă ară desrădzchina îndată. Partea cea rea a kămetrii omeneșci va fi totă d'ășna resămată de acestă paradosă(2) ală lăi Jean-Jacques Rousseau, sviș: — Mandarinăle ne kare ilă omoară la chină mi de lege redikăndă vîrfăle deșitlăi. — Viaga omăle trece făkîndă asemeni lăkrări, și intelițința sa se konsămă vizăndă-le. Veză prea nășini oameni kari se dăkă kă brătalitate(3) să implănte kășitlă în inima semeniloră loră saă kari i dă, sure a ilă face să neargă de ne fada pămîntlăi, astă kășitșime de arsenikă kare ziceamă adineaoră. Aci este kă adevărătă o

(1) Iadulă.

(2) Ideș vizdată, pronășnere inkontra nășerii generale.

(3) Dobitocășe.

eschentricitate⁽¹⁾ saş o neroziť. Ka s'ajungť čineva akolo, katť sť i se inkřlzeaskť sňucele nĩnť la trei-zeci mi sease grade, nřlsřlř sť i batť noşť-zeci de nřlsagişnĩ⁽²⁾ mi sř-fletřlř sť easť din otarele lřĩ ordinare; dar daka, trekĩndř, křm se obiřĩnesce sť se faktť ĩn filologiť, dela zicere la sinonimřlř ĩndřlřitř, fači o-simplť e ĩminare⁽³⁾; ĩn lokř d'a face řnř omoriř, de veĩ depřrta nřmaĩ din kalea dřmitale pe acela kare te sřpřrť, mi asta fřgť vre o lovire, fřgť silşire, fřgť pompa aveloriř sřferinşe, kari devenĩndř řnř sřnřlřitř⁽⁴⁾, faktť din viktimť řnř martiriř, mi pe acela kare ĩmnlinesce astť fantť řnř karnefiće⁽⁵⁾ ĩn toatť nřsterea kř-vĩntřlřĩ; daka nř ě niči sňuce, niči řrlete, niči svřrkolire, niči maĩ vřrtosř acea kliuire kompromitřloare a ĩmuliniriĩ fanteĩ, atřnči skanĩ de lovitřra leuiĩ omenesči kare ũĩ zice: Nř třrbřra sočietatea! Eatť křm faktť mi rezřesksř oamenĩ din Orientũ, personaje grave mi flegmatice, kari nř se prea třrbřrť de kestřnile de timpř ĩn ĩmpreşřrřrile de oare-kare ĩmportanş.

— Remņne konsęiĩnşa, zise doamna de Villefort k'řnř glasř miskatř mi k'řnř sřsnĩnř ĩnekatř.

— Da, zise Monte-Cristo, da, din fericiire, remņne konsęiĩnşa, fřgť de kare arř fi čineva foarte nefericitř. Dřn' or ce fantť kam tare, konsęiĩnşa ne skapť, křči ea ne dť o miř de skřse břne aĩ křroga nřmaĩ noi sřntemř jř-dekřtori; mi aste křvinte or křtř de minřnate arř fi ka sť ne nřstreze somnřlř n'arř fi poate ařa dř marĩ ĩnaintea řnřĩ

(1) Distanşa dela centrřlř řneĩ elĩne nĩnť la pũnktřlř řnde se konęentreazť razele lřmineĩ ale avelĩ elĩne; emire din jřdekata dreatť, nebřnř.

(2) Břtřĩ ale nřlsřlřĩ.

(3) Skoatere, lepřdare, sterşere.

(4) Kaznř.

(5) Gide.

tribunală ka sã ne nãstreze viaãa. Astã-felã, Ricardũ III, bãnioarã, katã sã fi fostã de minãne servitã de konsũiingã lãi dãne desũingarea ȕelorã doi koniã ai lãi Eduardũ IV; intr'adevãrã, elã nãtea sã mĩ zikã: Astã doi koniã ai sãni reãe krãdã mĩ persektorã, mĩ kari mosteniserã viãiele nãrintelãi lorã, ȕe nãmaã eã singãrã am. sũistã sã le rekãnoskã in inklinãrile lorã jãnesã; astã doi koniã mã sãpãra in intrãnrinderea fericiãii ponorãlã anglã, ne kare era sã ilã fakt fãrã inãoialã nefericitã. Astã-felã fã servitã de konsũiingã sa lady Macbeth, kare voia, kã toate kãte le a zisã Shakespeare, sã deã kãã tronã, nã bãrbãtãlãi ei, ȕi fiãlãi ei. Ax! amorãlã mãmeskã è o virtãte ama de mare, kãã mobilã ama de nãtinte, kãrãia se earã mãlte lãkrãrã; astã-felã, dãne moartea lãi Duncan, lady Macbeth arã fi fostã nãea nefericitã de n'arã fi avãtã konsũiingã.

Doamna de Villefort absorbea kã nesãããã aãeste masime sãpãmãntãtoare mĩ aãeste paradose inãiorãtoare zise de kontele kã aãea naivã ironiã kare i era partikãlarã.

Pe ãrmã, dãp'ãrã minãtã de tããere.

— Sũã, zise ea, domnãle konte, kã estã kãã argãmentatorã de snaimã, mĩ kã vezã lãmea intr'o lãminã kam vãpãtã? Ama darã, nãtrã k'ãã nãrivitã omenirea nãrintre alambicã(*), ai jãdekat'o astã-felã? Kããã aveãã drentate, estã kãã ximistã mare, mĩ astã elisirã ne kare ilã ai datã fiãlãi meã sã ilã bea, mĩ kare ilã a rekãmatã ama de repede la viãã...

— Ox! nã te inkrede intr'insãlã, doamnã, zise Monte-Cristo, o nikãtãrã dintr'aãestã elisirã a fostã destãlã ka sã rekãme la viãã ne aãestã koniã kare imbla sã moarã, dar trei nikãtãre arã fi trasã sãããele in nãexãmãniã lãi astã-felã inkãtã i arã fi fãkãtã. bããã de inimã, sease i arã fi

(*) Vase nãtrã distilarea saã traãerea sniritãlãi.

triată resflarea și i ară fi făcută o sinkopă⁽¹⁾ multă mai grea de câtă acea în care se afla; zече, în cea dăneșmă, îlă ară fi trăsniț. Săii, doamnă, ce kăfîndă îlă am demărtat del'acele stiklășe ne kari avea neîngelenchișnea a le atinge?

— Аша даръ е зăș veninăș spăimîntătoră?

— Ох! Dămnezeșlă meș, нă! Маі întiіș să priimimăș ачеаста, кă vorba veninăș нă esistă, fiindă-кă se întrebșin-gează în medicinăș veninele cele mai tari, kari, dăne felșlă kăm sântă administrate, devinăș doktorie măntășitoare.

— Аша даръ че era?

— Era o pregătire îngeleantă a amikșlăi meș, а-челăi minșnată abate Adelmonte, și ne kare m'a învădată s'o întrebșingeză.

— Ох! zise doamna de Villefort, kată să fiț zăș antisnasmodikă⁽²⁾ minșnată.

— Săveranăș, doamnă, аі văzătă кă okiі dămitale; respănșe konteșe, și îlă întrebșingeză foarte desă; кă toată îngelenchișnea pătănchiăștă, se îngeleșe, adășse elă rîzîndă.

— O krezăș, respănșe ne ачелă-și tonăș doamna de Villefort. Кăță pentрă mine, kare sânt аша nervoasă și iște la leminăș, ашă avea trebșingă de zăș doktorăș Adelmonte kă să mī invente mizloаșe de resșlată liberă și să mī аștîpnere temerea ne kare o черкă кă voiăș mări într'o zi de înekăchișne. De o kam dată, fiindă-кă asta è greș de аflată în Francia și fiindă-кă абатеșe dămitale нă krezăș să fiț dispășă a veni pentрă mine la Parisă, măș piі de antisnasmodișele D-lăi Planche; și mentă⁽³⁾ și nikățășrele lăi Hoffmam joakă la mine zăș mare rolă. Еатăș nișче pastile

(1) Leminăș.

(2) Doktorăș bănăș pentрă аnășme, kirășel, аgăritășre.

(3) Іамă.

ne kari daš de mi le fakš intr' adinsš, sntš kš dosz indoitš.

Monte-Cristo deskise kštia de skališ(*) ne kare i o inflyișa jșna femeiz, Ńi mirosi nastilele ka znš amatorš kare sçie sž pteđiaskš ačeastž pteđtire.

— Sntš minšnate, zise elš, dar sšnșse la trebsinđa de ingigire, lškrš kare de mlte ori è kš nenštinđž a se imnlini din partea persoanei leminate. Mĩ plave maĩ bine doktoria mea.

— Dar foarte sigșrș, Ńi eș asemene, așĩ prealede-o dșne efektele ne kari le am vžztš kš okiĩ mei; dar ačeasta è znš sekretš fšrž indoialž, Ńi nž snt așa de indiskretž ka sž te întrebž sž mĩ ilš snš.

— Dar eș, doamnž, zise Monte-Cristo skšlšndž-se, snt destšlš de galantš ka sž Ńĩ ilš daš.

— Oș! domnșle.

— De kžtš adž-Ńĩ a minte znš lškrš, kž in dosz mikž è o doktoriz, in dosz mare è znš veninš. O nikžtșrž dž viađž, kșm aĩ vžztš; çinçĩ saš mease arš omori negremitš, Ńi intr' znš felš kš atžtš maĩ sžimintștorš, kž amestekšndž-se intr' znš pașarš de vinš nž i arš skimba de lokš gžstšlš. Dar mž opreskš, doamnž, arš zice çineva kž te indemnš poate.

Mease ore Ńi jșmžtate bžtșserž, se anșnçase o amikž a doamnei de Villefort kare venea sž pñinzeaskš kž dinsa.

— Dak' aveam onoarea de a te vedea pentș a treia saš a patra oarž, domnșle konte, zise doamna de Villefort; dak' aveam onoarea de a fi amika dșmitale, in lokš d'a avea nșmaĩ ferivirea d'a fi indatorata dșmitale, așĩ stșrși ka sž te opreskš la masž, Ńi nž m'așĩ lșsa sž fiž bžtștž de intišlš refșș.

(*) Baga.

— Ці мѣлѣмескѣ де о мѣрѣ де орѣ, доамнѣ, респонсе Монте-Кристо, ши еѣ мѣ ам датѣ ксвѣнтѣлѣ кѣйѣ ши нѣ мѣ є кѣ нѣстѣнѣлѣ сѣ лѣнскѣ. Ам прѣмѣсѣ сѣлѣ кондѣкѣ ла театру о прѣнѣпѣнскѣ греакѣ дѣн амѣчеле меле, каре н'а вѣзлѣлѣ ѣнкѣ Опера чѣа маре, ши каре се ѣнтѣмѣязлѣ нѣмаѣ пе мѣне ка с'о дѣкѣ.

— Дѣ-те, доамнѣ, дар нѣ зѣта реѣета мѣа.

— Чѣ фелѣ, доамнѣ, атѣнѣ арѣ трѣбѣи сѣлѣ зѣлѣ ши ѣра де конвѣрѣре пе каре ам нѣтрѣкѣл'ѣ лѣнгѣ дѣмнѣата, чѣа чѣ є фѣрте кѣ нѣнѣстѣнѣлѣ.

Monte-Cristo салѣлѣ ши емѣ.

Doamna de Villefort ремѣсе вѣзѣтоаре.

— Еатлѣ нѣлѣ ѣмѣлѣ странѣлѣ, зѣсе еа, ши каре мѣ вѣне сѣлѣ крѣзлѣ кѣ се нѣмесчѣ кѣ нѣмеле сеѣ де бѣтезлѣ Адѣлмонте.

Кѣлѣлѣ нѣнѣтрѣ Монте-Кристо, рѣсѣлтѣлѣлѣ ѣнтрѣкѣсе снѣранѣа са.

— Аѣдѣ, зѣсе елѣлѣ дѣкѣндѣ-се, еатлѣ нѣлѣ нѣмѣнтѣлѣ бѣнѣлѣ; сѣнт конвѣнсѣлѣ кѣ сѣмѣнѣа чѣ о арѣнкѣ чѣнеѣа ѣнѣтр' ѣнѣсѣлѣ нѣ се стрѣкѣ.

Шѣ, а дѣа-зѣ, крѣдѣнѣчѣосѣлѣ прѣмѣтерѣи салѣ, трѣмѣсе реѣета чѣрѣлѣ.

CAPITULU I.

Robertu Diavolu.

Solemnitatea kare se afla în seara aceia la Akade-

Cortina se ridică pe o sală mai goală.

mia regală de Mășică skăsa foarte bine vorba lui Monte-Cristo că avea să se dăcă la Operă.

Levasseur, dănu' o indispoziție îndelungată, reintra prin rolul lui Bertram, mi, ca totu' d'ăna, lăkrarea maestrului de modă atrăsesese societatea cea mai strelăcută din Parisu'.

Morcerf, ca cea mai mare parte din jănu' ce'i că stare, mi avea stala de orkestră, mi înkā zech loji de persoane de cănosvinga sa la kari se pstea dăche să cheară ună lokă, făr'a sokoti lokăle ne kare ilă avea în lojea lioniloră.

Château-Renaud avea o stală vecină kā a sa.

Beauchamp, în kalitatea sa de ziaristă, era reșele salei mi mi avea lokăle pretăindene.

În seara aceia Lucian Debray dispoziția de lojea ministrălei, mi o oferise kontelei de Morcerf, kare, în șma refășăle Mercedes, o trimisese lui Danglars, trimișindăi vorbă că va veni mi elă în seara aceia să fakă o vizită baroanei mi fiiei sale, dak'ăceste doamne binevoia să priimească lojea ce le propoziția.

Aste doamne n'ăvără a minte să refăso.

Nimine nă è lakomă dăne lojile kari nă kostă nimikă, ka ună milionară.

Cătu' nentă Danglars, deklarase că principiele sale politice mi kalitatea sa de denstată ală opozițiunii nă ilă erta să se dăcă în lojea ministrălei.

Prin șmare, baroana skrisese lui Lucian ka să viță s' o iea, nentă că nă se pstea dăche la Operă șingără kā Eugenia.

Într' adevără, dak' amindoză femeile ară fi fostă șingăre, aceasta neapărată că ară fi părășă nea șrită; de oare-ce damțela Danglars dăkîndă-se la Operă kā mămă-sa mi kā amantăle mămei sale, n'ară fi avăță čineva să zikă nimikă: kată să lămă lămea kăm è făkăte.

Kortina se redikî, dâp' obiçeiş, pe o salţ mîi goală.

Şi asta è inkî znî obiçeiş alî Parisianilor ka sî viîz la teatr dâne çe se încene: resîltî dintr' açeasta kî întîisî aktî treçe, din partea spektatorilorî sosîi, nî pri-vindî şî askîltîndî reprensintarea, dar privindî pe spektatorîi kari intrî şî neaszîndî altî çeva fîrî nîmaî sgomotîsî şmelorî şî alî konvorbîrilorî.

— Eatî! zise îndatî Albertî vîzîndî kî se des-kidea o loje de alîsîre de rangîsî întîiî; eatî! kontesa de G...!

— Çine è astî kontesî de G...? întrebî Château-Renaud.

— Ox! baroane, eatî o întrebare pe kare nî çî o ertî; întrebî çine è kontesa de G...?

— Ax! aî drentate, zise Château-Renaud, nî è açe Venezianî frîmoasî?

— Tokmaî.

În minstîsî açeasta kontesa G... vîzî pe Albertî şî skîmbî kî elî o salstare însodîtî k'znî sîrisî.

— O kînosçî? zise Château-Renaud.

— Da, zise Albertî; au fostî înfîçîmatî la ea de Franz kîndî era la Roma.

— Vreî sî mî façî şî mie la Parisî açela-şî ser-vîçî pe kare çî îlî a fîkîstî Franz la Roma?

— Foarte bîkîrosî.

— Stî strîgî pîblikîsî.

Jîniî amîndoî şî çmarî konvorbîrea fîr'a s'areta kî se tîrbîrî kîtî de pîçîniş de doringa çe avea partersî kî s'aszî mîsîka.

— Era la kîrsele din Cîmpul-lui-Martîiî, zise Château-Renaud.

— Astî-zî?

— Da.

— Așa! ai drentate, aș fostă kørse. Te ai prinsă mi dsmneata?

— Ox! nentr'o bagatelă, nentră chină-zeci de lădovici.

— Și cine a kəstigmată?

— *Nautilus*; mă prindeam nentră elă.

— Dar era trei kørse?

— Da. Era premislă dela Jockey-Club, o kørse de așră. S'a întimulată kiară ună ce destălă de kəriosă.

— Ce lăkră?

— St! o dată! strigă pəblikălă.

— Ce lăkră? mai întrebă Albertū.

— Ună kală mi ună jockey kə totălă nekənoskəyū aș kəstigmată astă kərsă.

— Kəm?

— Ox! lăsmnezeălă meă, da; nimine nă lăse a minte la ună kală înskrisă səb nəmele *Vampa* mi la ună jockey înskrisă səb nəmele *Job*, kəndă se vără înaintəndă de o dată ună roibă mi ună jockey kətă ună pəmnă de mare, a fostă čineva silită a i nəne doșă-zeci de livre de pləmbă în posnare, čeia ce nă ilă a omrită d'a ajsnue la ħintă kə trei ləncimi de kală înaintea lăi *Ariel* mi lăi *Barbaro*, kari alerga kə dinsălă.

— Și nă s'a aflată al kəi era kalălă mi jockey?

— Nă.

— Zică kə ačestă kală era înskrisă səb nəmele de...

— *Vampa*.

— Atənci, zise Albertū, sənt mai înainteătă de kətă dsmneata; eă sčiă ală kəi era.

— Tăcere! strigă, nentră a treia oară parterălă.

Astă dată demonstrarea era așa de mare, încâtă jurnii amîndoi înțeleseră că publicăle către ei s'adresa.

Se întoarseră și minșă, căzîndă într'acea mîlțime și omș kare s'ia respînderea fantei pe kare ei o privea ka o impertinincă (*); dar nimine nă renoi astă kîț-mare, și ei se întoarseră spre șcenă.

În minșăle așta, lojea ministrăle se deskidea, și doamna Danglars, fiț-sa și Lucian Debray și lăa lokșrile.

— Ah! ah! zise Château-Renaud, eată nisce persoane din kănoskștele dămitale, viče-konte. Če drakș privescî la dreanta? Te kastă.

Albertu se întoarșe, și okii lăi întilniră într'adevărș pe ai baroanei Danglars, kare i făkă o mikă salțtare kă vîntarışle ei.

Kăle pentru damicela Eugenia, abia se înjosi a și apleka okii celi negri și marî vîntă la orkeștră.

— Într'adevărș, skămpăle meș, zise Château-Renaud, nă înțelegș, lăzîndă la o parte alianșă kare nă ă tokmaî kăvîinșioașă, și nă kreșș s'ă și fiț mintea la asta așa măltș; nă înțelegș, zikș, lăzîndă la o parte alianșă kare nă ă tokmaî kăvîinșioașă, celi ce poui avea înkontra damicelii Danglars; ă într'adevărș o persoană foarte frămoașă.

— Foarte frămoașă, fărș îndoială, zise Albertu, dar și mărțăriseskă kă în privinșă frămșșșii mi arș plăcea măi bine și ce măi dăle, măi șșavș, măi femeeskă, k'și kăvîntă.

— Eată jșnii kăm șșntă, zise Château-Renaud, kare, în kalitatea șă de omș de trei-zeci de ani, lăa și acrș părinteskă kă Morcerf; nă șșntă nișă o dată mălșșșșșșș. Če felș, skămpăle meș, și se dă o fidanșată făkă dăne modelș Dianei vîntăoare, și nă estî mălșșșșșșș!

(*) Obrășșșșșșș.

te pânkte ale fisionomieî sale, kã o kresçere bîrbîteaskã.

Într'adevîrî, vorba doxã saã trei limbe, desemna kã înlesnire, fîcea versuri mi komponnea mssikã.

Era mai virtosã pasionatã pentrã astã artã din ȝrmã, pe kare o stãdia k'ãna din amicele ei din pensionatã, o persoanã jûnã fîrã stare, dar, avîndã toate disposiçionile pãtinçioase de a deveni, dãne kãm se înkredinça, o kantatriçe minșnatã.

Țnã kompositorã mare se zice kã avea pentrã astã din ȝrmã ȝnã interesã mai pãrinteskã, mi o nșnea sã lșkreze kã șperança kã va face o datã stare kã glaslã ei.

Astã pãtinçã ka damiçela Luisa d'Armilly, ačesta era nșmele jșnei virtșoase, sã intre într'o zi la teatrũ, fîcea pe damiçela Danglars sã nș s'arate niçi o datã în pșblikã kã dînsa, kã toate kã o priimea la ea a kasã.

Kãtre ačestea, de mi Luisa n'avea în kasa bankerslã o posiçione independintã de amikã, avea însã o posiçione șperioarã de a instituçionilorã ordinarã.

Kãte-va sekunde dșne intrarea doamnei Danglars în lojea sa, kortina se lșsase, mi fakștatea lșsatã de lșnçimea întraktelorã ka sã poatã lșmea a se pșeimba în fokariș mi a mi face visite în timnã de o jșmãtã de orgã, fîkã pe çei dola orkestrũ sã desparã.

Morcerf mi Château-Renaud emisergã çei d'întiș.

Țnã minșlã doamna Danglars kșçetase kã astã grãbire a lși Albertũ avea de skonã de a veni sã i presiate komplimentele sale, mi s'anlekase la ȝrekia fiiei sale șpre a i anșnça astã visitã; dar ea se mșlçșmi sã klșteaskã din kanã șrîzîndã; mi într'açela-și timnã, Morcerf s'aretã într'o loje de ranglã întiș alțșre kã a baroanei, ka kãm arã fi vrãlã sã probeze kãtã de bine întemeiatã era denegarea Eugeniei.

Astă loje era a kontesei G . . .

— Ax! eată-te, domnule kăltoră, zise ayeasta întinzîndăi mîna kă toată kordialitatea şnei kşnosvinge vekî; estî prea amabilă kă m'ai rekşnoskăş, şii mai vîrtosă kă m'ai prealesă nentă întîia dămitale visită.

— Krede, doamnă respăuse Albertă, kă, dak'auî fi şistă sosirea dămitale la Parisă şii şii auî fi kşnoskăş adresa, n'auî fi astentată ama de tărziş. Dar binevoiesce a mi da voiă să şii presintă ne D. baronă Château-Renaud, amikăş meş, şnelă din şintilomii çei rarî kari se mai află în Francia, şii dela kare am allată kă eraî la kşrsele din Câmpul-lui-Marşii.

Château-Renaud sală.

— Ax! eraî la kşrse, domnule? zise kontesa kă vioiăşne.

— Da, doamnă.

— Eî bine! şrmă kă vioiăşne doamna de G . . . , poşii să mi şniă ală kăî era kalăş kare a kăştigată premiăş de la Jockey-Club!

— Nă, doamnă, zise Château-Renaud, şii eş întrebam adineaoră ne Albertă totă desne ayeasta.

— Doresăi prea mălă s'alli ayeasta, doamnă kontesă? întrebă Albertă.

— Çe lăkră?

— Ka să kşnosăi ne ştăşniăş kalăşăi?

— Prea mălă. Păne-şii în minte . . . Dar ai pătea oare să şii bine, viče-konte?

— Doamnă, şmbli să şniă o istoriă: ai zisă păne-şii în minte.

— Eî bine! păne-şii în minte ka avelă roibă năkăş şii avelă frăşmăşelă jockey kă kasaka rosă mi însăflăşeră, dela întîia vedere, o simnată ama de mare, inkăşă

fъчсам згъгї шї pentrѣ знслѣ шї pentrѣ altslѣ, tokmaї par' kѣ aшї fi пѣсѣ starea mea jsmъtate ne eї; astѣ-felѣ, kъndѣ її vъzхї ajъngїndѣ la џintъ, їntrekїndѣ ne чеї alџї їnkъгъtorї kъ treї їъпїmї de kalѣ, fхї aша de voioasъ, їnkъtѣ їnченхї sъ batѣ dїn palme ka o nebъnъ. Пѣне-џї їn minte mira-rea mea, kъndѣ mъ їntorseї a kasъ шї vъzхї ne mikslѣ jockey їn skarъ! Krezхї kъ vїngъtorхїѣ kърseї lokхїa dїn їntїmlare їnt'r ачеїa-шї kasъ ka шї mine, kъndѣ, deskızїndѣ зша salonхї meѣ, чelѣ d'їntїїѣ їkъrъ kare їlѣ vъzхї fъ kъna de аxъ kare era premїslѣ kъstїgatѣ de kalѣ шї de nekъnoskъtslѣ jockey. Їn kъnъ era o ѣrtїoаръ ne kare era skrise ачeste vorbe:

„*La kontesa G . . . lordslѣ Ruthwen.*“

- E kїarѣ аша, zise Morcerf.
- Kъm! ѣ kїarѣ аша; че vreї sъ zїчї?
- Voiѣ sъ zїkѣ kъ ѣ lordslѣ Ruthwen їn persoanъ.
- Kare lordѣ Ruthwen?
- Alѣ nostrъ, strїgoїslѣ, чelѣ dela teatrslѣ Argentina.
- Adevъratѣ! strїgъ kontesa, este darъ ачї?
- Tokmaї.
- Шї їlѣ vedegї? їlѣ прїїmїџї? vъ dъчегї la elѣ?
- E amїkslѣ meѣ їntїmъ, шї kїarѣ D. de Chateau-Renaud are onoarea sъ їlѣ kъnoaskъ.
- Чїne poate sъ vъ fakъ a krede kъ elѣ a kъstїgatѣ premїslѣ?
- Kalslѣ seѣ їnskrїѣ sъb nъmele de *Vampa*.
- Eї bine! ne згmъ?
- Eї bine! nъ џї adъчї a minte de nъmele faimo-sъlхї bandїtѣ kare mъ fъkъse prїsonїerѣ?
- Ax! este adevъratѣ.

— Ши din mînele kърѣia kontele mъ skosese ka prin minъne?

— Da.

— Elъ se nъmea *Vampa*. Vezі bine kъ este elъ.

— Dar nentръ че mі a trimisъ mie astъ kъnъ?

— Mai іntіiъ, doamnъ kontesъ, nentръ kъ i vorbisem prea mъліъ de dъmneata, kъm поцї a o krede, ne згмъ nentръ kъ va fi fostъ іnkъntatъ kъndъ a nъstъ sъ alle o kom-patriotъ, mі ferіcitъ de interesъlъ че avea astъ kom-patriotъ nentръ elъ.

— Krezъ kъ nъ i veі fi sнsъ vre o datъ nebъniele de kari vorbeamъ іmpresнъ nentръ dіnsъlъ?

— Pre leѣea mea, nъ mі vine sъ mъ jъrъ, mі felъlъ aчesta de a цї trimite kъna sъb nъmele de lordъ Ruth-wen . . . .

— Dar є de spaimъ, trebъe sъ fiъ tare sъnъratъ ne mine!

— Pъrtarea sa seamъnъ oare de знъ inemikъ?

— Nъ, o mъrtъriseskъ.

— Eі bine!

— Аша darъ, є la Parisъ?

— Da.

— Ши че efektъ a fъkstъ?

— Dar, zise Albertъ, s'a vorbitъ ontъ zile de elъ, ne згмъ a sositъ іnkoronarea реѣinei Anglieі mі fъrлъ dia-mantelorъ damicheі Mars, mі d'atъnчї nъ s'a mai vorbitъ de elъ.

— Skъmnъlъ meъ, zise Chateau-Renaud, vъzъ bine kъ kontele є amikъlъ dъmitale, mі astъ-felъ іlъ mі traktezї. Nъ krede чеia че sнъne Albertъ, doamnъ kontesъ, din kon-tra, nъmai de kontele de Monte-Cristo se vorbesче la Pa-risъ. A іnчepъtъ sъ trimіцъ doamneі Danglars kaі de treі-

zeci mii de franci, pe urma a scapată viața doamnei de Villefort; pe urma a câștigată cursa dela Jockey-Club, după cum se vede. Eă sursuș, din kontra, că toate câte le zice Morcerf, că chiar și în minșlă acesta se okșpă lămea de kontele, și că peste o lăpă nămaș de elă are să se okșpe și, mai măltă, daka va mai urma că eschentricitatea, kare se pare a fi felă seă celă ordinară de trăită.

— E că nștinț, zise Morcerf; de o kam dată, ia sursneș-mi, cine a relsată loja ambasadorăș Rusiei?

— Kare? întrebă kontesa.

— Între-koloanea(*) dela întișlă rangă; mi pare că s'a prenoită de totă.

— Într' adevără, zise Château-Renaud. Era cine-va la întișlă aktă?

— Unde?

— Într' astă loja?

— Nu, respnsese kontesa, n'am vșzștă pe nimine. Astă-felă, urma ea, întorkindă-se la întiș konvorbire, krezi că kontele dșmitale a câștigată premișlă?

— Sșnt sigșră.

— Și kare mi a trimișă așeastă kșpă?

— Fșră nici o îndoială!

— Dar eă nu ilă kșnoskă, zise kontesa, și am mare dorinț să i o trimișă înderăștă.

— Oș! să nu faci așeasta; atșnși și ară trimite și elă alta de safiră saă de rșbină. Astă-felă are obișciș să fakă; țe să i faci kăț să ilă iea cineva după cum este.

În minșlă acesta s'axzi sșnșndă că se înceneș ală doilea aktă.

Albertu se skălă ka să se dșkă la lokșlă seă.

*) Loja dintre două koloane de lingă șșonș.

Femeia avea cea mai mare frumusețe, și costumul ei era așa de măndru . . . .

tea fače pe čineva sě ilš astente kěndě ačesta i arcta kěratě kě ilš astenta.

Děpe finele aktělsi, se grěbi darě a se ųrka in lojea antesčenalě.

Salětě pe aměndoxě damele ųi intinse měna lěi Debray.

Baroana ilš pųimi k'ěně sųisě miněnatě de plěkstě, ųi Eugenia kě običiněita eī rečealě.

— Pre lečea mea, skěmnělsě meš, zise Debray, vezī ųně omě kare è intr'o stare de ně mai sčie če sě faktě, ųi kare te kiamě in ajstorsī ka sě i ieī lokělsě. Eatě doamna kare mě omoarě kě întreběri desne kontele, ųi kare vrea dela mine sě sčisě de ųnde è, de ųnde vine, ųnde se dšče; pre lečea mea, ně sěnt Cagliostro, eš, ųi ka sě skaně, am zisě: Întreabě desne toate ačestea pe Morcerf, elš kěnoačhe pe Monte-Cristo foarte bine; atěpčī ųi a fěkstě semně.

— Ně è de nekrezělsě, zise baroana, ka, avěndě čineva ųně fondě sekretě de o jšmětā de milioně, sě ně sčisě mai měltě de kětě atětě?

— Doamně, zise Lucian, te rogě sě krezī kě, dak' aveam o jšmětā de milioně in měna mea, ilš aųi întreběingā la alte lěkrěri iar ně ka sě kělegě sčiinđe desne D. de Monte-Cristo, kare n'are altě meritě in okiī meī de kětě kě è de doxě orī mai inavęęitě de kětě ųně nabab; dar am lěsatě pe amikělsě meš Morcerf sě vorbeaskě; inđeleče-te kě elš, asta ně mě mai pųivesče pe mine.

— ųně nabab ně mī arě fi trimisě de sigųų o nerekič de kai de treī-zecī mīi fančī, kě natų diamante la ųreki, de kěte činčī mīi frančī fič-kare.

— Ox! diamantele, zise rizěndě Morcerf, asta è neběnia sa. Krezě kě are totě d'asna kěte-va diamante

în posesiune, kəm fьchea Potemkin, și kь le seamъnъ în calea sa, kəm fьchea mikslъ Poucet kь petricelele lși.

— Va fi datъ neste vre o minъ, zise doamna Danglars; sчii kь are unъ kreditъ nemъrұinitъ asupra kasei baronslși?

— Nъ, nъ o sчiam, respunde Albertū, dar katъ sъ fiъ aша.

— Și kь a sнsș domnslși Danglars kь avea a minte sъ шеазъ unъ anъ la Parisū și sъ keltsiaskъ шеase milioane?

— E шaxslъ Persiei kare kьltoresче incognito.

— Și асча femeiъ, domnșle Lucian, zise Eugenia, ai vъzstъ че frșmoasъ è?

— Într' adevъrș, damiелъ, nșmai pe dșmneata te kъnoskș kare sъ vorbesчi kь atъta drentate uentъ persoanele de sesslș dșmitale.

Lucian și anroniъ Iornionslș de okiș.

— De minșne! zise elș.

— Și astъ femeiъ, D. de Morcerf sчie чine è?

— Damiелъ, zise Albertū, respundindș l'acheastъ kiъmare oare-kəm direktъ, sчiș nșđinș, ka și totș чеia че prive-sче personaișlș misteriosș de kare ne okъnъmș. Astъ femeiъ è o Grécá.

— Asta se vede nrea lesne dșne kostъmslș ei, și чеia че mī sнđi o sчie toatъ sala.

— Mī pare reș, zise Morcerf, kь sъnt unș cicerone kare nъ sчie nimikș; dar katъ sъ mъrtșriseskș kь toate kъnosчincele mele se mъrұineskș ачi; аfarъ de асчasta, maī sчiș kь è mșsikantъ, kьчi, într'o zi kъndș am deјsnatș la kontele, am азitș sъnetslș dela o guzla kare neапъratș venea dela ea.

— Аша дагъ контеле дсmitale приimesче? întrebă doamna Danglars.

— Ши те інкрединgezъ къ într' онъ felъ foarte stre-lăcită.

— Катъ съ факъ не D. Danglars съ i dea vre o masъ, vre онъ bală, ka съ не dea ши elă în зрмъ.

— Че felă! те veі dăче la dînsălă? zise Debray rîzîndă.

— Pentră че нă? кă бърбатă-меă.

— Dar è neînsărată, astă konte misteriosă.

— Vezі bine къ нă, zise rîzîndă baroana ши are-tăndă ne frămoasa Grécă.

— Astă femeie è o sklavă, kăm ne a snășă singră elă, și adăчі a minte, Morcerf? la dejănlă seă.

— Șnesче-te кă пррerea mea, skămnălă meă Lucian, zise baroana, кă are mai măltă aerălă șneі prinçinese.

— Din *O mișă ши snă de Nonă*.

— Din *O mișă ши snă de Nonă*, нă zikă ba; dar че face ne prinçinesele, skămnălă meă? diamantele loră, ши ea è plînz de ele.

— Ba інкă are преа mălte, zise Eugenia; фъръ ele ară fi ши măі frămoasъ, кăчі i s'ară vedea gîtlă ши інкe-етărele мăniloră, kari аă o formă minănată.

— Oх! artista. Eată, zise doamna Danglars, o vezі kăm se nasînz?

— Mî plăche totă че è frămosă, zise Eugenia.

— Dar че zivі de kontele, atănzі? zise Debray; mi se pare кă nivі elă нă è șrită.

— Kontele? zise Eugenia, ka kăm нă i trekăse інкă prin minte a se șita la elă; kontele, è преа nălidă.

— Tokmăі, zise Morcerf, într' ачeastă năloare se аlă

sekretslě ne kare ilě křstěmě. Kontesa G... pretinde, sčii bine, kř è žně strigoič.

— Аша даръ s'a intorsě, kontesa G...? întrebě baroana.

— Într' astě loje d'alătre, zise Eugenia, măi în fa-
da noastră, mamă, аsea femeie k'žně pěrě blondě minănatě,
ea este.

— Ох! da, zise doamna Danglars, нэ sčii че s'arě
křveni съ fači, Morcerf?

— Ordonă, doamnă.

— S'arě křveni a te dăce съ fači o vizitě kontelsi
dămitale de Monte-Cristo mi съ nī ilě adăči ачи.

— Ши pentră че? zise Eugenia.

— Dar ka съ vorbimě kř elě; n'ai křriositate съ
ilě vezī?

— Nичi de křm.

— Straniă konilě! mărınărě baroana.

— Ох! zise Morcerf, trebăe съ viă singărě. Eatě,
te a văzătě, doamnă, mi te salătă.

Baroana întoarse kontelsi salătarea sa insoăitě de
žně sčrišě năkătě.

— Aidī, zise Morcerf, mă sakrifikě; vă pěrăseskě
mi mă dăkě съ văzě daka è vre žně mizlokě de a i vorbi.

— Dă-te în lojea sa; asta è mrea simplă.

— Dar нэ m'am ptesintătě.

— La vine?

— La Gréca чеa frămoasă.

— Ziči kř è o sklavă.

— Da, insă dămneata pteslinzi kř è o ptesinăpessă...

Нэ. Mī vine съ krezě kř îndatě че mă va vedea emindě, va
emi mi elě.

— Se poate. Dă-te.

Contele ȕise quâte-va vorbe în limba arabâ lui Ali.

— Mъ dskъ.

Morcerf salstъ mi emi.

Într' adevъrъ, în minstlș kъndъ trecea pe dinaintea lojii kontelsi, șua șe deskise.

Kontele zise kъte-va vorbe în limba arabъ lși Ali, kare sta în koridorș, mi lș braylș lși Morcerf.

Ali reinkise șua mi stъts în nișioare dinaintei; în koridorș se afla mai mșlș oameni strinșii împrejъrlș Nubi-anului.

— Într'adevъrș, zise Monte-Cristo, Parisul dsm-neavoastrъ è șnș orauș singlarș mi Parisiani dsmneavoastrъ șnș ponorș singlarș. Arș zice čineva kъ ei vъdș pentrș intia oarș șnș Nubian. Ia sitъ-te la ei kșm se îngșesekș împrejъrlș bietslș Ali, kare nș șvie țe va sъ zikъ asta. Ūi respnъzș de șnș lșkrș, bșnioarș, kъ daka șnș Parisian s'arș čșce la Tunis, la Constantinopole, la Bagdad saș la Cair, nimine nș ilș va pșne la mizlokș.

— Pentrș kъ Orientalii dsmneavoastrъ șntș oameni kș minte mi se sitъ nșmai la țeia țe meritъ a fi vъzstș; dar, krede-mъ, Ali se bșkrș de astъ ponșlaritate nșmai pentrș kъ este alș dșmjtale mi pentrș kъ în minstlș aces-ta dșmneata estș omșlș de modъ.

— Adevъratș! mi de șnde mi vine ačeastъ favoare?

— Așzi akolo! dela dșmneata. Dai kai de o miș de lșdoviči; skanș viaga nevetei urokșrorșlși reșelsi; dai la kșrsъ, sșb nșmele maiorșlși Black, nișce kai de sșpșce adevъratș mi nișce jockey ka nișce vștitigși(*) ; în țea dșne șrmъ, kșstiși kșne de așrș, mi le trimigș femeilorș frșmoase.

— Și čine drakș Ūi a șnșș toate nebșniele astea?

— Eak'ama! țea d'intiș, doamna Dașglars, kare

(*) Șnș felș de maimșge din America.
Contele de Monte-Cristo, Vol. IV.

moare de dorință de a te vedea în loja sa, săș mai bine
ka sș te vazș vineva akolo; alș doilea, ziarșlș lș Beauchamp,
șii, a treia, kiarș imajinativa mea. Pentrș ce ai datș ka-
lslș dșmitale nșmele *Vampa*, daka vreș sș lș incognito?

— Ax! ai drentate, zise kontele, am fșkstș o ne-
rozitș. Dar, ia sșne-mș, kontele de Morcerf nș vine kște o
datș la Operă? Îlș am kșstatș pretstindene kș okiș, șii nș
ilș am vșzștș nikșeri,

— Va veni ast. searș.

— Șnde?

— Krezș kș în loja baroanei.

— Fșș-sa è așea fatș plșkștș kare è kș dșnsa?

— Da.

— Șii fakș komnlimentșlș meș.

Morcerf sșrise.

— Vomș vorbi desre așeasta mai tșrziș șii kș dea-
mșnșntșlș, zise elș. Ce zici desre mșsikș?

— De kare mșsikș?

— Dar de așeia ne kare ai așzi'o.

— Zikș kș è o mșsikș foarte frșmoașș, ka mșsikș
komușș de șii kompositorș omeneskș, șii kșntatș de naseri
kș dozș nișioare șii fșrș nene, kșm zicșea repozatșlș Diogene.

— Așa darș, skșmșlș meș konte, semeni nar'k'ai
nștea s'ășzi dșnc kanșicșlș dșmitale șele șeante korșri din
paradișș?

— Dar è kam așia. Kșndș voiș s'ășzș o mșsikș
minșnatș, vișe-konte, o mșsikș prekșm nișii o datș șrekia
șnși mșritorș nș o noate așzi, atșniș dormș.

— Ei bine! dar estș de minșne așii; dormi, skșm-
șlș meș konte, dormi, Opera n'a fostș inventatș pentrș altș
șeva.

— Nș, inr'adevșrș; orkestra dșmșeavoastș faye

prea mǎltǎ sgomotǎ. Ka sǎ dormǎ xny somnǎ kǎm pǎ am
snǎsǎ, am trebǎinuy de linisye mi de tǎcere, mi pe xgmǎ
oare-kare pnegǎtire...

— Ax! faimosǎlǎ xarishǎ?

— Tokmaǐ, viche-konte, kǎndǎ veǐ voi s'azǐ mǎsikǎ,
vino sǎ chinezǐ kǎ mine.

— Dar am maǐ azǐtǎ dǎkǐndǎ-mǎ sǎ dejǎnǎ, zise
Morcerf.

— La Roma?

— Da.

— Ax! era *guzla* Haydeeǐ. Da, biata esilatǎ mi
netreche kǎte o datǎ kǎntǎndǎ-mǐ vre o arǐz din pǎra sa.

Morcerf nǎ maǐ stǎrǐ; kontele tǎkǎ mi elǎ.

În minǎtǎlǎ acesta klonotǎlǎ resǎnǎ.

— Mǎ erǎi? zise kontele îndrentǎndǎ-se kǎtre lo-
jea sa.

— Pentrǎ ce nǎ!

— Sǎ snǎi mǎlte konteseǐ G... din pǎrtea strigo-
iǎlǎi eǐ.

— Mi baroancǐ?

— Ziǐ kǎ voiǎ avea onoarea, daka mi va permite,
de a mǎ dǎce sǎ i inflyuinezǎ înkĩnǎciunile mele în seara
aceastǎ.

Alǎ treilea aktǎ încǎpǎ.

În aktǎlǎ alǎ treilea, kontele de Morcerf veni, kǎm
promisese, sǎ întilneaskǎ pe doamna Danglars.

Kontele nǎ era xny omǎ dintr'aceia ce fakǎ revol-
uǎne într'o salǎ; astǎ-felǎ nimine nǎ ilǎ vǎzǎ kǎndǎ întrǐ
afarǎ de aceia în loja kǎrora venea sǎ iea xny lokǎ.

Monte-Cristo ilǎ vǎzǎ kǎ toate achestea, mi xny sǎ-
rǐsǎ xmorǎ i înkreǐi bǎzele.

Kǎtǎ nentǎ Haydea, ea nǎ vedea nimikǎ pe kǎlǎ

timnș era kortina redikatș; ea adora tolș țe vorbesçe aș-zslșl și vederiș, ka toate natsrele primitive.

Alș treilea aktș treks ka dșn' obiçeiș.

Damicelele Noblet, Iulia și Leroux esekștarș naniș lorș ks șrșitșre ka tolș d'ășna.

Prinșinele de grenada fș sfidatș de Robert-Mario.

În țea dșne șrmș, așș reșe maiestșosș ne kare îlș svișl fșks okolșlș salei ka șș și arate mantela de katifea șinîndș de mșnș ne fiș-sa.

Pe șrmș se lșșș kortina, și sala se revșrșș indatș în koridoare și în fokariș.

Konteșe emi din lojea sa, și, neste șnș minștș, se vșzș în lojea doamnei Danglars.

Baroana nș se nștș onri d'a skoate șnș strigștș de mirare amestekatș ks oare-kare bșksriș.

— Ax! vino darș, domnșle konte, strigș ea, kșși, într' adevșrș, mș grșbeam a alștșra grașieșe mele verbale ne lîngș mșlșșmirile skrışe țe đi am fșksștș.

— Oș! doamnș, zışe konteșe, đi mai adșși a min-te de o bagatelș! eș o și șitșsem.

— Da; însș țeia țe nș se șitș, domnșle konte, este kș, adoșa zi, aș skșpatș ne bșna mea amikș, ne doamna de Villefort, din perikșlșlș în kare o nșseserș așestș kaș..

— Kiarș și așș datș, doamnș, nș meritș mșlșșmirile dșmitale; Ali, Nubianul meș, a avștș feriqișrea de a fa-çe doamnei de Villefort așestș serviqiș mare.

— Și totș Ali, zışe konteșe de Morcerf, a skșpatș ne fișlș meș din mșșinele bandiqișlorș romanș?

— Nș, domnșle konte, zışe Monte-Cristo șringîndș mșna ne kare i o întindea șeneralșlș, nș, așș datș pri-imeskș mșlșșmirile ne seama mea; dar mi le așl fșksștș o datș, le am mai priimitș, și, într'adevșrș, mi 'e rșșine șș

te află înkă așua de reknoșkătorș. Fă-mi dară onoarea, te rogș, doamnă baroană, a mă presinta la damiyela fua dămitale.

— Oș! estă ka mi presintatș, din năme celș pșuină? kăci sântș doăz trei zile de kândș năma de dămnata vorbimș. Eugenio, șrmă baroana întorkindș-se kătre fiș-sa, domnșlș kontele de Monte-Cristo.

Kontele se inklină.

Damiyela Danglars făkă o miskare șșoară din kapș.

— Te afli kă o persoană minșnată, domnșle konte, zise Eugenia, è fua dămitale?

— Nă, damiyelă, zise Monte-Cristo mirândș-se de astă inșenitate mare saș de așeastă nemereală minșnată; è o biată Grēcă alș kăria m'afli țatorș.

— Și kare se nămesče?...

— Haydea, resnșse Monte-Cristo.

— O Grēcă! mărșmărș kontele de Morcerf.

— Da, konte, zise doamna Danglars; mi sșșne-mă dak' aī văzătș vre o dată la kărtea lăi Ali-Tebelin, ne kare ilș aī servitș așua de gloriosș, șnș kostămș așua de minșnatș ka așela çe ilș avemș înaintea okilorș nostri?

— Ax! zise Monte-Cristo; aī servitș la Ianina, domnșle konte?

— Am fostș inspektorș ęeneralș alș țrșnelorș nămei, resnșse Morcerf, mi pșgina mea avere, n'ò askănzș, am făkăt'ò din liberalitșęile strelșvitșlși Albanesū.

— Ia șitagi-vă! stări doamna Danglars.

— Șnde? întrebș Morcerf.

— Eată! zise Monte-Cristo.

Și, netrekindș-mă braęșlș ne gătșlș kontelși, se anlekă kă elș afară din loje.

În minștălș așesta Haydea, kare kășta kă okii ne

kontele, i vȳzȳ kanȳlȳ ȳelȳ palidȳ lȳng' alȳ lȳi Morcerf ne kare ilȳ ġinea ĩn brage.

Astȳ vedere prodȳse asȳnra ĵȳneȳ fete efektȳlȳ kanȳlȳi Meduseȳi.

Fȳkȳ o miskare ĩnainte nar' k'arȳ ſi vrȳtȳ sȳ' i soarbȳ ne amȳndoȳ kȳ okȳi; ne ȳrmȳ, mȳi ĩntr' aȳela-ſi minȳtȳ se dete ĩnderȳtȳ skodȳndȳ ȳnȳ strigtȳtȳ ȳȳorȳ, kare fȳ ĩnsȳ asȳitȳ de persoance ȳe era mȳi anȳoane de ea ſi de Ali, kare deskise ĩndatȳ ȳȳa.

— Eatȳ, zise Eugenia, ȳe s'a ĩntȳmplatȳ oare konȳlei dȳmitale, domȳnele konte? Par' kȳ nȳ i ȳ bine.

— ĩntr'adevȳrȳ, zise kontele; dar nȳ te ȳneria, damiȳelȳ; Haydea ȳ prea nervoasȳ, ſi, prin ȳrmare, prea simȳitoare desȳne odorȳ*): ȳnȳ profȳmȳ kare i este antinatikȳ ȳ destȳlȳ ka s'o faktȳ sȳ leſiȳne; dar, adȳȳse kontele, skodȳndȳ o stȳklȳȳ dȳn poȳȳnarȳi, am leakȳlȳ aȳi.

ſi dȳne ȳe a salȳtatȳ ne baroana ſi ne ſiȳ-sa kȳ ȳȳa ſi aȳeia-ſi salȳtare, ĩtinȳse mȳȳna kontelȳi ſi lȳi Danglars ſi eſi dȳn loȳea doamȳeȳi Danglars.

Kȳndȳ reintrȳ ĩntr'a sa, Haydea era ĩnkȳ foarte palidȳ: ĩndatȳ ȳe ilȳ vȳzȳ ilȳ lȳi de mȳȳȳ.

Monte-Cristo simȳi kȳ mȳȳinele ĵȳneȳ konȳle era ȳmedo ſi ĩȳȳȳate toȳȳ de o datȳ.

— Kȳ ȳine ſtaȳ de vorbȳ kolo, stȳȳȳine? ĩntrebȳ ĵȳȳna konȳlȳ.

— Dar, reȳȳȳse Monte-Cristo, kȳ kontele de Morcerf, kare a foȳtȳ ĩn ſerviȳiȳlȳ strelȳȳitȳlȳi toȳȳ nȳrinte, ſi kare mȳȳȳriȳesȳe kȳ dela dȳȳȳȳlȳ ſi a ſȳkȳtȳ ſtarca.

— Ax! tikȳloȳlȳ! strigtȳ Haydea, elȳ ilȳ a vȳndȳtȳ Turcilor; ſi astȳ stare, ȳ pȳȳȳȳȳ trȳdȳȳȳiȳ sale. Dar nȳ ȳȳiaȳ aȳeaȳla, skȳmȳȳlȳ meȳ stȳȳȳȳȳ?

(*) Miroasc.

— Așziseam ceva din istoria asta în Epirū, zise Monte-Cristo, dar nș kșnoskș amșnșntele. Vīno, fata mea, mi le veī sșene, katș sș sș kșrioase.

— Ox! da, vīno, vīno; mi se pare kș așī mșri dak' așī maī remșnea maī mșltș timnș in faga achestș omș.

Și Haydea, skșlșndș-se iste, se infșșrș in bșr-nșsșlș eī de kamemirș albș kșsștș kș mșrgșritarī mi kș mșr-șeanș., mi emi repede in minștșlș kșndș se redika kortina.

— Vezi daka omșlș acesta face ka alșī! zise kontesa G... Ișī Albertū, kare se inlșrsese līngș dīnsa, askșltș kș relișiositate aīș treilea aktș din *Robertū*, mi se dșce in minștșlș kșndș inșene alș patrșlea.

Urcarea și scădămîntulū

Kște-va zile dșn'acheastș inlșnire, Albertū de Morcerf veni sș fakt o visitș lșī Monte-Cristo in kasa sa din Cămpiele-Elisee ne kare nemșrșvīnita avere a kontelșī o fșkșse sș aibș o asemșnare de palatș ka mi or kște alte iokșinge maī avea kontele, pīnș la chele maī trekștoare kiarș.

Eiș venea sș i renoiaskș mșlșsmirile doamnei Danglars, ne kare i le maī adșsese o skrisoare semnatș baroana Danglars, nșskștș Herminia de Servieux.

Albertū era inșoșitș de Lucian Debray, kare alștșrș ne līngș vorbele amikșlșī seș kște-va komplimente kari nș

era ofițiale fleg îndoială, dar kari era așa de bine nemerite înkățș kontele nă năts să kănoaskă de unde i venea.

I se pără kiară kă Lucian venea să îlă vază mis-kată de ună îndoită simtimentă de kăriositate, și jămăta-tea astă simtimentă venea din strada Chaussée-d'Antin.

Într' adevără, nătea nressnăne, fleg vre o teamă de a se închela, kă doamna Danglars, nenălindă kănoasche kă okii ei interiorăle năsi omă kare da kăi de trei-zeci mi de franči, și kare se dăcea la Operă kă o sklavă greakă ce nărta diamante de ună milionă, însărginase năsche oki, kă kari avea obișeislă de a vedea, kă să i dea kăte-va însemnă-minte asăni' achestă interioră.

Dar kontele se aretă kă nă simțea cea măi mikă inklinare între visita lăi Lucian și kăriositatea băroaneii.

— Te alli în rauortări măi kontinxe kă baronăle Danglars? întrebă elă ne Albertă de Morcerf.

— Kam așa, domnăle konte; sūii ce pū am zisă?

— Inkă măi pūne ačeasta?

— Măi mlătă kă niči o dată, zise Lucian, ă ună lăkră nășă la kale.

Și Lucian, jădekăndă fleg îndoială kă ačeastă vorbă amestekati în konvorbire i da drentăle d'a remănea streină, și năse la okiă lornionăle seă de skaliă, și, măskăndă mărăle de așă dela bičișka sa, închepă să se năimble împrejărlă kamerei ăerčetăndă armele și tabloărele.

— Ax! zise Monte-Cristo. Dar nă kredeam o solă-pișne așa de iste.

— Ce vreii? lăkrărele mergă de sine; ne kăndă niči kă kăpădă la ele, ele kăpăte la dămneata; și, kăndă te întorči, te miră de înaintărea loră. Tatălă meă și D. Danglars aă servită împreșnă în Spania, tatălă meă în armă, D. Danglars în aurovisionare. Tatălă meă, kare a fostă

rșinatș de revolușione, ūi D. Danglars kare n'avșese nișī o datș vre o stare pșrinteaskș, așī aș arșnkatș fșndamentele, tatșlș meș ale stșrīī sale politice ūi militare, kare ē frșmoasș, D. Danglars, ale stșrīī sale politice ūi financiare, kare ē minșnatș.

— Da, intr' adevșrș, zise Monte-Cristo, krezș kș, ūn timnșlș visiteī ūe i am fșkștș, D. Danglars, mī a vorbitș desnre așeasta; ūi, șrmș elș arșnkșndș o kșștștșrș ūn par-tea lșī Lucian kare resfoia șnș albșmș, ē frșmoasș damișela Eugenia? kșșī par' k' așa 'mī adșkș a minte kș o kiamș.

— Prea frșmoasș, respșnșe Albertș, dar de o frș-mșșeșe ne kare nș o pșegșșeskș eș. Șnt șnș pșkștosș!

— Vorbesșī de dīnsa par'kș aī fi bșrbatslș eī!

— Oș! zise Albertș, șitșndș-se ūmpșejșrșī ka sș vazș ūe fșșea Lucian.

— Șșīī, zise Monte-Cristo ūnșetș, kș nș mī pari entșsiastș pēnșrș așeastș kșșștorīș!

— Damișela Danglars ē prea ūnavșșitș pēnșrș mine, zise Morcerf, asta mș șpșimīntș.

— Eak'așa! zise Monte-Cristo, eatș șnș kșvīntș frșmosș! nș estī ūi dșmneata ūnavșșitș?

— Tatș-meș are apșoape la ūr'o ūinșī-zēșī mīī de livre venitș, ūi mī dș poate zēșe saș doșș-sșre-zēșe mīī ūnșrșndș-mș.

— ūe este adevșratș ē kș nș ē șnș venitș mare, zise kontele, maī vīrtosș la Parisș; dar nș stș totșlș ūn a-vere ūn lșmea asta, ūi șnș nșme frșmosș ūi o posișșione ūnaltș ūn șocietate șntș ūi ele ūeva. Nșmele dșșmitale ē ūelebrș(*), posișșionea ūī ē minșnatș; ūi ne șrmș, kontele

(*) Vestitș.

de Morcerf è un soldat, mi i place kși-va sь vazь astь integritate a lui Bayard unu kь neaverea lui Duguesclin; neinteresarea è raza cea mai frumoasь a soarelui la care arь nștea sь lăceaskь o spadь nobilь. Mie, kь totuș din kontra, mi se pare astь unire foarte kьviinșioasь: damicela Danglars te va învșđi mi dămneata o vei nobila!

Albertu dele din kanș mi remase kșetorș.

— E altș ceva, zise elș.

— Mștrșriseskș, respnse Monte-Cristo, kь mi vine kь greș sь îndelegș astь nenlșcere nentr' o fatь jșnș, învșđitь mi frumoasь.

— Ox! Dămnezeliș meș! zise Morcerf, astь nenlșcere, or kștș de nenlșcere sь fiș, nș vine nșmai din parte-mi.

— Dar din kare parte? kșci mi ai șnșș kь tatulș dșmitale dorea astь kșștoriș.

— Din partea mșmei mele, mi mșmș-meae è unș okiș îngelentș mi sigrș. Ei bine! ei nș i piace astь unire, nș șciș ce preșdekatь are în kontra Danglarsilor.

— Ox! zise kșntele k'unș tonș kam silitș, asta se îngeleșe; doamna kontesa de Morcerf, kare è distinkșișnea, aristokraciia, fineșea în persoanș, se kam îndoesșe d'a atinșe o mșnș nenobilș, groasь mi bșđranș; è natsralș.

— Nș șciș daka este kșvintșlș aștea, într' adevșrș, zise Albertu; dar, ceia ce șciș, è kь mi se pare kь astь kșștoriș, de se va împlini, o va face nefericitș. Șntș akșm mease sentșmșne de kșndș era sь s'adșne ka sь vorbeaskь desșre aștea; dar am avștș o mikraniș(*) așa de mare...

— Adevșratș? zise kșntele șrșzîndș.

(*) Dșrere de kanș.

— Ox! prea adevărat, temerea furtivă... în-
kăţ s'a amănăţ înţilnirea dăne doxă lăni. Nimikă nă gră-
besce, înţelept; nă sânt inkă de doxă-zecă şi şnă de ană,
şi Eugenia   nămaă de şeante-sure-zecă ană; dar cele do-
xă lăni se înmlineskă sentămăna futoare. Va trebă a mă
esekăta. Nă poate să şi treakă prin mînte, skămăşă meş
konte, kăţ de inkărkăţ sânt... Ax! ce fericită estă fiindă
liberă!

— Eă bine! dar şi şi dămneata liberă; cine te o-
presce, te întrebă?

— Ox! kăţ desamăpire ară fi nătră tată-meş kăndă
n'ămă lăa ne damăcela Danglars.

— Atăncă iea-o, zise kontele dăndă din şmeră.

— Da, zise Morcerf; dar nătră mămă-mea, nă va
fi desamăpire, va fi o dărere.

— Atăncă, nă o lăa, zise kontele

— Voiă vedea, voiă çerka; mă veă învăa ce să
fakă, nă   așă? şi, dăka şi este kă nălingă, mă veă skă-
na din inkărkăţra asta. Ox! kă să n'ădăkă vr'o săpărare
mămeă mele, mi se nare kă o să mă çeră kă tată-meş.

Monte-Cristo se întoarce.

Se nărea miskăţ.

— Eă! zise elă lă Debray, kare şedea ne şnă fo-
liă afăndă la marăinea salonăşă, şi kare şinea kă măna drea-
nă şnă kondeă de nămbă şi kă çea stăngă nisce foăe,
dar ce faă? o skiă dăp' ale lă Poussin!

— Eă, zise elă kă linisce, ox! ce vorbă! o skiă,
mă plăce prea măltă năkăra kă să fakă la skiă! Ba nă, fakă
şnă lăkră ce   onăşă năkăreă, fakă çifre.

— Çifre?

— Da, kalkăşă, asta te năvesce îndirektă, viçe-kon-
te; kalkăşă kăţ a kăştigăţ kăsa Danglars din şrkărea dela

Haiti: din dox̄ s̄ste mease, fondxl̄ s'a x̄rkat̄ n̄n̄ la patr̄ s̄ste nox̄ în trei zile, mi bankerxl̄ cel̄ k̄x̄ minte k̄x̄mp̄rase ml̄tl̄ k̄x̄ dox̄ s̄ste mease. Kat̄ s̄ fi k̄x̄stigmat̄ trei s̄ste mī livre.

— Asta n̄x̄ è k̄x̄stigmat̄ sēx̄ cel̄ mā mare, zise Morcerf; n'a k̄x̄stigmat̄ x̄n̄x̄ milion̄ est̄-timn̄ k̄x̄ n̄x̄gouxl̄ ce il̄ a f̄k̄x̄tl̄ în Spania?

— Ask̄l̄t̄, sk̄x̄mp̄n̄xl̄ mēx̄, zise Lucian, eat̄ D. kontele de Monte-Cristo ka ūi va zice ka Italianī:

Danaro e santia
Metà della metà. ¹

— Mi è ink̄x̄ n̄rea ml̄tl̄. Ast̄-fel̄x̄ mi ēx̄, de k̄x̄te ori mi face cineva asemenī istorie, dāx̄ din x̄merī.

— Dar vorbeai de Haiti? zise Monte-Cristo.

— Ox! Haiti è alt̄x̄ ceva; Haiti, è jokxl̄ *écarté* al̄x̄ ap̄iotap̄ix̄l̄² frances̄. Ar̄x̄ n̄stea s̄ n̄lak̄ k̄xi-va b̄liota, s̄ fi n̄x̄ neb̄x̄n̄x̄ d̄x̄ne whist³ sāx̄ d̄x̄ne boston̄ mi k̄x̄ toate achestea s̄ se sat̄x̄re de toate astea; dar la *écarté* se întoarce tot̄x̄ d'āx̄na. Ast̄-fel̄x̄ D. Danglars a v̄nd̄xl̄ er̄i k̄x̄ patr̄ s̄ste mease mi a n̄x̄s̄x̄ în nos̄x̄nar̄x̄ trei s̄ste mī franç̄i; dak' ar̄x̄ fi astentat̄ n̄n' ast̄x̄-z̄i, fondxl̄ ar̄x̄ fi sk̄x̄z̄xl̄ la dox̄ s̄ste çinç̄i, mi în lok̄ d'a k̄x̄stiga trei s̄ste mī franç̄i, era s̄ n̄earz̄ dox̄-z̄eyi sāx̄ dox̄-z̄eyi mi çinç̄i de mī.

— Mi n̄entr̄x̄ ce fondxl̄ a sk̄x̄z̄xl̄ dela patr̄ s̄ste nox̄ la dox̄ s̄ste mease? întreb̄ Monte-Cristo. Ūi çer̄x̄ ertare, n̄x̄ k̄x̄nosk̄x̄ de lok̄ aste intriçe ale Burseī.

¹ Bani mi santitate
- J̄xm̄x̄tate din izm̄x̄tate.

² Zarafliksl̄i.

³ Jok̄x̄ri de k̄x̄ç̄ūi.

— Pentru-kă, respunse rîzîndă Albertū, năvelele vină șna dăn' alta și nă se aseamănă.

— Ax! drace! zise kontele, D. Danglars joakă la kăstigă șaă la nerzare trei șste mîi frančî într'o zi! Așia! dar   inavășită in năstere?

— Nă joakă eă! strigă kă vioiășne Lucian,  i doamna Danglars; ea   intr'adevără nefrikoasă.

— Dar dămneata kare eăti kă minte, Lucian, și kare kănosăi kătiă de nășină stabile șantă năvelele,  indă-kă te aăi la sorăinte a loră, trebăia șă iăă onreșăi, zise Morcerf k'ăniă șărișă.

— Kăm aăi nătea s'o fakă, daka bărbată-seă nă o skoate la kale? întrebă Lucian. Kănosăi karakterăiă ba-roaneă; nimine n'are inășinășă așănăi, și faăe nămaă  e vrea ea.

— Oș! kăndă aăi fi in lokă-ăi, zise Albertū.

— Eă bine?

— Aăi vindeka-o, eă; și aăi faăe printr'aveasta ăniă serviăiă șitorăiă eă  inere.

— Kăm așia?

— Ax! in kredină,   foarte lesne. I aăi da o lekăișne.

— O lekăișne!

— Da. Poziăișnea dămitale de sekretară aăi mini-străiă  i dă o mare aștoritate nentă năvele; indata  e deskiziă  ăra, așenăi de skimbă stenografiază intr'o klină vor-bele dămitale; fă-o șă nearză vr'o ște mîi de frančî șna dăne alta, ka șă inveăe minte.

— Nă inăelegă, inăăniă Lucian.

— Kă toate aăestea   ăniă lăkăș limpede, respunse jănele kă o naivitate kare nă era de lokă năfăkătiă; așănăi intr'o zi ăniă  e neașzitiă, o năvelă telegrafikă ne kare

nşmaî dşmneata pođi s'o sçii: kţ Henricu IV, bşnioarţ, s'a vţzşlş erî la Gabriela; asta va face fondşrile şţ se şgce, ea se va speksla kş aţeasta, şi va perde. Şţrţ îndoialţ, kţndş Beauchamp va skrie mţine în ziarşlş seş:

„Şţrţ niçi şnş kşvîntş se pretinde kţ s'a vţzşlş Henricu IV cea altţ erî la Gabriela, asta nş è de lokş adevţ-ratş; reţele Henricu n'a nţrşsitş nşntea-Novş.”

Lucian încenş şţ rîzţ din vîrfşlş bşzelorş.

Monte-Cristo, de şi s'areta kţ era indiferintş, nş perdşse niçi o vorbţ dintr'atţeastţ konvorbire, şi okişlş seş nţrşnzţtorş par'kţ deskonerise şnş sekretş în înkşrkţşra sekretarşlşî intimş.

Rezşltş dintr'atţeastţ înkşrkţşrţ a lşi Lucian, pe kare n'o vţzşse de lokş Albertu, kţ Lucian şi nreskşrtş vîsita.

Se simţea învederatş într'şnş neastîmpţrş.

Kontele i zise rekondşkîndş-lş kţte-va vorbe încetş la kari elş respşnse:

— Bşkşrosş, domşle konte, nriimeskş.

Kontele se întoarse kţtre jşnele Morcerf.

— Nş şi a trekşţş nrin minte, i zise elş, kţ ai şţ-kşţş reş, vorbindş aşa şritş de soakra dşmitale înaintea D. Debray?

— Eatţ, konte, te rogş, nş zice vorba asta maî d'înainte.

— Într'adevţrş. kşratş vorbindş, kontesa è nînz înt'r'atţta konstrînsţ l'atţeastţ kţşţlorî?

— Pînz înt'r'atţta înkşţş bargoana vine rarş la noi, şi mşmţ-mea, mi se pare, n'a fostş niçi de doşţ orî în vîaga ei la doamna Danglars.

— Atşniçi, zise kontele, eatţ-mţ înkşraţiatş a şi vorbi kş inînia dekîşţ: D. Danglars è bankerslş meş, D.

de Villefort m'a înmăltă de politegi spre msluimire pentru serviciul ne kare o întimulare fericită m'a adăst în stare s'ă î îll fakă. Toate astea m'ă fakă s'astentă o msluime de prinzeri mi de petrecheri. Așa dară, ka s'ă am meritul de a anka înainte, am proiectat s'adăkă în kasa mea de kampaniă de la Auteuil pe D. mi doamna Danglars, pe D. mi doamna de Villefort. Daka te voiș invita p'această masă, prekă mi pe D. mi doamna kontesa de Morcerf, nă va semăna ačeastă k'ăntă felă de întilnire matrimonială, saă ăelă nășină doamna kontesa de Morcerf nă va privi lăkrălă astă-felă, măi vîrtosă daka D. baronă Danglars mi va face onoarea d'a adăče mi pe fiă-să? atănci măma dămitale m'ă va șri, mi nă voiș niči de kăm șna ka asta, mi eă ăiș mălă, din kontra, șăneă-o or de kăte ori va veni împrejărarea, ka s'ă remăiș kălă măi bine se poate în sniritălă seă.

— Pre leăea mea, konte, zise Morcerf, ăi msluă-meskă kă estă așă frankă, mi priimeskă eskăsisănea ăe mi pronsă. Ziči kă ăi mălă ka s'ă remăiș kălă se poate m'ăi bine în sniritălă mămeă mele, în kare te așli akăm de mi-năne.

— Krezi? zise Monte-Cristo kă interesă.

— Ox! șănt sigră. Kăndă ai plekată dela noi măi de-șnă-ză, amă stată de vorbă o oră despre dămneata dar m'ă întorkă la ăeia ăe șăneamă. Eă bine! daka mămă-mea nălea s'ă s'ăit astă lăare a minte din parte-ăi, mi i o voiș șăne, șănt sigră kă ăi va fi nrea rekănoskătoare. Este adevărată kă, din parteă, țătălă meă s'ară înșria.

Kontele înčenă s'ă rîză.

— Eă bine! zise elă lăi Morcerf, eă kă te am însuiingătă. Dar, mi adăseă a minte, nămăi țătălă dămitale se va înșria: D. mi doamna Danglars m'ă voră privi ka șă

omă kam estravagantă. Ei s'ii kă te vâză kă oare-kare intimitate, kă estî kiară pentră mine cea mai vekîz kănosîn-
 ță parisiană, mi nă te voră vedea la mine; mă voră în-
 treba pentră ce nă te am invitată. Kăpetă celă pînă a te
 kăpăti mai dinainte kă vr'ă nă pretestă kare să fîz mai de
 kreză mi desne kare să mă însuînghezî skriindă-mî doză
 vorbe. S'ii bine kă nă mai înskrisele sântă valabile pentră
 bankerii.

— Voiă face mai bine mi dekăstă asta, domnăle kon-
 te, zise Albertă. Mămă-mea va să se dăkă să resăfle a-
 rălă mării. Pentră kare zi è otrăită grinzălă dămitale?

— Pentră sâmbăză.

— Azi è mară, bine; măine seargă plekămă: poi-
 măine dimineauă vomă fi la Tréport. S'ii, domnăle konte,
 kă estî nă omă de minăne pînă nă ne oameni într'o stare
 așă de komodă?

— Eă! într'adevără mă kreză mai mălă dekăstă cea
 ce sânt; voiă să pî fîz plăkă, nimikă mai mălă.

— În kare zi pî ai făkăstă invitările?

— Kiară astă-zî.

— Bine! alergă la D. Danglars, i s'ii kă măine
 părăsimă Parisul, mămă-mea mi eă. Nă te am vâză;
 grîz mare nă s'ii nimikă de grinzălă dămitale.

— Ce nebă nă estî mi D. Debray kare te a vâ-
 ză la mine!

— Ax! ai drentate.

— Din kontra, te am vâză mi te am invitată
 aci fără ceremoniă, mi mi ai resănsă kă toată naivitatea
 kă nă pteaă să fî komcșansălă meă, pentră kă eraă să
 pleci la Tréport.

— Ei bine! s'a nășă la kale. Dar dămneata, vei
 veni oare să vezî ne mămă-mea înainte zilei de măine?

— Înaintea zilei de mâine, è greş; pe zgm̃ m'ami întimula în mizloksl̃ pneg̃tirilor̃ voastre de plecare.

— Ei bine! f̃z mai bine de k̃t̃l̃ așã; ñn' ak̃sm eraĩ z̃ñ om̃ p̃k̃k̃t̃l̃, d'aci înainte veĩ fi z̃ñ om̃ adorabil̃.

— Ce se k̃vine s̃z fak̃ ka s'aj̃ng̃l̃ l'aveast̃ s̃z blimitate?

— Ce se k̃vine s̃z façĩ?

— Te întreb̃.

— Ast̃z-zĩ estĩ liber̃ ka aer̃sl̃; vino s̃z p̃r̃nzescĩ la mine: vom̃ fi z̃ñ mik̃ komitel̃, d̃smneata, m̃zm̃-meã mi eș ñmaĩ; dar o veĩ vedea de anroape. E o femeiz foarte însemnat̃, mi daka mi pare reș de ceva è k̃z ñz se afl̃z înk̃z o asemenea femeiz k̃z doz̃z-zeci de ani mai p̃z-diñ; at̃zncĩ, p̃ĩ j̃r̃g̃, era s̃z f̃z îndat̃z o kontes̃z mi o vi-çe-kontes̃z de Morcerf. K̃t̃l̃ pentr̃ tat̃z-meș, el̃z ñz va fi a kas̃z: are o komisiune ast̃z sear̃z mi p̃r̃nzesc̃e la marele ferendar̃. Vino, vom̃ vorbi despre k̃l̃ztorie. D̃smneata kare aĩ ṽz̃z̃t̃l̃ l̃zmeã întreag̃z, ne veĩ s̃z̃ne aventsrele d̃zmitale; ne veĩ s̃z̃ne istoria despre aça f̃zmoas̃z Grécã kare era cea alt̃z sear̃z la Operã, pe kare o ñzmesçĩ sklava d̃zmitale mi pe kare o traktezĩ ka pe o p̃r̃ncipes̃z. Vom̃ vorbi limba italiañz, cea spaniol̃z. S̃z vedem̃, p̃riimesç̃e; m̃zm̃-meã p̃ĩ va m̃l̃zsmi.

— Miĩ de m̃l̃zsmite, zise kontele; invitarea è z̃na din cele mai grãcioase, mi mi pare foarte reș k̃z ñz o pot̃z p̃riimi. Ñz s̃z̃nt liber̃ k̃sm kredeaĩ, mi am din kontra o întilnire din cele mai importante.

— Ah! iea a minte; m'ãĩ înṽzgat̃ adineaor̃z k̃sm se poate desk̃rka cineva de z̃ñ p̃r̃nz̃ neñk̃k̃t̃l̃. Am treb̃z̃z̃z̃ de o p̃rob̃z, din ferichire ñz s̃z̃nt banker̃ ka D. Danglars: dar; te însç̃iungez̃ k̃z s̃z̃nt tot̃z așã de nek̃rez̃tor̃z ka d̃ns̃l̃.

— Așa mi eș am sã uî daș astã probã, zise kontele.

Și sãrã.

— Xm! zise Morcerf, eatã kã pentrã a doxa oarã aî refãsatã de a prînze kã mãmã-mea. Așa darã estî o-tãritã, konte.

Monte-Cristo tresãri.

— Oх! nã o krezi, zise elș; apoî eatã mi proba mea kã vine.

Baptistin intrã mi stãrã lîngã șãrã în nișioare mi astentãndã.

— Nã șciam kã eraî sã viî, nã è așa?

— Eak'asha! estî șnș omș atãtã de estraordinarã, în-kãtã n'ami respõnde de dãmneata.

— Nã nãteam sã șciã kã eraî sã mã inviî la prînzã, cheîș nãșinã?

— Oх! kãtã pentrã asta, è probabilã.

— Eî bine! askãltã, Baptistin; che uî am zisș azi dimineadã kãndã te am kiãmatã în kabinetãlș meș de lãkrã?

— De a pãne sã înkizã poarta D-lãî konte îndatã che vorã bate çinçi ore, respõnse valetãlș.

— Pe șrãmã?

— Oх! domnãle konte... zise Albertũ.

— Nã, nã, voiș kã dinadinsãlș sã mã desbãrã de astã repstãciune misterioasã che mi aî fãkãt'o, șkãmniãlș meș viçe-konte. E prea greș sã joace çineva totã d'ãrna pe Mamfred. Voiș sã trãeskã într'o kasã de stiklã. Pe șrãmã, zi la vale, Baptistin.

— Pe șrãmã, a nã priimi pe altã fãrã nãmãi pe maiorã Bartolomeo Cavalcanti mi pe fiîș-seș.

— Așzi, D. maiorã Cavalcanti, șnș omș din chea mãî vekîã noblege a Italieî mi kare a avãtã pe Dante

Andrea Cavalcanti.

drentă d'Hozier... și aduși să și nu-și aduși a minte, în alți zecile de zile din *Infernă*; pe drumuri fiiș-seș, și și june năkăș de seamă dămitale auroane, vițe-konte, nărtăndă ațeia-și tătăș ka și dămneata, kare și face intrarea în lămea parisiană kă milioanele tătăș seș. Maiorăș mī adușe astă seară pe fiiș-seș Andrea, pe *confino*, kăm se zice în Italia. Mī ilă înkredințează. Ilă voiș skoate la lămină dak' are vr'șnă merită. Mī veī ajăta nă è ama?

— Făță indoială! E dară și amikă vekiș ală dămitale astă maioră Cavalcanti? întrebă Albertă.

— Niș de kăm, è și omă kăm se kade, foarte delikată, foarte modestă, foarte diskretă, kăm sântă o mășime în Italia; deschindinș năa deschinuș ai vekiloră familie, ilă am vătătă de măi măte ori, kăndă la Florenza, kăndă la Bologna, kăndă la Luca, și m'a însușințată desne sositărea sa. Kănosințele din kăștorită sântă pretențioase; și reklamă pretăndene amicităa țe li s'a aretată o dată din întimplare; ka kăm omășă țivilizată, kare șie șă trășaskă o oră kă nă șuș ține, n'ară avea totă-d'ășna kășetăș seș askășă! Astă bșnă maioră Cavalcanti va revedea Parisul, pe kare ilă a vătătă nămă în treakăș, pe kăndă kă Imperiul, dăkindă-se șă deșere la Mosca. I voiș da și nășș bșnă, va lăsa pe fiiș-seș; i voiș pătăte kă am șă ilă ptevegeșă: ilă voiș lăsa șă fakă toate nebșniele kăte i voră trețe prin minte, și ne vomă năti kă ațeasta.

— De minșne! zise Albertă, și vătătă kă estă și mentoră pteșiosă. Adio dară, ne vomă întoarțe dăminekă. Șitasem, am nășmită șuș de la Franz.

— Ax! într'adevără! zise Monte-Cristo; i plățe șă măi șează în Italia?

— Kreză kă da; kă toate ațeștea i năre reș kă nă estă și dămneata akolo. Zice kă eraș soarele Romei și kă

Majoru Cavaleanti.

fără dărnicea este timpului noros. Nu știu dacă merite chiar și
într-o zi a zilei să mi plătească.

— Așa dar și a scimbată nărușă despre mine,
amicală dărnicea Franz?

— Din contra, stărușă într-o zi a te crede fantasticală
în nărușă, ești pentru ce te doare.

— Plăcută șine! zise Monte-Cristo, și pentru care
am simțit o simțată viză în seara d'înțiușă cândă ilă am vâ-
zută kăstăndă o chină oare-care, și a bine-voită să
părușă pe a mea. Mi se pare, e fială generală
d'Épinay?

— Tokmai.

— Acela care a fostă așă de tiklomesă asasinată
la 1815?

— De bonanartistă.

— Așa e, pre leușă mea, ilă izbescă! N'are și
elă vre șină proiectă de a se însăra?

— Da, e vorba să iea pe damișă de Villetort.

— Adevărată?

— Kăm e vorba să ieaș eș pe damișă Danglars,
zise Albertă rizindă.

— Riză?

— Da.

— Pentru ce riză?

— Riză pentru că mi se pare că vâză și din par-
teă totă simțată pentru kăstărită kă se află și în-
tre damișă Danglars și mine. Dar într'adevără, skămnă
meș konte, vorbimă despre femeă kăm vorbescă femeile des-
pre bărbăți; e de neertată!

Albertă se skălă.

— Te dăci?

— Frămoasă întrebare! șant două ore de cândă și

skouž sxfletxlř Ńi aĭ politegea d'a mř mai ĩntreba daka mř dskř! ĩnr'adevrřř, konte, estĭ omxlř celř mai poleitř din lřme! Ńi domesticĭi dřmitale, ce bine sřntř ĩnvřgadi! D. Baplistin mai vřtosř! n'am nřstřř niĭ o datř s'am řnlřř asemene. Aĭ mei parř kř iea esemplxlř dřpe ceĭ dela Teatrul-Francesř, kari, avĭndř nřmai o vorbř de zisř, vinř totř d'azna s'o zikř pe marřinea sceneĭ. Astř-felř, daka te veĭ desfaye de Baplistin, ři cerř sř mř preferĭ pe mine.

— Fiĭ sigřř, vřce-konte.

— Nř ě destxlř, asteantř: aratř komnlimentele mele diskretxlři dřmitale Lucan, domnxlři Cavalcanti dei Cavalcanti, Ńi, daka din ĩntĭmlare arř vrea sř křpřziaskř pe fiĭ-seř, ařř o femeĭř kare sř fiř prea ĩnavřřitř, prea nobilř, celř nřřinř din partea mřmeĭ sale, Ńi prea baroanz din partea tatřxlř eĭ. Ńi voiř ajsta Ńi eř.

— Ox! ox! resnřnse Monte-Cristo, aĭ ajřnsř kř adevrřratř nĭn' alolo?

— Da.

— Pre lepea mea, nř se křvine sř te prinzi pentř nimikř.

— Ax! konte, strigř Morcerf, ce servĭciř mĭ aĭ faye Ńi křm te auĭ ĩbi de o sstř de ori mai mřltř, daka m'aĭ nřtea faye sř remřiř řřkřř, fiř Ńi pentř zece ani.

— Toate sřntř kř nřtingř, resnřnse kř gravitate Monte-Cristo.

Ńi, lřřndř voia dela Albertř, reintrř ĩn kasř Ńi de te treĭ lovĭtre pe timbrxlř seř.

Bertuccio s'aretř.

— Domnřle Bertuccio, zise kontele, sř sĭi kř priimeskř sřmbřtř ĩn kasa mea dela Auteuil.

Bertuccio avř o ĩnfiorare řřoargř.

— Vine, domnřle, zise elř.

— Am trebziŋuț de dămneata, zrmț kontele, pentru ka toate sã fã pnegãtite dãne kãviinũ. Astã kasã è prea frãmoasã, saã celã pãcinã poate fi prea frãmoasã.

— Arã trebzi sã skimbãmã totã ka s'ajãngã akolo, domnãle konte, kãci tintãrele s'aã ñvekitã.

— Skimbã darã totã, afarã nãmaĩ de zna, cea dela kamera de kãlkare kã damaskã rouã; o veĩ lãsa kiarã ñntokmaĩ prekãm se aflã.

Bertuccio se ñklinã.

— Sã nã te atinũi niã de grãdinã, dar din kãrte fã ce veĩ voi: mi arã plãcea kiarã sã n'o poatã rekãnoasã ce çineva.

— Voiã face totã ce mi va sta prin pãtinũ ka sã mãlãmeskã ne domnãlã konte; mi amã pãtea fi mi maĩ asigãratã daka domnãlã konte arã voi sã mi spãzã ce skopãrã are pentru prĩnzã.

— Ñtr'adevãrã, skãmpãlã meã Bertuccio, zise kontele de kãndã estã la Parisũ, te vãzã par' kã nã estã a kasã mi totã tremãrã; dar nã mã maĩ kãnosãi?

— Dar, kã toate aãstea, Esçelinda Sa arã pãteasã mi spãzã ne çine priimesãe.

— Nã sãiã ñnkã nimikã, mi n'aĩ trebziŋuț sã sãiã aãesta. Lucullus prĩnzãe la Lucullus, nimikã maĩ mãltã.

Bertuccio se ñklinã mi emi.

CAPITULU LV.

Maior Cavalcanti.

Niçi kontele niçi Baptistin nă minșiseră anșunșndă xî Morcerf astă visită a maiorălxî Cavalcanti, kare era pentră Monte-Cristo șnă pretestă ka să refăse prinșelă țe i se pronșnea.

Șeante ore hățșeră, mi D. Bertuccio, dăne ordinălx țe iăș priimise, plekase de doș ore la Auteuil, kăndă o trășșră păblikă se onri la poarta otelălxî mi se pără kă făși pe șrmă plină de rășine dăne țe eui dinr'insa șnă omă ka de vr'o ținăi-zeci mi doi de anî, părtăndă o redingotă verde kă gătane negre kare, dăne kăm se vede, nă maî nere din Europa.

Șnă pantalonă largă de postavă albastră, nișe botine kărate înkă, de mi k'șnă lăștră kam nesigără mi kă talpa kam groașă, mășșe de kăprioară, o pălxigă a kăria formă semăna kă a șnăi ținăarmă, șnă găleră negră k'șnă kenară albă împrejșrăi, kare, daka pronrietărlă seă nă iăș ar fi părtată din toată mi întreaga sa voingă, ară fi trekătă drentă șnă sîșșiră; astă-felă era kostămlă țe lăș nitoreskă șăb kare se înfășșșră personărlă kare bătă la grilă, întrebăndă daka la no. 30 ală aleei Cămpielor-Elisee uedeă D. kote de Monte-Cristo, mi kare, așșșra resășșșlă afirmativă ală portărlălxî, intră, înkise portășă dăne dîșșlă mi se îndrentă kătre șkară.

Kanălx țe lăș mikă mi șngișlosă ală așestă omă, pă-

răi seș kare încheia a albi, masta sa deasă și măruntă, fărâșă pe Bartistin să îl reknoaskă, kăci priimise semnele visitorăi și îl astenta în josăi vestibăi.

Astă-felă, îndată ce și sursă nămele înainte îndegătorăi servitoră, Monte-Cristo era înschiingă desne so-sirea sa.

Întoduseră pe streinăi în salonăi celă mai simlă.

Kontele îl astenta akolo și se dăse înaintei k'ână aeră voiosă.

— Ax! skămnăi meș domnă, zise elă, bine ai venită. Te astentam.

— Adevărată? zise Lucanul, Eschelingă Voastră mi astenta?

— Da, făsesem înschiingă desne venirea dămitale nentă astă-ză, la sheante ore.

— Desne venirea mea? Așa dară erai înschiingă?

— Da.

— Ax! atăiță mai bine! și mărțriseskă kă mă teameam să nă fi vitată cineva astă mărșă.

— Kare.?

— De a te înschiingă.

— Ox! ba nă!

— Dar estă sigără kă nă te înclă?

— Sănt sigără.

— Pe mine m'astenta Eschelingă Voastră astă-ză la sheante ore?

— Pe dămneata. Daka vreă, să verifikă.

— Ox! daka m'astenta, zise Lucanul, nă è de trebăingă să și mai dă astă osteneală.

— Ba da! ba da! zise Monte-Cristo.

Lucanul s'aretă în oare-kare neastămpără.

— Să vedem, zise Monte-Cristo nu ești domnule markis Bartolomeo Cavalcanti?

— Bartolomeo Cavalcanti, zise Lucanul, ba așa.

— Es-maior în serviciile Austriei?

— Maior să fi fost oare? întrebă cu temere bătrânul militar.

— Da, zise Monte-Cristo, maior. Asta e numele care se dă în Franța grație că ve îl avea în Italia.

— Bună! zise Lucanul, nici eș nu cerș mai mult, prieten...

— Apoi, nu vii aci din voința dămitale? zise Monte-Cristo.

— Oș! de sigur.

— Te a îndrentatș cineva la mine?

— Da.

— Astă minșnatș abate Busoni?

-- Așa! strigă maiorulș voiosș.

— Și ai o skrisoare?

— Eatș-o.

— Ei! Dămnezeulș meș! vezi bine. Dă-mi o datș.

Și Monte-Cristo lăș skrisoarea, pe care o deskise mi o țiți.

Maiorulș se' ișta la kontele cu oki marș plini de mirare kari se întorșea cu kșriositate pe fiș-kare parte a apartamentulș, dar kari venea earș neklintigș asșpra proprietarșlș.

— E kiarș așa... skșmnulș abate!

„Maiorș Cavalcanti, șnș domnș patrișianș din Luca, care se trașe din Cavalcantiș dela Florența, șrmș Monte-Cristo țișindș, mi care are șnș venitș de o jșmșlă de milionș.“

Monte-Cristo rediká okii de ne xǎrtiz mi salstǎ.

— De o jǎmǎtá de milionǎ, zise elǎ, drache! skǎm-
nǎlǎ meǎ domnǎle Cavalcanti.

— Zice de o jǎmǎtá de milionǎ? întrebǎ Lucanul.

— E skrisǎ kǎ litere, mi aǎa katǎ sǎ mi fǎ, aba-
tele Busoni   omǎlǎ kare kǎnoasce mai bine de kǎtǎ toǎi
toate stǎrile din Europa.

— Fǎ darǎ o jǎmǎtá de milionǎ, zise Lucanul, dar,
ne kǎvintǎlǎ meǎ de onoare! nǎ kredeam sǎ se ȝce aǎa
de sǎs.

— Pentrǎ kǎ ai ȝnǎ intendentǎ kare te fǎrǎ; ce vrei,
skǎmǎnǎlǎ meǎ domnǎ, katǎ sǎ treakǎ ȝineva n'akolo!

— Mǎ ai deskisǎ okii, zise kǎ gravitate Lucanul, am
sǎ i daǎ drǎmǎlǎ nǎkǎtosǎlǎi.

Monte-Cristo ȝrmǎ:

„Mi kǎrǎia i linsea nǎmaǎ ȝnǎ lǎkrǎ snre a fi fe-
ricitǎ.“

— Oǎ! Dǎmnezeǎlǎ meǎ, da! ȝnǎ singǎrǎ lǎkrǎ, zise
Lucanul k'ȝnǎ sǎsninǎ.

„D'a reafla ȝnǎ fiiǎ adoratǎ.“

— ȝnǎ fiiǎ adoratǎ?

„Rǎnitǎ din jǎneȝea sa, saǎ de ȝnǎ inemikǎ alǎ no-
bileǎ sale familie, or de ȝiganǎ.“

— Kǎndǎ era de ȝinȝǎ anǎ, domnǎle! zise Lucanul
k'ȝnǎ sǎsninǎ profǎndǎ mi inȝlȝȝndǎ-mǎ okii la ȝerǎ.

— Bietǎlǎ nǎrinte! zise Monte-Cristo.

Kontele zrm̃:

„I redaș speranța, i redaș viața, domnșle konte, a-nșnyndșī k̃z ačestș fiiș, ne kare ilș kax̃z de ținçı-surezeče anī in-dewertș, nouī s̃z ilș façı a ilș reafla.“

Lucanul se zit̃l la Monte-Cristo k'znș neastimp̃zș nesnșș.

— Potș, respnșse Monte-Cristo.

Maiorșlș se indrent̃.

— Ax! ax! zise elș, skrisoarea era darș adeṽzratș nīnș in kap̃lș?

— Te inđoiesçı, skșmnș domnșlș meș Bartolomeo?

— Ba nș, niçı o datș! Kșm s'arș nștea! znș omș gravș, znș omș kare avea znș karakterș reliđiosș ka abatele Busoni, n'arș fi in stare s̃z fakș o asemene glșmș; dar n'ai čititș totș, Eșchelinyș!

— Ax! este adeṽzratș, zise Monte-Cristo, mai ę wi znș *post-scriptum*.

— Da, respnșse Lucanul, da... ę... wi... znș... *post-scriptum*.

— „Spre a nș da s̃p̃zgate domnșlși Cavalcanti ka s̃z wi stremște fondșrile de la bankerșlș seș, i tragș o poliț de doșz miī françı pentrx keltșelele sale de k̃l̃toriz wi i deskizș znș kreditș asșnra đșmitale pentrx sșma de patrș-zęçı wi ontș mil françı ęe mi estī datorș.“

Maiorșlș zrma k̃z okiī ačestș *post-scriptum* k̃z o sm̃z-činare ṽzștș.

— Bznș! zise kontele.

— A zisă bənă, mǎrmǎră Lucanul. Astă-felă . . . domnăle, zise elă.

— Astă-felă ? . . . întrebă Monte-Cristo.

— Astă-felă, achestă *post-scriptum*.

— Ei bine ! achestă *post-scriptum* . . .

— E priimită de dămneata totă așa de favorabilă ka mi cea altă parte a skrisorii.

— Fărză îndoială. Avemă sokotele abatele Busoni mi eă; nă schiă bine daka nămaî patră-zeci mi ontă mi de livre i sântă datoră, dar între noi nă face nimikă nentă kăte-va bilete de bankă mai mătă săă mai năgină. Așa pineaî dară prea mătă l'achestă *post-scriptum*, skămnălă meă domnă ?

— Că voiă mǎrtărisi, respănse Lucanul, kă, plină de inkredere în semnătră abatelă Busoni, nă mă kăpățisem de alte fondări; astă-felă inkătă, daka mi ară fi linsită astă sperană, m'asă afla foarte strimtorăă la Parisă.

— Nă kăm-va zăă omă ka dămneata se poate afla strimtorăă or zăde s'ară întimnla săă fiă ? zise Monte-Cristo; săă lăzămă glăma la o parte !

— Ază akolo ! nekănoskăndă ne nimine, zise Lucanul.

— Sântă ală kari te kănoskă ne dămneata.

— Da, mă kănoskă, astă-felă inkătă . . .

— Spăne, skămnălă meă domnă !

— Astă-felă inkătă mi vei da acheste patră-zeci mi ontă de mi de livre ?

— La cea d'întăiă cerere a dămitale.

Maiorăă învirtea nisce okă mară inkremenăi.

— Dar, ia meză, zise Monte-Cristo ; într' adevăză nă schiă ce drakă; te căiă în niăioare de zăă patrară de oră . . .

— Nă te săpăra.

Maiorșlă trase șnș fotoliș și șezș.

— Akșm, zise kontele, vreī sș ieī čeva; șnș pașarș de xeres, de porto, d'alicantă?

— D'alicantă, fiindș-kș binevoiesčī; ačesta è vinșlș meș prealesș.

— Am șnșlș de minșne. K'șnș nesmete nș è așa?

— K'șnș nesmete, fiindș-kș mș silesčī.

Monte-Cristo șnș; Baptistin se areț.

Kontele înaintș kștre dînsșlș:

— Eī bine?... întrebș elș înčelș.

— Jșnele è kolo, respnșse valetșlș de kamergș pe ačela-șī tonș.

— Bine; șnde i aī zisș sș între?

— În salonșlș albaștrș, kșm mī ordonase Esčelin-
ča sa.

— Prea bine. Adș vinș d'Alicanta și nesmečī.

Baptistin eșī.

— Într'adevșrș, zise Lucanul, ți daș o șșșșșșșș kare mș imule de konfșsișne.

— Ia lasș! zise Monte-Cristo. Baptistin reintř kș pașarele, kș vinșlș și kș nesmečī.

Kontele imulș șnș pașarș și vșrsș într' alș doilea nșșmaī kște-va nikșțșre din rșbinșlș likidș kare era konșinsș în bștilia čea neste totș plinș de nșiajenī și de toate čele alte șemne kari aratș vekimea vinșlș, mșltș maī sigșrș de kșțș čeia če fakș sbřčitșșrele pentř omș.

Maiorșlă nș se înčelș la imșșșșșșșș, -lșș pașarșlș čelș plinș și șnș nesmete.

Kontele ordonș lșī Baptistin sș nșřș tava maī la îndemșna oasnelș seș, kare înčenș sș găște alicanta kș vřřșlș bșzelorș, fșkș o ștrșmbșțșrș de mșșșșșșșș, și introdșșe kș delikateșe nesmete le în pașarș.

— Ox! nă, nă pentru mine, fără indoială, zise maiorăle k'șnă șrăisă mi klătindă din kană.

— Dar pentru mamă-sa, zise kontele.

— Pentru mamă-sa! strigă Lucanul lăzndă șnă ală treilea nesmele; pentru biata mamă-sa!

— Bea dară, skămnă domnăle meă Cavalcanti, zise Monte-Cristo vărșndă Lucanului șnă ală doilea pașară de vină d'Alicantă; estă țrbărată.

— Pentru biata mamă-sa! mărmară Lucanul ȳerkăndă ka prin năsterea voingei, kare, lăkrăndă asăpra glandei lakrimale, să șde kolușă okișlă scă ka o lakremă falsă.

— Kare era, mi se nare, dintr'șna din familiile ȳele d'intiș ale Italiei?

— Patrițiană din Fiesole, domnăle konte, patrițiană din Fiesole!

— Și o kișna?

— Doresă să i asă nămele?

— Ox! Dămnenezăle meă! zise Monte-Cristo, nă ă de trebșingă să mi ilă șnă, ilă kănoskă.

— Domnăle konte șvie totă, zise Lucanul inklinăndă-se.

— Oliva Corsinari, nă ă ama?

— Oliva Corsinari!

— Markisă?

— Markisă!

— Și năz în ȳele din șrmă aș lăat'ă în kăștoriz, ka toate onșnerile familiei?

— Dămnenezăle meă! da, năz în ȳele din șrmă am lăat'ă în kăștoriz.

— Și, zise Monte-Cristo, ȳă adăă ȳărtiele bine reșlate?

— ȳe ȳărtie? întrebă Lucanul.

— Aktiŝ dŝmitale de kŝŝtorij kŝ Oliva Corsinari, mi aktiŝ de naschere alŝ konilŝiŝi.

— Aktiŝ de naschere alŝ konilŝiŝi?

— Aktiŝ de naschere alŝ lŝi Andrea Cavalcanti, fiŝiŝi dŝmitale; nŝ ilŝ kiamŝ Andrea?

— Krezŝ kŝ da, zise Lucanul.

— Che felŝ! o krezŝ?

— Azŝi akolo! nŝ kŝtezŝ ŝŝ intŝreskŝ kŝ da; è aŝa de mŝltŝ de kŝndŝ è perdsŝ.

— E drentŝ, zise Monte-Cristo. În-fine ai toate xŝrtiele aŝeste?

— Domnŝle konte, ŝi sŝiŝ kŝ pŝgere de reŝ kŝ, nesŝiindŝ ŝŝ mŝ kŝpŝteskŝ de aŝeste xŝrtie, am neîngrijitŝ de a le lŝa kŝ mine.

— Ax! drache! zise Monte-Cristo.

— Ega darŝ aŝa de neapŝrate?

— Neapŝrate.

Lucanul se skŝrninŝ ne frŝnte.

— Ax! *per bacco!* zise elŝ, neapŝrate!

— Fŝrŝ îndoialŝ; kŝndŝ arŝ avea ŝineva aŝi oare-kari preŝŝrŝi desne validitatea kŝŝtorieiŝ dŝmitale, desne leŝitimitatea konilŝiŝi dŝmitale!

— Ai drentate! zise Lucanul, arŝ pŝtea avea preŝŝrŝi ŝineva.

— Arŝ fi sŝpŝrŝtorŝ pentrŝ jŝnele.

— Arŝ fi fatalŝ.

— Asta arŝ pŝtea ŝŝ ilŝ faktŝ ŝŝ nearzŝ vre o kŝŝtorij minŝnatŝ.

— *O peccato!*

— În Francia! înceleŝi, è asprŝ ŝineva: nŝ è des-tŝlŝ, ka în Italia, ŝŝ se dŝkŝ ŝineva ŝŝ zikŝ ŝnŝi preotŝ: Ne izbimŝ, ŝnesche-ne. Kŝŝtoria è çivilŝ în Francia, mi,

spre a se kãștorî çineva çivilș, trebsieskș akte kari sș konstate identitatea.

— Eatș neferîçirea, aचेste xrtie, nș le am.

— Din ferîçire le am eș, zise Monte-Cristo

— Dșmneata?

— Da.

— Le ai?

— Le am.

— Ax! bșnioarș, zise Lucanul, kare, vșzindș kș perdea skopșlș kșștoriei sale prin nefinșa xrtielorș çerște, se temeã ka nș kșm-va aștș xitare s'adșkș vre o greștate în prîvinșa çelorș patrș-zerș mi ontș miî livre; ax! bșnioarș, eatș o ferîçire. Da, șrmș elș, eatș o ferîçire, kșçi n'ãșî fi kșșetatș eș...

— Dșmnezeșle! krezș preã bine, nș poate kșșeta çineva la toate.

-- Vezî ne așelș skșmnș abate?

— E șnș omș kare se fereshे.

— E șnș omș de minsne, zise Lucanul, mi çi le a trimisș?

— Eatș-ie.

Lucanul mi imuresnș mșbinele spre semnș de mirare.

— Ai lșatș în kșștorîș ne Oliva Corsinari în biserika San-Paul de Monte-Cattini; eatș çertifikatslș preotslș.

— Da, pre leșca mea! eatș, zise maiorșlș prîvindș-lș kș mirare.

— Și eatș aktslș botezslș lși Andrea Cavalcanti, liberatș de preotslș dela Saravezza.

— Totslș è în regșlș, zise maiorșlș.

— Așnçî iea xrtiele aचेsteã de kari n'am trebsinș, le veî da fișlșî dșmitale, kare le va nșștra kș îngrijire.

— Krezș preã bine!... Daka le arș nerde . . .

— Ei bine daka le arș nerde? întrebș Monte-Cristo.

— Eî bine! zise Lucanul, arş fi nevoitş čineva a-
tşnčî a skrie dinkolo, mi arş trece multş timuş nînz sş ka-
nete altele.

— Într' adevşrş, arş fi greş, zise Monte-Cristo.

— Măi neste nştinş, respşnse Lucanul.

— Mî pare bine kş înşeleşî valoarea xşrşielorş a-
cestora.

— Adikş le priveskş ka nenreşsite.

— Akşm, zise Monte-Cristo, kşş pentru mşma jş-
nelşî...

— Kşş pentru mşma jşnelşî... respşnse maiorşlş
kş neastîmpşrş.

— Kşş pentru mårkisa Corsinari.

— Dşmnezeşlş meş! zise Lucanul, sşb nasî kşrşia
pşrea kş naskş greşşşpile, arş avea oare trebşinş čineva
de ea?

— Nş, domnşle, respşnse Monte-Cristo; apoî nş mi
a nştitş . . .

— Da, da, zise maiorşlş, mi a...

— Nştitş tribşşlş natşrei.

— Vai! aşa, zise kş vioişisne Lucanul.

— Am sşistş ačeasta, zise Monte-Cristo; sşntş ze-
ce anî de kşndş a mşritş.

— Şi înkş nşngş mi akşm moartea ei, domnşle,
zise maiorşlş skouîndş din nosşnarşî o batistş kş karale mi
stergîndş întiîş okişlş stşngş, ne şrmş ne čelş drentş.

— Če sş fačî, zise Monte-Cristo, toşî sşntemş mş-
ritorî. Akşm, înşeleşî, skşmnş domnşlş meş Cavalcanti, în-
şeleşî kş è de prisosş sş se sşčî în Francia kş estî des-
pşşşitş de fişlş dşmitale de činčî-sure-zече anî. Toate is-
toriele ačeasta de şiganî kari rşneskş koniî nş se prea trekş
ne la noi. Îş ai trimişş sş înşeđe într'şnş koleşîş de pro-

vingiș, și vreî s'ă și împlinesc krescherea în lămea parisiană. Eat' pentr'ă ce ai p'rsit'ă Via-Reggio, unde lokses'ă dela moartea nevastei dămitale. Asta va fi destăiș.

— Krezi?

— F'rb'ă îndoial'ă.

— Prea bine, at'nc'ă.

— De s'ar'ă afla ceva despre ast'ă desp'rgire...

— Ax! da. Ce s'ă zik'ă?

— K'ă z'ăș'ă înv'p'tor'ă nekredincios'ă, vind'ăș'ă inemivilor'ă familiei dămitale...

— Corsinarilor?

— Negreșit'ă... g'pnise konil'ăș'ă ka s'ă și se sting'ă n'amele.

— E drent'ă, fiind'ă-k'ă è fi'ș'ă z'nik'ă.

— Ei bine! ak'z'ă k'ă s'ar'ă n'ș'ă toate la kale, s'ă n'ă te tr'ăd'ă de s'avenirile dămitale k'ând'ă se vor'ă renoi, ai îngeles'ă f'rb'ă îndoial'ă k'ă am vr'ăș'ă s'ă și fak'ă o s'p'ris'ă?

— P'rb'ăș'ă? întreb'ă Lucanul.

— Ax! zise Monte-Cristo, vr'ăș'ă bine k'ă n'ă poate închela čineva ni'ă oki'ăș'ă ni'ă inima z'ăș'ă p'rinte.

— Xm! zise maiors'ăș'ă.

— Či a fi f'rb'ăș'ă čine-va vr'o deskonerire indiskre-ș, saș'ă mai bine ai îngeles'ă k'ă era kolo.

— Čine, kolo?

— Konil'ăș'ă dămitale, fi'ăș'ă dămitale, Andrea al'ă dămitale.

— Am îngeles'ă ačeasta, resp'ns'ă Lucanul k'ă čea mai mare flegm'ă din l'ame; aș'a dar'ă è a'ă?

— Kiar'ă a'ă, zise Monte-Cristo; k'ând'ă a'ă intrat'ă valet'ăș'ă de kamer'ă adineaor'ă, m'a îns'ăing'at'ă despre venirea sa.

— Ax! foarte bine! ax! foarte bine! zise maiors'ăș'ă

stringîndă la fîz-kare esklamare grîtanele de la polonesa sa

— Skamniš meš domnă, zise Monte-Cristo, ingelegă toată miskarea dămitale, kată să ăi lasă totă timnišă sure a te întrema; voiš să pnegrteskă ăi ne jănele pentră ayeastă întrevedere așă de dorită, kăvî pressnišă kă nă ă mai năuiniš nerăbdătoră de kăiă dămneata.

— O kreză, zise Cavalcanti.

— Ei bine! neste kăte-va minste vomă fi lîngă dămneata.

— Mî ilă adăvî dară? merăi dară kă bănzătatea nî-nă întră a mî ilă presinta însă-ăi?

— Nă, nă voiš să mă năiș între șnă tată ăi șnă fiș, veăi fi singrăi, domnișle maioră, dar fi lînisuită, kiară la întîmplare d'ă remănea mătă glassă sănușelăi, n'ăi nătea să te închel: elă va intra ne ayeastă șură. E șnă jăne frămosă blondă, năuiniš kam prea blondă poate, kă maniere foarte previitoare; veî vedea.

— Adevărată, zise maiorăi, șvîi kă n'am adășă kă mine ayele doră mîi de frană ne kară le am lăată de l'achelă bănă abate Busoni. Și am făkăiș kăiștoria...

— Și ăi trebăingă de bană.... ă preadrentă, skamniš domnišă meš Cavalcanti. Eată, kă să ăi făvî sokoteala, ontă bilete de o mîiș de frană.

Okîi maiorăișă strelăvîră kă nișe skarbenkăi*).

— Patră-zevî mîi de frană ăi mai remăiș datoră, zise Monte-Cristo.

— Eschelîngă voastră vrea șnă biletă de priimire? zise maiorăișă strekărîndă biletele în posănarăișă interioră ală poloneșă sale.

— Pentră ăe? zise Monte-Cristo.

*) O neatră skamniș romăișă inkăiș.

— Dar pentru ca să te descurci în privinga abatelii Busoni!

— Ei bine! mi vei da și bilete de primire generală cândă îți voiș numera cele din șarmă patră-zeci mi de franși. Între oameni onesti, sântă de prisosă aceste măsare.

— Ah! da, este adevărată, zise maiorul, între oameni onesti.

— Akșm, cea dăpe șarmă vorbă, markise.

— Șapne.

— Mi erui o mikă rekomandare, nu è așa?

— Kșm nu! o cheră.

— N'ară fi reș cândă ai părăsi astă polonesă.

— Adevărată? zise maiorul privindă vestimintăle kă oare-kare komplăcere...

— Da, asta se mai poartă la Via-Reggio, dar la Parisū è de multă timpă de cândă a trektă moda astă koskă, or kătă de elegantă să fi.

— Mi pare reș, zise Lucanul.

— Oș! daka îți așa multă la ea, o vei relăa cândă te vei dăce.

— Dar ce să și?

— Or ce vei avea în ueamantanele dămitale.

— Ce felă, în ueamantanele mele? Am și mai și portă-mantelă.

— Kă dămneata, fără indoială. Pentru ce să ne fi rășine? Kătre auestea, și soldată vekă i plăce să îmble într'o îmbrăkămintă șoară.

— Eată tokmai pentru ce...

— Dar estă și omă kare șui să te păstrezi la trebășingă, mi îți ai trimisă ueamantanele mai dinainte. Ele aș sosită eră la otelăș Principilor, strada Richelieu. Akolo îți ai lăată kasă.

— Аіаичі, іп авесте ґеамаптане?...

— Пресепііа кѣ аї пссѣ пе ваіетіаіа дсмітаіе де ка-
мерѣ сѣ ґї іпгрїеаскѣ де тотѣ ґе аветаі требсіпґѣ: хайне де
огаіаѣ, хайне де снїформе, астеа сснтѣ бсне. Не ґї сіта крѣ-
ґїіе. Іпкѣ маї рїдѣ іп Франґїа де еле, дар тотѣ се маї
поартѣ.

— Преа бїне! преа бїне! преа бїне! зїсе маїоріаіа,
каре кѣдеа дїп сіміре іп сіміре.

— ІІї акм, зїсе Монте-Срїсто, кѣндѣ ґї с'а іп-
трїіа іпїма іп кѣтра сіпґїрїіорѣ уреа вїі, преґѣтесґе-те,
сксмпнѣ домнїаіа меѣ Савалканти, а реведеа пе фісіа дсмі-
таіе Адреа.

ІІї фѣкїндѣ о салстаре мїпґнатѣ Лусанулї каре ера
ґїпїа де естасе, Монте-Срїсто деспѣрѣ іп доссїа сней тани-
ґерїе.

Andrea Cavalcanti.

Контеіе де Монте-Срїсто іптрѣ іп салонїаіа вейїнѣ, пе
каре Баптістїн іаіа нсмісе салонїаіа албастрѣ, мї іп каре іптра-
се маї 'наїнте снѣ јсне к'о тсрнсрѣ foarte фрсмоасѣ, к'снѣ
портѣ дестѣаіа де еіеґантѣ, мї пе каре о кабрїоіетѣ псблїкѣ
іаіа іаісасе, к'о јсмпѣта де орѣ маї 'наїнте, іа поарта отелїаіа.

Баптістїн н'авс нїчі о ґреатате д'а іаіа рексноасґе.

Авеста ера ачелѣ јсне іпалтѣ кѣ пѣрїаіа блондѣ сксртѣ,
кѣ барба рошіаіа, кѣ окїї неґрї, а кѣрїаїа фсґѣ рсменѣ мї,

streșuitoare de albege i fșseserș insemnate de stșpnș-seș.

Kșndș intrș kontele în salonș, șnele era întinsș kș neingrijire pe o sofa, bșlșndș-șî botina kș o trestîș sșbșire kare avea șnș mșrș de asrș.

Kșndș vșzș pe Monte-Cristo, se skșlș iste în șșș.

— Domnșlș è kontele de Monte-Cristo? zise elș.

— Da, domșle, șî am onoarea șș vorbeskș, mi se pare, kș domnșlș vișe-kontele Andrea Cavalcanti?

— Vișe-kontele Andrea Cavalcanti, zise șnele în șojșndș așeste vorbe kș o salștare nesilitș.

— Katș s'aibî o skrisoare kare șș te akrediteze pe lșngș mine? zise Monte-Cristo.

— Nș șî vorbeam de dșnsa din kassa semnșștrei, kare mi s'a pșrșlș straniș.

— Simbad Marinarslș. Nș é așa?

— Tokmaî. Așa darș, fișndș-kș n'am kșnoskștș nișî o datș altș Simbad Marinarslș afarș de țelș din *O mîș wi șna de Nonșî*...

— Eî bine! è șnșlș din desșîndșiî lși, șnșlș din amișîi mei, foarte înavșșitș, șnș Anglș, maî mșlș de kștș orișinalș, kam nebșnș, alș kșrșia nșue adevșratș è lordș Wilmore.

— Ax! eatș țeia țe mi esnlkș totș, zise Andrea Atșnșî așta merșe de minșne. Kiarș Anglul așesta è pe kare îlș am kșnoskștș... la... așa, prea bine!... Domșle kontș, șșnt șervșlș dșmitale.

— Daka țeia țe mi fașî onoarea de a mi șșșne è adevșratș, resșșșse șșrîzîndș kontele, șnerș kș veî fi des-tșlș de bșnș șșre a mi da kște-va amșșșnte desșre dșm-neata mi desșre familia dșmitale.

— Bșkșrșș, domșle kontș, resșșșse șnele kș o înlesnire kare proba soliditatea memoriei șale. Șșnt, prekșm

aî zisă, viçe-kontele Andrea Cavalcanti, fiică ală maiorsăi Bartholomeo Cavalcanti, din familia Cavalcantiilor înscriși în karte de asră a Florenței. Familia noastră, de mi în-kă prea înavșită, fiindă-kă tată-meș are un venit de o jumătate de milionă, a cherkată multe nefericiri, mi însă-mi eș, domșle konte, kândă eram de cinci săș meșe ani, am fostă rnită de un învâștoră nekredinciosă, asă-felă inkătă, de cinci-spre-zече ani, n'am mai vâștă pe astorsă zileloră mele. De kândă am ajunsă în etatea minșii, de kândă sânt liberă mi de kaptă meș, ilă kaptă, dar în dewartă. În-sine astă skrisoare a amikăi dșmitale Simbad mi sșne kă è la Parisă, mi m'astorisă a mă îndrenta la dșmneata ka s'afș nșvele despre dinsă.

— Într'adevără, domșle, totă ceia ce mi sși è foarte interesantă, zise kontele nrivindă kă o mșlumire întnekoasă astă fisionomă întiprită k'o frășșeșe asemene ka a anșelsăi celă reș, mi ai fktă prea bine de a te konna întră toate kă invitarea amikăi meș Simbad, kăci tatălă dșmitale è într'adevără aci mi te kaptă.

Kontele, dela intrareaî în salonă, nș perdșe din vedere pe jșnele.

Elă se mirase de inkredincarea kăștășrei sale mi a glassăi seș; dar l'achte vorbe așa de natșrale: „Tatălă dșmitale è într'adevără aci mi te kaptă,” jșnele Andrea fș-kă o sșrităș mi strigă:

— Tatălă meș! tatălă meș aci!

— Fșșă indoială, respnșe Monte-Cristo, tatălă dșmitale, maiorsă Cavalcanti.

Întipșirea de sșaimă respndită pe trășșrele jșnelă se sterse măi îndată.

— Ah! da! este adevărătă, zise elă, maiorsă Bar-

tholomeo Cavalcanti. Și zică, domnule konte, k̄ è aci sk̄mp-
nsl̄ meș tat̄?

— Da, domnule. Voiș ad̄v̄r̄i kiarș k̄ adineaor̄
m'am despr̄ḡit̄ de elș; k̄ istoria ne kare a sn̄s'o despre
ačestș fiș isbitș, ne kare ilș perd̄se, m'a atinsș prea m̄ltș;
intr'adev̄rș, d̄rerile l̄i, temerile l̄i, speranșele l̄i în
pr̄vinșa asta, arș kom̄ne o poem̄ foarte fr̄moasș. În fine
priimi intr'o zi n̄vela țe i sn̄nea k̄ r̄nitorii fișl̄i seș
pronșnea s̄ ilș inapoieze, saș s'arate unde se afla, nentr'o
sșm̄ destl̄ de mare. Dar nimikș n̄ reginș ne ačestș b̄nș
p̄rinte. Astș sșm̄ f̄ trimisș la frontiera Piemontelui, k'șnș
pasportș visalș nentr̄ Italia. Erai la meaza-zi a Franciei.

— Da, domnule, resp̄nse Andrea k'șnș aerș destl̄
de ink̄rkatș; da, eram la meaza-zi a Franciei.

— O tr̄s̄r̄ k̄ta s̄ te asente la Nice?

— Așă, domnule; m'a kondsș dela Nice la Genova,
dela Genova la Turin, dela Turin la Chamb̄ry, dela Cham-
b̄ry la Pont-de-Beauvoisin, mi dela Pont-de-Beauvoisin la
Parisū.

— De minșne! Elș totș șnera s̄ te intilneask̄ ne
dr̄mș, k̄ci totș ačestș kale o șrma mi elș; eatș nentr̄
țe itinerarșl̄ d̄mitale f̄sese astș-felș insemnatș.

— Dar, zise Andrea, daka m'arș fi intilnitș sk̄mp-
nsl̄ meș p̄rinte, m̄ indoieskș k̄ m'arș fi rek̄noskșl̄; or
k̄m, m'am sk̄mbatș de k̄ndș ilș am perd̄tș din vedere.

— Ox! glassl̄ șn̄el̄i, zise Monte-Cristo.

— Ax! da, este adev̄ratș, zise șșnele, n̄ k̄șetam
la glassl̄ șn̄el̄i!

— Ak̄m, resp̄nse Monte-Cristo, șnș singrș l̄kr̄
neastim̄p̄r̄ ne markis̄l̄ Cavalcanti, țe ai f̄k̄tș în totș
tim̄șl̄ ne k̄ndș ai fostș dep̄rtatș de elș; țe felș ai fostș
traktatș de persek̄storii d̄mitale; daka s'aș p̄zitș toate pri-

vingele ce se kăvenea nascherii dămitale; în-fine daka nă ȳi a remasă dintr' ačeste săferinȳe morale la kari ai fostă es-năssă, săferinȳe mai rele de o miŭ de ori de kăț săferin-ȳele fisice, vre o slăbiciune a fakslitȳiloră kă kari natăra te a dărsită așă de mălă, ūi daka kreză însă-ȳi kă veă nătea relă ūi sășșine kă demnitate în lăme rangslă dămitale.

— Domnăle, îngănlă jănele amășită, nă kreză kă vre șnă raportă falsă...

— Eș! am așzită vorbindă de dămneata nentă intăia oară ne amikslă meă Wilmore filantronslă. Am sūistă kă te a aflată într'o stare kăm tristă, nă kănoskă kare, ūi nă i am făkăslă ničă o întrebare: nă sânt kăriosă. Neferičirile dămitale ilă aș interesată, așă dară eraă interesantă. Mă a zisă kă vrea să ȳi întoarkă posișșineă ne kare o aveă în lăme năn'a nă o perde, kă va kăsta ne tatălă dămitale, kă va da neste dănsslă; ilă a kăstată, ilă a aflată, dăne kăm se vede, fiindă kă è kolo; în-fine m'a însūișșată eră desne venirea dămitale, dăndă-mă ūi alte instrăkȳișșni relative la starea dămitale. Săiă kă è șnă orișinală, amikslă meă Wilmore, dar într' ačela-șă timă, fiindă-kă è șnă omă ureă sigră, avăă kă o mină de așă, ūi kare, prin șrmare, poate să ūi fakă orișinalitȳile făr'a se răina, am promisă să șrmeză dăne instrăkȳișșnile lăi. Akăm, domnăle, nă te sășșăra de întrebarea mea; fiindă-kă voiă fi nevoită a te natrona nășșină, așă dori să săiă daka neferičirile ce ȳi s'așă intămplată, neferičiri fără voia dămitale ūi kari nă skadă kăță de nășșină năvingă ce o am nentă dămneata, nă te așă făkăslă oare-kăm streină de lămeă în kare starea ūi nămele dămitale te kășșăma să fakă o fișșă așă de bēnă.

— Domnăle, resnăse jănele relăndă-șă taktăslă din ce în ce, ne kăndă vorbea kontele, fiă inkredinșșată desne ačeastă: rănităriă kari m'așă denărtată de tată-meă, ūi kari,

fr̃ũ indoĩal̃, avea de skoñ a m̃z vinde maĩ t̃rzĩ la el̃ k̃sm ã fr̃k̃st̃, ã kalk̃lat̃ k̃z, snre a se folosi de mine, k̃ta s̃z mĩ lase toat̃ valoarea personal̃, Ńi kiar̃ a o maĩ kres̃e, daka era k̃z ñsting̃t; am priimit̃ dar̃ o kres̃ere dest̃l̃ de b̃ñt̃, Ńi am fost̃ traktat̃ de fr̃ii de koniĩ maĩ nreks̃m era traktat̃ ĩn Micasia sklaviĩ ne kari st̃pñniĩ lor̃ ĩi fr̃ea gramatĩi, medĩi Ńi filosofi, ka s̃z ĩi ṽnz̃ maĩ sk̃mñ la t̃rg̃l̃ Romeĩ.

Monte-Cristo s̃rise k̃z m̃sl̃smire.

D̃ne k̃sm se vede, el̃ ñ sperase n'at̃ta dela D. Andrea Cavalcanti.

— K̃tre aq̃stea, zise j̃nele, k̃nd̃ aũi avea vre zñ defekt̃ de kres̃ere sã de obĩñsing̃ de l̃me, krez̃ k̃z ar̃ fi cineva at̃t̃ de b̃ñt̃ ka s̃z mĩ ĩl̃ treak̃ k̃z vedea, nentr̃ neferiq̃irile kari ã ĩnsouit̃ nas̃erea mea Ńi mĩ ã persekstat̃ j̃neq̃ea.

— Eĩ bine! zise k̃z neĩngrijire Monte-Cristo, veĩ face q̃e veĩ voi, ṽqe-konte, k̃zĩ est̃i st̃pññ, Ńi asta te ñrives̃e ne d̃mneata; dar, nre leq̃ea mea, din kontra, ñz voĩ sñne nĩi o vorb̃ d̃ñ aq̃ste avent̃re, istoria d̃mitale ĩe zñ romañ, Ńi l̃mea, k̃ria i plak̃ romanele str̃nse ĩntre dos̃z konerit̃re de x̃rt̃iz galbeñ, ñz se ĩnkrede de lok̃ ĩnt̃r' aq̃lea q̃e le vede legate ĩn veliñ vieq̃itoare, kiar̃ de ar̃ fi d̃srite k̃sm nouĩ fi d̃mneata. Eat̃ grestatea q̃e mĩ aũi permite a Ńi ĩnsemna, dom̃le ṽqe-konte; abia veĩ sñne k̃zi-va istoria d̃mitale q̃ea aling̃toare, Ńi ea va ĩncene s̃z mearg̃t ñrin l̃me k̃z tot̃l̃ desnat̃rat̃. Veĩ fi nevoit̃ a te ĩnf̃ũia ka zñ Antony, Ńi timp̃l̃ l̃si Antony a kam treak̃t̃. Poate k̃z l̃mea s'aib̃ oare-kare k̃sriositate nentr̃ d̃mneata, dar ñz pl̃aq̃e la toat̃ l̃mea a se face q̃entr̃ de obserṽr̃i Ńi q̃int̃ de komentarie. Asta ar̃ ñstea s̃z te osteneask̃.

— Krezǎ kǎ aĩ drentate, domnșle konte, zise jșnele, ĩngȳlbenindǎ fȳrȳ voĩzĩ sǎb kȳzȳtȳra neklintitȳ a lșĩ Monte-Cristo; asta   o nekșvĩindȳ mare.

— Kș toate aĳestea nș s'arș kȳdea sȳ mȳreaskȳ ĳineva lșkrșlș așa mșltș, zise Monte-Cristo; kȳĳĩ, ferindș-se de o greșealȳ, arș da peste o nebșnitȳ. Nș, asta   nșmaĩ șnș planș otȳritș kșm sȳ se poarte ĳineva, șĩ, pentr' șnș omș ĩnșelegȳtorș ka dșmneata, aștș planș, kȳtș   maĩ konformș kș interesele dșmitale, kș atȳtș   maĩ lesne de șrmatș: va trebși sȳ kombagũ totș ĩntșnerikșlș trekștșlșĩ dșmitale prin mȳrtșrie șĩ prin amĩcie onorabile.

Andrea șĩ perdș kșmpȳtșlș ne vȳzște.

— M' așĩ ĩnfȳũșa bșkșrosș ka șnș resnșnzȳtorș șĩ garantș pentrș dșmneata; dar eș am șnș obiĳeșĩ moralș de a mȳ ĩndoi de ĳeĩ maĩ bșnĩ amĩĳĩ aĩ meĩ, șĩ o trebșĩnȳ de a kȳșta sȳ fakș ne ĳeĩ alũĩ a se ĩndoi; prin șrnare așĩ jșka șnș rolș streĩnș pentrș mine, kșm zikș traĳedianĩ, șĩ așĩ așnșe ĩn stare sȳ mȳ flșere, ĳeia ĳe arș fi de prisosș.

— Kș toate aĳestea, domnșle konte, zise Andrea kș kștezare, pentrș prĩvinga lordșlșĩ Wilmore kare m'a reko-mandatș la dșmneata...

— Da, fȳrȳ ĩndoiatȳ, resnșnșe Monte-Cristo; dar lordș Wilmore nș m'a fȳkștș sȳ șĳĩș kȳ aĩ avșlș. o jșnege fȳrtșnoasȳ. Ox! zise kontele vȳzĩndș miskarea ne kare o fȳĳea Andrea, nș ĳĩ ĳerș vre o mȳrtșrisire; ne ĩng' aĳeasta, kșvĩntșlș pentrș kare am adșș ne D. markisș Cavalcanti, tatșlș dșmitale, din Luca, a fostș ka sȳ n'aibĩ dșmneata trebșĩnȳ de nimine. ĩș veĩ vedea akșm,   kam đeanȳnș șĩ kam ĩponođeș; dar   vorba desnșe șniformȳ, șĩ kȳndș se va afla kȳ   de onș-șnre-zȳĳe anĩ ĩn servĩĳișlș Austriei, i se va treĳe kș vederea; ĩn đenere nș prea ĳeremș marĩ

lăkrări dela Austriaci. K'șnș kăvîntș,   șnș tatș destlș de bșnș, te inkredîngezș.

— Ax! mș inkredîngezi, dșmnșle;   așa de mșltș de kșndș îlș pșrgșsisem, înkștș nș mai aveam ni  o adș- cere a minte desure dînslș.

— Și ne șgmș, ș ii, kșndș are  ineva o avere, i se trekș mșlte.

— Este darș adevșratș kș tatș-meș   inavșuitș, domnșle?

— Milionarș...  in i sște miı livre venitș.

— Așn i, întreb  jșnele kș smș inare, voiș si intr' o stare... plșkștș?

— Din  ele mai plșkște, skșmnșlș meș domnș;  i f i șnș venitș de  in i-ze i miı livre ne anș in totș timnșlș  e vei șede a la Paris .

— Dar astș-felș voiș șede a pentș totș d' șna.

— Eı!  ine poate pșvedea împșrejșrșile, skșmnșlș meș domnș. Omșlș pșopșne mi Dșmnșzeș dîșnșne.

Andrea skoase șnș șșșnîș.

— Dar in-fine, zise elș, totș timnșlș  e voiș sta la Paris , mi daka ni  o împșrejșrare nș mș va nevoi a mș depșrta, astı banı, de kari mi vorbe  adine aorș, mi sșntș asigșra i?

— Ox! ni  kș   de vorbitș.

— De tatș-meș? întreb  Andrea kș neastîmpșrș.

— Așa, însș garant i de lordș Wilmore, kare, a- șșnșra  ererıi tatșlși dșmitale,  i a deskîș șnș kreditș de  in i miı fran i ne lșnș la D. Danglars, șnșlș din  ei mai sigșri bankerı din Paris .

— Și tatș-meș are a minte sș stea mșltș la Pa- ris ? întreb  Andrea kș neastîmpșrș.

— Kște-va zile nșmai, resnșșse Monte-Cristo. Ser-

viciisă seș nă ilă eartă să linseaskă mai miltă de doză saș treî sentimăne.

— Oș! skămnăș meș tată, zise Andrea ne vızste inkntată de astă plekare revede.

— Astă-felă, zise Monte-Cristo, prefăkindă-se kă se încheală de acentăș acestoră vorbe, astă-felă nă voiș să întărieză niči k'ănă minăș ora reșnirii voastre. Esti pre-ștită a îmbrășiaș pe acesă bșnă D. Cavalcanti?

— Kreșă kă nă te îndoiesči?

— Eî bine! întră dară în salonă, jșnele meș amikă, mi vei afla pe tatăș dșmitale kare te asteantă.

Andrea făkă o salătare profăndă kontelăi mi întră în salonă.

Kontele ilă șrmă kă oki, mi, vızindă-lă kă a des-șășă, împinse șnă resortă țe resșndea la șnă tabloă, kare, deșărtăndă-se din kadră, lăsa șnă interșiviăș făkășă kă îndemătare șnre a se nștea vedea în salonă.

Andrea reînkise șua dăne dînsășă mi înaintă kătre maioră, kare se skălă îndată țe așzi șgomotășă pasiloră țe s'angonia.

— Aș! domșle mi skămnăș meș nărinte! zise Andrea kă glasă tare astă-felă inkntă să ilă așză kontele prin șua țeă inkisă, dămneata estă?

— Bșnă zisă, skămnăș meș fiă, zise maiorășă se-șiosă.

— Dșn'atșgia ană de desșășă, zise Andrea șităndă-se mereă în partea șnde era șua, țe fericișre d'a te revedea!

— Într'adeșășă, desșășă a fostă lăngă.

— Nă ne îmbrășășă, domșle? întrebă Andrea.

— Kăm vei voi, fiășă meș, zise maiorășă.

Și amîndoi se îmbrășășă kăm se îmbrășășășă

la Theatrul-Francesu, adică netrekîndu-și canăle ne d'asupra smerșii.

— Așa dar, eatu-ne împresnați, zise Andrea.

— Eatu-ne împresnați, respunse maiorul.

— Ca să nu ne mai descurgim?

— Așa; krează, fiișă meș, că privesci acum Fran-
cia ca o a doua patrie?

— Adevărat este, zise junele, că am fi desperat
cîndu amî părăsi Parisul.

— Și eș, nu priveni, n'amî pstea trîi afară din
Luca. Mă voiș întoarce dar în Italia îndată ce voiș pstea.

— Dar, înainte d'a pleca, prea skămpulă meș tată,
mî vei da fărî îndoială xărțiele, prin ajstorsle kăroga mî va
fi iesne a konstata șanșele din kare m'am năskăș.

— Fărî nici o îndoială, kăci viș într'adinsă pentru
aceasta, mî am avăle multă greșate nîm să te întilneskă ca
să mî le daș, inkăș n'arș fi bine să mai încenemă a ne mai
kăsta șnelă ne altăle; asta mî arș lăa cea din șmă parte a
viegei mele.

— Și xărțiele aceslea?

— Eatu-le.

Andrea năse măna kă nesăgiș ne akășle de kăș-
toru ală tatăș seș, ne certifikășle seș de botezș, mî, dăne
ce le a deskisș toate k'șnș nesăgiș urea natală șnă fiș
băș, le çiti k'o reneziçisne mî șnș învăș kari areta arș-
kășra de okăș cea mai denrinsu mî într'acela-șî timpș in-
tereseșle çelă mai viș.

Dăne ce le çiti, o băkăriș nesnăș ștreșçi ne fră-
tei, mî privedș ne maiorul k'șnș șrîșș straniș:

— Așa! zise elș în limba toșkană cea mai kărată,
nu șentș galere în Italia?

Mayorul se îndreptă.

Contele de Monte-Cristo. Vol. IV,

— Ши pentru ce? zise el.

— Daca poate fabrica cineva nisca asemenea cartie fara vre o temere? sa fi fakit pe jumatate din astea, skamnel meș tatz, in Francia, te ar fi trimis sa mi skimbi aerul la Toulon pentru cinci ani.

— Ce zici? zise Lucanul cerkand sa mi dea un aer maiestros.

— Skamnel domnel meș Cavalcanti, zise Andrea stringind braul maiorsii, kta mi se pltesce ca sa mi fi tatz?

Maiorsii vr sa vorbeask.

— St! zise Andrea mnd-mi glassi, am sa mi da esemnel inkrederii; mi se d cinci-zeci mi franzi ne an ka sa fi fisl dmitale: prin zmare ingelei k n voia zice e ni o dat k n mi est tatz.

Maiorsii se zit k neastmpz imprejri.

— Ei! fi linisit, sentem singri, zise Andrea; ne zme, vorbim in limba italian:

— Ei bine! mie, zise Lucanul, mi se d cinci-zeci mi franzi o dat pligi.

— Domnle Cavalcanti, zise Andrea, kredeai in hasmele zinelor?

— N, alt dat n, dar akm kat sa le krezi.

— Ai avst dar probe?

Maiorsii skoase din posnarzi un nmn de arz.

— Pinzite, prekmi vezi.

— Zici dar k trebe sa krezi promiterile ce mi sa fakit?

— Ama krezi.

— Shi k acest brav konte le va gine?

— Din nntk in nntk; dar, ingelei, ka sa ajnem la skon, kat sa ne jkkm rolul.

— Ши че felš?

— Eš rošlš žnšī pšrinte tīpšrš....

— Ши eš ne alš žnšī fiš respektuosš.

— Fiindš-kš ei doreskš sš te trašī din sšnšele meš.

— Čine, ei?

— Dek! de žnde sčiš eš... ačeia че űī aš skrisš.

N'ai priimitš o skrisoare?

— Ba da.

— Dela čine?

— Dela žnš oare-kare abate Busoni.

— Pe kare nš ilš kšnosčī?

— Pe kare nš ilš am vžzšlš ničī o datš.

— Če űī skriea?

— Nš mš veī tršda?

— Sš mš fereaskš Dšmnezčš: avemš ačeia-šī in-terese amīdoī.

— Atšnčī, čitesče.

Ши maiorslš dete o skrisoare žšnelšī.

Andrea čiti inčelš:

„Estī fšrš avere; o bštršneče neferičitš te asteantš.

„Vrei sš devīī, daka nš inavšžitš, čelš nšűinš nea-līrnatš?

„Pleakš la Parisū kiarš akšn īdatš, šī dš-te sš reklamī dela D. kontele de Monte-Cristo, in aleia Cām-pielor-Elisee, no 30, ne fišlš че ilš ai avštš dela marki-sa Corsinari, šī kare űī a fostš ršpnitš de kšndš era de činčī anī.

„Astš fiš se nšmesče Andrea Cavalcanti.

„Ka sš nš te īdoesī de skonslš че ilš are sšb-semnatšlš de a űī fi plškšlš, veī aša alššrate:

„1. Șnș inskriș de doș mii natrș sste livre toskane, plătite la D. Gozzi în Florenza;

„2. O skrisoare de introdșcere la D. kontele de Monte-Cristo, la kare ȳi deskizș șnș kreditș de natrș-zeyi mi onlș mii franși.

„Dș-te la kontele la 26 maiș, la șcante ore seara.

„Semnatș abatele **Busoni**.”

— Așa este.

— Ȳe, felș! așa este? Ȳe vrei șz ziyi? întrebă maiorșlș.

— Zikș kș mi eș am priimitș șna mii asemene.

— Dșmneata?

— Da, eș.

— Del' abatele Busoni?

— Nș.

— Dar dela vine?

— Dela șnș Anglu, dela șnș oare-kare lordș Wilmore. kare iea nșmele de Simbad Marinarișlș.

— Și ne kare ilș kșnosși totș așa de bine ka mi ne abatele Busoni.

— Ba nș, eș șșnt mii inaiolatș de kșlș dșmneata.

— Ilș ai vlezlș?

— Da, o datș.

— Și șnde?

— Ax! catș Ȳe nș ȳi notș șșne; ai fi totș așa de inșșmatș ka mine, mi nș è de trebșingș.

— Și Ȳe ȳi se skriea?

— Ȳitesșe.

„Esti fșrș avere și ai șnș viitorș miserabilș: vreș șz aibi șnș nșme, șz fi liberș, șz fi inavșșitș?

— Azî akolo! zise jânele legîndă se ne kîkîie-
le sale, daka se face o asemenea întrebare!

„Iea posta ne kare o veî afla pîegîitîz kîndş veî
emi dela Nice ne poarta Genovej. Treçî prin Turin, Cham-
bery şî Pont-de-Beauvoisin.

„Înfîşîşearz-te la D. kontele de Monte-Cristo, în
aleia Câmpielor-Elisee, la 26 maiş, şeante ore seara, şî
întreabz-lş de tat-teş.

„Estî fiş alş markissîşî Bartholomeo Cavalcanti şî
alş markiseî Oliva Corsinari, prekşm se va konstata de xîr-
tiele çe çî se vorş da de markissîş, şî kari çî vorş per-
mite a te infîşîma sşb nşmele ačesta în lşmea parisianş.

„Kîţş pentş rangşlş dşmitale, şnş venitş de çinçî-
zeçî miî françî ne anş te va nşne în stare a ilş sşşşine.

„S'alzîşş ne lîng'ayeasta şnş înskrişş de çinçî-zeçî
miî françî plîtiçî la D. Ferrea, bankerş la Nice, şî oskri-
soare de întrodşcere la kontele de Monte-Cristo, însçî-
natş de mine a te îngriji despre çele trebsînçioase.

„Simbad Marinarsîş.“

— Xîm! zise maiorşlş; è prea frşmosş.

— Nş è așă?

— Aî vîzşlş ne kontele?

— Akşm ilş lşsaî.

— Şîi a ratifikatş?

— Totş.

— Îngeleçî çeva?

— Pre leçea mea, nş.

— È çineva deîncelatş în toatş istoria ačesta.

— Or şî kşm, nş estî niçî dşmneata niçî eş?

— Nş, negremitş.

— Eî bine! atânci...

— Че не пасъ, нъ è аша?

— Drentă, asta vream sâ zikă mi eă; aideuî pînă în capătă, mi sâ jăkămă kă okiî deskimî.

— Fîr; veî vedea kă sânt în stare sâ uî uîă par-tida.

— Nă m'am îndoită niçî zăă minăă, skămnăă meă tată.

— Mî façî onoare, skămnăă meă fiă.

Monte-Cristo alese achestă minăă kă sâ reintre în sa-lonă.

Kăndă s'azzi sgomotăă pasiloră lăî, amîndoi s'arân-kară zăăă în brațele altăia: kuntele îî all'ă îmbrăçiuamî.

— Eî bine! domnăle markisă, zise Monte-Cristo, se vede kă ai reafată zăă fiă dăne inima dămitale?

— Ax! domnăle konte, băkăria mă îneakă.

— Ши dămneata, jănele meă?

— Ax! domnăle konte, fericiărea mă săgrămă.

— Fericită tată! fericită fiă! zise kuntele.

— Nămaî zăă lăkră mă îtristează, zise maioraă; è nevoia kare mă face sâ părăseskă Parisul așă de kărîndă.

— Ox! skămuă domnăă meă Cavalcanti, zise Monte-Cristo, kreăă kă nă veî pleka înainte d'a te presinta la kăçî-va din amichî meî.

— Sânt la ordinele domnăă konte, zise maioraă.

— Akăm, jănele meă, kăfesează-te.

— Kăî?

— Dar domnăă tatăă dămitale; săzăneî çeva desne starea finançeloră dămitale.

— Ax! drăçe! zise Andrea, atinçî koarda simçi-toare.

— Îă azzi, maioraă? zise Monte-Cristo.

— Fyrgь indoialъ kъ ilъ azž.

— Aша, darъ ingeleцi?

— De minune.

— Zичe kъ are trebъinуъ de bani, astъ skъmnъ konilъ!

— Че vrei. sъ fakъ?

— Sъ i dai, azzi akolo!

— Ež?

— Da, dъmneata!

Monte-Cristo treks intre amîdoi.

— Цине, zise elъ lsi Andrea streksъrъndsi unъ paketъ de bilete de bankъ in mъnъ.

— Че este asta?

— Resnъnsъlъ tatъlxi dъmitale.

— Alъ tatъlxi mež?

— Da. Nъ ilъ ai fъkslъ sъ ingeleagъ kъ ai trebъinуъ de bani?

— Da. Ei bine?

— Ei bine! mъ insaruinъ sъ mî daž aycasta.

— Akonto din venitslъ mež?

— Nъ, pentъ keltъelele dъmitale de instalare.

— Ox! skъmnъlъ mež tatъ!

— Tъchere! zise Monte-Cristo, vezî bine kъ nъ vrea sъ zikъ kъ elъ mî i a datъ.

— Apreжъeskъ astъ delikateje, zise Andrea nъnindъmî biletele de bankъ in nosъnarъlъ pantalonslxi sež.

— Bine! zise Monte-Cristo, akъm dъчeцi-vъ.

— Ши kъndъ vomъ avea onoarea de a revedea ne domnъlъ konte? întrebъ Cavalcanti.

— Ax! da, întrebъ Andrea, kъndъ vomъ avea astъ onoare?

— Sъmbъtъ, daka vreцi... da... stajî... sъmbъtъ.

Voiș prânzi la casa mea dela Auteuil, strada Fontâna, no 28; mai multe persoane, uii între altele D. Danglars bankerslă dămneavoastră, vorș prânzi kă mine; vă voiș presinta la elș, kată să vă kănoaskă pe amîndoi ka să vă numere banii.

— Găteală mare? întrebă kă jsmătă de glasș maiorslă.

— Găteală mare: sniformă, krăce, pantalonș skurtă.

— Și eș? întrebă Andrea.

— Oх! dămneata prea simplă: pantalonș negră, botine de lakș, jiletă albă, frakș negră saș albastră, kravată lăngă; iea pe Blin saș pe Veronique ka să te îmbrăce. Daka nă kănoschi adresele lorș. Baptistin mi le va da. Kă kătă mai pșuinș pretenșiosș va fi portslă dămitale, fiindș inavșitș prekșm estī, kă atătă mai bșunș efektș vei face. De vei kămpăra kaī, să 'i ieī dela Devedeu; de vei kămpăra șnș faetonș, dă-te la Baptiste.

— La ce oră pătă-vomș să ne presintămș? întrebă jșnele.

— Pe la șease ore mi jsmătate.

— Prea bine, vomș veni, zise maiorslă pșnindș măna pe pălăriă.

Amîndoi Cavalcanti salțară pe kontele mi eșiră.

Kontele s'arponiă de fereastră, mi îi vărș eșindș din kărte la brașș.

— Într' adevărș, zise elș, eată doi miserabilă mari. Che nefericire kă nă șuntă kă adevărată tată mi fiș.

Pe șmă, dăno kășetare întșnekoasă de șnș mi-nștă:

— Să merșemș la Morrel! zise elș; kreșș kă dășștăslă mă omoară mai multă de kătă șra.

CAPITULU LVII.

Grădina cu visdeî.

Katã sã ne erte çititorii nostri ka sã 'i întoarçemã Pãceastã grădinã kare se înveçinesçe kã kasa D-lã de Villedfort, mi în dosslã grilei akonerite de kastanii selbatii, vomã alla nisçe personaçe kãnoskãte.

Astã datã, Masimilian a sositã çelã d'intiã.

Elã mi a linitã okiãlã de slãçe, mi pãndesçe în grădina çea profãndã o sãmbre între arberi mi trosnirea çnã nantofã de mãtase ne nisinslã aleelorã.

În-fine trosnirea çea atãtã doritã se aazi, mi în lokãlã çnei sãmbre, s'anroniãrã dozã.

Întãrzierea Valentinei fãsesse okasionatã de visita doamnei Danglars mi a Eugeniei, visitã kare se prelsãnuise neste ora în kare Valentina era astentatã.

Atãnçi, snre a nã linsi la ora ei de intãlnire, jãna fatã pronãsesse damiçelei Danglars o preimblare în grădinã, vrindã s'arate lã Masimilian kã nã era ea kãssa întãrzierii de kare fãrã îndoialã sãferea elã.

Jãnele ingelese totã kã o açerime de sniritã ne kare o aã amangiã, mi inima i se çãrã.

Kãtre açestea, fãr'a ajiãnçe niã çnde i se nãtea aazi glasãlã, Valentina mi îndrentã preimblarea astã-felã ka s'o poatã vedea Masimilian trekindã în sãs mi în jos; mi or de kãte ori treçea sã în sãs or în jos, o kãrtãrã neçãritã de însõçitoarea sa, dar arãnkãtã neste grilã mi priimitã de kãtre jãne, i zicea:

„Aibi rãbdare, amiãslã meã; vezi kã nã strikã eã.“

Și Masimilian, într' adevăr, avea răbdare, ne kândă se mira de kontrastul dintre cele două fete: între a cea blondă kă okii lăncezi și kă talia anlekată kă ză salciă frumosă, și a cea brănză kă okii mândri și kă talia dreaptă kă ză pleoapă.

Pe zărmă, se înțelepe prea bine, kă în a ceastă komparare între două natre ama de omse, totă prețisă, în inima jănelăi celă pășină, era pentru Valentina.

Dăp'o preimblare de o jărmă de omă, amîndouă fețele se depărtă.

Masimilian înțelese kă termină visită doamnei Danglars sosise.

Într' adevăr, ză mină în zărmă, Valentina veni singură.

Temîndă-se să nă i vază înlocșerea vre o kăștășă indiskretă, ea venea închetă, și, în lokă de a înainta da dreptă kătre grilă, se dăse să șează pe o bankă dăne ce a întreată kă oki neprefăkșă fiș-kare stășă de frănzetă și a cherchetă sândășă țășloră aleeloră.

Îndată ce lă a aceste măsăre de fereală se dăse la grilă.

— Bănză zășă, Valentino, zise ză glasă.

— Bănză zășă, Masimilian. Te am făkășă s'astepă, dar ai văzășă kășă.

— Da, am rekănoskășă ne damicela Danglars; nă te kredeam ama îngrădită kă a ceastă persoană.

— Dar vine și a șășă kă șăntemă îngrădite, Masimilian?

— Nimine; dar ama mi s'a pășășă dăne felășă kă kare vă dășă brășășă șăna alteia și dăne felășă kă kare vorbeășă împășășă: ară fi zășă șăneva kă vede două amice din nensionată kari și șășă șăkretele.

— Ne șășășă șăkretele, într'adevăr, zise Valen-

lina; ea mi mbrtarsea netrajerea ei de inimă pentr'ună mbrtată kă D. de Morcerf, mi eă i mbrtarseam, din parte-mi, kă m' așii privi ka o nefericită să ieăș ne D. d'Erinay.

— Skampe Valentin!

— Eată pentră ce, amikălă meă, xrmă jăna fată, ai vyzătă avea aparinguă de inkredere între mine și Eugenia; kă, adikă, vorbindă de omălă ne kare nă ilă potă izbi, kă-uctam la omălă ne kare ilă isbeskă.

— Ce bănă estă în toate lăkrăile, Valentino, mi kătă de mlătă ai în sine-șii ună lăkră ne kare nă ilă va avea niči o dată damicela Danglars: e astă fermekă nesnășă kare e la o femeie cheia ce e profămălă la floare, cheia ce e gătălă la frăktă! Kăci nă e destălă ka floarea să fii nămaī frămoasă, mi nă e destălă pentr'ună frăktă să fii nămaī frămosă.

— Amorală teă te face să vezi lăkrăile astă-felă, Masimilian.

— Nă, Valentino, mă jăgă! Eată, mă șitam l'amindoxă adineaoră, mi, ne onoarea mea, kă toate kă dam totă drentălă la frămășeșea damicelui Danglars, nă inșeleșeam kăm se nătea înamora ună omă de ea.

— Kăvintălă este, Masimilian, pentră kă eram mi eă de fașă mi vederea mea te făceu nedrentă.

— Nă... dar snăne-mi... o întrebare de simplă kăriositate, mi kare provine din șnele idee ce mi am făktă desne damicela Danglars.

— Ox! foarte nedrente, fără ka să șăiș kări. Kăndă ne jădekașii, ne noi bieteke femeie, nă trebăe să ne astentămă la vr'o indșăingă.

— Maī năne kă șănteci mi kiară înșe-vă nedrente șnele kătre altele!

— Pentră kă totă d'ășna e natimă în jădekășile noastre. Dar întoarce-te la ce vreaș să mă întrebă.

— Isbesche ne altă cineva damicela Danglars daka se teme de a se mărita kă D. de Morcerf?

— Masimilian, ȳi am sursă kă nă sânt amikă kă Eugenia.

— Ei! Dămnezevlă meă! zise Morrel, făr kă să fiȳi amiche, fetele jăne űi sursă sekretele între ele; mărta-risesche kă i ai fărktă kăte-va întrebări despre aचेasta? Ax! te vără kă sărizi.

— Daka è aша, Masimilian, n'ară mai trebzi să fi astă despărȳităr de skindsre între noi.

— Să vedemă, че ȳi a zisă?

— Mă a zisă kă nă isbesche ne nimine, zise Valen-lina; kă are ȳră nentă măritată; kă ară avea чеa mai mare băkriz să trăiască o viaȳă liberă űi independintă, űi kă dorea kiară kă tată-seă să űi neară starea snre a se face artistă kă amika sa, damicela Luisa d'Armilly.

— Ax! veză!

— Ei bine! че Ingeleȳi dintr'acheasta? întrebă Va-lentina.

— Nimikă, resnăse sărizindă Masimilian.

— Atăȳi, zise Valentina, nentă че ai sără să űi tă?

— Ax! zise Masimilian, veză akăm kă űi tă te ȳiȳi, Valentino.

— Vreă să mă depărtăz?

— Ox! ba nă, ba nă! dar să ne întoarchemă la tine.

— Ax! da, este adevărată, kăȳi abia avemă zече minăte de petrecă să impresă.

— Dămnezevlă meă, strigă Masimilian întristă.

— Da, Masimilian, ai drentate, zise kă melankoliă Valentina, űi ai aȳi o biată amikă. Че viaȳă te fakă să petreă, bietsle Masimilian! tă kare estă aша de bine fărktă

ka s' fi fericit'! krede-m' k' m' m'xstr' foarte amar' pentr' asta.

— Ei bine! ce m' pas', Valentino, daka m'af's fericit' a'ha; dak'aceast' astentare nein'cetatz mi se pare resn'zitiv k' cin'ci minste in kari te not' vedea, k' doz' vorbe din g'z' m', mi k' ast' konvin'gere mare mi nekontenit', k' D'xmneze' n'a f'k'at' doz' inime a'ha in armoniz' ka ale noastre, mi n' le a' z'it' ka prin min'ne ka s' le despar'z?

— Prea bine, m' m'ly'zmesk', s'nerg' pentr' noi a-m'indo'i, Masimilian; asta m' face ne j'm'zitate fericit'.

— Dar ce m' se mai int'mul', Valentino, ka s' m' p'z'ses'ni a'ha de k'z'ind'?

— N' s'z'it'; doamna de Villefort m'a r'z'gat' s' trek' la d'nsa ka s' m' fak' k'znosk'it' z'n' l'k'r' dela kare m' a z'is' k' s'uz'z'z' j'm'zitate a'averii mele. Ei! D'xmneze' m'e'! s' m' o iea toat' daka vor', s'nt' prea inav'z'it', mi d'z'ne ce m' o vor' l'z'a, s' m' lase in pace mi liber'; m' ve' isbi mi f'z' stare, n' e' a'ha, Morrel?

— O'x! e'z' te voi' isbi tot' d'z'na; ce m' pas' de av'z'it' sa'z' de neavere, daka Valentina mea va fi ling'z' mine, mi daka voi' fi sig'z' k' nimine n' m' o poate l'z'a! dar ceia ce are a' m' s'z'ne, n' te tem', Valentino, s' n' f'z' ceva at'ing'z'or' de m'z'ritarea ta?

— N' kre'z'.

— K' toate a'uestea ask'tz'-m', Valentino, mi n' te s'peria, k'z'it', or k'z'it' voi' tr'z'i, n' voi' fi al'z' alteia.

— Kre'z' k' m' fa'it' inim'z' z'ik'ind'-m' a'ceasta, Masimilian?

— M' e'art'! a' d'rentate, s'nt' z'n' b'z'tal'z'. Ei bine! v'ream dar' s' m' s'z'it' k' cea alt' er' am int'lnit' ne D. de Morcerf.

— Ei bine?

— D. Franz e' amik' k' el', k'z'm s'z'it'.

— Da; ei bine?

— Ei bine! a priimită o skrisoare de la Franz, kare i anșuie întoarçerea sa ne kârîndă.

Valentina se îngulbeni mi uii rezimă mțna de grilă.

— Ax! Dămnezeală meș! zise ea, dak'arș fi asta! Dar nș, atșuči nș mi arș fi snșș doamna de Villefort ațeasta.

— Pentrș ce?

— Pentrș ce... nș sũiș... dar mi se pare kș doamna de Villefort, de mi nș se onșne pe vșzște, nș o trașe inima pentrș ațeastș kșștoricș.

— Ei bine! darș, Valentino, mi se pare kș o voiș adora, pe doamna de Villefort.

— Ox! nș te grăbi, Masimilian, zise Valentina k'șnș sșrișș tristș.

— În-fine, daka nș o trașe inima pentrș ațeastș kșștoricș, poate kș arș deskide șrekia la vr'o altș pronșnere, fiș kiarș mi pentrș a o rșne.

— Nș krede ațeasta, Masimilian; doamna de Villefort nș respinșe bșrbadii, çi kșștoria.

— Çe felș! kșștoria! daka șrasçe așa młtș kșștoria, pentrș ce s'a mșritatș ea?

— Nș mș îndeļui, Masimilian; akșm șnș anș kșndș am zisș sș mș retragș într'o monastire, ea mi priimise pronșnerea, kș toate observșrile çe kreșșse kș era datoare a mi façe; kiarș tatș-meș konsimșise la îndemnșlș ei, sșnt sigșrș; nșmai bietșlș moșș-meș m'a onritș. Nș çi poçi façe ideș, Masimilian, çe espresionne se afla în okiș bietșlși bștrșnș, kare nșmai ne mine mș izbesçe în lșme, mi kare, Dămnezeș sș mș erte daka fakș vre șnș blestemș, mi kare nșmai de mine è izbitș în lșme. Dak' ai sçi kșndș a aflatș otșrșrea mea, kșm s'a șitatș la mine, kșlș mș mșștra kșșștșra lși mi kșlș de desperate i era lakremele kari i kșr-

pea fuz pluzeri, fuz sursine, in langa obrazilor si nemiskatori! Ax! Masimilian, am simtit un ce ka o renaskare; m'am arskat la niioarele si strigand: — Eart-m! eart-m! tat! fak k mine ce orz. vrea, dar n te voi pti ni o dat. Atun, si inly oki la zer! Masimilian, not sferi nte; ast krtat a mouxi me m a ptit mai din ainte pentr ceia ce voi sferi.

— Skmp Valentin! esti un anel, si n szi intr' ader k am am meritat, dnd k sabia in dreanta si in stnga in Beduini, afar nmai daka Dmneze a pti k snt nche nekredinowi, n szi k am am meritat s mi te deskoneri mie. Dar in-sine, s vedem, Valentino, kare este interesat doamnei de Villefort ka s n te mri?

— N'ai aszit adineaor k u snneam k snt inavrit, Masimilian, prea inavrit? Am, desre partea msmei mele, un venit auroane de cinzi-zei mi livre; moux-me si bnik-me, markisat si markisa de San-Meran, kat s mi lase ink p'atla; D. Noirtier de sigr k are s m lase nmai ne mine mostenitoare. Prin xmare, ne lng mine, Eduard, kare n'asteant desre partea doamnei de Villefort ni o stare, e neavst. Awa dar doamna de Villefort isbesce ne acest konil k adorare, si, dak' awi si intrat e in vre o monastire, toat starea mea, koncentrat aspra tatxi me kare mostenea ne markisat, ne markisa si ne mine, era s vi la si-se.

— Ox! ce strani lkr este kniditatea asta intr'o femeiz jnz si frmoaz!

— Iea a minte, Masimilian, k n o face pentr ea, ci pentr si-se, si k ceia ce i imny ka un defekt, in nktat de vedere mmesk, e mai o virtte.

Eartă-mă! cartă-mă! tată! făcă cu mine quo oră vrea, dar nu te voiă părăsi nici o dată.

— Dar, sã vedemã, Valentino, zise Morrel, dak' ai lãsa o parte din aqeastã avere fiiãlã ei.

— Mizlokãlã de a face o asemenea pronãner, zise Valentina, mi mai virtosã snei femeii kare, neinãetatã, are in gãrã vorba de desinteresare!

— Valentino, amorãlã meã mi a remasã totã d'ãrna sakrã, mi, ka or ce lãkrã sakrã, ilã am akoperitã kã vãlãlã respektãlã meã mi ilã am inkisã in inima mea; nimine in toatã lãmea, niãi kiarã sorã-meã, nã suiã darã aqeastã amorã ne kare nã m'am inkrezãtã a ilã sãrne nimãlã. Valentino, mi dai voiã sã vorbeskã despre aqeastã amorã snã amikã?

Valentina tresãri.

— Snã amikã? zise ea. Ox! Dãmnezãlã meã! Masimilian, mã infiorã nãmai azindã-te vorbindã astã-felã! Snã amikã! dar kare ã amikãlã aqesta?

— Askãltã, Valentino: ai simãitã vre o datã pentrã çineva vre çna dintr'ãcele simnãtie neinãvinse kari te fakã ka, vãzindã pentrã inãia oãrã astã persoãnã, sã krezi kã o kãnosã de mãltã, mi te inãrebã snde mi kãndã ai vãzãt'õ, astã-felã inkãtã nenãlindã-ãi adãce a minte niãi lokãlã niãi timnãlã, aãsnã sã krezi kã ai kãnoskãt'õ inãr'õ lãme kare a fostã inãntea lãmiã noãstre, mi kã astã simnãtiã ã nãmai o sãvenire kare se desteãntã?

— Da.

— Ei bine! eatã ce am simãitã inãia oãrã kãndã am vãzãtã ne aqeastã omã estraordinãrã!

— Snã omã estraordinãrã?

— Da.

— Pe kare ilã kãnosã de mãltã?

— Abia de vr'õ ontã saã zeve zile.

— Iãi zicã kã ãi ã amikã snã omã ne kare ilã kã-

noschi de vre o optă zile. Ox! Masimilian, credeam că ți
 è mai scumpă acestă nume frumosă de amică.

— Aî drentate în loșikă, Valentino; dar zi ce vei
 voi, nimică nu mă va face să mă întorcă del' acestă simti-
 mentă instinktivă. Creză că acestă omă va fi amestekată în
 totă binele ce mi se va întâmpla în viitorăle meă, pe care,
 zne-orî, cățără sa profunde pare că île cunoaște mi mă-
 na sa năstinte că île îndreptează.

— Este dară ună gicitoră? zise șrîzîndă Valentina.

— Pre lecea mea! zise Masimilian, mi vine să
 creză adese că gicesce... mai virtosă binele.

— Ox! zise Valentina că întristare, șne-mi cine
 este omăle acesta, Masimilian, ka să așle dela dînsăle daka
 voiș fi destăle de izbîle ka să mă respîteskă de totă ce
 am șferită.

— Biată amică...! dar île cunoșchi!

— Eă?

— Da. E acela care a șkăpată viața nămei tale
 mi a șisăle ei.

— Kontele de Monte-Cristo?

— Eă.

— Ox! șrigă Valentina, nu poate fi ničî o dată
 amicăle meă, è prea măle amică ală doamnei de Villefort.

— Kontele, amică ală doamnei de Villefort, Va-
 lentino? instinktăle meă nu ș'ară închela nîne într'atăle; șnt
 șigră că estî retăle.

— Ox! kăndă aî șchi, Masimilian! dar nu mai împăre-
 șcesce Eduardă în kasă, chi kontele: kăstată de doamna de
 Villefort, care vede într'însăle reskmatăle kănoschingeloră
 omeneschi; admirată, înguleșî? admirată de tată-meă, care
 zice că n'a așzită ničî o dată nische idee mai înalte șormă-
 late că mai măle elokșingă; idolatrată de Eduardă, care că

toată temerea sa pentru okii cei negri mi mari ai kontelui, aleargă la dînsul îndată ce îl vede sosind, mi i deskide mîna, în care află totă d'asna kate o jăkrîrî minnată, D. de Monte-Cristo nu se află aci în kasa tatălui meș. D. de Monte-Cristo nu se află aci în kasa doamnei de Villefort; D. de Monte-Cristo se află a kasă la el.

— Ei bine! skamptă Valentină, daka lăkrările sîntă prekam zică, kată sî resimpti saș veî resimpti îndată efektele aflării sale de fagă. Elă întilnesce ne Albertu de Morcerf în Italia, mi îl skoate din mîinele brigantilor; vede ne doamna Danglars, mi i face ună dară regală; măm-ta vitregă mi frate-teș trekă ne din aintea porții sale, mi Nubianul seș le skană viața. Astă omă se vede kă a priimită nsterea d'a înflingă asăna țărilor lăkrărilor. N'am vătătă niči o dată gătări mai simple unte kă mregia cea mai înaltă. Sărîsă lăi è așă de dăle, kîndă mi sărîde, înkătă șiț kătă de amară se pare altora. Ox! sșne-mi, Valentino, pt a sărîsă așă-felă? Dak' a fkt'o, veî si fericită.

— Eș! zise jșna fată; ox! Dșmnezesă meș! Masimilian, niči kă se șiț la mine; saș, mai bine, daka trekă din întimlăre, mi întoarce okii inkolo. Ox! nu è ęenerosă, lasă! saș n'are așă kătățăr profăndă kare ęitesce în fșndă inimeloră, mi ne kare kă nedrentă i o pressă; kăči, dak' ară si ęenerosă, vătîndă-mă singără mi tristă în mizlokăș astei kase, m'ară si protektată kă așă înflingă ce o are; mi, siîndă-kă joakă, dșne kăm pretinzi, rolăș soarelă, mi ară si inkălziț inima kă șna din razele sale. Zică kă te isbesce, Masimilian; ei! Dșmnezesă meș! ce șii? oameni se șiț bine la ună ofiđeră mare de ęinči nișoare mi ontă ęolări, ka dșmneata, kare are o mștață

lângă și o sabie mare, dar kredă că pot să scriu mare temere o biată fată care plânge.

— Oх! Valentino, te închei, și jure.

— Cândă arăși fi altă-felă, Masimilian, cândă n'arăși fi traktată cu diplomatikă, adică prețăm ună omă care, săă într'ună felă or într'altă, voiesce a se înmatronisa(*) în casă, cândă m'arăși fi onorată, o dată numai, cu avelă scrisă pe care mi lăși lași așă de multă; dar nu, m'a văzută nefericită, înțelepe că nu i potăși fi bună de nimic și nici că se zice la mine. Cine știe kiară dăca, vrîndă să și fakă karta tatălăși meă, doamnei de Villefort săă fratelăși meă, nu mă va și persekta prețută i va sta în pătore? Să vede-mă și să vorbimă kșată, nu sânt o femeie pe care să mă desprețiască cineva fără kșvîntă; mi ai zis'o singură. Ah! eartă-mă, șmă jșna fată văzîndă întipăreia ce o prodșcea aste vorbe asșna lăși Masimilian, sânt rea, și și sșăiș despre omăă așta nisce lăkrșri pe kari nu kredeam să le fi avută în inima mea. Eată, nu zikă că omăă așta n'are inflșingă de care mi vorbesăi, și că nu o denrînde kiară și asșna mea; dar dăca o denrînde, o face, prețăm vezi, într'ună felă vățmătoră și korșntibilă ală buneloră kșpetăi.

— Bine Valentino, zise Morrel k'ună sșșnină, să nu mă vorbimă despre așeasta; nu i voiș șșșne nimic.

— Vai! amikăă meă, zise Valentina, te întristeză, o văză bine. Oх! kăci nu potăși să și strîngă măna șșre a și cere ertare! Dar în-sine mă mășșmesă să și konvînsă; șșșne, ce a făkăă dară Monte-Cristo nentăș tine?

— Mă înkșăi foarte multă, o mărtăriesă, Valentino, întrebăndă-mă ceia ce a făkăă kontele nentăș mine: nimic de șăș, o șăiș prea bine. Astă-felă dară, kșm și

(*) A se face stănină într'o casă.

am mai spusă, toată izbirea mea pentru elă e mai multă instinktivă de câtă rațională. Nu cum-va soarele mi a făr-
 kătă ceva? Nu; mă înkălzește, mi te vîză la lămina lăi,
 eată totă. Nu cum-va kstare săă kstare profămă a făr-
 kătă pentru mine? Nu; odoarea lăi mi rekreată kă plăcere
 șnălă din simșurile mele; n'am altă ceva de zisă kăndă mă
 întreată cineva pentru ce lărdă acesă profămă; amicia mea
 pentru dănsălă e straniă kă mi a lăi pentru mine. Șnă glasă
 sekretă mi șnăne kă e ceva mai multă de câtă întimnlarea
 într'această amicia rekiprokă. Află o korelașune năntă mi
 în fanțele lăi cele mai mișă, năntă la kșetăurile lăi cele mai
 sekrete între fanțele mele mi kșetăurile mele. Ai să mai
 rizi de mine, Valentino, dar, de kăndă kșnoskă ne omălă
 ačestă, mi a venită idea absărđă kă totă binele ce mi se
 întimnlă mi vine dela elă. Kă toate ačestea am trăită trei-
 zeci de ani fără să fi avăă trebăingă de ačestă protektoră,
 nu e așă? Nu mi pasă, eată șnă esemnlă, m'a invitată la
 șnă prinză pentru șmbăntă, așă e natărală în șnăktălă în
 kare ne aflămă, nu e așă? Ei bine! ce am șăită de a-
 lăncă? Tată-teă e invitată l'aceșă prinză, mămă-tă va veni
 asemene. Mă voiă întilni kă ei, mi cine șăie ce va resăta
 dintr'această întvedere pentru viitoră? Eată nișce impre-
 jășări foarte șimpe în anaringă. Kă toate ačestea, eă vîză
 într'asta șnă lăkră kare mă face să mă miră; tragă o în-
 kredere straniă. Mă zikă kă kontele, așă omă șinglară
 kare gicesce totă, a vrăă să mă fakă a mă afla kă D. mi
 doamna de Villefort, mi kăte o dată kășă, și o jășă, a
 čiti în okii lăi, dak'a simșită amorălă meă.

— Bănlă meă amikă, zise Valentina, te așă lă kă
 șnă visionară kăndă m'așă teme într'adevără pentru bănlă
 teă simșă, dak' așzeam dela tine nămaș nișce asemenă ra-
 șionamente. Če! vezi altă ceva iar nu întimnlarea într' ače-

astă întâlnire? Într'adevăr, kșuțetă bine. Tată-meș, kare nș ese niči o dată, a fostă de zecă orî auroane sș refășe doamnei de Villefort astă invitare, kare din kontra, arde de doringa de a vedea a kasă la dînsălă ne ațestă nabab es-traordinarș, mi abia kș mșltă grestate a nștălă sș ilă fakă a priimi sș o însoțeaskă. Nș, nș, krede-mă, afară de tine, n'am altă ajstorș s'astentă dela nimine, Masimilian, din lșme, mi dela moșă-meș, șuș kadavrș! altă șurijinș de kștată de kștă în biata mșmă-meă, o șmbră!

— Simș kă ai drentate, Valentino, mi kă Jouika ă pentră tine, zise Masimilian; dar dșlșele teș glasă totă d'aș-na așă de nșlînte așșnră-mi, astă-zi nș mă konvinșe.

— Niči altă teș, zise Valentina, mi mșrtșriseskă kă daka nș vei avca altă esemnlă sș mi areșî...

— Am șușlă, zise Masimilian kș îndoială, dar, într'adevăr, Valentino, șșnt nevcită a o mșrtșrisi șingrș, ă mi mai absșrdă de kștă țelă d'întliș.

— Atălă mai reș! zise șșrîzîndă Valentina.

— Și kș toate ațesteă, șrmî Morrel, ă totă așă de konkizzlorș pentră mine, kare șșnt omă de însșirare mi de simtimentă, mi kare, șne-orî, de zecă anî de kșndă m'afăș în serviciș, am fostă datorș viaga șșșia din ațeste fșlșere interioare kari și zikă sș fači o mîskare înainte mi înderțtă pentră ka glonșșlă kare kșta sș te omoare sș treakă ne d'alțșre.

— Șkșmșe Masimilian, de țe nș fači onoare rșgț-șîșnilorș mele pentră abaterea ațestorș gloanșe? Kșndă te afli akolo, nș mai mă rogș lăi Dșmnezeș pentră mine mi pentră mșmă-meă, či pentră tine.

— Da, de kșndă te kșnoskă, zise șșrîzîndă Morrel; dar, nin' a nș te kșnoasșe, Valentino?

— Sș vedemș, șîndă-kă nș vrei sș mi fi datorș nimikă,

restăciosule, întoarce-te la celă esemplă pe care singură ai mărțurisit că ă absardă.

— Ei bine! xit-te nrintre skîndare; mi vezi kolo, la celă arbore, kalăă celă noă kă kare am venită.

— Ox! ce minănată kală! strigă Valentina; de ce nu îlă ai adăă lîngă grilă? i amă fi vorbită mi m'ară fi așzită.

— Într' adevără, prekăm vezi, ă ună kală de ună preuă destăă de mare; zise Masimilian. Ei bine! sutiă kă starea mea ă mărșinită, Valentino, mi kă sânt ceia ce se zice omă kă minte. Ei bine! vărșem la ună negșștoră de kai ayesă mărșă *Medeah*; asă-felă îlă nămeskă. Întrebaă kare era preuăă lă: mi se respăse kă patră miă çinçi sste françi; a trebăită sș mă lasă, o înșeleăi prea bine, sș nu mi se mai pară frămosă, mi plekăi, o mărșiseskă, kă inima plîă, kăci kalăă se xitase la mine kă tinereșe, mă mîngiase kă kapăă seă mi înșenșe sș joace sșb mine în felăă celă mai koketă mi celă mai plăkăă. Într' așeia-mi seară, aveam kăçii-va amiči a kasă, pe D. de Château-Renaud, pe D. Debray mi çinçi saă mease alte persoane, pe kari ai feričirea de a nu le kănoasce, niči din năme. Se pronșe ună jokă de bșliotă(*); eă nu jokă niči o dată, kăci nu sânt destăă de înăvșită ka sș potă perde, niči destăă de neavăă ka sș doreskă a kăstiga. Dar eram a kasă la mine, înșeleăi, n'aveam altă ceva de făkăă de kăă a trimite sș kaste kăçii, ceia ce făkăi. Kăndă se năseră la masă, Monte-Cristo sosi. Și lă lokăă, jăkarăă, mi eă kăstigaă, abia kășetă sș çii mărșiseskă așeasta, Valentino, kăstigaă çinçi miă de françi. Ne nășșirăă la mezăă nopçii. Nu năăăi çine, lăai o kabrioletă mi i zisei sș mă dăkă la

(*) Ună felă de jokă de kăçii.

ȘI ia locul, jucărăm, și eu câștigai.

neguștorul meu de cai. Văd în poartă palnitând și
plin de ferbințeală; acela ce veni să mă deskiză kată să
mă fi kreziță de nebună. Mă geneziți pe poartă kare abia
era deskiză. Intrați în grajdă, mă viți la iesle. O fericiire!
Medeah și mănca fină. Păiș mănă pe o mea; i o ameșă
singură pe spinare, și păiș friză; *Medeah* se șune kă cea
mai bună graziă din lume l'aveastă lăkrare! Pe șmă, dăne
ce denșei cele patru mi cinci ște franți în mănene negu-
ștorului inkrementă, mă întorsei, să kă să zikă mai bine
netreki înainte preimblând-mă în Cămpiele-Elisee. Ei
bine! am văzută lămină la fereastră kontelă, mi s'a părută
kă i am zărită șmbra dăne kortine. Akșm, Valentino, m'am
jșra kă kontele a șșită kă doream aștă kală, și kă a
perduță intr'adinsă kă să mă fakă să ilă kștigă.

— Șkșmășă meu Masimilian, zise Valentina, ești prea
fantastikă, intr'adevăr... Nă mă veți isbi mălă timpă...
Șnă omă kare face aștă-felă poezie n'ară pătea să se jigă-
reaskă kă plăcere intr'o patimă monotonă kă a noastră...
Dar, Dămnezeul meu! eată, mă kiamă... așă?

— Oș! Valentino, zise Masimilian, nintre skindșre...
netreche-șă deșitășă celă mikă, kă să ilă șșrășă.

— Masimilian, amă zisă și altă dată kă vomă fi ș-
nășă pentru altă doză glassă, doză șmbre!

— Kșm șă va plăcea Valentino.

— Veți fi fericiță de voiș face șcia ce vreți?

— Oș! da!

Valentina se șrășă pe o bankă și și netreka, nă de-
șitășă ei celă mikă nintre skindșre, și mănă sa întreagă pe
d'asșupra șșcheloră.

Masimilian șkoase șnă ștrigășă, și, șșrindă inșă-și
pe birnă, anșă aștă mănă adorașă, și și năse pe ea bș-
zelei arșștoare.

Dar îndată astă mînză mikă alneekă dintr'ale lui, mi jănele aazi pe Valentina fşundă, surîmintată poate de sim-
cirea ce o черkase.

CAPITULU LVIII.

D. Noirtier de Villefort.

Eată ce se petrekses în kasa prokşorşlăi reşeskă
dăne nlekarea doamnei Danglars mi pe kăndă kă konvor-
birea pe kare o raportarîmă.

D. de Villefort intrase la tată-seş, şrmată de doam-
na de Villefort; kăţă pentru Valentina, şcimă şnde era.

Amîndoi, dăne ce salstară pe bătărîşlă, dăne ce de-
teră drşmăşlă lui Barrois, şnă domestikă bătărîşlă kare era în
servicişlă seş de doşă-zevă mi çinçă de ană mi mai bine,
mezşseră alăşre kă dînsăşlă.

D. Noirtier, mezîndă ne fotolishă seş çelă mare kă
roate, şnde ilă nşnea dimineaşă mi de şnde ilă lăa seara,
stăndă înaintea şnei oglinde kare resfrîncea totă apartamen-
tăşlă mi ilă fşcea, fşră kiară şă çerçe o miskare kare i era
kă nenşlingă, şă vază ne çine intra în kasă, ne çine eşea,
mi ce se fşcea împreşşră, D. Noirtier, nemiskată ka şnă ka-
davrs, se şita kă okă intelişingă mi viă la kopii lui, a kşroga
reveringă çeremonioaşă i areta vre şnă nasă ofiçială mi ne-
astentată.

Vederea mi aşşlă era çele doşă simşşră kari mai

însălegea, ca doar skinteie, astă materi omeneaskă din kare trei pîrgi era pnegrîte nentru mormîntă mi inkă, din ačeste doar simuiri xnală singură nătea s'arato viața interioară kare însălegea stată, mi kăstăra kare denșuța astă viață interioară era asemene xnei lămine denșitate kare, în timnăle nopții, șune kăstărași nerdăle într'xă demertă kă se mai ală o ființă viă kare vegează în ačea țere mi în ačelă întănerikă.

Astă-felă, într'ăčestă okiă negră ală bătărași Noirtier, kănată k'o șnăneană neagră, de oare-če totă părașă, ne kare ilă năra lăngă mi lăsată ne șmeri, era albă, într'ăčestă okiă, kă se întămă nentru or če organă ală omăși denrășă, în sokoteala țeloră alte organe, se končentrăse toată aktivitatea, toată îndemănarea, toată năterea, toată întăimă resnădite o dinioară într'ăčestă kornă mi într'ăčestă șpirită.

Făță îndoiată, țestă brașăși, șnetășă glassăși, atătdinea kornăși linșea, dar astă okiă nătinte ținea lokășă țățloră: komanda kă okiă, mășmea kă okiă.

Era xă kadavră kă oki viă, mi xne-oră nă era ni-mikă mai șnăimățloră de kășă astă obrază de marmă în kare s'aprindea o mîniă saș lăčea o băkăriă.

Nămai trei persoane șvia șă înțeleagă astă limbașă ală bițăși paralitășă: Villefort, Valentina mi bătărașă domestășă de kare amă vorbită.

Dar, fiindă-kă Villefort vedea prea rară ne tată-seă, mi, ka șă zikă așă, nămai kăndă nă nătea fače altă-felă; fiindă-kă, mi kăndă ilă vedea, nă kăta șă i plăkă înțelegăndășă, toată ferăcherea bătărașă se mășmea în nepoată-sa, mi Valentina ajănsese prin devotamentășă, prin amorășă mi țăbdarea ei, a înțelețe din kăstărașă toate kățetele lă Noirtier.

L'acestă limbauiă mstă mi neîngelesă pentră or-kare altă, ea resnădea kă totă glasă eī, kă toată fisionomia eī, kă totă sşfletă eī, astă-felă înkăţ se întemeiă ună dialogă însşflegită între jşna koniţ mi avelă pretinsă arşilă, kare a devenită măi pşbere mi kare kă toate ačestea, era inkă ună omă kă o sşiinţ mare, kă o pştrăndere neaszită mi kă o voinţ așa de nştinte prekăţ poate fi ună sşfletă inkisă într'o materiă de kare a perdtă nşterea de a se face askăltată.

Valentina deslegase dară astă problemă straniă de a face mi ne bştrănă sş înceleagă kşşetă eī; mi prin stă-dită ačesta, era foarte rară ka, desne lşkrşrile ordinare ale vieşei, sş nş pşcheană kă skşmpnşitate dorinşa ačestăi sş-fletă vieşşitoră, saş trebşinşa ačestăi kadavră ne jşmşitate nesimşitoră.

Kăţă pentră domestikă, fiindă-kă, prekşm amă zisă, servea de doză-zeci mi şinş de ani ne stăpninş-seş, i kş-nosčea običielele așa de bine, inkăţ era lşkră rară ka Noirtier s'aibă trebşinş de a i cere čeva.

Prin şrmare Villefort n'avea trebşinş de ajştorsă nič şnşia nič altăia ka sş încheană kă tată-seş strania kon-vorbire če venea s'o provoache.

Însă-mi elă, kşm amă zisă, kşnosčea foarte bine vokabşlarăş bştrănăş, mi nşmăi şrităş saş indiferinşa ilă şčea sş nş ilă întrebşinşeze măi desă.

Lăşă dară ne Valentina sş desşinşă îngrădină, depşrtă ne Barrois, mi dşne če meşă la dreanta tatăş seş, ne kşndă doamna de Villefort medea la stşnga sa:

— Domnşle, zise elă, nş te mira daka n'a venită mi Valentina kă noi mi dak' am depşrtată ne Barrois, kşčī konferinşa če vomă avea împreşnă è dintr'ačele če nş se

potă face înaintea unei fete june și unei domestice; doamna de Villefort și eă avemă a ții kompnika ceva.

Fađa lăi Noirtier remase nepăsătoare pe cândă kă această prekvintare, de oare—ce din kontra okisă lăi Villefort părea kă vrea să părănză nișă în fândă lăi inimei bătărâni.

— Kompnikarea ce avemă a ții face, șrmă prokșro- ră lăi reuelă kă tonă lă seă ingeșată și kare semăna kă nă priimea niči o dată kontestarea, șntemă sigără, atătă doamna de Villefort kătă și eă, kă o veă afla kă kale.

Okisă bătărâni era mereă în atoniă; askalta, ni- mikă mai mătă.

— Domnăle, șrmă Villefort, mărțimă pe Valentina. O figără de ceară n'ară fi remasă mai reče l'această nșvelă de kătă figăra bătărâni.

— Nșnta se va face înainte de trei lăni, șrmă Villefort.

Okisă bătărâni era totă neinsșflegită.

Doamna de Villefort înșeșă și ea să vorbeaskă, și se grăbi a zice.

— Amă kreștă kă această nșvelă ară avea șnă interesă pentru dșmneata, domnăle; kătre ačestea, Valentina, mi se pare, a atrašă totă d'ășna izbirea dșmitale; ne remăne dară să ții șnșnemă nșmele jșnelă kare i s'a otărătă. E o partidă din cele mai onorabile ce ară nștea pretinde Valentina; se află stare, șnă nșme frșmosă și garanșiele cele mai perfekte pentru feričirea ei în nșrtarea și gșștările ačelăia ală kășăia nșme nă se kăvine a ții remănea nekșnoskătă. Este vorba de D. Franz de Quénel, baronă d'Epinaș.

Villefort, pe cândă kă mikă lă diskărsă ală nevetei sale, așnta pe bătărâni kă o privire pliuă de lăare a minte.

Kîndă sîrse doamna de Villefort nămele lui Franz, okisli lui Noirtier, ne kare fiiș-seș ilă kănoscea așă de bine, se infioră mi pleonelei kari se lăgîră, kăm ară fi nă-tăi faye bazele ka să lase să eastă vorbele, lăsară să treakă ună fălșeră.

Prokșrorăiș reuelăi, kare șvia întieie inklinări de in-timitate năblikă kare fșseseră între tată-seș mi tatălă lui Franz, ingelese așostă fokă mi așeastă țarbărare; dar kă toate așeste le lășă să treakă făr' a se areta kă le a vă-zăi, mi lăndă vorba de unde o lășase nevastă-sa :

— Domnăle, zise elă, ingeleuă bine kă è de trebșingă ka Valentina, fiindă aproape să kalce ne ală noșă-sure-ze-șelea ană, să fîr bine stabilită. Ama dară, nă te amă șitată în konferinșele noastre, mi ne amă inkredinșată mai din ainte kă bîrbatșă Valentinei ară priimi, daka nă să trășaskă lingă noi, kari amă adăce poate vre o sșnrare jșniloră kăștoriuă, șelă nășină la dămneata, ne kare Valentina te izbesče așă de măltă, mi kare, din parte-șii, o izbesči mi dămneata, să trășeșă lingă ei, așă-felă inkăiș nă veș nerde nișă unășă din obișeiele dămitale, mi veș avea doi konii în lokă de ună ka să te prevegeze.

Fălșerăiș kăștășreș lui Noirtier se făkă sșnșerosă.

Fără indoială ună če sșșimintătoră se netreșea în șkflătăiș bîtrănăiș; fără indoială strigătăiș dărerii mi ală miniei se șrka în gîșlă seș, mi, nenștindă eșbăkni, ilă ineka, kășă faya i se rămeni mi bazele i se învinegîră.

Villefort deskise kă linisče o fereastră zikîndă :

— E prea kaldă așă, mi astă kăldără sșnșră ne D. Noirtier.

Pe șrmă se întoarșe, dar făr' a mai ședeă.

— Astă kăștorie, adășse doamna de Villefort, plače domnăișă d'Epinaș mi familiei șale; kătre așeste fami-

Fulgerulă căntătorei lui Noirtier se făcu sângerosă.

lia sa se kompone nămaî de ună unchiă și de o mătușă, fiindă-kă mătușă-sa a murit în mințelă kândă îă anșkăș, și tată-seă a fostă asasinată la 1815, adică pe kândă konilăș era de doi ani abia; prin șrmare è de kaplăș lăi.

— Asasinată misterioșă, zise Villefort, și ai kăria astori aș remașă nekănoskășă, de și preușșelă a nătită pe d'asăra kapeteloră mai multoră oameni fără kă toate aces-tea să fi kăzătă pe niči unșă.

Noirtier fără o silinț așă de mare, inkătă bazele lăi se kontraktară ka pentr'ună șărișă.

— Așă dară, șrmă Villefort, adevărații kăpnabilă, a-șeia șe șăiș kă aș fărătă krima, așeia asăra kăroga poate kădea dreptatea lăi Dămnezeș dăne moartea loră, ară fi prea fericiți de a fi în lokăș nostră, și d'a aveă o fată de dată lăi Franz d'Epınay ka să stingă pînă și șmbra ună pre-șșă.

Noirtier se știmărase kă o nătere șe nă s'ară fi as-șentată de l'ășeasă organizare șfărmată.

— Da, inșelegă, resunșe elă din okiș lăi Villefort.

Și astă kăștășăș esșrima și desșreșșirea șeă mai profăndă și minia șeă mai intelișintă de o dată.

Villefort, din partei, resunșe l'ășeasă kăștășășă, în kare șitise șeă șe konrindea ea, printr'o șșoară kăștăre din șmeri.

Pe șrmă fără șemășă nevetei șale a se șkăla.

— Akăș, domnșle, zise doamna de Villefort, pri-șmesșe toate resnektele mele. Doreșăi să viăș și Eduardă a și inșășșă resnektele șale?

Bătrănelă aveă obișeiș să și arate aprobarea inki-zindă okiș, refășșelă kăinindă-și de mai multe ori, și kândă a-șeă vre o doringă îi inșășă la șeră.

Daka șeă pe Valentina, inkideă nămaî okișă dreptă.

Daka čerega ne Barrois, inkidea okislš stžngš.

La pronšnerea doamnei de Villefort, klini iste din oki.

Doamna de Villefort, kare a fostš priimitš k'znš re-
fššš invederatš, ši mšskš bžzele.

— Ūi voiš trimate darž ne Valentina, zise ea.

— Da, zise bžtršnšlš inkizindš oki kž vioičizne.

D. ši doamna de Villefort salstarž ši ewirž ordo-
pnndš sž kižme ne Valentina, kare a fostš insuiingatz kž
era s'aibž čeva de fžkžtš lingž D. Noirtier in zisa ačeia.

Džne dinšii, intrš Valentina la bžtršnšlš, ržmenž
de emocižne.

Nžmaš o kžžtžtžrž i trebžia ka sž inčeleagž kžtš de
mžltš sžferea monš-seš ši kžte lžkrži avea sž i zikž.

— Oxl tatž bžnš! strigž ea, dar če s'a intimnatš?
Te aš sžpnratš, nž è aša, ši estš miniosš?

— Da, zise elš inkizindš oki.

— Inkontra kži? inkontra tatžlš meš? nž; in kon-
tra doamnei de Villefort? nž; inkontra mea?

Bžtršnšlš fžkž semnš kž da.

— Inkontra mea? intrebž Valentina kž mirare.

Bžtršnšlš renoi ačela-ši semnš.

— Dar če ūi am fžkžtš, skžmnšlš meš tatž bžnš?
strigž Valentina.

Niči žnš respnšš; ea žrmž.

— Nž te am vžžtš astž-zž, poate kž ūi a snššš
čineva čeva de mine?

— Da! zise bžtršnšlš kž o kžžtžtžrž nlinž de vi-
oičizne.

— Dar sž vedemš, ka če lžkrž. Džmnezešlš meš!
ūi jšrš, tatž bžnš... Ax!... D. ši doamna de Villefort aš
ewitš d'ači, nž è aša?

— Ши ȳї є teamъ съ нъ сиъ nefericitъ ?

— Da.

— Nъ izbesyї ne D. Franz ?

Okii repelitъ de trei saș patrъ ori.

— Nъ! nъ! nъ!

— Atъnci, estї tare sъpъratъ, tatъ bъnъ ?

— Da.

— Eї bine! askaltъ, zise Valentina inuенъkindъ in-
aintea lъї Noirtier ши lъndъ-lъ de gițъ kъ bragele eї, ши eș
sъnt sъpъratъ tare, kъyї niyї eș nъ izbeskъ ne D. Franz
d'Epinay.

Șnъ falyerъ de bъkъritъ trekъ in okii bъtrъnъlъї.

— Kъndъ am vrъtъ съ mъ retragъ intr'o monastire,
ȳї adъyї a minte urea bine, kъ aї fostъ foarte sъpъratъ ne
mine ?

O lakremъ xđї pleona чеa zskatъ a bъtrъnъlъї.

— Eї bine! xrmъ Valentina, vream s'o fakъ nъmaї
ka съ skanъ de aчеastъ kъzъloritъ kare mъ despera.

Noirtier abia ши ȳinea resъflarea.

— Atъnci, astъ kъzъloritъ te intristeazъ prea mltъ,
tatъ bъnъ ? O Dъmnezezlъ meș! dak'aї nъtea съ m' aȳȳї,
dak'amъ nъtea amıdoї съ le strikъmъ proiektele! Dar n'aї
niyї o nъtere inkontra lorъ, kъ toate kъ ȳї є sniritlъ așa
de viș ши voingъ așa de tare; dar, kъndъ є vorba de
lъntъ, estї totъ așa de slabъ ши kiarъ ши maї slabъ de kъlъ
mine. Vaї! aї fi fostъ pentrъ mine xъș nrotektorъ așa de
nъtinte in zilele ne kъndъ ȳї aveaї nъtereа ши sъnъtateа;
dar astъ-zї nъ nouї съ façı maї mltъ de kъlъ съ mъ in-
ȳeleȳı, ши съ te bъkъrї saș съ te intristezi kъ mine. Asta
є чеa din xrmъ fericire ne kare a zitat'o Dъmnezъ a mї o
lъa din prezъntъ kъ chele alte.

L'achteste vorbe, se vъzъ in okii lъї Noirtier o astъ-

felş de espresie ne rostăcioasă mi profunde, înkăţ jşna fată kreţ kă mi aieste kăvinte :

— Te închei; potş să fakş înkă prea măltă nentă tine.

— Пош să faci ceva nentă mine, skămpăş meş tată bşnş? întrebă Valentina.

— Da.

Noirtier mi redikă okii la cerş, ačesta era semnăş priimită între eiş mi Valentina kăndă dorea ceva.

— Ce vrei, tată bşnş, să vedemş?

Valentina kăpetă şnş minăş, mi aretă kăpetările în şra mare, mi vşzîndă kă la totş ce nştea zice bştrănăş resnşdea kă ştrăingă NŞ.

— Аша dară, fiindă-kă nă mă pričenş ce ai vrea, voiş să întrebşingeză alte mizloache.

Атşnă zise toate literele alfabetăş şna dşne alta, de la A pînă la N, pe kăndă şşvenirea sa întreba okiăş paralitikăş; la N, Noirtier făkă semnăş kă da.

— Ах! zise Valentina, lăkrăşă ne kare îă doresă încheie kă litera N; kă N avemş a face. Еi bine! să vedemş ce vremş de la N? Na-ne-ni-no.

— Da! da! zise bştrănăş.

— Аша dară è NO?

— Da.

Valentina se dăse să kaste şnş dikşionară ne kare îă năse dinaintea lă Noirtier.

Îă deskise, mi, kăndă vşză okiăş bştrănăşă şşintată aşnra foilorş, deşităş ei alergă kă vioăişne din şşşăş kolanelorş pînă jos.

Denrînderea, de mease ană de kăndă Noirtier kăzşse în starea cea tristă în kare se afla, o făkăse să gicheas-kă аша de iste kăpetăş bştrănăşă par' kă ară ş kăştată în-şş-mi în dikşionară.

La vorba *notarș*, Noirtier fâcș semnș sș se onreaskș,
— *Notarș*, zise ea, vreî șnș notarș, tatș bșnș?

Bștrșnșlș fâcș semnș kș tokmaî șnș notarș dorea.

— Sș trimitemș darș sș kaste șnș notarș? întrebș

Valentina.

— Da, zise paralitiksłș.

— Tatș-meș trebșe sș șvîș?

— Da.

— Te grșbesșî sș viîș notarșlș?

— Da.

— Atșnșî sș trimitemș sș îlș kaste îndatș, tatș bșnș.

Nșmaî așeasta vreî?

— Da.

Valentina alergș la șnș klonogelș șî kișmș șnș do-
mestikș ka sș îlș roașe sș zikș domnșlșî șî doamnei de
Villefort sș între la mowș-seș.

— Estî mșlșșmitș? zise Valentina; da... o kreșș
nrea bine, aî? nș era awa lesne de gișitș așeasta?

Șî jșna fatș șrșise mowșlșî ei ka la șnș konilș.

D. de Villefort intrș adșș de Barrois.

— Țe vreî, domnșle? întrebș elș pe paralitiksłș.

— Domnșle, zise Valentina mowș-meș doresșe șnș
notarș.

L'ășeastș Țerere stranîș șî de sigșrș neastentatș,
D. de Villefort skimbș o kșștștșrș kș paralitiksłș.

— Da, zise așestș din șrmș kș o țrîș kare areta
kș kș ajștorșlș Valentineî șî alș vekisłșî seș servitorș, ka-
re akșm șșia Țe dorea elș, era gata a șșșșine lșnta.

— Țerî șnș notarș? întrebș D. de Villefort.

— Da.

— Țe sș fașî kș elș?

Noirtier nș respnșse.

— Dar ce trebziuț aī d'zn̄ notar̄? întreb̄ Villefort.

Къзтъѣга паралитикълѣ ремасе ѓн немискаре ши prin ȣrmare m̄st̄, чеia че voia сѣ zik̄: — Стърѣскѣ ѓн voin-ya mea.

— Ка сѣ не joyī vr'o fest̄? zise Villefort; пѣкатѣ de osteneal̄!

— Dar, ѓн чеа d̄ne ȣrm̄, zise Barrois, gata a стърѣ ши el̄ d̄n' običeisl̄ бѣтр̄нилорѣ domestičī, daka domn̄sl̄ voiesче zn̄ notar̄, се vede кѣ are vre o trebziuț de d̄n̄sl̄. Аша дарѣ мѣ d̄sk̄ сѣ kaxt̄ zn̄ notar̄.

Barrois нѣ rek̄nosчеа alt̄ ст̄п̄н̄ de кѣл̄ ne Noirtier, ши нѣ priimea ničī o dat̄ ka voinȣele l̄i сѣ s̄ kon-estate ѓнтр̄ nimik̄.

— Da, voī zn̄ notar̄, zise бѣтр̄н̄л̄ ѓnkizind̄ okiī k'zn̄ aer̄ стър̄sitor̄, ши par'k̄ ar̄ fi zis̄: — Сѣ vedem̄ daka va k̄steza чинева сѣ м̄ ref̄se чеia че voiesкѣ.

— Се va adȣче zn̄ notar̄, s̄ind̄-k̄ voiesчī k̄ d̄n̄ad̄n̄sl̄, domn̄le; dar мѣ voī sk̄sa ne l̄nḡ d̄n̄sl̄ ши te voī sk̄sa ши ne d̄m̄neata ѓns̄-ȣi, кѣчī s̄ena va fi prea ridik̄l̄.

— Че не пасѣ, zise Barrois, tot̄ мѣ d̄sk̄ сѣ il̄ kaxt̄.

Ши бѣтр̄н̄л̄ servitor̄ еши trīmf̄tor̄.

CAPITULU LIX.

Un testamentü.

În mințislă kândă eui Barrois, Noirtier se zită la Valentina k'șnă interesă restăciosă kare anșuŋa o mălugime de lăkrăgî.

Jăna fată îngelese astă kăstătră, ŋi Villefort asemene, kăčî frunteaî se negră ŋi sursăneanaî se înkrăntă.

Lă' șnă skășă, s'așeză în kamera paralitikală, ŋi astentă.

Noirtier se zita să vază țe face, dar plină de indiferință, ŋi făkă semnă Valentinei kă koada okială să nă se țarbăre de nimikă ŋi să stea ŋi ea akolo.

Dăne trei patrare de oră, domestikală intră kă notară.

— Dămnăle, zise Villefort dăne întăiele salătră, estă kăzmată de D. Noirtier de Villefort kare è de faț; o paralisă ęenerală îlă a linsită de întrebășuŋarea membriloră ŋi de glasă, ŋi nămaî noi șingără nătemă să îngelețemă, kă măltă greștate kăte-va din kăuetele sale.

Noirtier făkă șnă apelă Valentinei kă okială, apelă așă de șerosă, așă de imperativă, înkălă ea respănse îndată:

— Eă îngelegă, domnăle totă țe vrea să zikă moș-meă.

— Este adevărată, adășe Barrois; totă țe vrea să zikă, prekăm șășneam domnălă kândă vencamă.

— Dađi-mi voiť, domnșle, mi dșmneata asemene, damichelș, zise notarșlș adresșndș-se la Villefort mi la Valentina; ačesta   șnș kasș dintr'avelea în kare șnș fșnkui-onarș pșblikș nș poate sș proceadș fșr'a trașe asșnrș—șu o responsabilitate perikșloasș.  ntia trebșingș, pentrș ka șnș aktș sș fșz valabilș,   ka notarșlș sș fșz bine konvinsș kș a interpretatș kredinșiosș voingș așelșia kare i dikteazș. Așa darș, nș potș  nsș—mi sș fșz sigșrș de aprobarea saș neaprobarea șnș klientș kare nș vorbesșe; mi, fiindș—kș, din kassa mșșiei sale, obiektșlș doringelorș saș nedoringelorș sale nș mi poate fi probatș kș deslșchire, ministerișlș meș   kș totșlș netrebșinșiosș mi arș fi kș ilegalitate depinsș.

Notarșlș fșks șnș nasș ka sș se retragș.

Șnș șrșisș de trișmfș abia zșritș se desemnș ne bșzele prokșrorșlș reșelși.

Din partei, Noirtier se șitș la Valentina kș o dșre-re așa de mare,  nkștș ea se nșse în kaleda notarșlși.

— Domnșle, zise ea, limba ne kare o vorbesșkș kș moșș—meș   o limbș kare se poate  nvșșa lesne, mi pre-kșm o  ngelegș eș, șșut în stare sș te fakș mi ne dșmneata s'o  ngeleș în kște—va minște.  e  i trebșe, sș vedemș, domnșle ka s'ajșnș   la o perfektș edifikare a konsșiingei dșmitale?

—  eia  e   de trebșingș pentrș ka aktele noastre sș fșz valabile, damichelș, respșnșse notarșlș, adikș  ertitș—dinea aprobșrși saș neaprobșrși. Poate  ineva testa fiindș bolnavș de kornș, dar katș a testa kș minșile sșnștoase.

— Ei bine! domnșle, kș doșș semne vei kșșta as-tș  nkredingare kș moșș—meș nș s'a bșkșratș niș o datș mai mșltș niș în minștșlș ačesta de plinitatea  ntelișingei sale. D. Noirtier, linsitș de glasșlș seș, linsitș de miskare,

înkide okii kândă voiesche sâ zikă da, mi îi klinesche de mai multe ori kândă voiesche sâ zikă nă. Sçii destle akəm ka sâ vorbesçi kă D. Noirtier; çearkă.

Kărtărga ne kare o arșnkă bătrână kătre Valentina era așă de smedă de tinereçe mi de rekșnosçinș, înkă sâ înceleasă de însă-șii notară sâ.

— Aî arșii mi aî încelesă çeia çe a zisă damiçela domșle? întrebă notară sâ.

Noirtier înkise binișoră okii, mi îi redeskise dăp'șnă minșă.

— Șii aprobezî çeia çe a zisă? adikă kă semnele aretate de dînsa sântă kiară ațelea prin ajștoră sâ kșrora façi sâ çii se înceleagă kșçetsă sâ?

— Da, mai zise înkă bătrână sâ.

— Dămneata aî trimisă sâ mă kîșme?

— Da.

— Ka sâ çii fakă testamentă sâ?

— Da.

— Șii nă vreî sâ mă dăkă fșră ka sâ çii fakă a-çestă testamentă?

Paralitkă sâ klini de mai multe ori din oki kă vioi-çisne.

— Eî bine! domșle, înceleçii akəm, întrebă jșna fată, mi konsçinșa dămitale va fi în paçe?

Dar nîm'a nă resnănde notară sâ, Villefort î sâ trase la o parte.

— Domșle, i zise elă, krezi kă șnă omă poate sșferi ne nepedensite o çioknire fisikă așă ne sșçimîntștoare ka ațeia ne kare a çerkat'o D. Noirtier de Villefort fșră ka sâ i se fi atinsă mi moră sâ sâ?

— Nă è tokmai asta çeia çe mă neastîmșșră, dom-

nsle, respnse notarxlǎ, dar mǎ întrebǎ kǎm vomǎ ajnǎce a gichi kǎcetele nîn' a nǎ provoka respnssrile.

— Vezî prin zǎmare kǎ è kǎ nenstingǎ, zise Villefort.

Valentina mi bǎtrǎnǎlǎ askǎta konvorbirea.

Noirtier mi opri kǎrtǎtura ama de aǎintatǎ mi ama de neklintitǎ asǎnra Valentinei, inkǎtǎ astǎ kǎrtǎtura kǎma invederatǎ znǎ respnssǎ.

— Domnsle, zise ea, sǎ nǎ te îngrijesçi despre a-
ceasta: or kǎtǎ de greǎ sǎ fǎ, saǎ sǎ çî se narǎ de a des-
koneri kǎcǎtǎlǎ mowǎlǎi meǎ, çî ilǎ voiǎ deskoneri eǎ, astǎ-
felǎ inkǎtǎ sǎ çî nearǎ or çe pǎpǎsǎ în privinça a-
ceasta. Sǎntǎ wease anǎ de kǎndǎ m'afǎ lingǎ D. Noirtier, mi zi-
kǎ-o singǎrǎ daka, de wease anǎ, o singǎrǎ doringǎ din
kǎte a avǎlǎ a remasǎ îngronatǎ în inima sa, kǎçi n'a nǎ-
tatǎ a mǎ face s'o înçelegǎ.

— Nǎ zise bǎtrǎnǎlǎ.

— Sǎ çerkǎmǎ darǎ; zise notarxlǎ. Priimesçi ne
damicela de interpretǎ?

Paralitikxlǎ fǎkǎ semnǎ kǎ da.

— Vine. Sǎ vedemǎ, domnsle, çe doresçi dela mi-
ne, mi çe aktǎ doresçi sǎ facî?

Valentina nǎmi toate litererele alfabetxlǎi nînǎ la li-
tera T.

L'aceastǎ literǎ, arǎnkǎtura de okiǎ çea elokǎintǎ
a lǎi Noirtier o opri.

— Litera T, çere domnǎlǎ, zise notarxlǎ; lǎkrǎlǎ è
invederatǎ.

— Astntaçi, zise Valentina.

Pe zǎmǎ întorkǎndǎ-se kǎtre mowǎ-seǎ:

— Та . . . те . . .

Bǎtrǎnǎlǎ o opri l'a doxa silabǎ,

Atunci Valentina își dikționară, și, în okii notarăși kare sta kă lăare a minte, resfoi pașinele.

— Testamentă, zise deșitșlă ei onrită de kăștătra lăi Noirtier.

— Testamentă! strigă notarșlă, lăkrșlă è invederată, domnșlă voiesce a testa.

— Da, zise Noirtier de mai mătale ori.

— Eată ce lăkră è de mirare, domnșle, nă è așa? zise notarșlă lăi Villefort inkremenită.

— Într' adevără, resnăse elă, și mai de mirată va fi ačestă testamentă; kăci, în cea dăne șrmă, nă kreșă kă artikșlii se voră asterne ne xărtiă kăvintă kă kăvintă, făr' asniarea cea intelișintă a șieii mele. Deși, Valentina va fi poate kam prea mătă interesată de ačestă testamentă va șă fi șă șnă interoretă kăviinșiosă ală intșnekoaseloră voinșe ale domnșlii Noirtier de Villefort.

— Nă, nă, nă! zise paralitikșlă.

— Ce felă! zise D. de Villefort, Valentina nă è interesată de testamentșlă dămitale?

— Nă, zise Noirtier.

— Domnșle, zise notarșlă, kare, inkăntată de ačestă șerkare, avea a minte șă șnăș prin lăme amășantele ačestăi enisodă nitoreskă; domnșle; nimikă nă mi se pare mai lesne akșm dekătă ceia ce nrișeam nin' akșm ka șnă lăkră kă nenștingă, și ačestă testamentă va fi nămai șnă testamentă mistikă, adikă pnevăștă și astorisată de leșe, deșlă nămai șă fi șită de fașă kă șeante martori, anrobată de testatori înainte loră, și inregistrată de notară, totă înainte loră. Kătă nentă timnă, va șine abia mai mătă dekătă șnă testamentă ordinară; șntă mai intăiș formșele konsakrate și kari șntă totă ačelea-șii, și, kă tă nentă amășante, cea mai maro parte voră fi date de kiară ștarea lăkrșriloră

Noirtier așină o căutătură arțătoare pe mâna Valentinei.

testatorului mi de dămneavoastră, kare, fiindă-kă le aji pira-
rată, le kănoascegi. Dar, kătre ačestea, pentră ka ačestă
aktă să remziă neatakabilă, i vomă da astentivitatea čea
mai kompletă; șniă din frajii mei mi va servi de ajstoră,
mi, în kontra običeiașii, va sta faur la diktată. Esti ml-
dșmită, domnsle? șmiă notarăă adresăndă-se la bștrăă.

— Da, respăns Noirtier, bșkăgăndă-se kă a fostă
inčeiesă.

— Če are să fakă? se întrebă Villefort, kărgia înalta
sa posiğighe i komanda atăta rezervă, mi kare, pe ling' a-
čestea, giči kătre kare skonă ĩnta tată-seă.

Se întoarse dară snre a trimită să kărtă pe ală doi-
lea notară aretată de velă d'intiă; dar Barrois, kare așzise
totă mi kare gičise dorința stăpînășii seă, a mi plekată.

Atșnvi prokșrorăă rečelă trimise vorbă nevetei sale
să se șre.

Dșnăă patrăă de oră, toată lșmea era adșnată în
kamera paralitikășii, mi ală doilea notară sosise.

În nșgine kșvinte, amindoă fșnkșionariă ministerială
fșră șniă.

Se ĩti lă Noirtier o formăă de testamentă vagă,
banală; pe șmiă, snre a înčene, ka să zivemă așa, čer-
četarea inteliğinșei sale, întiăă notară se întoarse snre dîn-
șăă mi i zise:

— Kăndă mi face čineva testamentăă, domnsle, ka-
tă să fiă în favoarea kșiva saă în preșdiciăă vre șnia.

— Da, zise Noirtier.

— Ai vre o ideă de ĩfra la kare se șrăă starea
dșmitele?

— Da.

— Am să ĩi nșmesăă mai mlte ĩfre kari se voră

zrka sꝛhesivǝ; mꝛ veī onꝛi kꝛndǝ voiǝ ajꝛnꝛe l'acheia ce veī kꝛede kꝛ è a dꝛmitale.

— Da.

Într'achestǝ interrogatoriǝ se alla zꝛǝ felǝ de solemnitatē. Kꝛtre achestea niꝛi o dakꝛ lꝛnta inteliꝛingei în kontra materiei nꝛ fꝛsese poate mai vꝛzꝛtꝛ; Ńi, de nꝛ era, kꝛm imblamǝ s'o zicemǝ, zꝛǝ snektaklǝ sꝛblimǝ, celǝ nꝛꝛinǝ era kꝛriosǝ.

Toꝛi sta cherkǝ impꝛejꝛlǝ lꝛi Villefort.

Alǝ doilea notarǝ Ńedea la o masꝛ, gata sꝛ skrꝛ; întiislǝ notarǝ sta în niꝛioare înaintea lꝛi Ńi ilǝ întreba.

— Starea dꝛmitale trece neste trei sꝛte miī franꝛi, nꝛ è aŃa? întreb' elǝ.

Noirtier fꝛkꝛ semnǝ kꝛ da.

— Aī patrꝛ sꝛte miī franꝛi? întreb' notarǝlǝ.

Noirtier remase în nemiskare.

— Ținꝛi sꝛte miī?

Acheia-Ńi nemiskare.

— Țease sꝛte miī? Ńeaute sꝛte miī? ontǝ sꝛte miī? nozꝛ sꝛte miī?

Noirtier fꝛkꝛ semnǝ kꝛ da.

— Aī nozꝛ sꝛte miī franꝛi?

Noirtier zise da.

— În nemiskꝛtoare? întreb' notarǝlǝ.

Noirtier fꝛkꝛ semnǝ kꝛ nꝛ.

— În înskieri de rente?

Noirtier fꝛkꝛ semnǝ kꝛ da.

— Acheste înskieri sꝛntǝ în mꝛbinele dꝛmitale?

O arꝛnkꝛtꝛꝛ de okiǝ arꝛnkꝛtꝛ lꝛi Barrois fꝛkꝛ pe bꝛtrꝛnǝlǝ servitorǝ sꝛ easꝛ, Ńi se întoarse îndatꝛ adꝛkindǝ o kasetꝛ mikꝛ.

— Ne dai voia sꝛ deskidemǝ astꝛ kasetꝛ? întreb' notarǝlǝ.

Noirtier fâkx semnă kă da.

Deskiseră kasetă, și se aflară înskrieri pe karteă de daravere pentră noxă sste miî franči.

Întîisă notară dete xnele dăpe altele toate înskrierile kolegăsi seă: sokoteala era esaktă, prekăm o aretase Noirtier.

— E tokmaî așă, zise elă: este învederată kă întelișingă se află în toată năsterea sa și în toată a sa întindere.

Pe xrmă, întorkîndă-se kătre paralitikă:

— Așă dară, i zise elă, ai xă kapitală de noxă sste miî franči, kari, dăpe kăm se află întrebșingă, kată să ăi prodăkă o rentă aproape de patră-zeci miî livre?

— Da, zise Noirtier.

— Kăi doresăi să lașă așeastă avere?

— Ox! zise doamna de Villefort, asta nă è de lokă îndoiosă; D. Noirtier îbese peste măsăre pe nepoată-să, damicela Valentina de Villefort; ea îă îngrijesă de șease ană de zile; a șăisă să kaptiveze prin nekărmatele sale îngrijiri îbirea moșăsi ei, și voiă zice kiară rekănosșingă sa; este dară drentă ka să kăleagă premisă devotamentăsi ei.

Okisă îă Noirtier asvîrli xă fășeră, ka kăm n'ară fi de înclătășă așeșă asimimentă falsă dată de doamna de Villefort intenșioniloră ăe i nresășnea.

— Așă dară damicelă Valentina de Villefort lașă aste noxă-sste miî franči? întebă notarășă, kare kredea kă nă mă avea altă ăeva de făkășă de kăță a înreștra astă klășă, dar kare voiă să s'asigăre de asimimentășă îă Noirtier, și mă voiă să kănstăte asimimentășă așeșă de toă martorii așei șcene ștranie.

Valentina fâkuse zăş pasă îndergăş şii plânşea kă okii plekaşii.

Bătrânăş se şită zăş minăş la ea kă espresiaşnea znei tinereşii profănde; ne şrmă, întorkîndă-se kătre notariş klini din oki în felăşş ăelăş mai semnifikativă.

— Nă? zise notarişăş; ăe felăş, nă instiăşii damiăelei de Villefort legatarişăş dămitale şniversaliş?

Noirtier fâkă semnăş kă nă.

— Nă te înăeli? ştrigăş notarişăş kă mirare; ziiăş bi-ne nă?

— Nă! reneti Noirtier, nă!

Valentina şii redikăş kapăşăş; ega înkremenităş, nă pen-trăş desmostenirea şa, ăi pentrăş kăş provokase şimtimenăşăş kare dikăeazăş în ordinarişş nişăe asemenii eşăese.

Dar Noirtier se şităş la ea kăş o espresiaşne de tine-reşăe aşaa de profăndăşş înkăşăş o fâkăş şăş ştrişăe :

— Ox! bânăşăş meăş talăş! vâzăş bine kăş năşmai de a-vereă dămitale măş linsesăşii, dar inima-şii măş o laşii totăş d'ăşna!

— Ox! dă, de şigăşăş, ziserăş okii paraliăikăşăşii înki-zîndăş-se kăş o espresiaşne kareş năş năştea şăş înăeleş ne Va-lentina.

— Măşăşmesăşăş! măşăşmesăşăş! şrmăş şăşna kopilăş.

Kăş toate aăestea aăşăş refăşăş fâkuse şăş se năşkăş în inima doamnei de Villefort o şăerăşşăş neaştentatăş.

Ea ş'ăşroniăş de bătrânăş.

— Aăşăşăşii dăşăş şii laşii ştareaş nepoăelăşăşii dămitale Eduardăş, domnăşle Noirtier? întrebăşş măşăa.

Klinireaş okilorăşş făş şăşăşimîntăştoare; ea eşşnăşă oare-kăşş şra.

— Nă, zise notarişăş; aăşăşăşii domnăşăşii fiăşăşăşii dămitale kareş ă de făşăş?

— Nu! respunsese bătărnăși.

Amîndoi notariî se priviră înkremenîți.

Villefort mi femeia sa se roșiră, zăși de rășine, celă altă de mîniă.

— Dar ce ți amă făcătă noi, tată? zise Valentina; nu ne mai izbesci?

Kăzătara bătărnăși treks repede pe d'asupra fișlăi seș, pe d'asupra nărorei sale, mi se onri pe Valentina kă espresiznea celei mai profănde tinereți.

— Eî bine! zise ea, daka mă izbesci, să vedemă, tată bșnă, șilesce-te să împreșni avestă amoră kă ceia ce faci în mințlă ačesta. Mă kănosci, sčii bine kă n'am kă-țetătă niči o dată l'averea dămitale; pe ling'ăceasta, se zice kă sânt inavșuți despre partea mamei mele, foarte inavșuți kiară; esnikă-te dară.

Noirtier așintă o kăzătără arzătoare pe măna Valentinăi.

— Măna mea? zise ea.

— Da, zise Noirtier.

— Măna ei! renetiră cei de față.

— Ah! domșle, vedeți bine kă toate sântă nefolositoare, mi kă bietslă meș tată è nebșnă, zise Villefort.

— Ox! strigă de o dată Valentina, îngelegă. Kăștoră mea, nu è așia tată bșnă?

— Da, da, da! reneti de trei ori paralitkăși, șkocșindă șnă fșlueră de kăte ori mi redika pleona.

— Esti șkărată pe noi pentru astă kăștoră?

— Da.

— Dar è absurdă! zise Villefort.

— Mă eartă, domșle zise notarslă, totăși ačesta è din kontra foarte loșikă mi mi se pare kă se leagă prea bine.

— Nə vreī sʒ ieaş pe D. Franz d'Erinay?

— Nə, nə voiş, esprimă okiăş bʒtrăniăi.

— Şi desmostenesčí pe nepoata dămitale, întrebă notarăş, pentră kă face o kăştorie în kontra voinşei dămitale?

— Da, respăuse Noirtier.

— Şi fʒr' aचेastă kăştorie, ai lăsa-o mosteni-toare?

— Da.

Atănci se fʒkă o tʒcere profăndă împrejăriăş bʒtrăniăi.

Amîndoi notariī se konsulta.

Valentina şii măska bʒzelei sʒbşiri.

Doamna de Villefort nə şii ptea askănde şni simtimentă voiosă kare, fʒră voizi, i lăcea pe faş.

— Dar, zise în-fine Villefort răniăş intiiş elă tʒcere, mi se pare kă eş şnt singăriăş jădekʒtorăş ală kăviinşelorăş ॲ vorbesăş în favoarea aचेstei şniri. Singăriăş ştăniăş pe măna şiei mele, voiş sʒ iea pe D. Franz d'Erinay, şii ilă va lăsa.

Valentina kăşkă plăngiăndă pe şni fotoliăş.

— Domnăle, zise notarăşă adresăndă-se kătre bʒtrăniăş, ॲ ai a minte sʒ fačí kă starea dămitale la întimplare daka damişela Valentina va lăsa pe D. Franz?

Bʒtrăniăşă s'aretă nemiskatăş.

— Kă toate aचेstea ai a minte sʒ dispăi de dînsa?

— Da, zise Noirtier.

— În favoarea vr' şnia din familia dămitale?

— Nə.

— În favoarea neavşşilorăş, atănci?

— Da.

— Dar, zise notarul, s'ii kã lepea se opune ka sã despoi de totã pe fiulã dãmitalã?

— Da.

— Veï dispune darã de partea pe care te astorizã lepea s'o împargi?

Noirtier remase nemiskatã.

— Vrei sã dispui de toatã?

— Da.

— Dar dãne moartea dãmitalã testamentsul se va ataka.

— Nã.

— Tatã-meã, mã kãnoasce, domnule, zise D. de Villefort, s'ie kã voingã sa va fi sakã pentru mine: kãtre acestea, încelepe kã, în poziãinea mea, nã potã sã mã jãdekã inkontra neavãnilorã.

Okialã lãi Noirtier esprimã trismulã.

— Ce otãresci, domnule? întrebã notarul pe Villefort.

— Nimikã, domnule, asta è o otãrire fãkã în mintea tatãlãi meã, mi s'ie kã tatã-meã nã mi skimbã otãrirea. Așa darã mã lasã în voia soartei. Aste noã sãte miã françi vorã, eși din familiã surã a se dãce sã înavãeaskã spitalele; dar nã mã voiã sãne la unã kãpãciã de bãtrã, mi voiã face dãne kãnsãiingã mea.

Și Villefort se retrase kã femeia sa lãsndã pe tatã-seã liberã de a testa kãm i plãcea.

Înr'aceia-șã testamentsul se fãkã.

S'adserã martorii, lã aprobã de bãtrã, inkelialã de fãgã kã ei mi denãșã la D. Deschamp, notarul familiei.

TABLA DE MATERIE.

XLV. Plóia de sânge	3
XLVI. Creditul nemárginitú	23
XLVII. Juganiú vineú-rotáú	44
XLVIII. Ideologiá	61
XLIX. Haydea	78
L. Familia Morrel.	85
LI. Pyrame úi Thisbe	100
LII. Toxicologiá	118
LIII. Robertú Diavolul	142
LIV. Urcarea úi scâdámîntulú	167
LV. Maior Cavalcanti	185
LVI. Andrea Cavalcanti	200
LVII. Grâdina cu Visdei	217
LVIII. D. Noirtier de Villefort	234
LIX. Unú Testamentú	247

BIBLIOTECA LITERARIE SERIA III

CONTELE
DE
MONTE-CRISTO.

DE
ALEX. DUMAS.

traducere de

GEORGE A. BARONZI.

VOL IV.

BUCUREȘTI.

Librariu-Editoru George Ioanid.

1858.

LIBRĂRIA GEORGE IOANID.

Cărți eșite de curindă de sub tipar.

SERIA II. A BIBLIOTECHII LITERARIE:

Completă, compusă din uvragele.

Misterele Inquișiției. 2 volume cuprinzînd ș. koale	59 ¹ / ₂
Iacobinii și Girondinii, 1 volum	41 ¹ / ₂
Fidanța de Lamermoor, 1 volum	31 ¹ / ₂
Regina Margot, 3 volume	75
Cei patru-deci și cinci 3 volume	65 ¹ / ₂
Pujolu, șeful Micheletiloru, 2 volume	27

Peste tot ș. koale, 300—

IAR DIN SERIA A TREIA SE AFLĂ SUB TIPARŪ:

Contele de Monte-Cristo, vol. 5-lea.
Ivanhoe, de Walter Skott.

ȘI SE VORŪ PUNE SUCCESIVE:

Contele de Monte-Cristo, vol. 6—8.
Iesuiții, de A. Arnould, ilustratŪ.
Graziela, de Lamartine.
Crucea de ArgintŪ, de I. Eliade.
DesprețitulŪ, Morțel, trad. dupe Cicerone din latinesce.

ALTE SCRIERI EȘITE:

Corina saŪ Italia.
Grecia și insurecțiile ei, de Edmond Teksier.
Respectulu autoritățiloru stabilite.
Tribunalulu Secretu.
Alcătuire auritã.
Unu visu pe Karpați.
Faptele Eroiloru.
O noapte pe ruinele Tãrgovistei.
Madelena.

SUB TIPARŪ SE AFLĂ:

Jidovul Rãtãcitoru vol. 7-le.
O mie și una de nopti ilustrat.